

303.
A. 68

268

Dige

Nisti = Junnimässe

Eöisine

Ello = kääk

Jggawetse Ello pole.

- 1) Ni mitman Saarnaussen nink een = kōjun Hen-
ge luggun, Naise nink neljä lastega ette tää-
hentedu.
- 2) Kalli Nee = pissare Kristusse Hawust.
- 3) Armo oppusse tedä andminne Jesus Kristusse
ellokääkist.

Nikodemusse

Illes kirjodamissest.

Minna Eoozi Määr
olle sehdä Namatud trütki lasnu.

Tarto = Linan, 1817.

Trütkitud M. G. Grentsiusse jure.

Der Druck dieses Buchs wird unter der Bedingung bewilligt, daß unmittelbar nach dem Abdrucke und vor der Herausgabe desselben ein Exemplar an die Censur-Commissi-
on, eins an das Departement Sr. Erlaucht, des Herrn Ministers des öffentlichen Unterrichts, zwei an die öffentliche Kaiserliche Bibliothek in St. Petersburg, eins an die Kaiserliche Akademie der Wissenschaften daselbst und eins für die geistliche Akademie eingesandt werden.

Dorpat, am 20sten Decbr. 1817.

Lector G. v. Roth,
Censor.

Risti innimesse te. käänt iggawetse ello pole.

Kui minna se ilma lane läbbi kääntse, sis tulli minna ütte paika, kun org olli; sääl heiti minna maggama. — Minna näi und, nink näitse: minna näije ütten paigan meest saistwad, kät katski kistsotu nink pürretedü röiwa sälsjan olliwa. Temma saist nink olli omma palget ommast majast ärra käändnu; üts ramat olli temma käänt; nink suur koorma olli temma sälsjan*. — Minna kääntse nink sai näitta: et temma sedda ramatud ülles wöt nink luggi temma sisse; nink kui temma luggeman olli, naksi temma ilma nink wärrisema; ja sest et temma es jöwwa henda ärra keelda, sis naksi temma neid halletikko sönnu suust wälja üttema: Mes minna pea teggema, et minna ünsas saas?

Kui temma nüüd sen pötwen olli, käänt temma henda ümbre omma maja pole; nink kui temma sinna kääntse, sis käl temma omma pötwen ni kääntse kui temma jöus omma perre näise nink laste eest, et nemma es peasse temma söame dhto teda sama. Ent temma es jöwwa kääntse wälk olla, sest et temma kurbus iks kääntse; se perräst arwald temma pea ommale näisele nink lastille omma meelt, ja naksi nida

*) Se ramat om ülles wirgonu söame teedminne, nink se koorma om pattu hädda tundminne.

neidega kōnnelema: Oh minno armas perre naine, nink teije minno latse, minno omma ihho latse! minna teije armas sōbber olli essi hennesen ärra kaddonu, ütte koorma perräst, kumbrasse minno pääl om; päle se olle minna ka tötteste kuulnu et se sinnane meije liin tullega taiwast saas ärrä pallotedus sama; kumman hirmsan häddan ni häste minna kui ka teije, minno armas perre naine, ja teije minno fige armsamba latse, wāga hirmsaste sade ärra rikkotus sama; nink ei olle üttege teed tedä, kumba minna parhilla weel peäs löbndma, kumma pääl meije wōise ärrä paggeda nink ärrä päsefeda.

Se jutto ülle saiwa temmä perre naine nink latse kōhhalt ärrä heitinus; ei mitte seperräst, et nemmä ussiwa temmä jutto töisi ollewat, enge nemmä mötliwa teddä melest nörgas, nink et temmä pähhä olles johthonu särane rummal möite. Se perräst arwsiwa nemmä ka et temmä pä, kumba nemmä nörgas jänus mötliwa, maggamisfe läbbi parrembas peäs sama; sest et ökwa ö naksi tullema; seperräst saditiwa nemmä teddä ussinast maggama; ent maggamisfe assemel wiwit temmä terwet ööd puhkamisfe nink ikmisfega. Kui nüüd walge olli tulnu, tahsiwa nemmä tedä, mes suggu nüüd temmäga olles; ent temmä üttel: Se lät ifs kurjembas minnoga. Nink temmä naksi jälle ni kui enne neide wasta üttelema; ent nemmä saiwa se sissen ärrä kallestedus, ja wōttiwa nöud, temmä ette wōtmist mörro nink wastapanneja palgega mant ärrä ajada; seperräst wōttiwa nemmä teddä mönnikörd naarda nink törrelä; nink perräst es olle

neil murret, nink es holi nemmä temmäst. Sis lärs temmä omma kambrehe, neide eest pallema, nink omma hallestust neide wasta ülles näutinä, ja ka omma hättä leinämä. Temmä lärs ka mönnikörd ütjindä mötsa löndma, mönnikörd palleden; nink nida wiwit temmä fige eunäm; bāst omma aiga. Kui temmä wäljä pääl lönd, man olli, nink omma wiisi perrä omman roma; tun luggi, sis sündi ka nida: temma tuus omman sōamen wāega suurt öhto, nink üttel jälle neid hallelikko lönnu: Mes ma peä teggemä, et ma önsas saas?

Minna sai ka nättä, et temmä peä sinna nink peä tännä kaije, ötse kui tahhas temmä ärrä paggeda; ent temmä jäi weel saisma, et temmä minno arwust es tijä, kōhhe pole temmä peäs kändmä. Se päle näije minna, et ütmes temmä mannu tulli, nimmega: Ewangelist, nink temmäst küsse: melles temmä ni halustaste tännitā? — Minno esfänd, koste temmä, minna tunne sest ramatust, kumb minno kāen om, minno ollewat sunni's koolma, nink perräst kōhto ette tullema; nink minna löwwa, eesmäste päle mul ei ollewat wōmsat tahtmist, uink töise pole mitte minno ei lölbawat minnema. — Se päle üttel se Ewangelist: Kuis ni teil himmo ei olle koolda, kui ommete sesinnane ello ni mitma kurjaga om koormatu nink segātu? — Se mes koste: Se wigga om se: minna pelgä koolda, et se koorma, kumb minno säljä pääl om, saap minno süwāmbāste alla wajotama, kui se haud essi om; ja saap minno pörgohe töukama. Nink, minno esfänd, kui minna ei lölba kool

ma, sis sa minna paljo wáhhám b fólbama fáál
fohto ette tullemá; nink se mósteminne neide asju
pále pannep minno ni tánnitámá. Sis úttel se
Ewangelist: kui teije pólw ni om, melles teije
sis sin saifate? Temmá koste: selle et minna,
ei tija, fohhe minna peá minnemá. — Se pále
Ewangelist and íálle útte túnnistust, kumb nahha
pále olli fírijetet, kumma páál nesinnatse sóna
saifawa: Paekte se tullematse wiha eest.

Se mees luagi sis omma túnnistust; ent
se pále kaije temma murrelikkult Ewangelisti
filmi nink úrtel: Rohhes minna peá paggema? —
Se Ewangelist náut sis omma sórmega útte
laggeda wálsa pole nink úttel: kas teije náete
sáál útte kutsast wárrájt? Se mees koste: ei
náe. Sis úttel Ewangelist: kas teije ei náe fáál
útte paistjat kúnáid? Temma úttel: mul om
tutta. Ja há kúl, úttel se Ewangelist, piddáge
enne omme filmi se kúundle pole, nink minge
ókwá teed sinná; sis sáde teije seddá kutsast wárrá-
rájt nággemá; kui teije miúd sinná sáde nink kóp-
putade, jis saap teile kúl útteltámá, mes om tetta.

Minna náije, kuis se mees naksi jooffma;
ent temmá es olle kuisse kawwete omma koddó
mant árrá sanu, kui temmá naine nink latse
seddá nájewa; sis naksiwa nemmá hóikama, et
temmá jálle piddi taggasi káándmá, ent temmá
pand omma sórmi kórwu sisse, nink hóigas:
Ello ello iggawes! nink es kae henne tade,
enge rühk ókwá se laija wálsjá úlle.

Kúlla mehhe tulliwá ka wálsjá temmá jooff-
mist kaema. Kui nemmá teddá nida nággirwá

jooffwat, sis nariva móone teddá; móone áh,
wártiwá teddá, nink móone tánnitiwá temmá
perrá, et temmá peás taggasi káándmá. Neide
seán olliwá kats, ne julgusiwa temmá perrá
joosta, teddá wággisi jálle taggasi turwá. Ees-
mátse nimmi olli Kangekaal, toine olli Hámele
linne.

Se mees olli jo hád túkki maad káunu;
siski jájewa nemmá omma ette wótmisse pále,
temmá perrá minná, ni kui nemmá ka teijewa,
nink sawa weiti ajaga temma járgi.

Sis úttel se mees: Arma kúlla mehhe,
melles teije perrá tullete? — Nemmá últiwá:
Seid árrá wáárdá, et teije meijega taggasi tuls-
lessi. Temmá úttel: Sest ei sa middáge; sest
teije elláre árrárimisse linan, kun minna ka
olle sündinu; ja seddá tija minna tótteste, kui
teije fáál kolete, sis sáde teije paljo súrowembást
alla wajoma kui se haud essi om; útte paika kun
tulle nink tórwaga pallap. Olge ródmá! arm-
sa kúlla mehhe, tulge minnoga!

Kangekaal úttel: mes teije úttete? teijega
minná, nink omme sóppu mahha játtá; nink
Eigele ródmole sátyá náutá?

Ja, úttel se Kristi innimenne, sest se olli
temmá nimmi, — Seperrást, et se kík mes teije
sáde mahha játmá, ei olle suffuge wáart se wásta
arwata, mes minna oisi kátte sáda. Kui teije
minnoga tahhate tulla, sis saap teile se há pólw
sama, ni kui mul; sest fohhe minna lá, fáál
om rohkede nink wijsájt warra; tulge ussinast
nink káuge minno perrá. — Kangekaal úttel:
Mes asja ne sis omma, kumbe teije otsite, nink

Kumbe perräst teije kii ilma mahha jättäde, et teije neid asjo saassi. — R. J. üttel: minna otssi ütte perrändust, kumb hukkaminnu-mättä om, nink taiwan tallele pantu; et temmä nelle saas antus, kumma teddä sure usfundussega otswa. Eugege seddä kii, kui teije tahhate, sin minno ramatun. — Rängekaal üttel: Oh olgo arrä teije ramatoga! Kas teije meijega tahhate taggasi käända, wai ei? — R. J. üttel: Eimi te! minna ei te seddä; minna olle omma kät üts kōrd addra kølge pandnu. — Rangel. üttel: Tulge sis kullamees Hämeel, lätkem ilma temmä taggasi omma maja pole; sest sävä sid hullu mele päät olleid törowis ka; kui neil üts rummal mötte wähhä sanu, sis arwawa nemmä hendä targembas, kui säidse muid tarko, kummil moistus nink pöbht ommil asjul om. — Hämeel üttel: Urge tekke seddä asja ni halwas! Kui se muido töiji om, mes se hä Kristi innti menne ütley, sis omma ne asja varremba, kumbe pole temmä omme silmi om käändnu, kui meije asja; nink minnot om meel omma hä mehhega eddesi minnä. — Rangel. üttel: Mes siuna kitzat weel? Hul! Wötkke parr-mb minno nõwo, nink käändke taggasi; kes teed kōbbe sesamma melest rummal teid weel saap saarma. Käändke taggasi! käändke taggasi! nink jäge targas! — R. J. üttel: Ei mitte! enge tulge minnoga, kullamees Hämeel, sest kii ne asja, kummest minna teile olle ütelnu, omma sääl saija, ja paljo suremba weel. Kui teije minno ei ussu, sis lugaage enne sin minno ramatun. Nink töttelikkult tössi! Raege, kii mes sääl

sisfen om kirjotedu, se om Finnitedu sesamma werrega, ke sedda om tennu!

Hämeel üttel: Noh, kulla mees Rängekaal, minna nalka hääs arwama, ja hennele ette wötma, sesinnatse minno hä selfsi mehhega minnä, nink temmäga julguda. — Ent, minno armas söbber, kas teije ka seddä teed tunnete se himmolikko paiga mannu? — R. J. üttel: Üts mees, nimmega Ewangellist om mulle tedä andnu, et minna hendä ütte wäikesse wärräjä pole peä käändmä, kumb sääl meije een om; sääl peäme sest teest bigede kuulma, kumba meije peäma käämä. — Hämeel üttel: Tulge sis, minno armas selfsimees, nink lätkem!

Nida lätsiwä nemmä töine töisega; ent Rängekaal üttel: minna tahha omma maja pole taggasi käända, nink ei tahha säratsen esijän mötten ümbre kääwä.

Minna kaije et kui Rängekaal jälle taggasi olli lännu, kuis Kristi Innimenne nink Hämeel se laija wäljä ille töine töisega lätsiwä, nink naksiwä nida kōnnelema.

Kristi Innimenne. Hä kii, kulla mees Hämeel, kuis teije kääsi kääp? Minna olle rōbmsa, et teije oliete ette wötnu minnoga tulla; kui Rängekaal ka neide näggemättä asjo himmo olles tundnu, ni kui minna, temmä es olles meile ni peä sälgä mitte käändnu.

Hä meel. Tulge kullamees Kristi Innimenne; sest et meije nüüd möllemba üsfindä olleme, nink ei olle ennämb keddäge meije man, sis juttustage mulle weel: mes asja ne omma,

Fumbe meije oftime, nink mil wisil same neist ossalikkus?

R. J. Minna wbi neid parrembaste omma melega moista, kui omma kelega neist kounelda; siski et teije himmo om neide perrä, sis tahha minna käl middäge neist ommast ramatust luggeda.

Hämeel. Kas teije sis mötlete, et ne sönna, kumma teije ramarun saiswa, se töttelik töisine tötte peas ollema?

R. J. Ja tötteste, se ramat om sest tettü, te ei wbi wösi.

Hm. Mõh, se om hä! ent mes asja ne omma?

R. J. Üts iggäwenne, jäädwa rikkus om perrändädä, nink üts iggäwenne ello om meile fingitu, et meije teddä wöis perändädä.

Hm. Se om wäega hä, nink mes weel ennämb?

R. J. Säääl omma auwo kroni, nink rdiwa, kumma paistwa kui päiw taiwa källen.

Hm. Oh, se om armas! nink nees weel ennämb?

R. J. Säääl ei sa kurbust, ei ka tännitamis ollema; sest se samma paiga wallitseja saap käl silma wet meije filmist ärrä pühkämä. Säääl sawa ollema Serapi nink Kerupi, kumma särätse auwolikko lojusse omma, et meije filmä neid nättän ötse kui hämmäräs saas minnemä. Säääl sawa meile wasta tulles mittu tuhhat, kumma enne meid se paiga pose omma käändnu. Ütsik ei sa neide een pöletu, enge käl armsa

nink pühhä ollema. Egga üts saap neide Zum-mala een saisma iggawesse römoga, nink sawa kääma Zummala palge walgussen, temma sön-naga. Säääl same neid wannambid löidma neide kullaste krouega; säääl same neid puhid junkruid löidma neide kullaste kandluega; tun-nimesse, kumma tötte tunnistusse perräst saega omma katske löigatus sanu; tullen ärrä pallo-tetus sanu; mösaliste läbbi ärrä lödu, kumma merre ärrä uppotedu; — nink seddä käl armust, kumb neile se paiga kunninga wasta om olnu. Ne sawa säääl käl sure önnega nink ilmsurm-likko elloga kui rdiwastega kättetu ollema.

Hm. Neide asju paljas helli om käl hengi sband sinnä käändnu; ent kui neid asju woime sada; kuis meije neist woime ossalikkus sada.

R. J. Se sinnätsse paiga üllemb om seddä sen ramarun näutnu, nink se pä assi om se: kui kelles ennege üts töe melesinne hä mötte neide asju perrä om, neid hennelle saija, sis peäwä nemmä temmäle antama.

Hm. Minno armas selttimees, minna olle wäega röömsa neid asju kuulda; wötkem sis kätte nink lühhendäkem ruttuga omma teed.

R. J. Ei wbi ma ni ruttu kääwä, kui ma käl tahhas se koorma perräst, kumb mo säljä pääl om.

Se päle näije ma omman unnen: kui nemmä omma kōnnet olliwa löppetanu, saijewa nemmä ütte moa lombi mannu, kumb keskel se laija nurme pääl olli, nink sest et nemmä es kae häste ette, satterwa nemmä äkkiselt se lombi

sisse. Se lombi nimmi olli Ratside Mótles minne. — Eitin saijeva nemmä há tákki aiga ni kui finni kattetus, nink moaga wáega wais watus. Nink sest et Risti Innimessest ni suur foorma sálja páál olli, sis olli tutta, et temmä moa lombin parh'la olles piddánu árrá uppoma.

Oh kúllá mees Risti Innimenne, hõigas Hámeel, kus teije núud ollete? Se Risti Innimenne úttel: Eõttelikkut, minna ei tija. — Sis naksi Hámeel kohhalt kurja melesses nink wihs hatses sama, nink úttel omma kaas seltsi mehhe wasta: Kas se om se suur õn, kummast teije mulle ollete ni paljo jutto ajanu? Kui meil jo omma káugi allustamis'e man sáráne kurri õn om; mes sis weel een peás ollema enne kui meije káugi otja náeme. Kui ma siist enne omma ello wõis pástá, sis tahhas ma teite seddá illofat kottust útsindá jättá. Se pále wáit temmä mõnni paar kórda sure háddága moa lombist wáljá, nink tulli omma maja kulle pole, nink sis paggesti temmä árrá; nink Risti Innimenne es náe teddá iggáwel ennám.

Núud olli se Risti Innimenne útsindá, nink wáhhárd katside mõilemis'e lombin nink waije tõise kulle pole, kumb temmä majast árrá olli; se wáikesse wárrája kulle pole, sinna moast wáljá romata. Ent temmä es jõwwa kuige, se rasse foorma perrást, kumb tál sálja páál olli, sááit wáljá saija. Ent minna náije ka et úts mees nimmega Abbi Mees temmä mannu tulli, se temmáit kússe: mes temmä sáál tees? — Minno esfánd, koste Risti Innimenne, mul kásti ústest mehhest kel nimmi olli Ewangelist, seddá

teed kitta wárraja pole káwá, kumb sáál tolle pool om; et ma tullewatse wiha cest wõis árrá paggeda. Ni kui ma sinna pole naksi minnemá, olle ma sija sisse saddanu. —

Abbi Mees: Melles teije es kae jálgi? *)

R. J. Pelgus tükke ni minno pále, et ma õkwa teed piddi otsma, nink se perrást saije ma se lombi sisse.

U. M. Andke mulle omma kát. —

Seddá sis teggi se Risti Innimenne, sis Abbi Mees tõmmas teddá wáljá, nink vand teddá kõwwa paiga pále, nink kást teddá omma teed eddesi minná. — Kui temmä núud olli wáljá sanu, aste temmä omma abbimehhe liggidate, nink úttel temmä wasta: Minno esfánd! sest et se te lábbi árrá rikmis'e kitta wárrája pole minná om; milles se sinnane põhhi ei olle kiw wega táudetü, et se waene te káuja peljota sija ille wõis tulla? Abbi Mees úttel: Sesinnane moa lom om sáráne paik, kumb ei woi õigest árrá parrandetus sada; sest se om te lom kohhe pattu mudda nink wallo kõkko tulley, kui súddá om illes wirgonu, nink omme pattu nakkap tundma. Sest et sesamma mudda núud ilma jálgi játmatta iosey, nink illes wirgonut sband wawap, nink hukka panney, seperrást kutsutas teddá: Katside Mótlemis'e Lom bis.

Sest kui se pattane omma árrá kaddonu põlwe man illes saap wirrotedus, sis tõstewa henge sissen paljo pelgússe nink katside mõilemis'e illes, ja kige suggutse mele heitikkus tegõ

*) Eootuste pále.

gijâ asja. Me tulleva sis fik ütte folkko, nink joostwa fik sesinnatse lombi sisse, nink se om se wigga, et se sinnane paik ni waiwalinne om**).

Siski ei olle se kunninga tahtminne mitte et sesinnane paik ni kurjas peäs jämä. Temmä tš teggijâ oimma ka se kunninga ma möötjide**) wallitsemisse läbbi enne seddâ liggi kats tuhhat ajastaga, usina olnu, seddâ paika hääs tettâ; kas temmä wahhest kâujille wois parrembas sada tettus. Nink nipaljo kui mulle meelde tullep om kûl lige wâhhamb 2000 oppusse rama tid, ja mitto sadda musta tuhhat oppusse nink saatinnisse woetas figel ajal mannu, figist kunninga waldust, seddâ parrandada. Nink no, ka temmäst teedwâ, ütlewâ noid lige parrembas asja ollewat teddâ parrandada; ent siski jâap temmä se katside mölemisse lomp; nink saap ka jämä, kui nemmä ka fik omma tennu, mes nemmä üsfigi omma jöudnu tettâ.

Päle se, sis om ka tötteste sädusse andja wallitsemisse läbbi hä findmä nink kôrwâ jälle keskette lige se lombi läbbi pantu. Ent sel ajal, kui se paik omma roja wâlsâ ajap, ni kui iim nakkap töisite kâandmä, sis om rasse neid jätgi tutta; nink kui ka nättâ om, sis ei sa nemmä ommete, se nõrga pâ umbre kâumisse perrâst, päle astmissen ostatus, nink sis saat sa moaga pürretetus, ehk kûl ne jälle sääl oimma. — Siski

*) Se katside mölemisse lomp om sis egga ütte palust kâandjä seämen, kui temmä omme pattu ni fures nakkap arwama, õise kui Jummal ennâmb es saas wasta wõtma, ehk andisandma.

**) Aposlide.

om neile kâujille se pohhi ka hä kûl, kui nemma jo wârraja läbbi sisse tulnu.

Minna näije ka, kui Hâmeel koddos olli sanu, et temmä kulla mehhe tulliwâ teddâ kaema, nink mõnne neist ütliwâ, et temma tarf mees olles oltu, et temmä umbre olli kâandnu; mu kutsewa teddâ hullus et temmä ni julgu Nisti Juntimessega minnä; olli ka mõnne, ke teddâ nariva nink ütliwâ, et temmä pelglik mees olles: Oh, ütliwâ nemmä, et teije nida ollete nakkanu, sis es peasse teije sâratse wâikesse waiwa perrâst ennâmb mahha jämä. Olles minna teije assemel oltu, minna olles eddest lännu. — Nida iste Hâmeel halwa melega neide seän; ent wimâte wõt temmä jälle hennele julgust, sis jättiwâ nemmä teddâ mahha naarmast, nink seddâ waest N. Juntimest nakkati häste säljä taffan naarma nink teotama. — Ni pikkâlt olgu sis Hâstmelest kõnnestu. —

Seni kâwwe se N. Juntimenne omma teed ütfindâ; nink kâwwen näggi temmä henz nelc keddâge nurme pâäl wasta tullewat: nink nemmä saiwa tõine toisele wasta.

Se wastatulleja olli üts aurus mees, nimmega: Jima, Perrâ, Tarf, nink elli wâljaspiddisen waggause linan, kumb wâega suur liin om, pea sääl ma kottassen, kost N. Juntimenne olli tulnu. — Sesamma tuli N. Juntimessele wasta; sest et temmä ka jo N. Juntimessest olli tulnu; (— sest se N. J. kâul ärra rikmisse linast olli lige umbre suurt helli

saatnu —). Nink kui se ilma, Perra, Tark
semmä rasfest käägust, nink temmä puhkamis,
sest nink kaibamisest tuus, mes luggu temmäga
olles, naks temmä K. Innimesega nida juttu
ajama:

Kuis ni minno kaas, seksimees? Kõhhes
teije ni koormatu mõtlete minnä.

K. J. Ja tõttest bige koormatu! ei olle
kül teäke ni koormatu olnu kui minna waene
loom; nink kas teije weel minnust küsite: Kõhhes
ma mõtle. Ma tabha teile üteldä, minno es-
sand: minna lähhä kutsa wärräjä pole, kumb
sää tolle pool minno een om. Sest sää, ni
kui mulle kinniteti, peäp mulle se te näüdetus
sama, sestinnatsest rassedast koormast wallale
sada.

J. P. E. Kas teile naist nink lasti om?

K. J. Om kül; ent ma olle sesinnatse koor-
maga ni koormatu, et mul ei olle ennämb seddä
kõstotust, mes mulle enne olli. Mul om tutta
hennel naist ollewat, õtse kui mul es oll s.

J. P. E. Kas teije minno tahate kuulda?
ma tabha teile hääd nõuwo anda.

K. K. Ja, kui temmä hä om, sis tabha
ma kül kuulda; sest mul om nüüd hääd nõuwo
wäega waija.

J. P. E. Sis tabha ma teile sedda nõuwo
anda, et teije hendä rutustest seft koormast wal-
lale päästas; sest teije ei sa iggäwel hengust om-
man hengen sama, enne kui teije seft pääsete;
ei sa ka Jummalä õnnistust maitsma mes tem-
mal om teije eest.

K. J. Se ep se om, mes ma himmusta;

ent esfi ei jõwwa ma seft koormast päästä; ei
olle ka teddäke meije ma kottusen, se teddä
minno säjä päält wõis ärrä wõtta. Nink se
perräst olle ma se te päle tulnu, ni kui ma teile
ütiti, et ma seft koormast wallale safi.

J. P. E. Kes sis teid käänu, se te päle
tulla, et teije seft koormast wallale safi?

K. J. Se olli üts mees, minno tundmisse
perrä, üts suur auwolik mees, kelle nimmi, ni
kui mulle parhella meeide tullep, olli Ewan-
getist.

J. P. E. Ma sõwwa tälle kif õnnistust se-
sama nõuwo andmisse perräst. Ei olle häd-
dätkumba teed kige se ilma sissen, ehk murre-
l kumba, kui se te, kumma päle temmä teid
om saatnu; ni kui teije ka sate näggemä kui
teije temmä nõuwo perrä sate tullemä. Teil
om jo ni paljo, ja kui minna tunne, jo mõnda
suggust õnnestust te päält johtonu; sest ma näe
weel seddä mutta katsitemõtlemisses mul-
gust teije külle ollewat; ent sesamma mulk om
enneae üts algminne seft waiwast kumba ne,
teä seddä teed tahtwa kääwä, peäwä kanna-
tama. Wõtke minno nõuwo; ma olle wan-
namb teid. Se te päält kumba teije nüüd kääte
saap teile wasta tullemä: waiw, wäsfiminne,
isfo, häddä, allastus, mõõk, lõwwi, pisfo-
hanna, pimmedus, — ütte sõnnaga: surm esfi.
Kaege ne asja omma kif teije perräst, nink
mitma tunnistasidega kinnitetu; nink milles peäs
üts innimenne hendä esfi, ütfindä tõisele sõnna
wõtlitlus särätsse waiwa alla heitmä.

K. J. Kuis ni minno esand? Se koor-

ma kumb minno sälja pääl litfup om mul weel paljo hirmsamb, kui tik ne asja, kumbe teije tik nüüd mulle ollete nimmitänu; ja mul om tuta: minna ei peä fest middäke hooima, mes waiw mulle te pääl wasta tulles; kui ma ennege omma koorma kergendamist se läbbi peäs löidma.

Ilmlik, Sark. Kuis teil se koorma eddis mäifest oisast saije.

R. J. Minna naksi sen ramatun lugaema; sis lästrowa ne pattu ni rasses, kui rasse koorma, minno sälja pääl.

Ilmlik, Sark. Seddä möttele ma küt, et sul om säräne luggu sanu, ni kui muile nörkule innimeisille kumma säratsit asju püüdwa, kumma neise ni kerge omma; nink jäwa äkkiselt rummalas; ni kui teid nüüd se samma mele nörkus waiway. Nink säräne mele hullus teep et innimenne ei jä ennämb Innimises; ni kui minna teist ki seddä hullo meelt tunne. Gest tullep innimisele säratside asju ettewötminne, nink se läbbi sawa nemma katsite mötlemisse sisse, nink ei tija esfigi mes kätte sada.

R. J. Minna tija küt, mes ma möttele kätte sada; se om minno koorma kergendamist.

Ilmlik, Sark. Mes kosrotust teije se te pääl mötlet saija, kumma pääl ni paljo waiwa om. Nink esfiärralikkult, et minna teile woi näudatä, kui teije ennege minno tahhate kuulda, kuitao seddä tahhate kätte saija, kumma perrä teije ni wäega himmustade; ja weel päle lege ilma säartie waiwata, kui teile se te pääl saap ollema; ja se nõu om ka weel läen. Päle

se kiae litte ma teile weel se man: Teije sade se dnusie asemel paljo warjo löbbrust löidma.

R. J. Minno Esfänd! ma palle teid, awwaldage mulle seddä tallaust.

J. E. Noh! hä küt! — Säääl allewin, kumb waggause näo allew om, ellap üts aurwus mees, sel om nimmi Sädüs; üts kauris tassane mees, kel hä helli om neid innimeisi nende koormast, ni kui teile nüüd om, wallale pästa. Ma tija, et temmä sen asjan patjo hääd om temu; ja talle om päle se ka se tarjus neid awoitada, kumma omma koorma läbbi jo weidikesse ommast melest nörgas jänu. Gesserast litte ma teile: minge seddämaid temmä mannu, sis woide sääl appi löida. Temmä maja ei olle kowwen, ehk saap mönni penni koorma sif. Nink kui teije teddä esfi es peäs kottun löidma; sis om tä üts poig, üts kauris noor mees nimmega Nusa-Mees, se wöip, kui ma töriet peä littemä, seddä taminu ni häste tettä, kui se wanna aurwus esfi. Säääl sade öige häste omma koorma kergendamist löidma. Nink kui teil perräst meel ei olle jälle omma maja wote taggasi kändä, sis woide omma naise nink laste perrä lähhä:ädä, nink neid henne mannu allewette laske turwa, kun pärhella küt matu om, kumma tühja omma, et teije hölpfa hiimaga sääl honet woide saija; töidus om ka sääl ottaw, nink ka wäega hä, — nink, mes teije ello weel önnelikkumbas wotb tetta, se om se, et teije sääl kullameeste seän, awun nink hään luggun woide ellädä.

Se Kristiinnimenne jäi saisma, nink möt

tel henne man; ent naksi peä hääs arwama, mes tälle ütteldi, ja möttel, kui se ni om, kui temmä ütley: sis ei woi ma parrembaste tettä, kui temmä nõuwo wõtta. Nink nida kusse temmä: kumb es se te om, se ausa mehhe maja pole?

Jlm. Perra Tark. Kas teije näete seddä kõrget mälke?

K. J. Ja, bige häste kül.

J. P. T. Se samma mäe mannu peäte sis minnemä, nink se eesmanne maja, kumba teije sääl löwate, om temmä maja.

Nink nida läts nüüd se Kristiinnimenne omma teed, ja ots se esfändä sädusse maija, et temmä sääl appi saas. — Ent näitse, kui temmä liggi seddä mälke saije, sis olli täl se mäggi wäega äktilinne, nink kõrge nättä; ja üts mäe ots, kumb temmä een olli poije temmä pä ülle, ni et se Kristiinnimenne peljäs, et se mäggi temmä pä päle saas mahha saddama, seperräst jäi temmä sääl saisma. — Nink temmä foorma olli tälle ka rassemb tutta, ja lits teddä ennämb, kui eäle enne temmä te pääl olli listnu. Ne wälgi nink tulle kirre tulliwä ka sest mäest wäljā, nink se saat selle Kristiinnimessele suurt hirmo, et temmä wahhest fest tulle kirrest saas ärrä södus; seperräst naksi temmä peljo perräst higgonema nink wabbisema, nink olli ka kurb, et temmä esfanda **Jlma. Perra Targa** nõuwo olli wõtnu.

Kui temmä nüüd nida sääl sais, näggi temmä seddä Ewangelisti wasta tullewat, nink naksi häbbelikkus nink werrewäs minnemä kui

temmä näggi teddä lähhüde tullewat. — Kui nüüd se Ewangelist ifs lähhambätte nink lähhambätte tulli, sis pand se Ewangelist hendä wäega mörrus nink wihtates se Kristiinnimesse wasta, nink katje mörro walgega temmä päle, nink naksi nidade temmäga kōnnelema.

Ewangelist. Mes teije sim tete, Kristi Innimenne? — Se sõnna teggi Kristi Innimesse kui keletummas, et temmä es tijā mes Ewangelistille kosta. Es teije olle se mees teddä ma ütškōrd Ärrä-Kikmisse lina müri takkan löiji hallofaste ikwat?

K. J. Ja, minno auwolik esfand, minna olle se mees.

Ewangelist. Es ma teid se te päle, kutsa wōbrāja pole olle juhhatanu? Kuis teije sijā ollete tulnu?

K. J. Ja, minno kallis esfand, minna olle pettetu.

Ewangelist. Kuis teije sis ni peä se te päälte kõrwalte ollete käändnu? Teije ei olle jo ennämb neide jälgit pääl.

K. J. Üts aurwus mees tulli minno wasta ni peä kui minna Käijite-Mõllemisse-Mulgist wälja saije. Gesamma mannis minno wäega, nink juhhat minno se allewa pole kumb minno een om, nink üttel mulle, et ma sääl litte meest saas löidma, ke minno piddi minno foormast lunnastama.

Ewangelist. Märane mees se olli?

K. J. Se näkkü üts aurwus mees ollewat, nink aye mulle poljo jutto, ja wäärđ minno wimäte omme sõnnuga nida, et temmä

perrä piddi tullemä; nink nida saije minna sijä. Ent kui ma seddä mäkke näije, nink kui tao temmä ülle te alla pojje, sis jäi ma äkkiselt te weerde saisma, et temmä mulle pä päle es fattas.

E w a n g. Mes üttel se mees?

R. J. Temmä kusse, kobbes ma lääs, nink sis ütli ma temmäle.

E w a n g. Mes temmä sis üttel?

R. J. Temmä kusse ka, kas mul majja? Minna ütli: ja mul om; ent olle se koormaga nida rassendetu, et mul ommast majast ni suur tööm ennämb ei olle, kui mul enne olli.

E w a n g. Mes weel?

R. J. Temmä kääz ka minä, et ma hendä pea essi ommast koormast peäs wallale päästma. Ma ütli, et se samma assi olles, kumba ma otssis; nink et ma seperräst se kitta wär räjä pole olles nakkanu minnemä, sääl kuulma ommast lunnastamisje paigast. Ent temmä üttel mulle, et temmä mulle parrembat teed tahhas näütä, kumb lühhemb olles nink mitte ni waiwalinne, kui se kumba teije mulle ollete näütnu; nink se te saas minno ütte sure ausa mehhe mannu saatma, kel tarkus olles särätsid koormid ärrä wöita. Ma ussi teddä, nink lässi eñnitse te päält ärrä sefinnatse te päle, et ma wahest aigsambaste ommast koormast wallale saas. Siski, kui ma sijä tulli, nink kiz neid asju näije jäije ma sijä saisma äkkiselt, se hirmo perräst, kumba mulle se häddä sin ähward. Nähd saisa ma sin, nink ei tijä mes tettä.

E w a n g. Odate sin weidikesse, seni kui

ma teile Jummalä sönnä ette panne. (Se Kristi Innimenne sais nink wärrisi). Raege, et teije seddä errä ei pölle, kää paja tap. Sest kui no ei olle ärrä pääsnu, kumma seddä omma ärräpölgnu (kuulda), kää ma pääl Jummalä awwaldamist om pajatanu, kuis paijo wähhämbäste same meije (ärräpääsemä) kui meije hendä sest ärräkänäme, kää taiwast om *).

Sige saap läbbi ussu ellämä, nink kää ärrätagganep, se päle ei sa minno hengel melehääd ollema **).

Se päle naksi temmä ka ärrä selletämä, nink üttel: teije ollete se samma mees, se se samma häddä pole jofep, teije ollete jo nakkanu se lige korgemba nõuwo ärrä pölgma, nink omme jalgu ärräkändma rahhoste päält, nida et teije pea ollesse hukka läänu.

Sis satte se Kristi Innimenne dtse kui pool kolu temmä jalgu ette, mahha, nink hõigas: Häddä mulle! ma lä hukka.

Kui se Ewangelist seddä näggi, sis haard temmä teddä hääd kät pitte kinni, nink tömmas teddä ülles nink üttel: Kiz pattu rojusse sawa innimeiselle andis antus ***). —

Ärra olgo umbusklik enge usk (lik ****). —

*) Hebr. XII, 25. **) Hebr. X, 38. ***) Math. XII, 31. ****) Joan. XX, 27.

Se and selle Risti-Innimessele jälle kosto-
tuft, temmä tössi usfinaste ülles, nink saije ni
kui ennege se Ewangelisti een laisma.

Se Ewangelist läts sis omman kōinen ed,
desi nink ütlet: Pantke nūid ennāmbaste tōe
melega lähhele neid asju kummist ma teile sa
ütlemä. Minna rahha teile näütä, kes se om,
kēine mannu se Jmlik. Tark teid om lähhää-
nu; nink kes se Jmlik, Tark ka essi om. —

Se Jmlik, Tark om üts ilma perrä tark,
temmä armastap ilma oppust ütündä, nink ei
kääle mujal kerkun, kui waggause näo linan,
kun ennege wäljaspididit hūwoti kōmbit rah-
wale õpperedas piddämä. Jmliktark armastap
ka weel säräst oppust, kumb ristist nink willit-
susfest middäge ei tija; nink selle, et temmäl
libhalik meel om, sis otsip temmä minno teed
ärrä käändä.

Ent mes Jmlik, Targa nõuwo puttup,
kumba temmä annap, se sissen peäte kōlm asja
kōhalt ärrä pōlgma.

1) peäte ärrä pōlgma temmä nõuwo, kum-
ma läbbi temmä teid õige te päält ärrä käänd;
ja ka teije omma sõnna wōtmist temma nõuwo
wasta; sest se om ni paljo kui Jummalä nõuwo
ärrä pōige, nink pälege weel ütite ilma targa
perräst. Sest se Jssand ütlet: Wäete
sisse minnä läbbi kitta wärräjä, se
wärräjä läbbi, kōhhe ma teid lähhätä; sest
wärräjä om kirtsas, kum ello pōle lät, nink weidü
om neid kumma teddä löidwa. *) — Seftsam-

*) Luf. XIII, 24. Math. 7, 14.

mast kirtsast wärräjäst, nink sest teest, kumb
sinnä lät, om se jummalawallato innimenne teid
ärrä käändnu, nink teid peä hukka saatnu. Se
perräst wihkage temmä ärräkäändmist, ja pōige
essi hendä errä, et teije temmä nõuwo ollete
wōtmu.

2. peäte ka se sissen temmä nõuwo ärrä
heitmä, sest et temmä ots teile seddä risti ras-
ses nink ärräpōlglikkus tettä; sest teije peäte
seddä surembas rikkses arwama, kui
kik Egipti ma warra *).

Se awustusse kunningas om teije wasta
ütletnu: Ke omma ello tahhap ütles
piddädä, se saap seddä ärräkootama.
Nink ke temmä perä tullep, nink ei
wihka om essä nink emmä, nink naist
nink last, nink welle nink sossard,
nink päle se omma ello se es wōis
temmä jünger olla. **) — Seperräst ütlet
ma teile: Kui keäke teile seddä jutto ajap, et
se teije surm saas ollema, sis peäte säräst op-
pust ärräpōlgma.

3. peäte ärrä wandma, et teije omme
jalgu se te päle ollete pandnu, kumb surma
fullase pōle sadap; nink seperräst peäte ütstōrd
õigede mõtlemä, kes se olli, kumma mannu
temmä teid lähhät, ja kui löibmatta se olli, teid
teije koormast nink rasseusfest pästä.

Se, kenne mannu Jmlik tark teid lähhät
hengust löidma, olli üts mees: Sadusse, Dp-

*) Hebr. XI, 26. **) Mark. VIII, 35. Luf.
XIV, 26. Math. X, 37.

petaja, se perris nähtsiko poig, kum perris nink orjaja om tige omme lastega; kumb waimolik: kull: sedda Sinai mäkke rähhendap, kumma eest teije pelgsite, et temmä teije pä päle jaas sada dama. Kui temmä nüüd essi omme lastega peäp orjama, kuis teije sis mõtete temmä läbbi wabbas sada. Seperräst, sädus ei kõhta mitte teid teije koormast päästä; ei olle eäle keäke temmä läbbi ommast koormast wallale sanu, ei sa ka teijeke iggawel. Sest sädusse teggode läbbi ei woi ütfige lihha õiges sada *); seperräst om esand Jmlik: Tark üt wõbras, nink esand Sädusse: Opetaja üt petja; nink temmä poig Waijastpidi, Nuseamees, ehk temmä kül hä närrä om, siski ennege omma estä perrä üt petjä, nink ei jõwa teid arwitada. Uske miäno, Jmlik: Tark ei olle muud otsnu kui ennege teid esitädä, nink teid iggawestest ellost keeldä. Se päle tõst se Ewangelist omma häält, nink hõigas tairwast tunnistajad se ülle, mes temmä olli kõn nelnu. — Nink seddamaid tulli üt hääi nink tulle: Kirg säält mäest wälja, kumma al se Kristi Innimenne sais; nink sest hälest nink tulle: Kirrest näksiwa Kristi Innimesse jusse päästi minnema. Ent se helli sest hälest kuulti temmä kõrwon nidade: Mitto sädusse teost omma, ne omma wäline al. Sest kirjotet om: Arra wannotu olgo eggäüts keä ei jä tige se sisse mes sädusse ramatun om kirjotetu, et temmä seddä tees. **)

*) Kalat II, 16. **) Kalat III, 10.

Siis es oda nüüd se Kristi Innimenne muud kui surma, nink näski hallotaste kaibasma, nink wand ärrä seddä atga, kumba temmä esandä Jma: Targaga olli ärrä huffanu; kus hendä kül mitto tuhhat kõrd hullus nink rummalas, et ta temmä nduwo olli wõtnu; ja temmä häbbenes wäega, kui temmä henne mannu sai, et temmä ni rummal olnu, säräst lihhalikko nink rummalat tarkust kuulwas wõtta, nink se läbbi õiget teed mahha jättä.

Kui temmä ni olli tennu, sis käänd temmä hendä se Ewangelisti pole nink üttel: Minno esand, mes teil tutta? Kas om weel lodust? Kas ma rohhis kül jälle ümbre käända nink kutsa wärräjä pole miäna? Mäst miäno se esitusse perräst sääl ennämb wasta ei woeta. Mul om suur murre seperräst, et ma se Jma: Targa nduwo olle kuulda wõtnu; oh, et mul se pat wois sada andis antus.

Ewangelist. Ja teije pattu omma wäega sure, sest se läbbi ollete kats pattu tennu; seddä hääd ollete mahha jätnu, nink ärrä keeltu te päle ollete teije astnu. Ent siski saap se mees sääl kutsa wärräjä man kül weel teid wasta wõtta; sest temmä om innimesille wäega armolik. Ent hoitse hendä, et teije ei sa jälle kånätusse päle; et teije temmä te pääl huffa ei sa, kui temmä wiha ennege weidikesse peäs pallama lägginemä; wäega onsa omma ne kumma temmä mannu tõttawa. *)

*) Latt. II, 12.

Se päle walmist hendä se Kristi Innimenne jälle ümbre käända. Nink kui se Ewangelist, teddä ümbrewõitten, tälle suud and, nink rõmoga temmä wasta mohhalnu; sis sous temmä tälle dänelikko teed. Sis naksi temmä sure ruttoga jooskma; es kõnnele ka keänegagi, ke tälle wasta tulli ütte ainust sõnnagi: es jä ka faisma kui keäke temmäst middä kūsse; enge joosk kui üts, ke ütte ärräkeletu ma nink piri päle olles johtonu, nink es wois hendä arwada wabba ollewat enne kui temmä jälle olles õige te päle jōudnu, kumba temmä Jmslik Targa perräst olli mahha jätnu. — Nink nässe! weidi aja perräst tulli Kristi Innimenne se kitta wär rājā mannu, nink lōis temmä pādā neid sõnnu kirjotetu ollewat: Koppotage, sis arwatas teile ülles. Temmä kōpput seperräst ennāmb kui üts, ehk ka kats kōrd; ja üttele essi henne man. Oh! et ma siin sisse saassi lastus! minna tikke nink kurri wasta panneja innimenne, ke ma muud ei olle ärrā tennu kui pōrgo hauda; ehk kül kurbus siin mo päle sattas; siski tahha ma Zioni Isfandale iggawest kuttust nink tenno se eest laulda. —

Wimāte tulli üts suur auwolik Pārson se wär rājā mannu, kel nimmi olli Armolik Tahtminne. Se kūsse kes saäl kōppotas; kust poost temmä tulles, nink mes temmä tahhas.

R. J. Siin om üts waene kōormatu patane, ma tulle Ärrarikmisese Linast, nink tahha Zioni mēe mannu minnä, et ma se tullesatse wihha eest ärrāpalkes; seperräst tahhas ma teddä, Auwolik Esfand, et mulle ütteleu, et se

sinnatse wär rājā labbi, te siina pole lāt, — kas teije ka tahhase minno siin sisse laske.

Arm. Tahm. Ja kigest sōāmeest ma tahha. —

Nink päle se arwas temmä teddä maid wär rājā jāt wallate; kui nüüd-se R. J. piddi sisse astuma wot Arm. Tahm. teddä kōipitte kinni.

R. J. Mes teije tahhate mulle ütteleu?

Arm. Tahm. Kaege, saäl om üts kinnis siin, kumma pādā Peeltsepup se pālō om. Sāält lassep temmä nink temmä ommatse, noli warbu neide päle, kumma se wär rājā mannu tulles, et temmä, kui se wois üsfigi olla, neid weel wois tappa enne kui nemmä sija sisse tulles.

R. J. Minna rōmusta hendä, nink nalka ka ütteleisi wär rāisema.

Kui temmä nüüd wär rājāst sisse olli astunu, sis kūsse temmä kēest.

Arm. Tahm. Kes teid sija om juhhatanu?

R. J. Üts mees olli nimmega Ewangelist, se rāst minno, et ma siin peās kōppotama, ni kui ma ka olle tennu, nink üttele mulle ka, et teije, minno esfand mulle saas kül üttelema mes ma peas teggemä.

Arm. Tahm. Siin om üts arwatu us teije een, kumba üttele innimenne ei jōwowa kinni panna.

R. J. Nüüd nalka minna omma häddä tullu pōimama.

Arm. Tahm. Ent kuis teije ni ütteleu tulle?

R. J. Gest et ütšil minno källa rahwa seäst seddä häntä ni es tunne, kui mul omma häddä om tutta.

Arm. Tah. Kas ka mõnne tefiwa, et teije siä tahjite tulla.

R. J. Ja minno naine nink lasse näijewä Eige eesmält, et ma ärrä tulli, nink hõiksewä minno perrä, et ma peäs taggasi käändmä. Nink ka mõnne minno källa mehhišt tännitwa sure hälega minno perra, et ma peäs taggasi käändmä; ent minna pisti omni sörmi kōrwu sise, nink es jättä siä pole jooskmist.

Arm. Tah. Kes ne olliwä, ke teije perrä joosfiwa, nink mõliwa teid taggasi sata?

R. J. Üts Range:Kaal tõnne Hä:Meel; ent kui nemmä näijewa, et nemmä es kōhta middäge minno man sada, sis läts Range:Kaal miäno naarten taggasi; ent Hä:Meel tulli minnoga tükki maad.

Arm. Tah. Melles temmä kowem: balle es tulle?

R. J. Meije lätsime tõine tõisega animat katšite mõtlemisse mulgini, kumme sise meije äkšufelt sattere; nink se läbbi jäi Hä:Meel ni heitlikkus, et temmä es julgu kowemballe minnoga tulla. Gest, kui temmä hendä säät olli wäljä pästnu, se were päle, kumb temmä maja pole olli, üttel temmä minno wasta, et temmä mulle seddä illusat kottust ütšindä tahhas jättä, nink paggesi ärrä; nink läts omma teed taggasi, nink minna tulli omma teed se kiffa wärräja pole.

Arm. Tah. Oh seddä waest innimesse

loma! Kas tairwane aawustus tälle ni halw olli tutta, et temmä teddä ni paljo wäart es arwa, ni weidi waiwa nink häntä temmä perräst henne päle wõtta.

R. J. Tõttelikult, minna olle hä melega neidega sest aawustussest kõnnelnu, ni kui temmä om. — Ent kui ma tottet peä tuñnistama, sis ei olle minno kōrd surest parremb sukkugi; olgo käl tõsi, temmä käänd taggasi, ent minna olle ka kånätusse päle astnu surma teide päle; nink se pole lassu ma hendä ütte ilma targa hirmotawa kõnne läbbi käändä.

Arm. Tah. Kas se mees ka teile wasta tulnu, teddäs teije üttere? — Minna tija temmä om teile nouwo andnu koorma kēpiändämist otši sädusse oppetaja kääst. Kas teije sis temmä nõuwo ollete wõtnu? — Temmä meel olli ennege teid pettä.

R. J. Ja, wõtsi käl; lätsi peä esändat Säduuse Oppetajat löidma senti kui ma mõtli, et se mäggi, kumb stigi temmä maija om, mulle kala päle saas saddama; sis pididi ma wäggišis faisma jäma.

Arm. Tah. Se mäggi om mitmale innimissele surmas olnu, nink temmä saap weel mitmale kala murdma. Se om hä, et teije säät ollete ärrä päsnu, nink ei olle purrus pbrutetus sanu.

R. J. Ja, minna ei tija esfige, mes mul säät olles sündinu, kui se Ewangelist es olles minno mannu jobtonu; selle et ma jo katšite mõst, nink es tija, mes ma pididi teggemä. Ent se olli Jummalä heldus, et Ewangelist jälle

minno mannu tulli, sest muido es olles minna iggawel siſa tulnu. Nink nüüd, et ma siſa tuſli; olle ma, parrago Jummal ſarane, ke ennembä kōibas sest mäest ärrä tappetus sada, kui teijega, minno esſand ſiin ſaiſta nink kōnſnelda. Oh! mes arm andas mulle, et mul lubba andas siſa tulla.

Arm ol. Tah. Meije ei te wahhet kenki wajjel; ei kae ka kenki kurja tō päle, mes keä eäle olnes tennu; kui keä ennege siſa om tulnu, se ei ſa iggawel wäljä tougatus. Seperräst, armas Kristi, Inniminne, kōnnelge weel weidikesse minnoga, ſis tahha ma teid oppetada sest teest, kumba teije peäte käumä. Raege, ſiin om temmä ökwa teije een; se om se te, kumba teije peäte käumä.

R. J. Kas ei olle keelmisſi nink kōwwe, rusſi se te päſ, et üts woeras wahhest wois esſida.

Arm. Tah. Omma käl kōrwaliſſe kōnatusſe te harro, ent ne omma paljo madda lamba, nink nemmä omma kōwwera nink laija; nink sest peäte ſeddä öiget teed kōnatusſeit ärrä wahhetama: se oige te om ütſindä öise kui nöriga ökwa, nink ahtakenne.

R. J. Ma teinnan figest ſvämeſt, felle hä jubhatamiſſe kōine eest; ent minno kōorma kalup rasſedaste mo ſällä päle; es wōi ka ſeni ajani kenki abbiga kōormast pästetus sada. Kas teije, minno eſtänd, es wois ſeddä kōormat, kumb mo ſällä pääl om, ärrä wōtta?

Arm. Tah. Mes teije kōormat puttup, ſis kändke teddä hämelel, ſeni kui teije se lun

nastamiſſe paiga mannu ſate; sest ſääſl ſaap käl temmä eſſi teije ſällä päälit mahha ſaddama.

Se päle pand ſe Kristi, Innimenne omma wädd nimmeſſe ümbre, nink walmiſt hendä jälle te kōnnike päle.

Arm. Tah. Kui teije weidi maad wärwäjä mant ſate ärrä minnema, ſis ſate ſe eſſände ſelletaja maja mannu ſama; ſääſl kōp, potage uſſe päle, nink temmä ſaap teile üllit kaunit asju näütama.

Se päle jät ſe Kristi, Inniminne omma ſöppra jummalaga, nink ſe ſbud tälle waſta, önnelikko teed.

Kui nüüd ſe Kristi, Inniminne omma teed kōwwe, ſis tulli temmä ſe ſelletaja maja mannu, kun temmä mitto kōrd nink ka jälle jät, matta kōpput, ſeni kui keäke uſt wallale laſſ nink kūsſe: kes ſääſl om?

Se Kristi, Inniminne üttel: Eſſänd, ſiin om ütſ te käljä, kelle ſeſinnatſe maja eſſändä tutwa läbbi om kōſtu, omma tullo perräst ſiin kullelda; ſeperräst tahhas ma käl hääl meel ſeſinnatſe maja eſſandaga kōnnelda. — Öis hōigas ſe ſiſelakſia ſeddamaid eſſandat, keä ka üri perräst ſe R. Innimiſſe mannu wäljä tulli, nink kūsſe, mes temmä tahhas.

R. J. Eſſand, minna olle ütſ mees, keä ärrärakmiſſe linast tulley, nink lä Zionimäe pole, nink mulle üttelidi ſest mehheſt, ke ſääſl wärräja man ſaiſap, kumb ſeſinnatſe te algmiſſen om: et ma ſiſa tulles, nink teiſt kūsſiden, kaunid asju nättä ſaas, kumma mulle minno te pääl wäega tulkolikko ſaasſi ollema.

Selletäjä. Tulge sisse, minna tahha teile nähta mes teile tullolif peap ollema.

Nink kui temmä omma sullast olli kästnu künast laudata, sis käst temmä Kristi. Innimis- sel henne perrä tulla, nink weije teddä essiar- räskko kambre sisse, kumba temma sullane piddi wallale lastma. — Kui nüüd Kristi. Inniminne läbbi ülles arwatu usse sisse aste, sis näggi temmä saina kullen ütte ülli arwalikko inni- misse kojo powat, kumb sel kumbel sais, et temmä silma olliwa tairwa pole ülles töstetu; Eige ramatide terrä olliwa temmä käen, nink tötte sädus olli temmä huulte pääl; ilm olli tem- mä sällä takkan, ja temmä sais ni ötse, kui temmä rahwaga tapples, nink üts kullane kroon poiije temmä pä föttal.

R. J. Reddäs se tähhendap.

Selletäjä. Se mees om üts tuhhandide seäst; temmä wöip latfi sünnitädä, nink woip essi neid ilmale turowa; nink sis kaswatap tem- mä neid ka ülles. Nink se, et teije näete teddä ülles töstetu silmiga, tairwa pole, eige parrem- bat eige ramatide seast käen piddawät; ja tötte sädust huulte pääl; se fik tähhendap et temmä tö om ei ütsindä ärrä vetetu asju tutta, enge ka neile pattatsille ärräselletädä; päle se, et temmä näus ka saiswat ötse kui temmä innimisegega tapples, nink et teije näete teddä ilma sällä tade heitwat, ja temmä pä lulle kroni powat, se täh- hendap fik, et temmä kadduwid asju pöllep; nink seddä teep temmä armust omma essandat wasta, nink ussuv kindmäste, et temmä tulles watsen ilman aumustust palgas saap.

Seddafinnast kojo olle ma teile näütnu, sest et se mees, kenne kojo se om, se ainus om, kelle se waiga Essand woimust om andnu teije saatia olla kigen rassan waigun, kumma teije te päle peäs johtuma. Seperräst piddäge haste melen, mes ma teile olle üttelnu, nink möttelge ikkes, et teije wahhest omma kängi pääl särätsid ei löwöwä keä kitwä hendä, nink tahtwa teid sata, nink neide teraa läwä ommeti furma pole.

Perräst seddä wöt temmä Kristiinnimist kät pitte, nink weije teddä ütte lajalisse kambre sisse, kumb täus tolmo olli, öige ni kui keäke teddä es olles pühknu. Kui se Kristi. Inniminne weidi ülle olli kaenu; sis hõigas Selletäjä ütte meest, ke säät piddi pühkma; ent tolm nakkas kigelt poolt ni hirmsaste ülles tullesma, et se Kristi. Innimenne ärräläppati. — Kui se sel- letäjä seddä näggi, sis käst temmä ütte noort neüsit, weidi wet turowa, nink seddä paika we- ga zippotada. Kui nida sai tettus, sis sai se tolm ni tassä wällä pühhitus, et lust olli kaeda.

R. J. Mes se tähhendap?

Selletäjä. Se sinne sissestine kam- mer om ütte innimise süddä, kumb weel eäle ei puhasteta se maggusa armo oppusse armo läbbi; se tolm om perrispat, nink sissen piddine ärrärikminne, kumb terwet innimist purretäp. Se, ke eesmält naks pühkma, om sädus; ent se, keä wet mannu tötje, nink pörmandu päle ziuf, se om armo oppus. Ent et teije näite, et, kui se mees eesmält naks pühkma, tolm eige poli nakkas tolmama, nink meid peä olles ärrä läppätänu, ent se paik siski puhtas es sa, se

peap teile näütma, et sädus ei woi sõand puh-
hastada ninl kostotada, ei woi ka omma pühk-
misfega ellawäs ninl wägrewäs tetta; sest tem-
mä ei anna wälke pattu ärrä wäardä.

Jälle, et teije neitsit näite seddä paika
wega Zippotawat, ninl hiljä tassa ärrä pühk-
wät, se peap teile näütama, et kui se armo op-
pus omma koloi ninl maggusa päle zippotamis-
fega sõamette tulley, sis saap pat kinni woetus
ninl ärrä wäartus, nt hilja tassa, ni kui se
neitsi zippotamisfega teggi, et tolm pörmandu
päle mahha lammes, ni saap ussu läbbi pat
mahha lisfutus, ninl südda puhhastetus ninl
sõlbiklus tettus, tairwa rikust perrändädä.

Weel näije minna, et se Selletäjä teddä
kätpite kinni wõt, ninl tõmmas teddä ütte
wäikesse kambrefesse sisse, kun kats wäikest last
ollwa. Se wannamba nimmi olli Mele-
Himmo, ent tõise nimmi olli Kannatus.
Mele-Himmo nätti pahhamelesinne ollewat,
ent kannatus olli häste rahhul.

R. J. Mes se wigga olnes, et se Mele-
Himmo ni wihhamelesinne näüs ollewat?

Selletäjä. Temmä meistre tahhap, et
temmä fige parrembit asju tullewatsse ajastaja
päle peap ootma, ent temmä tahhap nüüd kii
kätte sada; ent Kannatus om walmis ootma.

Sääl näije minna, et mõnni tulli Mele-
Himmo mannu, kel kot täüs olli fige suggust
warra, seddä toije temma Mele-Himmo man-
nu, ninl puist kii wäljä temmä jalgu ette.
Mele-Himmo wõt sis illes ninl rõmust henda,

ninl nässi kannatus naarma ninl nägtama. —
Ent näise es jä kuiti kauses, sis olli kii ärrä
pillatu ninl ärräprassitu, ninl es jä muud mid-
däge ille, kui mõnne wanna paiga ninl rõiwe
nätsu esse.

R. J. Oh, armas esfand, sel letäge mulla
neid asju weel weidikesse selgembäste.

Selletäjä. Ne sijnatse kats last omma
ütte eenkojo. Se Mele-Himmo om ütte ilm-
likko ninl maide innimisse eenkojo; ninl Kan-
natus om ütte tullewatsse ilma päle ootwa inni-
misse eenkojo. Sest, mes teije näete, et se mele-
himmo kii sel sijnatfel ajastal, se om siin ilman
tahhap, nida om se luggu neide ilma inuimts-
tega; nemmä tahwa kii omma hääd siin ilman,
nt ei woi tullewatsse ilma päle oia, et nemmä
sää omma osia wois sada. Se wanna sõnna:
Üts zirk läen om parremb kui kats
mõtsan, massap nelle ennamb, kui kii Jum-
mala towutusse sest hääst mes tullewatsen ilman
om. Ent taas teije näite, et temmä weidi aio
perräst kii olt ärrä huffanu, ninl es jä tälle
muud middäke, kui wanna roiwa närdsolesse.
Nida saap se luggu ka innimistfega, se ilma päle
lodap, ello ehk ilma otfa aal ollema.

R. J. Müüd näe minna, et selle kannat-
tusfel se fige parremb tarkus om; eesmäit se
perräst, et temmä omme silmi fige parrembidde
asju pole om läändnu; tõiselt se perräst, et
temmä sis omma aawustust saapsama, kui selle
tõiselle ei sa ennamb muud ollema kui ärrä
põlgmist.

Selletäjä. Ja teije wotte weel sijnä

Kõrvale pakina, et se tullevatse ilma aurovustus ärrä ei löppe, ent se sinnatse ilma hä om äkkits felt mödä läänü.

Seperräst ei olle Melehimmole joht waja ni paljo kannatusse kõrda naarda; ennembä wõis kannatus seddä kõrda naarda mes Melehimmole kätte tulley. Sest et kül Melehimmole eestmäit omma hä saap; sis jälle kannatus saap wiimselt; ent eesmänne peap wiimselle maad teggemä; sest et wiimätsel om tulley aig, ja wiimisel ei tulle ennamb middäke perrä; nink se perräst peap eesmätsel üts aig ollema, omma hääd äriä pillata; ent wiimäne ei woi ennamb ärrä pillata. Seperräst üteldäs se rikka mi hhe wasta: Sinna ollet omma aigu rõmu, nink omma hääd sääl ilman sanu, ent Laatsarus om kurja sanu, nüüd saap temmä rõmustetus, ent sinna wai watat.

R. J. Nüüd mõista minna, et se lige parremb ei olle, siin neid ollewid asju kätte sada, enge se om parremb, et odetas, nink laetas tullewidde perrä.

Selletäjä. Teije ütlete töttet; sest ne asja, kumbe nättas, omma ajalikkö; ent mes neggemäit om, se om iggäwenne. Eht se kül ni om, siski selle, et maidse asja nink meije lihhalikkö himmo ni hõlmatse omma, nink talwalikkö himmo, nink tullevatse asja ni wõra, seperräst sünnip nida, et meije neid eddimäsi ni vea nakkame armastama; nink ne tõise om meise ifs ni wõra.

Perräst näije ma, et se Selletäjä seddä

Kristiinnimesest kät pitte wõt, nink weije teddä ütte paiga mannu, kun tulli müri wasta palli, nink üts sääl man, keda ilma lõvmata wet tulle sisse walli, teddä ärräkistotada; ent se tulli palli ifs kõrgembaste nink pallawambaste.

R. J. Mes se sis tähhendäp?

Selletäjä. Se sinnane tulli om se armo tö, kumb hengen saap tallitetus. Se keda wet siina sisse wallap, teddä wõhhandäda, ja kohhalt ärrä listotada, om kurrat. Et teije nüüd näete, et se tulli ommette weel, nink weel kõrgembaste nink pallawambaste pallap; sest tahha ma teise seddä kõrda näütä.

Se päle käänd temmä teddä ümbre nink weije teddä müri tade; sääl nätti keddä saiwat ütte annomaga, kumb täüs ölli, kummast temmä ilm, jälle jätmäit, sallajan tulle sisse walli.

R. J. Mes se tähhendäp?

Selletäjä. Sesinnane om Kristus, ke ilma, jälle jätmäit omma armo tööd, kumba temmä jo sõamen om katnu, ülles peap, kumma läbbi temmä sis innimesse hengen rohkeste hendä armun näütap, ilma se päle kaematta, mes kurrat neide wasta ndurus wõttap. — Ent, et teije näete seddä heldet armo teggiqat müri takkan saiwat, tuld ülles piddämän, sega näudetas teise, et kuusatusse ajal hengele rasse om tutta, mil wiisil armo tö temmä hengen saas ülles petus.

Minna näije ka, et se Selletäjä teddä kät pitte wõt, nink weije teddä ütte ülli lustikkö paiga mannu, kun üts wõega illus moisa ölli

ülles ehhitetu, kumb ülli armas olli nättä. Se R. J. saije se ülle wäega röömsas. Sesamma moisa harja pääl näije ma mõnne kändwat, kumma kobbalt kullaga olliwa ehhitetu. Temmä küsse Selletajält: Kes meil fik lubba annas se mõisa sisse minna? — Se Selletajä wdt teidä kät pitte, nink weije teddä ülles omma wärräjä mannu; nink näije, wärräjä man sais suur hull rahwast, kumma näo perrä fik himmo likko olliwa sisse minnä, ent nemmä es tohhi. Säääl iste ka üts mees lawwa man usen, sel olli ramat nink kirjotamise rusta lawwa pääl, neide niimme kirjotada, kumma sisse pease minnema. — Säääl wärräte een, kumma läbbi pididi sisse mintämä olli ka paljo, idarustuga ehhitetu idamehhi saisman, nink teddä moitat hoitman. Meil olli figil se meel, neile kumma sisse tahhwa minnä, kahjo nink waiwa tettä, ni paljo kui nemmä jöwwase. Se ülle jäi se R. J. weidikese heitlikkus. — W mäte kui eg gäüts taggasi käänd neide sba meeste peljo perwäst, sis näggi.

R. J. ütte meest röömsa nink julge palgega se kirjotaja mannu minnewat; sääl temmä üt tel: kirjota minno niimme ülles, kui se olli sündinu, pand temmä omma mõka wöle, nink ütte raud kabbarat pä päle, nink käänd henda wärräte pole, nink läts neide sba meeste päle, kumma surma wihbaaa temmä wasta pafinima; ent se mees es jä sukkugi heitlikkus; enge tükte neide päle, raggi nink löigas henne umbre. Kui temmä nüüd essi paljo haru odi sanu, nink ka neile, ke teddä keliwä paljo haru olli

tennū; sis wdt temmä ökwa omma teed neide läbbi, nink tükte se moisa sisse, kummast ütte hälega kuulti, neist, kumma sääl sissen olliwa, nink harja pääl kawwewä, nidate lawwat:

Julge ristinnimisse

Sijä aurustusse sisse!

Kumb teil tallel pantu om.

Siin saap teile palgas sama,

Iggawes teil kaswus jämä:

Kindmä rahho, lust nink rööm.

Kui se mees nüüd sisse olli sanu, sis saije temmä särätse samma rööwaga kattetus, kui neil figil olli. Se R. J. näski mohhalema, nink üttel: mul om töttest tutta, et ma tahha üttele, dä, mes se tähhendäp; laske minno nüüd ka siinä sisse minnä. — Ei mitte, üttel se Selletajä, wotke weel weidikese, seni kui ma teid weel ennämb olle lassnu nättä, nink perwäst woite ruttult omma teed kawwä.

Se päle saat temmä teddä ütte wäega pimmedä paiga mannu; sääl iste üts mees rawwat, sen lastin, ke wäega kurb olli nättä; ta saije omme silmiga ma pole; olli omme käsfi kofko pandnu, nink puhhas ni hallofaste; öise kui tälle siiddä tahhas katski murduda.

R. J. Mes se tähhendäp?

Selletajä. Ujage essi temmaga jutto.

Sis küsse se Kristi Inniminne selle, mehhe kääst: Mäwänes temmä ösnes?

Temmä. Minna olle, mes ma enne es olle.

R. J. Mes teije sis enne ollite.

Temmä. Minna olli üts kaunib häitsew

tunnistaja henne ning mu rahwa silmin; minna ollt ni, kui ma mõtli kõlblikku henne ollawat raiwa hone sisse tulla, ning mul olli suur rõõm se üle.

R. J. Mes teije sis nüüd ollete?

Temmä. Ma olle üts rõmota innimigne, ning olle sensinnatsen rawwatsen kastin ni kui kinni pantu, minna ei wõi wäljã tulla.

R. J. Kuis teije se häddã sisse saite?

Temmä. Minna jãtti mahha walwata ning kaine olla; minna wõtti waggauft omma jõwwo ning himmo päle; minna olle pattu tennu Jummalã sõnna walgusse ning heldusse wasta; minna elle Waimo kurwastanu, sis om temmä minnust ärrã tagganu; minna olle Kurradit Klusanu, ning temmä om minno sisse tulnu. Minna olle Jummalat wihtaie kihhotanu, ning temmä om miõno mahhajãtnu; minna olle omma sõänd nida ärrãkallestanu, et ma ei wõi henda ümbre kãändã.

Se R. J. kãänd henda Selletãjã pole, ning üttel: Kas ei olle ennãmb lodust sãrãrsel innimissel? — Kõsfige temmält essi, koste se Selletãjã. Se R. J. teggi seddã ning üttel se mehhe wasta:

R. J. Es teil sis ennãmb sukuge muud lodust ei olle, kui et teije ikkes se mele heitmissel kastin peãte kinni pantu ollema?

Temmä. Oh, ei mitte! ei olle sukugi lodust.

R. J. Milles ni? Se õnnistetetu poig om iks armolik.

Temmä. Ent minna olle teddã wastsest

risti päle ponu; minna olle temmä personit sõi manu, ning temmä õigast ärrã nõõgnu; minna olle temmä werd kui ilmpõhhalikko jalguga sõõnu; minna olle armo waimo teotanu; se lãbbi olle minna henda õigest lotussest keelnu. Nüüd ei olle muud minno eest allale jãnu, kui õhwardãminne, üts hirmus õhwardãminne; üts tõõsinne kõõhus; üts pallaw tulli, kumb wasta pannejid ning nida kã minno saap ärrãõõma.

R. J. Milles teije essi henda ollete se häddã sisse saatnu?

Temmä. Se om se sinnatse ilma tühja rõõmo kostotamisel ning kãõwo püüdmissel perwãst sõõndinu. Sest et ma hennele paljo hãäd ning tullo, ning pehmet ello, ilma rõõmust odi; ent nüüd waiwap miõno eggãõts neist asjust, ning sõõp minno kui üts tulline waggel.

R. J. Kas teije ei wõi seddã kahhitseda, ning henda jãlle ümbre kãändã?

Temmä. Jummalã abbi pudus kelãp miõno ümbrekãändmãst; temmä sõõna ei aja miõno ussu pole; ja temmä kãõsu päle om miõno se kasti sisse pantu, ning õõsfige innimenne ma wããl ei wõi miõno siist kasti sissest wãõjã pãstã. Oh iggawenne aig! iggawenne aig! Kuis ma kũl sa se wallo ning pinaga maadõema, kũmmaga ma iggawes peã waiwa tus samã.

Sis üttel Risti Innimese wasta se.

Selletãjã. Kasse se sinnatse innimesel häddã ikkes henne melen saista, ning teile iggawettes mannikusses jãdã.

R. J. Oh se om kũl hirmolik. Jummal

essi awwitago miäno walwada, nink faine osla, nink jätmata pallelda, et ma se sinnatse innimesse hättä mois paggeda. — Minno es sand, kas ei olle weel aig, et ma omma teed saas käumä?

Sellet äjå. Dotte weel weidikesse; ma tahha teile weel ütte asja näuta; perräst wotte, kui tahhate minnä.

Sis wõt temmä seddå Risti Innimest jälle kätpite, nink weije teddå ütte kambre sisse, sääl olli üts innimenne, ke ommast sängist ülles tulli, nink omme wõwit sälgå pand, nink wärrisi nink wabbisi wäega.

R. J. Milles se mees nidade wärrisep nink wabbisep?

Sellet äjå. Wõudke temmä heäne käest.

Sis kusse R. J. se mehhe käest: Milles temmä ni wärrises nink wabbises.

Se mees koste: Sel õdt näije minna und, nink näise, se taiwas olli must; pilse mürrinat nink wälgi heitmist kuulti nink nätti ülli hirmsaste; se saat mulle suurt hirmo nink õhto. Päte se näije ma unnen, nink näise neil pilwit olli tõine näggo, nink ma kuli langetpassuna helli, nink üts mees tulli isten pilwi pääl, mitma tubhandite taiwa ellajidegä umbre attetu. Temmä al palli kii tullega; ka ne taiwa essi olliwa tulle kirrest läüdetu. Sis kuli ma häält hõikawat: tõusse ülles teije koolja, nink tulge kõhto ette! Seddåmaid läsiwä ne pae lahki; ne hawpa awwasiwa hendå ülles, nink koolja tullima säält wäljå. Wõnne neide seäst olliwa wäega wõõmsa, nink tõstsiwa omme päid ülles;

ent mõnne mu otsewa mäfte alla hendå ärrå käfti. Se mees, kumb pilwi pääl iste, awwas ütte ramatud ülles, nink käst kii ilma henne ette tulla. Sissi, ütte sure tulle kirre perräst, kumb temmäst wäljå tulli, olli üts perris wail temmä nink neide waijel, õtse kui kõhtomõitja nink wangi rahwa waijel, kumma temmå kõhto järje een saiswa. Minna kuli ka teddå ütlerwat neide wasta, kumma temmä umbre saisiwa nink teddå orjasiwa: Koggoge eesmäit se umbrohhi kolkko, nink keütke kuppõ, et teddå ärråpallotetas. Se päle läts pohjata sürowius, sääl samman paigan kumma saisi, wallale, nink temmä furgust tulli paljo saumo, suitsõ, nink tullitsit häise hirmsa helliga.

Sesamma pilwe pääl istja üttel ka: Koggoge nissõ minno aita. Nink se päle näije ma, et paljo saije ülles tõstetus, nink siina pilwe sisse kannerus; ent miäno jätteti taggasi. Wõnna õtse hendå sis ärråkästi, ent es jõwwa; sest se ke pilwi pääl iste, käänd omme silmi iks minno pole; minno pattu tullima ka mulle ette, nink minno sõame teedminne kairwas figelt poolt minno päle, nink se päle wirgo minna ülles ommast unnest.

Se R. J. kusse: mes teile sis seddå suurt õhto nink hirmo saat teije unnen nink nägges misfen?

Se mees koste: Kui minna mõtli, et se kõhto päiw saas tullemä, nink minna es olles weel walmis, selle et minna näije, et ne Engli paljo kolkko koggo siwa, ent jättiwõ miäno mahha

se teije mulle suurt ohto; ent kui minno pattu minno ette tulliva, sis arowas pörguhaud omma suud ülles sääl samman paigan, kun minna saisi, nink minno südda waiwas miino wäega; nink ma panni tähhele, kui ma tuse, et se kotho moistia omme silmi, minno pole käänd: et wibha temmä filmist nink palgest mul olli nättä ja tuta; se waiwas minno kige suremba hirmoga.

Sis üttel se Selletäjä R. J. wasta: Kas teije kif neid asju ollete tähhele pandnu?

R. J. Ja, olle kül, nink nemmä sadawa mulle lodust nink pelgo.

Selletäjä. Hä kül, piddäge nüüd neid asju omman melen nink sõamen, et nemmä wois kui astla teije källen olla, teid eddesi aija teije te pääl, kumba teije läte.

Sis pand se R. J. omma wödd nimimese umbre, nink walmist hendä omma te-könnike päle, nink se Selletäjä üttel: Se römustaja olgo ikkes teije man oh wagga R. Innimenne! nink saatko teid se te pääl kumb taiwa-lina pole weäv.

Se R. J. läts sis omma teed nink laulse seddä laulu:

Wiis: Minno hengtäht omma ello.

1.

Märäst asja, märäst tekko,

Märäst immelikko näkko,

Anti mulle nättä tääl?

Hä nink tullolik se olli,

Kummast röm nink hirmmul tulli,

Nink läte tarwis te-ra pääl.

2.

Rühkmist om mul tottest waija;
Kui ma tahha kätte saija

Mes mul sääl om näudetu.

Urrä laiselgo mo südda

Urrä wiwoko te pääl kääwä

Urrä olgo holetu.

3.

Rittus tenno olgo sulle

Selletäjä, et sa mulle

Kif neid asju näüdanu

Oh et nemmä minno ellan

Ikkes woise minno melen

Häste olla hojjeru.

4.

Et ma mötles neide perrä,

Tallitas kif seddä ärrä

Mes mul kohon näüdetu.

Seni kui ma te pääl häste

Seddä kif wois ärrä moista

Mes mul se man üteldu.

Se kōrge te kōrwal kumma pääl se R. J. kääwwe olli ürs müür, kumb õnsus kutsuti. Se kōormatu R. J. rühkse omma teed eddesi miinä, ei mitte ilma sure waiwata, selle et se kōorma wees temmä saljān olli.

Nida temmä rühk eddesi, seni, kui temmä ütte mäe päle saije; selle mäe pääl sais ürs rist, nink mae kallet olli ürs haud. Kui R. J. se risti manhu tulli, nink risti päle saije, sis satte se kōorma temmä saljāst mahha, nink werit

henda alla se harwa mulgu mannu, ninf satte
hauda: ninf se R. J. es nde tedda ennamb;
ent temmä römust henda wäega ninf üttel röömfa
säämega: temmä om mulle rahho andnu omma
kurbusse läbbi, ninf om ello andnu omma sur-
ma läbbi. — Ninf temmä sais ninf immetelli,
et se risti päle kaeminne tedda koormast olli
pastnu. Temmä kaije, ninf töst mitto förd
omme filmi se risti pole ülles, seni kui üts filmä
we latte temmä pääst ülles tulli, nida et wessi
temmä pösemöda alla jooff.

Kui temmä nida sais, ninf hallufaste ifken
se risti päle kaije, sis terwit se Kolmainus
tedda neide sönnumiddega: Rahho olgo sin-
noga! Se eesmänne üttel tälle: sinno pattu
olgu sulle andis antu; se tödine wöt temmä närtse
ninf rojatsit röiwit ärrä, ninf pand tälle illusit
röiwit sälgä; se kolmas pand ütte pitsatit temmä
otfa ette, ninf and tälle ka ütte reiss-passi,
kumma källen ka üts pitsat olli; kumba temmä
omma te pääl peäs hoitma, ninf taiwa wäe-
räjä man näütmä. — R. Innimenne karas
kolm förd röimu perräst ülles; ninf naksi päle
se nida laulma:

1.

Minno waiwas pattu koorma,
Saat mul pelgo, saat mul hirno,
Es sa rahho hengamist
Risti man mul saije hengus
Ärrä kätte kil mo kurbus
Minno waese söamest.

2.

Oh! mes kauris wäif se olli,
Kummast paljo hääd mul tulli,
Kun mo koorma kerges sai!
Eija henge koorma kätte
Kui ta harwa sisse satte
Et mul selge öndsus sai.

3.

Eiin sai koorma oifa nättä
Ke mul ifkes saatnn hättä
Ninf mo litsnu förwaste.
Pattu kunds om katski lännu
Ke mul ifkes waiwa tennu
Rööm ninf rahho kaitswa mo.

4.

Rist ninf haud ma tennä sinno
Ennamb littust selle olgo
Ke sin poi ninf matteti.
Minno perräst wöt ta seddä
Risti surma hauda nättä
Et nüüd rööm mo hengele.

Kui temmä nida teed eddesi käwwe, saije
temmä ütte orgo; sääl näggi temmä kolm
meest, ke förwaste maggasiwa, ninf neil olli
wa rawwa jallan; ütte nimmi olli H o l e t o,
töise nimmi olli L a i f k, ninf kolmas olli L i h -
h a j u l g e.

Kui R. J. neid näggi, sis aste temmä
lähhembälle, ninf möttel, kas temmä neid es
wois ülles ärrätäda, ninf hbigas ja üllet: Teija
ollete, kui ne keä laiwa purju pääl maggawa,
ninf mäsäjä omma merre pääl, kel pöhja ei

olle; seperräst töusse ülles; tulge, ma tahha abhilit teije jallust ärrä wötta, nink teid arwita tada ni paljo kui minno joud käänap, kui teije ennege eessi tötteste tahhate. Gest kui se, ke ümbre kääp kui röökwä löwmi, nink ötsip, kedda temmä ärrä neläs, kui se tulley, sis saap temmä töttest teid siin ärräsömä.

Kui temmä nida höigas, sis üttel se Holeseto: minna ei näe üttege hättä. — Laist üt-
tel: ma tahha weel weidikesse suiko. — Eihha-
julge üttel: egga üts peap omme jalgu pääl saisa-
ma. Nink nida heiditwa nemmä jälle magga-
ma, nink se N. J. läts jälle omma teed.

Siski saije temmä omman söämen waega kurbas, et säräne rahwas, keä särätsen saifus-
sen ni maggawa, nink rawwun kinni omma;
ja siski mannitsust wasta ei wötta. Kui temmä
selle perrä möttel, näggi temmä kats meest kurb-
ralt poolt ülle müri sisse tulawat, et nemmä se
kitsa te pääl käusse; üts olli wisiperrälinne-
wagga, töine olli Niska ehk waasfäädleja. —
Se N. J. küsse neilt: Köstes teije tullete, nink
kohhes teije mötte om minna? — Nemmä köst-
sewa: meije olleme Euhja, auwo, puädmisses
maal sündinu, nink läme Zion mää pole kintust
otsma.

N. J. Milles teije läbbi se wärräjä estul
se, mes fääk te algmissen om? Es teije ei tija
et kirjotet om: Keä bige usse läbbi ei
lä, enge muijalt sisse astup, se om
warras nink röwel.

Nemmä. Kik meije ma rahwas arwawa
seddä teed läbbi wärräjä, waega piffas nink köw-

weras, seperräst om neil üts kōrwalinne tee
ülle müri tulla ni olleme meije ka tennu.

N. J. Kas se ei sa ülle astmisses arwa-
tus se lina Esfanda man: et seije temma aw-
waledu tahtmist teotade.

Nemmä ütliwa, sul ei olle waja se ülle
omma pääd ka katski murda: sest mes meije
olleme tennu sedda olleme wanna harjotusse
perrä tennu, nink enne om ka ennämb tuhhat
ajastaigani samma kääidu.

N. J. Kas teije sel wisil möttele? perrä
kaemisie pätwil saista.

Nemmä köstsiwa: säräne wanna wijs mes
jo ennämb tuhhat ajastaiga om harrinu, saap
kohto moistja een kül hääs kintetus, nink mes
sest sis om, kui meije nüüd tee pääl olleme, sis
olleme tee pääl, sinna ollet wärräjä läbbi tul-
un, nink ollet ka tee pääl, mink sissen om sin-
on saifus parremb kui meil?

N. J. Minna kää omma meistre mödo
langu perrä. Ent teije kääde omma wanna
tühjä mötte perrä: teid kutsutas wärtis se tee
pääl, nink teijega saap kurri luggu sama, kui
temmä teile hallestust ei sa nähdma.

Nemmä ütliwa: kae sinna enne henne et-
te, mes muido sädussi puttap, neid peäme mei-
je ni häste kui sinna, meije ei näe üttege wah-
bet, meije ei ka sinno wajel, kui enne se et sul
wastne Mantli om, ni kui meije ussume, et sin-
no Kullämees sulle seddä om andnu et sinna
sega omma allastusse häbbi wois kinni fatta.

N. J. Säduusse läbbi ei woi teije önd-
sas sada, sest teije ei tulle mitte se bige usse

läbbi, ent neid reiwit om mulle minno Jesand
 essi andnu, nink ni kui teije käl bigede üttele,
 et ma omma allastusse häbbi sega woi kinni
 katta, nink seddä peä ma sures armus, sest
 mul es olle enne muud kui üs hull wannu
 närtse, se särk om mulle sures rõmus minno
 tee pääl, nink minna tija et kui minna lina
 wärräjä ette tulle, sis saap se Jesand minno käl
 häste tundma. Selle et mul temmä omma
 särk sähän om: üts särk kumba temmä mulle
 wabbast armust om andnu, sel päwal kui tem-
 mä minno allaste patjas näggi. Mul om
 ka üts liht minno oisa pääl, kumba teije wah-
 helt ei olle tähhele pandnu. Kumba mulle se
 om andnu, se minno Essandaga tige liggimb
 tutwa om, sel päwal kui minno koorma tem-
 mä risti alla mahha satte, nink mul om ka üts
 reisi pas, kenne kullen ka üts Pitsat om: se lug-
 gemissegaga woi minna hendä se tee pääl rõmus-
 tada, nink mul om kästu et ma seddä taiwa
 wärrete man peä näidmä, üttes tähhes et ma
 tōitest sinnä lä: neid asju ei olle teit mitte, sel-
 se et teije wärräjä läbbi es tulle: Nemmä es
 kosta middäke, enge taiwa tōine tōise päle nink
 näsiwa naarma, nink läsiwä ütten eddesi se
 R. J. läts een its, wahhelt puhka misiega
 wahhelt rõmuga, temmä luggi ka saggede om-
 ma reisi wassi nink saije wäega kostotedus nink
 nida tulliwä nemmä se waiwa mäe mannu:
 sääl ülles minneki man olli üts Kairo, ent se mäe
 at läts üts tee häle nink tōine kurrate pole, ent
 se bige nink kuras tee läts mäke ülles, se alg-
 minne olli rasse nättä. Se R. J. jōi seji kai-

wust enne nink näsi mäke ülles astma, nink
 näsi nidade laulma.

1.

Uffilinne kõrge mäggi
 Käl ma näe sel olgo wäggi
 Ke siist ülles himmustap,
 Olgo käl ma astu päle
 Nink lä usfun ülles mäele
 Sest et waim mo kerges teep.

2.

Wairo ei käl mitte ärrä
 Kui meil ots nink taiwa warra
 Jks om melen tee ra pääl,
 Wirgast päle minno süddä
 Ärrä wiitko tee pääl mitte
 Ärrä olgo holedo.

3.

Parremb om se wairo nink häddä,
 Kumb om bige tee pääl nättä
 Kui lik tūhhi lust nink rõem,
 Kumba pōrgo tee pääl andas,
 Kun sis waiwa päle pandas
 Kui se tee kälk ossan om.

Ne kats tōise tulliwä ka se waiwa mäe
 ülles minneki mannu; ent kui nemmä näijewä
 et seddä mäke ni äffilisse nink kõrge ollewad nink
 et neid kats tōisi teid olli kumma päle wois
 minnä sest nemmä mõtliwa et ne tee jälle mäe
 tallan kōkko tulliwä, se tee päle kun se R. i.
 kōrwe nink nida läsiwä üts läts häddä tee
 päle, nink tōine hukkatusse tee päle: nink nida
 saiwa nemmä mõllemä hukka.

Ent se N. i. láts mákke úles, ninf selle et táll rasse olli, sis láts temmá kúúndre ninf pólwi váál úles, ent keset se waiwa máe kúúlen sa: s úrs illos forjussekenne, kumba se taiwa Esland sinná olli lastkau panna, nelle wásfi nulle tee káújille kostamisses.

Se sisse aste se N. i. ninf iste weidigesse mahha hengámá, ninf wót omma Keisi passi ommast puhhust wálja, ninf rdmust hendá se luggemisssega, temmá káile ka omma wastset Sárki ninf reiwit, mes tálle Kristi man' olli anu, ninf kostot hendá há túfki aigu wimáte naksi temmá sukma: ninf perrást kórwaste maggama, se tulli sest et temmá sinná paika istma jái, senni tulli pimme Sd temmá pále: maggamissen satte temmá Keisi pas temmá káest árrá, kui temmá nida maggasi, sis tougas úrs temmá kúge árrát teddá úles ninf útel temmá wasta, minne Kusfikukleiste manno sinna laist kae neide wisi ninf oppi neist, se N. i.: karras úles ninf láts usfinast se máe ofsa, Sáál tulli káts Meest temmá wasta: útte minne olli pelglik ninf tóine heitlik. Se N. i. úttel neile kuis ni, mes om se súúnd et teije taggasi tullere.

Se pelglik úttel: Meije olleme reisi páál ninf tabhime Zioni lina pole minná, ninf olleme ka se rasse máe úlle tulnu ent jo ennamb meije láme jo ennamb háttá tullep meile wasta. Seperrast kánáme úmbre ninf láme jálle taggasi, ninf se heitlik úttel ja se om tóisi. Sest ókwa meije een olli úrs hul' lórwí, kas nemmá maggasiwa wal ollíwa úllewán: seddá

ei tíjā meije mitte. Sis mórtlime kui metje neile liggi tulleme, et nemmá meid sawa káts: kúúf kátsma

Sis úttel se N. i. teije heididáte minno, Ent kus ma peá minnemá? Kas ma jálle omma árrá rikmisse lina peá taggasi káándimá? Se tulle ninf weerli tarbis om walmistedu, ninf káál sama tórttest hukka sama: Ent kui ma se taiwatsse lina pole lá, sis tuá ma et ma sáál hoijetu olle. Minna peá julguma eddesi minná, taggasi káándá ei olle mulle muud kui surm, Ent pelglik ninf heitlik, josíwa jálle máest alla kui se N. i. seddá naksi mótlema, mes ne káts tálle ollíwa úttelnu: Haard se pále omma puhho omma reisi passi et temmá se luggemisssega hendá wóis rdmusta, Ent es lewáwá seddá mitte. Se úlle sai se N. i. wáega kurwas, ninf es tíjā mes temmá peás teggemá sest et temmá olli árrá kaotanu seddá minka temmá hendá senni ajani olli kostotanu ninf se olli temmá pas senni kui temmá taiwa wárráte ette saas. Kui temmá nida murrelikkust saís, sis tulli táll meelde et temmá sáál forjussen olli magganu ninf satte omme pólwi pále ninf pallet jummalat, et temmá tálle seddá ságedust andis annas ninf káánd jálle taggasi omma reisi passi ótsma.

Ent kes wóiw árrá útteldá, mes Kurbust temmá omman sáámen tuus fige se tee kui temmá taggasi láts, wóimáte naksi temmá seddá forjust jálle nággemá, se teggi temmá Kurbust weel surembas, ninf naksi omma patikkó Maggamist itma, ninf úttel oh; minna waene hád

dälinne Inniminne te minna päiwä ajal olle magganu, Et minna seddä olle lihha kostodamisfes wötnu mes se Isfand waimolikkulle tee Kähjille kostotamisfes om säädnu, kui paljo Sammo asto minna asjanda (dise kui Israesi latse omme pattu perräst piddiwä jälle werrewä merre pole taggasi minnemä) nink minna peä seddä teed kurbusfega Käumä, mes minna olles woinu römuga Käuwa, kui minna seddä pattu und es olles magganu nink nüüd peä minna seddä teed kühmörd Käumä kumba ma muido üstörd olles Kälnu, kui ma es olles magganu, ja nüüd tulley ka weel D päle: oh! et minna mitte es olles magganu.

Nida tulli temmä jälle ikken se forjusse sisse, nink kui temmä jälle sääl paigan kun temmä olli istnu, omma ärrä kaddonu reisi passin ättä saise: kumba temmä usfinaste nink wärrisemisfega ülles Haard nink omma puhho pist, Ent kes woip ärrä üteldä, kui römufas se mees saise, kui temmä omma reisi passin leis nink läts Jummalat kitten omma reisi päle kui usfinaste joosk temmä jälle ülle se Mäe, nink se päiw läts tälle enne weel alla se algat tälle temmä maggamist jälle meelde, nink naksi henneman nidade kōanelema, o pattil unni: Kuis peä minna nühid sinno perräst Dse kōndma, minna olles muido päiwä walgen kōndnu, se pimmedus kattap minno jäski kinni: nida tulli tälle ka meelde: mes pelglik nink heitlik tälle olliwa kullutanu, te löwwi peljo perräst olliwa taggasi tulnu, nida läts temmä eddesi nink ik omma dñnetusse ülle, sääl sais üts

illus moisa temmä een, se nimmi olli illus nink se olli dikwa tee förwal: minna tuse ka et temmä wäega rühk Et temmä sääl wois D Marja saba, kui temmä weidi eddesi läts sis tulli wäega kutas tee kust üts waggo maad se wabhi Marja mant olli, nink kui temmä wäega usfinast eddesi kaije: näggi temmä kats löwwi tee pääl, Sis üttel temmä: Nüüd näe minna seddä hättä mes seddä pelglikko nink heitlikko omma taggasi ajanu. Ent ne löwwi olliwa abhildega kinni kēüderu, seddä es näe temmä mitte seperräst tulli suur pelg temmä päle nink jäi saisma, nink mõitel jo taggasi Käändä seft surm olli jo temmä sümä een, Seddä pand se wahhi mees tähhele, kenne Nimmi walwja olli: Et se N. i. saisma jäije dise kui olles temmä mõtte taggasi Käändä, Se wahhi mees walwja heigas teddä nink üttel: Kas sinno jōūd ni wägenne om, ärrä peljako mitte neide löwwide eest, Seft nemmä omma abhiletoga kinni kēüderu, Nemmä omma seperräst sijn et kaetas kel bige usk om nink kel ei olle, Et awwalikkas saap, Ent hoija hendä enne kesset teed sis ei sa ful Middäke wigga ollema.

Sis joosk temmä bige usfinaste eddesi neide löwwi peljo perräst: nink hois hendä nida kui se wärräjä hoidja tälle olli ütelnu: temmä kuuld kül neide löwwi rōdkmist, Ent nemmä es te tälle middäke kahjo, seperräst lei je temmä omme kāsfi folkko nink joosk rōmoga möda, nink tulli se wärräjä hoidja manno, te wärräjä wajel sais: nink kūsse temmält;

minno Esand mes Maja se om: Kas ma sijn
wois S maja sada. Temmä Koste: seddä
Maja om se taimane Esand sija tennu nelle
tee kätjulle warjus, nink kostotamis ses Nink tem
mä kusse kustas sinna tullet nink köhhes sinna
lähhät:

R. J. Minna tulle ärrä rikmis se linast,
nink lä Zioni Mäe pole, Sis tahha minna tül
sija dies jädä.

Se wärräjä hoitja kusse mes sinno nim
mi temmä Koste; nüüd kutsutas minno nimmi
Risti innimanne. Ent enne kutsuti minno
nimmi Armota. Minna olle jawetti suagust
teddä jummal om lastnu temi korjus sen ellädä,
se wärräjä hoitja kusse, kus sinna ni illat ses
ollet jänu: Et se päiro om jo alla lännu.

R. J. Minna olles sija käl warra olnu
Ent minna häddälinne Innimanne maggasi sääl
korjus sen nink maten kaoti ma omma Wal
gust ärrä: nink tulli mäe otfa päle, sääl löifi
minna et se olli ärrä kaddonu, nink lätsi tag
gasi senni kui ma teddä sääl löifi kun min
na olli magganu: nink selle jaije minna illat
ses. Se wärräjä hoitja üttel: hä käl minna
tahha ütte se maja junkrust heigada se saap
sinnoga könnelema: nink kui sian könne tälle
meleperräst om, Sis saap temmä sinno ka
köiste maja perrega tutwas teggemä.

Se päle leije se Walwja Kellä. Se
helli päle tulli üts armas wasta wötilik Junkro
wälsjä usse ette: nink kusse melles Kellä
lú wäls? Se Walwja koste, sijn om üts
mees ke ärrä rikmis se linast tullep, nink läap

Zioni mäe pole, nink temmä om wässinu,
nink om illat ses jänu: temmä küssip kas temmä
sijn wois S maija jädä?

Se Junkro kusse kustas temmä tulle?
nink köhhes temmä lääs? Kuis temmä se tee
päle sanu, nink mes täl se tee pääl wasta tul
nu? Kige se päle koste temmä, nink sis kusse
temmä weel mes sinno nimmi? temmä üttel
R. i. nink temmä tahhas sen paigan sure him
moga Dö majan olla: Kumba se Esand heis
le tee kätjulle römus nink kostotamis ses om tennu.

Se päle naksi temmä weidi mohalema
Ent tälle tulli ka wessi Silmä, nink olli we
digesse wait, Sis üttel se Junkro, minna tah
ha weel kats ehk kolm meije Maja perrest sija kuts
su: nink leije kellä, nink heigas ette ka emist
Jummal pelgo nink armo wälsjä: ne kolm
Junkro wöttiwa teddä omma Maja: se päle
tulli ka paljo muid moja perrest teddä usse een
terwidämä: nink ütliwa tulle sisse sinna Esan
dast önnistedu, seddä maja om se päga Es
sand ülles tennu, Et säräne Neisi rahwas sijn
peäwä sama wasta woetus: Sis kummard tem
mä omma päga nink läts neide perrä sisse nink
iste mahha. Sis anniwa nemmä tälle mid
däke jurwa nink arrosiwa wäega hä nink wa
ja ollewat: Et öddango Söbmaig saas wal
mistetus: nink et senni kolm Junkro: Jummal
pelg. Ette ka eminne nink Arm temmäga
peäs Jutto ajama, Ne naksiwa sis nida tem
mäga könnelema.

Jummal pelg: tulle R. i. et meije sulle
seddä armo olleme nähdnu: Teid Dö maija

wõtnu Sis tabha me hendä tõine tõisega, ni kui waja om laske sata nink arowidada nink tõnneda figist asjust mes sulle sinno reisi pääl om ette tulnu

R. J. Hå kũl se om mul mele perräst, nink minna olle rõõmsa et teise ni helde minno wasta ollete.

Jummal. p. Mes om sinno likodanu sã rãtse Reisi päle.

R. J. Üts hirmus helli tulli minno Elnõ dimisse maal minno kõrwu sisse: Sest iina otsata ärrä rikmisest, nink kui minna seddã kuli, Sis es woi minna ennãmb sãäl paigan olla.

Jummal. p. Ent kui sinna ommalt maalt ärrä tullit, kas sinna sis õkwa se tuisa tee päle tullit.

R. J. Se olli ni Jummal tahtminne kui minna ni tãds hirmo olli, nink wãrristen nink ifken saisi, Sis tulli õige varral ajal üts mees minno mannu, kelle nimmi olli Ewan gelist, nink uãüt mulle seddã kitsast wãrrãjãt: Kumba ma muido eãle es olles leidnu, nink nida tulli minna õkwa se tee päle, mes siã manja tullep.

Jummal. p. Kas sinna ka selletãjã maija tullit?

R. J. Ja nink sãäl nãije minna sãrãrsit asju lumre lulle mul mõlemist om, ni kawwa kui minna ellã. es siãrrãt kũlt nãije ma kolm asja (üts) kui Kristus omma armo tõõd hengen ülles peãp: Kige kurrati nou nink ette wõtmisse al. (kats) Kuis üts Inniminne lãbbi pat

tu hendã figest lodusfest nink Jummal hãlles tusfest woip keeldã, (kolm) fest mehhest ke omma unne nãkko juttust, Et se kõhto pãiw saas tullemã, se olli mul kũl hirmus kuulda ni et tol kõbral minno Sũddã wãrrisi, Ent siski olli minna rõõmsa: Et ma seddã olle kuuldnu.

Jum. p. Mes sa weel omma tee pääl olet nãnnu?

R. J. Kui minna weidigesse eddesi lãtsi, nãije minna ütte kõhhalt werrine ütte pu kũllen powat: nink middãke muud, kui se kaeminne temmã päle teggi et minno koorma minno sãljãst mahha satte, Sest minna puhksi minno ras se koorma al. Ent sãäl ni kui ma ütli wãijo temmã alla: nink satte minnust ärrã, nink se olli mul üts imme. Sest minna es olle seddã Eãle nãnnu, nink nãtse kui minna nida saisi, nink temmã päle kaema jãije; Sest minna es woi mitte omme silmi temmã poolt ärrã kããndã, Sis nãütiwã mulle kolm wãega paistwat nink tulliwa minno mannu, üts neist üttel: sinno pattu otgo sulle andis andu, Se tõine wõt minno wannõ rojãsit nõrdsõ ärrã, nink and mulle seddã kallist wãntsit, kumba teije minno weel nãete kandwat, se kolmas pand mulle weel seddã pitsatid otfa päle kumba teije weel minno pã otsan nãete nink and mulle ütte pitsadiga reisi passi se päle haard temmã seddãmaid oma passi puhhust wãljã.

Jum. p. Kas sa weel middãke ollet nãnnu.

R. J. Mes ma teile olle juttustanu se olli se õige parremb: Ent minna nãije ka kui kolm Meest maggãsiwa te weren; ilm perrã

mötlematta Laist nink holeto nink ol-
liwa Naud abhila neide lujje kullen, minna är-
räti neid ülles nink Mannitsi neid, Ent nem-
mä es holt fest middäke, minna näije ka kui
kats Meest wisiperrälinne wagaa: nink
Waaß panneja förwalt lulle Muri tulliwä
nink verräst jälle ärrä esfiwä, Minna lull-
neile käl ette seddä Ent nemmä es usfu seddä
mitte: Müüd tennä minna Jummalat et minna
fiid olle sonu nink et teije minno ollete wasta
wöinu, Müüd arwas se Ettekaeja hä olle
wat mönd küssimist Ette panna.

Ette Kaeja. Kas sa weel mötlet tagga-
si omma Ma rahwa päle, kust sa ollet ärrä
tulnu.

R. J. Ja ent sure häbbi nink allandus-
sega iöteft kui mul, weel himmo olles se ma
perrä, kust ma olle ärrä tulnu. Es olles
mul jo aig olnu taggast käändä ent minna
otfi parremba ma perrä, kumb om tawän.
Heebr. 11, 15. 16.

Ette Kaeja. Kas sa weel si kanna
mönd asja henne man, kummaka sa ommal
maal ollet ümbre käänu?

R. J. Oh! ja ent kōhhalt minno taht-
misse wasta, esü ärräliffust minno sisselisse
nink lihhatikko lükmissä, kummist minna nink
minno ma rahwas suurt luffu omma piddänu,
ent nūüd omma ne asti mulle käl kurbusfes,
nink minno meel om et ma neide asjo päle
ennamb es tahhas möttelda, eht minna lōw-
wa et kui ma hääd tahha tetta, et mul kurri
kälge nakkap. Rom. 7, 21.

Ette R. Mes sa mötlet? mink läbbi es-
sa ommete neid asju ärrä wärat, mes sülle
weel hataet nink kurbust teggewa?

R. J. Se sünnip se läbbi, kui ma
mötle mes minna risti man olle nānnu, nink
kui minna omme Silmi käänä omma kalli Sär-
gi päle, nink kui minna omma Neisi wassi
Kae kumba minna omman puhhun kanna,
nink kui minno himmo minno sissen piddi läm-
mäs teev: se paiga perrä kōhhe ma lää, kas
jefe se käl teep seddä.

Ette R. Mes se om mes sinno, himmo-
liffus leep se Zioni mäe perrä?

R. J. Kas teije seddä weel kuside:
Sääi loda minna seddä ellawät näitä se üt-
sörd Kolu ristim poije. Sääi loda ma ligist
neist asjust wabbas sada, kumma mulle sinni
päiwani omma paljo kahjo tennu: Sääi üt-
teldäs ei olle üttege surma ennāmb: nink sääl
sa minna särätien feltjin ollema, kumma kullen
lige ennāmbeste minno arm poop. Sest min-
na wor teise töttet üteldä, minna armasta ted-
dä. Sest et minna temmä läbbi minno koor-
mast olle wabbas sanu, nink minna olle wäs-
sinu omma sissen piddidse többeft, nink tahha
hääl meel sääl olla kun minna ennamb ei sa
koolma: nink se Seltsi man kumb ilm jälle jät-
mättä beigap: Pühhä Pühhä Pühhä.

Se päle kōnnel se arm temäga: nink kūs-
se kas sul ka maja piddamist olli: Kas sa ka ol-
let abbi ello mees?

R. J. Ja mul om Daine: nink 4 wälgest
last.

Arm. Melles sinna neid hennega estoo?

N. J. Naksi ilma nink üttel! oh kui hääl meel olles minna seddä tennu, ent nemmä es moista seddä, ja nemmä olles minno esfile se reisi päält ärrä teelnu.

Arm. Sinna olles woinu neidega kõnelda nink neile näüdü, mes kahjolit neile olles kui nemmä taggasi jõwä.

N. J. Seddä teije minna küt: minna näüti neile mes Jummal mulle and tutta, nink näüdi neile ka meije lina lukka minnemist ent neil olli se Kul üts karo assi, nink nemmä es ussu seddä mitte.

Arm. Kui sinna neile fik ollet üttelnu, sis ollet sinna ilm sūtä neide werrest, nink ollet ommä henge päästnu.

Nida kõnneliwa nemmä; Senni kui öd dango Eddmaig walmis saije: Sis istewa nämmä lawwa mannu, nink se södmaig olli rahwast sässust nink winaast, nink fik ne juttu mes lawwa man kõnneldi, olli se mäe Esfandast nink temmä teust nink armust, nink neide kõnnest woise minna tutta, Et temmä üts Suur Edddamees om olnu, nink om se ga tappelnu: Ei siski ilma waiwada, enge sure waiwaga se N. i. üttel seperräst om temmä mullewaäga armas et temmä ommast werrest ni paljo om Raotanu nink et temmä seddä puhtast armust omme ommatside wasta om tennu.

Sädäl olliwä ka mõnne sest maja perrest kumma ütliwä et nemmä essi temmä man olles olnu: nink temmäga kõnnelnu, perrän sed,

dä kui temmä Nisti päält olli koly et temmä neide waiwete kähjide tuur armastaja olles, et temmä jaarnast ma päält ei fa tarwan es olles löida, nink nemmä anhiwa ütte tunnustust seddä finnitä, mes nemmä olliwä üttelnu; nink se olli se et nemmä omma rikkust nink auwustust olles mahha jännu, et nemmä neid waiwit wois täütä: nink et temmä neid Tee kähjid olles würstis tennu: Ehk nemmä lomust küt Gandi omma sündnu; nink neide algminne tuhl nink pörm olli.

Nida kõnneliwa nemmä tõine tõisega, anhiwa teddä se Isfanda warjo alla; nink sadis wa seddä Meest ütte laja üllewatse Kambre sis se kumma akna päiwä tõsi ngo pool olliwä se Kaminer kutsuti rahho; sääl hengäs temmä senni kui se päiw ülles tuli; nink kui temmä ülles wirgo, naksi temmä nida laulma:

Oh! mes om üts makkus ello
Mes om Jesus andnu mulle,
Temmä harwan hengä ma;
Ni lawwa kui ma ellä
Temmä surma meien peä
Ei ma seddä unnea.

Kui nemmä nüüd olliwä ülles tõsnu, sis es lasse nemmä teddä mitte ärrä minnä enne kui nemmä älle fik olles näüdü mes sääl olli; Esmaile waiwä nemmä teddä omma opusse tarre, sääl näüdiwä nemmä tälle fik neid een tähhendamissi wannust asjust; sääl näüdiwä nemmä tälle se Mäe Isfanda sukko, et temmä olles se puig te päiwist wanna, et temmä igga

wes ajas om sündinu, sääl olli ka ne teo täh-
hendetu mes temmä olli tennu.

Nemmä luggesiwä ka ette neid sure tekko
mes mönne temmä teendri olliwä tennu, kui
nemmä ussun olliwä kunningrikkussi ärrä
wäärdu, Sigust tallitanu, Tootussi sanu
löwvi suud kinni sulgnu. Tulle wälke ärrä
kistotanu: Möga terräst ärrä päänu omma
kanges sanu nörkussen nink jöudo sanu taple-
missen nink wöra leri mahha lönu.

Perräst luggesiwä nemmä ütte tüppi sest
maja refistrest, kumma sissen näüdeti kui helde
neide Issand om Eggä ütte wasta neile armo
näüdmä, ke käl tälle omma wasta pandnu:
nemmä ütliwä tälle ka käl neid enne kulutamis-
si, kumma nelle Wainlaisille käl hirmus ent
tee käljille römus nink kostotamisses omma.

Ubiel Päiwäl weiwä nemmä teddä om-
ma. Rijsta maija, sääl näüdiwä nemmä täl-
le käl suggutsit Goa rijsto: kumba se Issand
neile tee käljille Sinnä olli Walmistana sääl
olliwä möga kälbi Raud kubbärä Raud reiwa
nink Kängä, keä wannas ei lä neid olli sääl
wäega pahjo, ni et neist käl kälille woip sada.

Nemmä näüdiwä tälle ka mönne töb ehk
ammeti rijsto, kumbega mönne temmä sullase
imme asjo omma tennu; nemmä näüdiwä täl-
le Mosesse kepyt seddä wasawat nink nakla,
minka Jael seddä sissera olli täpnu, neid pas-
sunit nink törwa kändie kummaga Issrael
midiani leri olli hädänu nemmä näüdiwä
tälle somkari bäljä astla warre kummaka tem-
mä kuus sadda Meest olli täpnu, nink ka

seddä eesli löwwa luud, minka simbsoon tuhhat
meest olli mahha lönu, nemmä näüdiwä tälle ka
seddä lingo nink kurowi kummaga. Tawit
seddä piklä koljat olli mahha lönu nink ka seddä
möga kummaga se Issand seddä pattu innimist
saow tapma: nink weel mitto mund, kuma ülle
se R. i. hendä wäega römust nink Sis sadiwa
nemmä teddä jälle hengämä.

Minna näije kui temmä Hommungult ülles
tössi et temma taht omma Keisi päle minnä, ent
nemmä ütliwä et temmä weel üttes päiwas
sijä peäs jämä. Sis tahhame meije kui selge
ilm om näüdarä kun Armsa mäe saiswa: kui
hommung olli sanu läsiwä nemmä se maja
harja päle, nink kälsiwä teddä löune pole kädä,
nink temmä näggi kawwest ütte wäega mäggest
kottust kun illus möts wina mäe lilli, nink
kaiwo ülles keije lätte ke wäega illosa olli. R. i.
Küsse kuis se ma kutsutas: nemma ütliwä se
kutsutas: Immanueli ma: nink se om neile
tee käljille ni tullolik: kui se sämma päik kan
meije nüüd olleme nink kui sinna sinnä tullet
sis saat sinna säält seddä taiwa lina näggemä,
nink ne karjusse ke sääl lerin omma sawa sulle
seeddä käl näüdma.

Sis weiwä nemmä teddä weel Rijsta kam-
brehe kui nemmä sinnä tulliwä, saije temma pääst
jallust sani raud reiwastega ebhitetus nink. Söa
rijstuga kumma käl hä nink kaetu olliwä et
temmä hendä wois hoida: kui täl middäke reisi
pää peäs waste tullemä.

Kui temmä nidade olli ehhitedu: läts temma
wärräjä mannu: nink küsse selt wärräjä hot-

jalt, kas üttege reisi meest olles möda lännu?
temmä koste ja nink minna füsse temmä nimme?
temmä üttel: et temmä us sota w olles.

Se R. i. üttel: oh! se om minno ma
mees, minno fige läbhemb kullä mees, temmä
tulley säält paigast kun minno ollesündinu kas
sa möttel kas temma jo kawwen om?

Temmä koste: temmä om jo se mäe al.

R. J. Hä kül. minno hä sbbber: nink se
lahkumatta Jummal peig arm nink ette kaeja
lätsiwa temmäga se mäe otfa mannu, se Risti
inniminne üttel, ni kui rasse om mäest ülles
astu: ni om ka rasse mäest alla minnä, Se
ette kaeja üttel: Se om üttel Innimissel rassemo
maddalusse orro sisse minnä, nink kaje häste
henne ette siski aste temmä üts ehk kats lörd
förwale.

Minna näije ka: et üts armas selts enne
kui temmä ärrä lahku: tälle anniva ütte leiwä,
üts plas wina, nink ütte rossina tülki, nida läts
temma omma teed.

Kui se R. i. sen maddalusse orron olli sis
olli täl sääl wäega rasse, kui temmä weidi sääl
olli käänu: näggi temma ütte suurd henge wainlast
ökwä wasta tullawat temmä nimmi kuituti Apo-
lioni. Se R. i. tuus se ülle suurt ohto: nink möt-
tel mes temma nüüd peäs teggemä, paggema
ehk wasta jaisma, nink tälle tulle meelde et
temmä eest olli raud reiwastega ehhitedu, ent ei
mitte takkast: ent sis möttel temmä et ta paeten
teddä hõpsaste omma tullitside noosdega Sälsä
takkast wois hawata, seperräst kinnit temmä endä
juigada nink Saisto nink üttel: kui temmä

muud ei woi wõtta kui minno ello; Sis om se
parremb et minna ei pakke.

Nida läts temma eddesi: Apoliontulli
wimäte temma mannu, se wäega hirmus olli
temma olli Gomustega kattetu, ni kui kalla
nink se om temmä kerkus: Temmäl olli siwa
kui pishohannal, nink temmä jalla kui kahro
jalla nink temmä köttust tulli tulli nink suids
wälsjä, nink temmä Guu olli kui löwwi su:
Temmä kaje se R. i. päle wihbatse nink hirm-
sa näoga, nink kōnnel temmäga nida.

Apolion kostas sa tullet nink kohles sa
mötlet minnä: Ri: koste: minna tulle ärrä
rikmissel linast, se fige õnnetusse paik, nink lä
nüüd Zion lina pole.

Apolion. Seddä tunne minna, et sinna
üts minno ommist allambist ollet: Sest kük se
ma om minno perräst, nink minna olle üts
Wörst: nink Jummal se ülle, kuis sinna se
päle tullet. Et sinna ni ommast perris kun-
ningast ärrä joset, et ma ennämb Sinnust omma
orjust ei woi ota, Sis tahha minna sinno nüüd
palja hõngoka mahha läwwä.

R. i. Se om tõisi minna olle sinno wallan
nink wallitsusse al sündinu, ent sinno oriis olli
wäega rasse: nink sinno pall wäikenne et woi-
matta om: et üts inniminne se man omma ello
wois ülles piddädä: Sest pattu pall om surm.
Seperrast olle minna nakkanu mötlema, kuis
mul parremb olles.

Apol. Ei olle so ütse wörst ehk her se omma
allambit ni hõpsaste lassel ärrä minnä minna
nink sinna peät teedmä et minna sinno joht ni

hölpaste! ei lasse ärrä minnä ent seft est sinna minno orjusse ninf palga ülle karbat. Hä kül olle rahhul kända jälle minnoga taggasi, minna tooda sulle tik anda, mes meije ma kannap.

R. J. Minna olle jo hendä tōitelle fige kunningide kunningalle ärrä tootanu, ninf tälle wandnu, kuis minna jälle ni hölpaste wois sinno pole käända.

Ap. Sinna ollet ni tennu käi wannan Sönnan lutteldäs: ollet käändnu hendä üttest kurjast tōise pole, ninf se om kül mitto kõrd ja saggede sündinu; et ne te hendä temmä sullases omma andnu jälle weidi aja sissen tälle omma Sälga käänden ninf minno mannu tulnu. Te sinna ka ni, Sis teet sa häste:

R. J. Minna olle hendä tälle andnu ninf olle wandnu usfutaw olla kuis minna jälle woi sinno pole minnä minna saas jo kui üts ärrä andja ülles podus.

Ap. Sinna ollet minno jo kül narrinu ommete olle minna walmis seddä sulle tik perrä jäätä, kui sinna ennege jälle ümpre kändät ninf minno mannu tullet.

R. J. Mes minna tol ajal sulle olle toodanu, seddä olle minna ilm teedmättä umbussun tennu siski tija minna ka et miano pätk kelle lipvo al minna nüüd olle, helde kül om minno wabbas teggemä, ja ka seddä mulle andis andma et ma hendä sulle olle andnu, ninf ülle fige o ärrä rikja Apollon. Et kui ma töttet ülle temmä orjus temmä palk temmä sullase temmä wallitus, temma Selts ninf temmä ma om mul paljo armsamb kui sinno, seperräst minne

minnust ärrä minna olle temmä sullane, ninf tahha temmä perrä minnä.

Ap. Mēte enne perrä kui sa saat henne mannu tulles, mes sulle se tee pääl om ota, sinna tija et temmä sullase ennāmbeste ürte dñneta otsta sawa, kui nemmä minno wasta omma, ninf minno teed wast mahha jätwa kui paljo neist om läbbi kahjoukko surma hukka sanu, sinna peät temma orjust parrembas kui minno, ob parrako seddä, temmä ei olle keddäke ommust sullasist wainlaiste kēst ärrä pästnu, ent mes minno puttup ni kui tik ilm seddä tija, kuis minna mitto kõrd olle awritanu neid te minno usfotawast omma orjanu osgo wāggise ehk kawwalusfega, ütte ninf tōist ärrä pästnu, ninf ni tahha minna sulle ka tettä.

R. J. Et temma seddä maid et awwita, temma kiusap sega armo, kas nemmä otsant temmä kullen porwa, ninf mes sinna üttes kurjas otsas arwat, Seddä piddäwä nemmä fige aufambas, seft kui neide Wirst saap üts kõrd omman awwustussen tulles, Sis saap temmä neid henne man awwustama.

Ap. Sinna ollet jo temma orjusen ilm usfotaw olnu, kuis sinna sis temmäst ütte palka woit leda, R. i. ninf sissen olle minna o Apollion ilm usfotaw olnu.

Ap. Kui sinna algmissen se reisi päle tullit Sis wāssit sinna ärrä ninf piddid katide mõtlemisse mülgin ärrä läppädämä, ninf lätsit ütte ärrä käända tee päle, Säääl ommast foormast wallale sada, kui sinna hääl melet oiles piddānu oorma Senni kui sinno Wbest essi olles seddä

sinno pãált árrá wõtnu, Sinna õilet ütte pattu und magganu, nink Sáál omma kallist asia árrá kaotanu, nink sul olli mõtte pea taggast kãändã kui sa neid lõwwe nãijet: nink mes weel sinno meel kãúp tãhjá auwo perrã, kigin mes sa kõnnet ehk teed.

N. J. Kik mes sa ütlet: se om tõisi, nink weel paljo ennãmb, ent se Wõrst keddã minna auwusta, nink orja, om arinõit, nink hã mes leik mulle kik andis andma, ent mes weel ennãmb kik neid árrã rikmisse olle minna henne sisse neelnu, kui minna sinno wallan nink sinno waat ellãnu elli nink olle se al puhhanu, nink neide õlle pa kurbastanu, nink ooda eggã pãiwã andis andmist Jssanda kãest.

Sis saije Ap. wãega wiwhatset: nink nafti Teotusse sõnnuga kõnnelema: minna olle sinno Wõrsti wainlanne, minna wihta temmã ollemist Temmã Sãdust nink temma rahwast, minna olle sinno wasta wãljã tulnu, Sulle wasta saisma; Se N. i. ütlet: hoija hendã Apollion nink kae mes sa seed, sest minna olle Runninga te pããl: nink pũhã te pããl: seper rãst hoija hendã: Sis sããd hendã Ap. kige se tee õlle, ni lagga kui temmã olli, nink ütlet minna olle kũl kik hirmo árrã pandnu: wal mista hendã nõud surmale; Sest minna wãnuta hendã omma iggãwesse sũwõiusse man, siin tahha ma sinno ello lõppeda. Se pãle tulli õts tulline nool okwa N. i. Minna wasta; ent tãl olli kũp omman kãen, nink pand seddã ette, et se hãddã mdda lãts: nink temmã lass ikkes omme noli kige omma jerwõka, Se N. i.

pãle, ke ni kui Nãise õmbre temmã pã tullima, ni et temmã pã sũddã nink jalla tãwa árrã harwatus, ni et se N. i. nafti we digesse tagganema, ent Ap. lãts ikk eddesi, Se N. i. wõt wastest jãlle julgust nink sais kui mees wasta, ni paljo kui temmã wõis, sefemma kurblik tapleminne pũssi pea pool pãwã, Sinna wõit mõista et se N. i. neide harwu perrãst ikkes ndr gembas saije.

Kui Ap. seddã tuus, Sis aste temmã lig gimbãlle temmãga maadlema, nink teggi tãlle ütte rasset saddamist ni et temmã mõõk kãest mahha satte.

Kui Ap. Seddã nõggi, Sis ütlet temmã nõud om mul woimus, nink kui temmã mõttel et temmã selle hã mihele taht otfa tettã Sis om se Jummalã tahtminne et se N. i. jãlle haord omma mõka: nink ütlet árrã rõmnstaga hendã mitte minno Wainlanne et minna maan olle minna sa jãlle õlles tullemã: nink and tãlle ütte surmilikko harwa, ke teddã taggasi leije nink ütlet tãlle kige neide asju sissen wãrãme ennãmbeste se lãbbi ke meid om armastanu, nink temmã werre lãbbi: sis tõst Ap. omma Pissõhanna siwo õlles, nink lennãs sããlt árrã nink se N. i. es nãe teddã ennãmb.

Kui nõud se tapleminne otsan olli. Sis ütlet se N. i. nõud tahha minna teddã tennãrã kã minno om árrãlunnastanu lõwi Suust, nink tõst omma hããlt nink laul nida.

Veeltse bub sa Põrgo hulga Päälik,
Se tulli minno wasta hirmoga.

Ent mihael ke minnoga om tutwa

And minno nõrga kätte mõka

Sega ma olle tedda ärrä wäärnu

Niud olgo iggawes so nimmi Rittet,

Se päle olli üts kääsi se R. i. pole kü-
nitet se and tälle mõne ello Pu lehti: neid
pand temma omme harwa päle, ke sedda maid
terwes saiwä; Se päle iste temmä weidigesse
mahha hengämä nink wõt leibä nink ommast
Plassist wina nink kostut hendä: nink läts jälle
ettesi nink piddi omma mõka ikkes omman kæn,
sest, temmä: ütlet: minna ei tijä mitte märäne
Wainlanne mulle wois wasta tulla, Siski läts
temmä rõmuga se maddalusse orro läbbi, nink
es näe Apolioni ennämb.

Se maddalusse orro otsan olli weel üts
rõine org. Se kutsuti Surma warjo org
ehk pimme org. Säält olli waja sel R. i.
läbbi minnä sest et se Te tairwa lina pole
läbbi se orro läts, se org olli üts perräto org.
Se Prohwet Jeremijas kirjotap sest Jer. 2, 6.
Se om üts laas üts perräto ma, kun keäge es
käu (kui ennege üts R. i.) nink kun ütse inni-
minne ei ellä, se sisen olli sel R. i. rassemb:
kui temmä Ap. tappel, kui se R. i. orro otsa
tulli: Sis tulliwa kats meest wasta ne olliwa
neide latfist ke enne muste hä ma pole kurja helli
ollima tõstru nink tulliwa jälle wäega rühken
taggasi se Ristijnniminne kusse kos teije läde mi-
he? Nemmä kostsiwa taggasi, nink meije sõw-

wame et sinna ka meije ka taggasi tullet, kui sa
weel omma ello kallis peät R. i. kusse mes
nink perräst? Nemmä kostsiwa kas sa weel
kussit: mes se om? kui meije eddesi olles lännu,
Sis es olles meije sulle sedda ennämb woinu
üteldä.

R. J. Mes teil isis wasta tulli? Nemmä
kostsiwa: meije ollime surma warjo orrun,
meije näime selget hä:itä enne kui meije se sisse
saimme: Se R. i. kusse mes teije sääl ollete
nännu? Nemmä ütliwa sedda pimmedät orgo
essi se om jo kül se olli ni pimme kui kot Säält
olli mõts kurrati Säwriusse Pissohanna,
meije kulime sääl kaibamist nink unjamist, kui
ütte rahwast sedda kaplu nink ahhiidega wai-
watas kumma iäwa pimmedan nink Surma
warjo maal kumbe se surm omme siwaga
kattap läbhitelt sääl olli kük wäega kahjolit.

R. J. Minna ei woi middäge muud üt-
teldä se te kummast teije ütlete, se om minnote
nink minno meel jääp se päle, Nemmä ütliwa
kui se sinno te om, Sis ei tahha meije sinnoga
mitte minnä, nink nemmä lahkuwa temmäst
ärrä, Ent se R. i.: läts iks eddesi: nink piddi
omma mõka ikkes omman kæn peljo perräst et
temmä es wois kahjo sada.

Minna näije ka et se te tõrwal hääl pool
läbbi lige se orro Kraaw olli kumma sisse ne
sõggeda ke tõsi sõggetit olliwa saatnu sisse
saddanu, nink bige hallelikkul wisil hukka sanu,
kurrat pool olli üts kahjolit mülke mudda nink
So kummal pohja es olle, kui üts hä inniminne
se sisse sattap, Se om se samma kumma Sisse

Funningas Tawit satte ninf olles sääf töttesti hukka sanu, kui se ke wäkkew tedda wäljä es olles sasinu.

Ne jalla astmisse olliva ka sääf wäl ka Pittsa ninf se olli se kige kurjemb et temmä pimmedän eddesi läts üttesti poolt peljäs temmä Krawi ninf töiselt poolt So Sisse saddawat, ninf nida läts temmä pelgikkuli eddesi, ninf minna kuli tedda wäega hallofast puhkawat, Ne astmisse olliva ni pimmedä, et temmä es näe jalga töise ette panda.

Kesket seddä orgo te kōrwat tufi minna et se pōrao kurek olli, Sääf sois temmä ninf möttel mes ma nūid weä teggemä uinf sääf tulli wäljä tulli Suits ninf tos ninf säräne häddälik helli, ninf täl olli omma möbl ifs kēen oluu, Gest sani kui temmä Apolmika tappel, ninf temmä wōt nūid itte töst Sää riista kätte Se kutsuti ilm jälle jätmättä palwas ninf minna kuli teddä tännäwāt, o Jsfand pāstä minno henge, ninf kui temmä nida eddesi läts, tulli se tulli tälle wäega liggi. Seddä häddälikko helli ninf kahjo likko näkko näggi ninf kuuld temma, mönni penni foorma, Täl olli kuulda kui hukka Wainlaisi henne wäle tullawat ninf täl tulli mötte jälle taggasi käända. Ent möttel jälle minna olle pool teed läbbi se orro tulnu, ninf ni paljo hätta kanna tanu, kas mul taggase minnen wahhest weel suremb häddä ei olle, ninf näfsi jälle eddesi minnemä: Ne wainlasse tulliva tälle iffes liggimbälle, ni kui nemmä dige temmä liggi olliva hōigas temmä sure hälega, minna tahha sisse minna minno Jsfanda wäe

läbbi, Sis taggasiwa nemmä taggasi ninf es tulle ennāmb.

Üts om weel et minna ei unneta, minna tufi et sijn se N. i. seggātu olli, et temmä esfi ennāmb omma häält es tunne, et kui temma ille se pōrgo kurge saije, Sis tulli üts Jumala wallato hilja tassa temmä tōkkan, ninf Lobbisi tälle paljo kurblikko Jummalä teodussi kōrwu sisse, temmä möttel kas ne teodusse temmä ommast Svānest tullewa Se kurewast seddä N. i. ennāmb, kui kif mu häddä mes täl Tee pāäl wasta tulli, Temmä es woi mitte wahhet tettä, kustas ne teodusse tulliva, es olle ka joudo omme kōrwu kinni panna, et ne teodusse es olles sisse tulnu.

Kui temmä ni üttesti tükki aiga ni ilma rōmoda Saisfussen eddesi läts, johto et temmä enne üttesti mihe häält een kuuld, ke üttesti ehk minna kää pimmen orrun ei pelgä minna siski kureja, sest sinna ollet minno man Se rōmust teddä wäega 1. Seperräst et temmä wōis julge olla, et ka weel mönni neist kumma Jsfandat pelgāwä, ka sen orrun olles ni kui temmä. 2. Et temmä ka wōis tutta et se, Jsfand minno man om, et minna käl pimmedän ninf rōmota saifussen olle. 3. Et täl lodus olli, et täl häf selts wōis saija omma Tee pāäl.

Temmä läts se päle prikskest eddesi ninf seddämaid tulli päiw illes, Sis üttesti temmä se Jsfand teep minno pimmetust walgusfes.

Kui se päiw näfsi paifma, Sis saije temmä henne tade, ei mitte et temmä tahhas taggasi käända, enge et temmä päiwä walgen

wois nättä, määräne häddä tälle pimmedän olli,
nink Sis näggi temmä weel bigede seddä
hauda mes üttel pool nink se o mes töisel pool
nink kui litta ne jälle olli, Temmä näggi ka
neid möis kurratit Pissobanda Siwruusse
haina ritsikit karmwest; Se päiwä walge man es
tulle nemmä tälle mitte liggi ommete wois tem
mä neid käl nättä.

Näüd saije temma wäega himmolikkus
ärrä päästedus sada figejt häddäjt; Seit et se
olli üts suur hä teggo, Et se päiw tälle ülles
tulli, sest se töine osfa sest orrust olli weel
een nink se olli weel furjemb kui se eddimänne
sest se tee olli fik täüs päiwruisit Wörku mulke
haudu keel kaplu, kui siin olles pimme olnu es
tuhhat ello olles olnu Temmä olles fik neid
kaotanu, Ent se päiw näüt tälle walget, Se
perräst üttel temmä. Se Istanda walgus pais
tap minno Pä ülle nink temmä walgusjen kät
m nna ka pimmedan.

Se walgussega tulli temmä, se orro otfa
Eädäl olli maan pajo werd luid nink tuhka
nink Te käljide kehjä, nink kui minna sääl se
ülle mötti, Sis saije minna henne een ütte
nättä kun enne kats pikä paapsti nink panat
ennemuste olliva maije piddänu, se läbbi omma
woimusse nink röbwmisse neid Te käljid hirm
saste olli ärrä tapnu, kelle werri Lu nink tuh
sääl maan olli.

Se R. i. Läts ilma kahjota möda eesmäst
panni minna seddä immes perräst saije minna
kuusda, et se paggan ammo jo olles poolnu,
nink ehk se parost weel ellap, Sisfi om temmä

jo wannas lännu nink omma furjusse läbbi
Noret eäl ni henda ärrä riknu, et täl ennämb
joudo ei olle kui et temmä neid Te käljid ähwär
day Ent ei köhta ennämb ommast Harwast
wähjä tulla, nink Se R. i. läts römoga eddest
nink laul nida.

Imme Jummal, imme asju,
Annat sa mul Te pääl nättä,
Sinno walgus paistav mul,
Surma warjo orrust pässi;
Minna kumarda so kälji,
Nink ma Lauula tenno sul.

Nida tulli temmä ütte kõrge paiga päle, Pus
Temmä neid Te käljid henne een wois nättä;
nink temmä astre ussinaste ülles, nink näggi seddä
us sota w at henne een omma Risti pääl. Nink
temmä heigas sure hälega, kule kule, oda oda,
minna lä ütten. Se ussotaw saije henne
ümbre, keddäs se R. i. heigas: Ent temmä heigas
ikkes, oda oda, minna lä ütten sinnoga. Ent
temmä üttel ei mitte, minna pelgä seddä werre
piüdjat: Se olli selle R. i. wäega kalg, wimäte
wöt temmä fik omma joudo kofko nink rihk
temmä järgi, nink joost weel temmäst möda,
nink nida saije se wimäne ees mätses. Se R. i.
tuus se ülle tuhjä auwo naarmist, et temmä
omma welle olli woidnu, et temmä hästre omma
jalgu täbbese es panue. Sis nalki temmä äk
fitselt kladama, nink satre nida mahha, et
temmä mitte ülles es sa, senni kui ussotaw
temmä mannu tuuti, nink teddä ülles awwit.

Minna näije et nemmä söbratikkult Ebine töifega eddesti lätsiwä, nink kōnneliwa armsast Ebine töifega, mes neil Te pääll olli ette tulnu.

R. J. Naksfi nida; minno wäega kallis nink armastedu welli u s f u t a w. Minna olle wäega rōmsa, et jummal meije söämät nida om übhendānu, et meije armsan seltsin Ebine töifega woime kawwä, särätse Tee pääll kui se om!

U s f u t a w: minna peäs seddä önnes, kui minna jo meije Einast olles woinu ütten kawwä, ent sinna ollit kawwen jo minno een, nink minna piddi seddä piklä Teed ütfindä käämä.

R. J. Kuis kawwa sinna weel perrān minno sinnä ärrä rikmisse Eina ollet jānu?

U s f u t. Mi kawwa kui ma julgo jādä. Gest seddä maid perrān sinno ärrä minnemist, olli paljo jutto, et meije Eitin pea Tulle nink weewliga, faas ärrä pallotedus sama.

R. J. Kas olliwä ne kōnne meije Kullā meeste seān?

U s. Ja töttest paljo aiga olli se Jut neide seān.

R. J. Kas muid keddäke es olle kui sinna, ke seddä olles nakkānu paggema?

U s. Eht sääl käl paljo Jutto olli, siski mötli minna et nemmä seddä kindmäste ei ussu; Gest kui nemmä ka rōmsaste jutto aiwa, kuli minna ommete et nemmä sinnost nink sinno Kaisist Naro wisil kōnneliwa, nink neil olli kätte mötte sinno reisiist; ent minna usksi seddä nink ussu ka nüüd, et meije linale se ots saap

tullema, nink seperräst olle minna ka ärrä tulnu.

R. J. Kas sa ollet meije kullā mihhe Hā me le Jutto kuulnu?

U s. Ja minna kuli et temmä sinno Selt, sin om olnu, senni kui katsidemō: temisse mūgi mannu. Mōnne ütlewä et temma sinna sisse om saddānu; temmä Essi es tahha ka sest mid-dake kōnneda. Minna tija, Et temmä se moaga weel wäege pūretetu om.

R. J. Mes ne kullā mihhe tälle ütliwa?

U s. Temmä olli wäega pōileto fige kōrra perrätisse rahwa man. Mōnne nariva nink willitelliwä jeddä, nink es tahha paljo aiga temmägä ütten söbd tettä. Nüüd om temmä essi säidsekōrd kuzjemb kut enne, kui temmä sest Einast wäljā läts.

R. J. Kas sinna temmäga essi ollet kōnneinu.

U s. Minna tulli ütsekōrd ulitse pääll temmäle wasta; ent temmä läts waikkikkult möda, kui ütsekōrd hēndā häbbenep, nink nida es sa minna mitte temmäga kōnneda.

R. J. Kui minna eesmält se reisi päle tulli; sis olli mul suur lodus se mehhe päle, ent nüüd pelgā minna, et temmä se linaga saap hukka minnemä. Gest täl om kätte johronu se wanna sönna. Penni söbdp ärrä mes temmä om ossendānu, nink Jigga wābhertellesp ojomisse päle jälle moan.

U s. Se om ökwa mes minna ka pelgā; Ent kes woip awwidada jeddä ke essi ei Tahha.

R. J. Nüüd küllamees uss. lastem ted, da olla, nink kunnelle neist asjust mes meid putwa. Utte ommete mes sul tee pääl wasta tulli?

Uss. Minna lätsi Gesti katsite mötlemisse Mälgist ilma kahjota läbbi, kohhe sinna, ni kut ma kuli ollet sisse saddanu; ent liggi kistast warräjät johto mulle üts wasta. Se nimmi kutsunte: Eihhimmo, ke kaemisfeka minno perrä mulle taht paljo kurja tettä.

R. J. Se om hä et sinna temmä Noda sisse ei olle saddanu. Temmä wõt ütskõrd Josepit ka wäega finni, nink taht temmä ello ärrä wõtta; ent temmä päässi weel ärrä. Ni ollet sinna ka tennu; ent armas mes temmä sulle teggi?

Uss. Sedda woit se kül mötelda nink tedä, määräne häbbemattä nink Sillitsejä keel täl om. Temmä rükke wäega minno päle, et ma tem, mäga piddi kõrwale minnemä, nink juttust mulle kii suggust kostotamist.

R. J. Temmä es juttusta sulle mitte hä Sväme teedmisse kostotamist?

Uss. Sinna tijät jo kül, et minna sel wisil seddä patikkö nink libhalikkö kostotamist mõle.

R. J. Zummalalle olgo Tenno et sinna temmast ollet möda sanu: kelle Issand armolik ei olli se sattap temmä kätte.

Uss. Ja hä kül, minna ei tijä mitte, kas, ma temmast weel kohhalt wallale olle?

R. J. Welles ni? minna mõtle et sinna Ei olle jo temmä tahmist täütnu?

Uss. Ei mitte hendä temmäga purretänu; sest mul tulli üts wanna kirja tunnistus meelde, ke ütley temmä Teeraa läwä pergo pole. Seper, räst teije minna leppingut omme Silmiga, et minna temmä armside filmä psgadamiste läbbi es saas ärrä nõijotus. Se ülle naard temmä minno ärrä, nink minna lätsi omma Teed.

R. J. Kas sul weel muud middäle put, tust es olle Te pääl?

Uss. Kui minna se rasfeusse mäe alla tulli, sis tulli mulle üts wäega pelglik mees wasta. Se kusse mult, kes minna olles nink kohhe minna lähhäs? minna ütli et ma üts reisi mees olle, et minna taiwa lina pole lääs. Sis ütlet se wanna Inniminne; teije näüte üts hä Gelfsi mees ollewat. Kas teije tahhat rahhul olla, nink minno manellädä, minna tahha sulle se eest hääd palka anda? minna kusse mes temmä Nimmi nink kus temmä elläp? Temmä ütlet et temmä Nimmi je asmanne Adam olles, nink et temmä elläs ärrä esitamisse linan.

Minna küsse mes temmä Teggo olles, nink mes temmä mulle palgas tahhas anda? Temmä koste et temma teggo wäega lihha me, leperralinne olles, nink et se minno palk wois olla, et minna temmä hä perrändus saas ollema.

Minna küssi weel, kus temmä majja peän, kas täl muud teendrit ennämb olles? Temmä and ennege moista et temmä majan wiljalt nink täus olles, figist ilmitikkust lihha kostota, missist, nink et temmä sullase temmä ommist perräntullejests olles; nink et täl olles kolm Tüt, tärd. Üts lihha himmo, Silmä himo

nink förl ello; Kui sinna tabbat, sis moit sinna hendä üttega ärrä kih'ata. Minna kuisse kuis káwou minna sinno ved orjama Temmä kustus olli nida: ni káwou kui sinna ellät.

R. J. Ent kuis sinna wimáte temmäst wallale lait?

Ufs. Eesmäst olli mul mötte ni kui tem mága minná, selle et temmä ni háäd jutto aije; Ent kui minna jahto temmä orsa pále kaema, sáäl olli kirjotedu: heitke mahha seddá wanna Innimist, kige temmä himmoga.

R. J. Mes sinna sis mötli?

Ufs. Minna látsi dige pallawas henne sissen, nink kinniti hendä, ehk temmä minno käl hálitis, ent minna üli et temmä omma Suud peäs kinni piddamá. Minna es tahha mitte temmä maja usse pole minná. Sis põlg temmä minno ärrä, nink üttel et temmä mulle ütte tehhas perrä lähháda, ke saas teggemä et se Te minno hengele kü saas mörrus sama. Kui minna hendä umbre káni nink teddá mahha jánt; sis tust minna et temmä minno lihhá ni kinni pid di, nink olli sáráne Jurmist kistminne et minna mötli, Temmä wótray dige tákki minno lihhas hennega. Seperrást tánniti minna sure hálega: Oh! minna háddáitk Innimanne. Nink nida látsi minna sinná waiwa mákke ülles; kui min na pea pole máe kullen olli, náije minna ütte henne perrä tullawat, nink henne liggi Sawat. Temmä olli ni kerge kui tuul, nink saije mulle járgi sáäl, kun se hengusse pail om.

R. J. Oh! se om se páil kun minna maggama Jáije, nink omma reisi passí ommast puhhusi ärrä kaoti.

Ufs. Kule Wellist las mul kónnelda: ni pea kui se mees minno járgi saije, sis leije temmä minno ütte keppika mahha, et minna pool kolus jáije. Ent kui minna weidi henne mannu tulli, sis kuste minna, kuis temmä ni minnoga umbre káus? Temmä koste: Selle et sal úts sissen piddine üttaus olli se Wanna Adami ka, nink and mulle jálle ütte Surmistika löti minno rin na wasta; et minna úlle Pá taggasi fatte, nink olli kui kolu temmä jalgu een. Kui minna jálle hendä weidi ülles toeti heitke minna: Kas ei olle üttege hallestu. Ent temmä leije minno jálle mahha, nink temmä olles tóttest mulle otha tenna; ent úts tulle nink kásk et temmä minno piddi rahhule játmä.

R. J. Kes se ommete olli ke teddá ärrä keeld?

Ufs. Minna es tunne táddä mitte, ent kui temmä minndst möda láts, Sis Náije minna et temmä kátte sissen nink kullen mulgu ollíwa, kummist minna uffsi et temmä meije Issand olli; nink Nida aste minna jálle mákke ülles.

R. J. Se mees ke sinno pále tulli, Se olli Moses. Temmä ei leppi kénkiga, et tija ka üttege hallestust náidáda, neile, ke sádusse úlle astwa.

Ufs. Minna tija seddá käl; Sesi se es olle se eesmanne förd, et temmä mulle wasta se eesmanne förd, et temmä mulle wasta tulli. Se

oll' sefamma mees, te ka jo sis minno manno
tulli, kui minna weel rahhoittokult Omman ma-
jan olli, nink ütlet: et temmä minno maija,
minno Pää väänt rahhas ärrä pallodada, kui
ma kouges siin jääs.

R. J. Ent kas sinna seddä maija ei olle
nänu, mes sääl mäe kōrwat sais, kun Moses
sulle wasta tulli?

Uzf. Jää sääl een olliwa ka sōwvi; ent
minna mötse et nemmä tol kōrral maggasiwa;
sest sis olli sest päiwä aig, nink selle et päiw
weel kōrge olli. Sis lätsi minna Wärräjä
hoitjast möda, nink tulli mäest alla:

R. J. Eötest seddä üteldi mulle, et sin-
na ollet möda tulnu; ent minna olles kül tahnu
et sinna se maja sisse olles tulnu; sest sääl
olles sinna tullol. kko asju nänu, kumbe sinna
omma Ello ajal es olles woinu unnedada. Ent
kas sul maddalusse orron keäke wasta tulnu?

Uzf. Ja mulle tulli üts wasta, kenne Nim-
mi olli pahhameel, te wäega waiwas, minno
henge taggasi wijä. Temmä känd ette, et se
maddalusse org, ilma henne auwoia olles, nink
ni ütfindä läbbi minnä; ent kui ma taggasi
lääs, sis säas minno sōbra ollema. Kōrkus,
Surus, Henne pettus, ilmlik au; nink
ütlet: et ma hendä narris nink hullus tees, kui
ma sest orrust läbbi lääs nink et ma figist neide
sōbrussfest ilma jääs.

R. J. Mes sa tälle se päle ollet kostnu?

Uzf. Minna ütli, ehk kül ne, mes sinna
mulle ollet nimmitānu, minno wanna hōimo
ollima; nink tōttest nemmä olliwa ka neide teg-

gode sisen, minno hōimlasse libha perrä. Om-
mete omma nemmä minno nink minna olle
neide sōbrust jättnu sest san, et ma üttes tee
kääntä olle sanu, nink omma ni wōbras jättnu,
ōise kui nemmä minno sūggust es olles. Se
päle ütli minna et temmä seddä maddalusse
orgo lait: maddalus tullep enne auwo, nink
kōrk meel tullep enne saddamist, nink et minna
se perräst ennembä se maddalusse orro läbbi tahha
innä auwoga. Seddä piddä wä ka ne targa
rahwas, auwas kui seddä mes sinna auwus peät.

R. J. Kas sul sääl weel wastu tulli?

Uzf. Ja üts, kenne Nimmi olli häbbi.
Kige minno Te käänt pääl, es olle ütse, kel
ni halw nink häbbemätät Nimmi olli kui täl.
Sest ne tōise lassirwa mul weel weidi hengätä,
ent se kōrowa pä, se häbbi, es lasse hendä ärrä
wäärdä.

R. J. Kuis ni, mes temmä sulle ütlet?

Uzf. Temmä känd paljo ette se Jummal
orjusse wasta, nink ütlet: se olles üts halw
nink ärrä pōlletto waiwaminne, et üts inne-
minne nink Eömetelik hendä se Jummal orjus,
se man näüdas, nink et üts kange mees es sōw-
was seddä mitte ärrä kanda, kike omme sōnnu
nink käänt ille üts walwada, nink seddä kallist
wabbaust mahha jsttā, kumma sisen meije
ajal, julgede elle tās; sinna saat ni kige ilma
een narus petus. Temmä känd ka ette; et
weidi wāggewit Rikkit nink Tarku olles, kel
särāne mötte olles, kel mahha jätte, nink Sa-
rātse wabba hullusse alla heidä. Temmä tōn-
neli ka wäega naro nink ärrä pōlletto wisit neist

üllebist te käänt. Kui pölsjo pudust nink wäls
jäänt piddi walromist neil om olnu. Päle se
üttele temmä ka weel: et se häbbi olles, kui fea
te üttele juttuse kuuldmisses man istus, nink puh
kas; ent et se häbbi, olles majan nink fiawata
nink ille, nink se olles häbbi ommalt Eutwalt
eggäütte wäikesse esitusse perräst andis palle
das, nink et peat omma auwo nink Surust
kaotamu, Waimolikko Welliste perräst. Kas
se häbbi ei olle?

R. i. Mes sinna tälle se päle ütlet?

Ufs. Esimält es tija minna tälle middä
te ütledä. Ent temmä Tulle ni minno päle,
et mul jo Berri se häbbigä palge päle tulli,
nink es pu paljo temmä olles minno sisse tulnu.
Wimate mötli minna kil, mes innimiste een
kõrge om, se om Jummalas een hirms. Se häbbi
üttele mulle innimissist, ent ei üttele middäke
Jummalast nink temmä Eönnäst; selle mötli
minna: mes Jummal üttele, se om Eötelikkult
fige parremb, ehk kil kil ilm se wasta olles;
nink Jummalas een omma ne targa, te se Taiwa
riffusse perräst hullus petas, nink et üts waene,
kel Kristusse arm om, Rikkamb om, kui se te
fige suremb siin ilman, te Kristust wihkap. Sis
ütlet minna: taggane minnust ärrä sinna häbbi,
sinna minno önnistusse wainlanno, kas peä
minna sinno piddämä ehk wasta wõtma, kes
sinna minno sure Isfanda wasta ollet? kuis
minna peäs temmä tullemissen, temmä filmi
kaema, kas peä minna Nüüd temmä teest nink
orjussest häbbe nemä, kuis woi minna sis önd
sust ota? ehk töttest se häbbi olli mulle üts öige

rõwel, minna es woi temmast nassalt wallale
säda. Temmä taht minnoga ifs umbre kääntä,
nink puhk mulle peä sedda peä töist kõrwo sisse.
Wimate ütlet minna; mes minna hendä sega
käänta tabha waiwata: mes temma ärrä pöls
lew, se om jo minno fige suremb auwustus.
Nida saije minna sest halwast wödräst wallate.
Kui minna teddä olli mahha jätnu, sis iste
minna mahha nink lauli mõnt wärsi.

R. J. Minna olle rõõmsa minno welli,
et sinna seddä koolmatta, kui mees ollet ärrä
wäärdu, temmä nimmi om häbbi, ent temmä
om siski ni julge, et temmä meile Julitse pääl
wasta jofep.

Ufs. Minna mõtse et meije se häbbi wasta,
seddä peäme appi heikama, te tahhap ei meije
oäme targa ollema, nink siin ilman temmä läb
bi woimust sama?

R. J. Se om töisi; ent kas sulle middäke
sääl orrun wasta es tulle.

Ufs. Ei middäke, sest mul olli sääl fige
tee ülle päiwä paistus, nink ni ka surma Warjo
orrun.

R. J. Mul olli sääl paljo önnetust, ent
minna heikfi Isfandat appi, nink temmä kuuld
minno, nink atwot minno figest häddäst.

Ufs. Minna näije ka omman unnen; kui
usfotaw kõrwalle kaije ei temmä üttele meest käänt
mest näggi. Se nimmi olli Eristiinni
minne. (sest sääl olli neil figil maad kõndi)
Se olli üts suur pik inniminne nink ilusamb
kääntast nättä. Kui se usfotaw liggi tulli sis
kõnneli temmäga nida.

Usof. Kus sa mõtlet minna? Kus sa tullet meije ka se Tawaste ma pole? Suristi in-
niminne. Ja sinna om kül minno mõtte
minna.

Usof. Se om hä nink minna loda hääd
seltsi sada. Suristi minna tahha hääle meel teije
seltsi mees olla.

Usof. Hä kül, sis tahhame ütten minna,
nink tullolikko juttu ajamisega omma teed lüh-
hendäda.

Suristi Tullolikko juttu ajada teijega,
ehl muideka, om mul armas nink minna olle
rõõmsa; et minna Säärätska olle kofko sanu,
ke särätska hä tee päle omma käändnu. Sest
neid om weidi kumma omma aiga sel wisil,
omma reisi pääl mõda saatiwa. Memmä kõnne-
liwa ennämest Säärätst asjust, kummist mid-
päke tullo es olle, nink se olli mulle mitto kõrd
wasta olnu.

Usof. Se ille om tõõst waju kairwata; sest
ne maitse asja ei olle wäärt kele päle wõtta,
kui ne mes Isandst omma.

Eni se Suristi kõnneli paljo, nink kit kit
hääs nink kõnneli immeteost jälle Sundmisest,
meije teggode pudusest, Kristusse õigussest,
Jummala tootussist, nink armo oppuse rõõms-
tamisest.

Usof. Se om õije tõõsi, nink minna olle
rõõmsa et minna ka neid asju kule.

Suristi. Se om Jummala armo ande,
neist asjust kõnnelda. Minna tahha teile Saddy
kirja tunnistust sest illes näütä.

Usof. Mes peap se ollema, mist meije tah-
hame kõnnelda?

Suristi. Mes teije essi tahhate; minna
tahha teile Tawalikust nink maitst asjust üttel-
dä, Sädusest nink armo oppusest, neist asjust
mes pühha, nink neist asjust mes pühha ei olle;
figist asjust mes meil tullolikko omma.

Se usotaw immetelli nink kõnneli R. i.
nink üttel määst tullolikko reisi seltsi meest meije
same. Tõõtest se mees saap ütts priist tee kääjä
sama. R. i. naksi naarma nink üttel. Se
inniminne kenneka sul teggemist saap weel kats
kummend neid omma keleka petmä, ke tääda ei
tunne.

Usof. Kus sinna sis tedda tunnet?

R. i. Ja paljo parrembaste kui temma
hendä essi tunnep.

Usof. Kes temmä sis om?

R. J. Temmä Nimmi kutsutas Suristi
Junnimine. Temmä ellap meije omman Li-
nan, ent minna immetelle et sinna tedda ei
tunne; minna mõtle ka et meije Liin wäega
lajalinne om.

Usof. Kelli poig temmä om nink kustema
ellap?

R. J. Temmä om Häste kõnneleja poig,
nink om figilte tutwa et täl Suristi in-
minne Nimmi om, nink ellap mustan ulit sen
nink et säkkul ütts wallalinne keel om; Sis ke
Temmä om ütts petja.

Usof. Ent temmä näütap ommete ütts tõme-
le; linne inniminne õllero?

N. i. Ja neide een kes teddä bigede ei tunne, et mees sunniy eggä selfiga kofko. Ni kui temmä sunnoga fönneley, ni woip temmä ka jogi manfönneida: jo ennämb tälle kån liggi om, jo ennämb omma ne asja temmä suun. Jummala armul ei olle ütteege maad temmä fönneley; ei ka temmä majan; ka temmä käigin. Mes täl om se om täl ennegeg kele pääl nink se om kıl temmä Jummala orjus.

Ufs. Kui sinna mitte es olles üttelnu, sis olles se mees minno bigede petnu.

N. i. Ja bigede: kas sa mälletä seddä Sunnistust: Jummala rikkus ei saina mitte fönneley, enge wäen. Temmä ütley kıl paljo, ent ei te mitte Temmä fönneley wäwustest, usfust pattust käändmistest, jälle Sündimistest; se aga om palos lobbiseminne. Minna olle Temma majan oluu, nink olle täbbele vandnu: sääl ei olle pattust käändmistest tähteke, ja üt maist matta elläjä orjap Jummalat parrembaste omma wiisi perrä, kui temmä. Temmä om üt keelminne, selle terwelle linale. Se rahwas, ke teddä indwa, omma tämmäst ütte moisto fönne fönna tennu, nink ütewä: sis om üt kurrat, kui majan: nink pähhä kui wäljan. Temmä om waine perre tunney säddäka. Temmäl säräne armota fönwä Vä, et temmä paljo teodust fönnu wäljä ajap, nink ni moistmätta om temmä omme sullaste wasta, et temmä ei tijä, mes nemmä peäwä teggemä ehk fönnelema.

Temmä latse kääwä ka temmä jäigi perrä; nink täl ei olle ütteege armo fönna omme laste wasta, enge fönnap neid. Kui Jummal ei hoija,

temmä saap weel paljo ärrä Niskmisse pole weddämä.

Ufs. Se om hä et sinna mulle seddä ollet üttelnu. Temmä ütte peät häbbenemä; teddä ei woi welles, ei ka wainlasses kutsu. Minna näe kıl et töine assi om fönneida; töine jäl seddä fönneley tutta.

N. i. Suristi j. mötley et kuulminne nink fönne ütte N. i. teep; sega pettäp temmä omma henge.

Ufs. Mul tulley meelde, mes meije mossese Ramatun loeme. Neist rojatsist töprist, ke mälletäwä nink ei sörra lahki. Se jännes mälletäp ent täl ei olle sörra lahki, seperräst om temmä rojane. Se tähhendäp ütte suriste j. temmä mälletäp seddä fönna, temmäl om teeds minne; ent temmä ei lahuta hendä pattust ärrä, nink temmä jalla omma kui jännesel ehk pennil, ehk kahrul, nink nida om temmä rojane.

N. i. Sul om bige armo oppusse moistus, se tunnistusse sissen, nink minna ütte weel: Pawel nimmitäp neid innimissi kel se paljas teeds minne om ilma Kristusse armota: kummiferu wäsk nink helliferu kuljus. Töisen palgan selle täp temmä. Särätse arja, kumma helli andwa, nink ei olle ello sissen; ni om üt inniminne ilma Kristusse armota. Neid ei woi mitte ello latfis arwada et neil kıl illusa fönne, kutehgil.

Ufs. Minna olle bige haige; ent kuis ma temmäst wallale saas?

N. i. Nalka temmäle kussimä tö melega: bndsusse tundmistest wäest, nink ussu pohjast. Sis saat sa temmä söame pohja, kıl arwalikkus.

Sis láts se usfo ta w ette se suristi j. manhu, nink fússe kuis núud luggu om? kuis kásfi kául.

Suristi j. olle terwe kússimást: minna móts le meit taap núud vahjo juttu idine tóifega sama.

Ufs. Há tui: sis tabhame eesmált seddá kússimást ette wotta, kuis se Jumjala armo tó hendá eesmált arwaldap innimisse sbámen?

Suristi. Minna tunne et meije tónne núud peáwá ollema neide asju wáest? há kúl se om úts há kússiminne, nink minna olle há meletik, se pále lúhhítelt kostma:

Eesmált, kun Jumjala armo tó sbámen om, fáal om úts juur tánnitáminne pattu wasta.

Dóifelt: Ufs. Kaste mul weidi úttelga. Minna mótle et sa ollet úrtelnu, se arm allandap seddá henge; et temmá pattu armo nakkap wihkama.

Suristi. Mes wahbe sis se wahhel om: pattu wasta tánnitáwá, ehk seddá wihkada nink árrá heitá.

Ufs. Wáegá suur wahbe, úts woip paljo kónnet tettá pattu wasta, ent ei woi seddá wihkada. Minna olle kuulnu, et nemmá kui kantsi páal se wasta tánnitáwá, nink siski woirwa nemmá seddá fallida, kúl omman majan, sbámen nink ello káugin, neide paljo tánnitáminne pattu wasta ni om, kui úttel emmál omme laste wasta, se temmá úsjan om: temmá sbámap teddá kuras nink essi meletisses poisiss, nink wimáte lutsup temmá teddá amma rinna wasta, nink annap talle suud.

Suristi. Minna tunne et sinna minno sega tabhar finni tabbata.

Ufs. Ei mitte, enge minna tabha neid asju dige kóda sáda; ent mes olli se tóme kússiminne: nink lábbi sinna seddá armo tódd sbámen tabhit arwaldada?

Suristi. Suur tundminne fest armo oppusse fallaussest.

Ufs. Se táht píddi meil enne ollema, se om siski karwal. Úttel woip suur tundminne, armo oppusse fallaussest olla, nink woip siski se armo tó sbámen pududa; ehk kúl úttel innimissel fik tundminne olles, sis se ei olle, temmá middáke, ei olle ka Jumjala lats. Kui Kristus ommilt Jángriit kús'e: kas teije seddá fik tijáte? nink nemmá kostjwa, ja: sis úttel temmá: ónta ollete teije, kui teije seddá tede; fest se se omma Esfanda tahtmist tijáp ei olle mitte óntis, enge se seddá teep.

Úttel innimissel woip tundminne olla, ni kui engil, nink ei woi siski mitte Kristi innimanne olla. Seperrást om sinno táht kúl há, kui entege se súdda há olles. Kui úts súdda armo sanu nink se arm om usfuga úhhendedu Kristusse árrá tenimisse pále; sis oppedap temma innimist sbámenst Jumjala tahtmist teggemá. Úts suristi innimanne leppij jo paljo teagemissega; úts dige ristit innimanne ent tabhar sbámen tatta.

Suristi. Minna últe weel útskórd; teije ofsite minno finni tabbata; se ei olle mitte úts abbi.

Ufs. Mi kui sinna mótleit: anna úts idine táht armo tóbst innimisse sbámen?

Suristi. Ei mitte: minna nâe kûl et melje mitte kofko ei sünni.

Ufs. Kui sinna seddâ ei te, sis tahha minna seddâ tettâ.

Suristi. Sinna woit seddâ tettâ kui sa tahhat.

Ufs. Kui se armo tó sââmen arwaldetas, sis tullep eesmâlt, úts ôige pattu tundminne esfiarrâsikkult) se sissen piddine henge purretäminne nink se umbusfo patt, kumma perrâst temmâ tóttest tunnep hendâ árrâ sunnitu ollewat, kui temmâ weel ei woi usku Jesusse Kristusse sisse, se nâggeminne nink tundminne, toop kurbust nink hábbi úlle pattu nink se lu-man arwaldap hendâ se ilma ônnisteggijâ. Temmâ tunnep omma túhhiust, isso nink janno Jesusse ôigusse perrâ. Sest tullep rahho nink rôdm nink himmo ennâmb temmâga tutwas sada, nink teddâ siin ilman útsindâ orjata. Se man saisap waim nink kinnitâp seddâ et temmâ tunnep et se úts armo tó om, nink nida arwaldap se armo tó usfu lábbi Kristusse sisse; púhhendâp temmâ sâand; púhhendâp temmâ maija piddâmist. Se arm Kristusse wasta ajap nink oppedap kíl sisselissi lukmissi wandma. árrâ heitmâ, hendâ essi árrâ pölgma, nink kíl omma maja perret se armo te pâle saatma: Ei mitte ennege sest kônnelda, ni kui úts pitkja nink Suristi inniminne teep. Ni minno Sôbber om se úts lúhhiennen nâutaminne, kui se armo tó sââmen arwaldetas. Kui sul middâke se wasta om úttelda, sis útle? kui ei olle, sis lasse, mul seddâ tóist kússimist ette panna?

Suristi. Minna ei tahha middâke se wasta úttelda, enge kuulda: panne sinna juigede se tóine kússiminne ette.

Ufs. Se peâp se ollema; kas sa idiwat seddâ omman sââmen ni ollewat, mes om kônneidu, nink kas sinno ello nink kâäk sest tunnistap, ehk om sinno Jummalâ orjus sônnan nink kele pââl, nink ei mitte tódn nink tóttent? minna palle kosta mulle siski ni ôkwa. Et Jummalatwan kú woip Amen se pâla úttelda, nink et sinno sââme teedminne rahhul jáâp. Se ei olle middâke se hendâ essi kuttâp; sest se om úts Jummalâ wallatus, et ma útle hendâ ni ehk ni ollewat, kui usk nink teggo ei tunnista, nink minno tutwa ei útle minno wólsiwat.

Kui Suristi. Seddâ kuuld, piddi temmâ eesmâlt hábbenemâ, nink koste jâlle se pâle: sinna tullet nâúd se tundmissi pâle, et Jummal nink sââme teedminne se úlle peâp kôhhuw môstma. Sâarâse kússitellemisse pâle ei olle minna mitte waimis kostma, et sinna hendâ ni kui úts Katekismuse oppetaja sâet nink nâútât hendâ nink kui minno sundja. Ent milles sa mulle seddâ kússimist ette pannet?

Ufs. Selle et minna enne nâije et sinna môstut paljo kôbbiseda, nink minna tese et sul middâke es olle kui palja ôinna. Sis tahha minna sulle tóttet úttelda, minna olle sinnust kuultu, et sinna úts sâarâne mees ollet, kenne Jummalâ orjus sônnu sissen saisap, nink sinno ello nink kâäk teep sinno suud wólsijas. Memmâ úttewâ et sinna Nise rahwa háâ wigga ollet, nink et se ôige Jummalâ orjus sinno perrâst peâp kân-

natama, et sinna mitto sadat Zummalala wal-
lato te päle läbbi omma kórrata käägi. Mi kui
wannan sönna üteldas: úts port om fige
Naište hábbi wigga, ni ollet sinna fige uskide
háu Táf. Kui su-risti, seddá kuuld, úttel temmá:
kui sinna ni ussin ollet, eggáutte jutto uskma,
nink se perrá sundma, sis ei woi minna muud
sinnust üteldá, kui, et sa úrs essimeelinne nink
seggátu inniminne ollet, kenneka ei woi kónnel-
da, nink seperrást Zummalaka.

Sis Aste N. i. omma selfsimhehe liggi nink
úttel: es ma sulle útle, et se ni saap ollema.
Sinno sönna nink temmá mótte es sinni kótko.
Temmá taht ennembá sinno selfsi játtá, kui
hendá lasse arwitada. Temmá om niúid árrá
lánnu, lasse teddá minná, se om temmá omma
siúid, meil om waiw kál olnu hendá temmást
lahhudada. Sest, kui temmá sel wisil olles meije
selfsi jánu, sis olles temmá ommete úrs rojane
háu wigga, meije selfsin olnu, nink se Apostel
úttel: lahbutage hendá neist. Se om há et
sinna tälle ni selgede ollet úttelnu meije peáme
sel ajal ni usfotawa úrs tóise wasta ollema;
minna sówwa et eggá úts sárátse rahwaga ni
usfutawast úmbre káús, sis saas nemmá wai henne
mannu tullema, wai seddá pühhide osfaustjätmä.
Se päle nakkíwa nemmá nidade laulma:

Úts Su-risti inniminne ke neist táhhist,
Ei tunne diget taiwalikko selgust;

Se móttep nink fittáp hendá julgest.

Ent kui se kónne armo tóbst tullep,

Nink mes úts N. i. sissen pididi peáp sama.

Sis sattap árrá nink nakkap pelgamá.

Kui se ofsan olli látsiwá nemmá jálle edde-
si, nink kónneliwa mes neil te páál olli ette tulnu.
Sest neil olli ka waiwalinne tee, sest nemmá
látsiwá lábbi útte lane kui nemmá sest lanest
waljá saiwa, káánd usfuta w omme silmi tag-
gasi, nink nággi útte henne taggan tullemat,
teddá temmá kawwesi tuus, nink heigas omma
selfsi meest nink úttel? kae kes sáál tullep. Se
N. i. káánd hendá úmbre, nink úttel oh, se om se
Ewangelist, minno wáega há Söbber. Se
usfotaw úttel: ja ka minno Söbber; sest temmá
om se, ke minno se te päle wárrájá mannu aw-
wit, nink nida tulli se Ewangelist mannu,
nink úttel: rahho olgo teijeka, nink rahho neidega
ká teije man omma.

Se N. i. Koste: terre tullemast; terre tul-
lemast, minno há söbber Ewangelist. Sinno
palge nággeminne algatap seddá wanna sóprust
jälle meelde, mes waiwa nink teed sa minno
perrást olles nánnu.

Usf. Terre tuhhat kórd tullemast. Kui
wasta wótilik om teije selfs meile waisille te
kájulle, o! makkus Ewangelist. Se päle
úttel se Ewangelist: kuis teijeka om lánnu ar-
ma söbra, sest sani et ma teid se te päle olle
jubhatanu? mes teile om wasta tulnu, nink
kuis teije hendá ollet pidánu.

Sis juttustíwa nemmá, márátse waiwa
nink rasseusse te lábbi nemmá seni ajani omma
tulnu, nink mes neil te páál om wasta puttanu.

Se päle úttel se Ewangelist: minna olle
dige ródmisa, ei mitte se perrást et teije paljo
willitust ollete kannatanu, enge et teije fige

Nink sääl om osta pettust, mángmist, tandsmist, kargamist, narrit, páradikit, Wídidu kelmi nink kíl suggust sárást kirja ehk karwa kumba, kíl ilm woiw saija wargit, ródrofit, abbiello rikjut; ne omma kíl werre karwa.

Nink ni kui wáikessen Eínan mitto moisa nink sure te omma, kel eggál úttel essi nimmi omma. Kumma sissen seddá nink tóistkaupa rohkede woiw lówa; nida omma ka siin ne Eutwa moisa. Ne kui om se Engli moisa, Italia moisa, Spanja moisa, Saksa moisa, kun Eige ennámbeste seddá Eúhhiusse kaupa om lóida, nink ni kui meije wáikessen ladel om úts pail, kúst ne úslembá nink perremba asja turowas; nida saap ka siin Romast Eige ennámbeste weetus nink lóitus.

Ent ni kui enne útteldu: sis láts se te Eaiwalina pole, lábbi se Eúhhiusse lina, kumma sissen se lustik lade saap petus, nink ke se taiwarse essama pole tahhap minná, nink ei tahha mitte fest linast lábbi minna, se peúp ilmast árrá minnema.

Se Eige kunningide kunningas essi kui temmásim allan olli, nink jálle taggasi omma ma pole láts: sis reits temmalábbi se Eúhhiusse lina, nink sis olli ókwa úts lade páiw. Sáál olli ka úts, (minna móste et se Peeltsepup, se Eige suremb Herr sääl ladel olli) se heigas seddá kunningide kunningat, omma Eúhhiust ostma, nink tahj teddá Esfandas úlle se lade tetta, kui temmá enne móda minnen tálle peás auro andma. Kui temmá lábbi se lina láts, ja selle et temmá úts suur aurowik inniminne olli, sis weddi Peelt-

sepup teddá moisast moisabe, nink náút tálle weidi aiaka kíl ilma rikkussit, et temmá kui se woimalik olles, seddá ónnistusse meest olles kihhotonu, útte ehk tóist asja ehk Eúhhiust ostma. Ent tál es olle útteke káandmist se kauba pole, nink seerrást ját temmá sedda lina, nink es wóttá säält ladelt útte Pólluski wáárt Eúhhiust. Seerrást om se lade wáega wanna, jo ni harrinu, nink selle om temmá ka wáega suur.

Ent ni kui jo útteltu: sis olli neil tee káúil waja, lábbi se lade minná ent ka ni pea kui neide jalla sinná sisse sairwa, sis tóssi teddá maid úts helli se lade wóride seán, nink se tiin sai lajalst másfámist nink lukmist táús nink se olli essiárrálik se assi nink verrást.

Esfmált: ne tee káújá olliwa útte, reiwaga kattetu, mes wáega pahio tóist wisi olli, kui sel rahwal ke sääl lade páál olliwa, seerrást katjewa kíl silmä neide pále móne útlíwá et nemmá narri olles.

Eóiselt: ni kui nemmá neide reiwaste úlle immetelliwá ni, ka neide keli úlle. Gest sääl olli weidi neid ke neide keelt moist siwa, fest nemmá Eónneliwa seddá Kanani ma keelt, ent ne ke se lade rahwas olliwa ne olliwa innimisse fest ilmast, nida, et nemmá kíl parvari rahwas olliwa.

Kolmandelt, mes neid kauba mehhi ni wáega ilm rahhota teggi, olli se et ne tee káújá kíl kaupa mes sääl wáega kallis peti, seddá ni árrá póiksiwa nemmá es peá seddá se waiwa wáárt seddá kaeda, nink kui neid heikadi et nemmá peás middáke ostma, sis panniwa nemmá omme sörmi kórwu sisse, nink heiksiwa

Fána minno Silmi árrá et nemmá ei fae se túh-
hiusse perrá, ninf kairwa fbrwalle kummaka
nemmá tutta anniwa et, neide kául kairwa pole
olli.

Sáál olli úts fe neid pea táhhele pand,
fe káánd naró wisil neide pole ninf úttel, mehhe
mes teije tahhate osta ent nemmá kairjewa tó
meleliffkult ninf kindmáste neide wasta, ninf
kostíwa, meije ostame tóttet, se and neile
nduwo neid weel ennámb naarda, mónne teotíwa
náid mónne áhwárdíwa neid, mónne pólgíwa
neid árrá, ninf mónne ollíwa ka kumma toisi
Fihhotíwa ninf wimáte láts se wáega lajale, nida
et kíl fbrá kairwa seggátses, ninf tóssi suw
másfáminne ninf wasminne rahwa seán sáál
ladel, ninf se jut todi seddá maid se sure radi
herrá ette, fe ka seddá maid sianá tulli ninf láh-
hát mónne omimist kige usfota wambist sóbrust
útte kásfuka, et ne mehhe peás sama kinni wo-
tus, ninf kúsfitus, et neide lábbi kíl se lade olles
árrá seggátu? se pále kairwa nemmá sianá widus:
ninf nemmá kússewá neilt? kustas nemmá tulles?
ninf kóhhes nemmá láás ninf melles neit sáráne
esfiárrálik ilm fbrárate wis olles. Nemmá kóst-
síwa meije, olleme tee káujá ninf wórra siin
ilman, ninf láme omma esá male kairwatse
Jerusalemmi pole: meije ei olle ka siin linan
neile kauba mehhiile middáke súdá tennu: et
nemmá meijeka ni kairjaste úmbre káuwá, ninf
meije reisi keelwá, mast seperrást olnes et meilt
úts kússe? mes teije tahhate osta? ninf meije
kostíme tálle, meije ostame tóttet ent ne kúsíjá
arwíwa meid narris ninf hullus ehf sárátses

rahwas, fe sinna olles tulnu seddá terwet late
asja árrá esíitámá.

Se pále heidíwá kásí neide kúlge pessíwá
neid, ninf panníwa neid raudu kaetusfes ninf
narus, kígille lade wórrille nemmá kairíwa káál
túkti aiga ninkeggá úts naard neid, ninf wóss-
síwa neid moa ninf síttaga, se lade Suur wórrst.
Naard se úlle, mes neidega tetti, ent nemmá
ollíwa kánnatalíffko, ninf es tasfu mitte kúrja
kúrjaka, ehf sóimst sóimamírssega enge ónnis-
tíwa neid, nemmá anniwa háid sónnu kúrja
eest, ninf ollíwa sóbratíffko neide wasta, fe
neile úlle kóhjut teiwá.

Mónne fe sáál ladel ollíwa, fe seddá asja
parrembaste moistíwa, naksíwa seddá kúrja rah-
wast keelmá, ent ne tóise kairwa weel wíhhat-
sembas, ninf reijewá neid ka sárátses, kú neid
fe rawwun kinni ollíwa, ninf úllíwá et kairje
kúl náó perrá, sóbra ollete, ent meije ónd-
susfest ei hólte teije mitte ne tóise kóstíwa, meije
náeme ommete et ne há ninf oige mihhe omma,
ninf neidega káúdás nt jáste úmbre, siin om
paljo meije ladel fe enneembá wáánt olles raudu
panna ninf pessá, se kónne teggi neid weel
kúrjembas.

Sis kairwa ne kats te káujá kúsíjá ette
widus ninf neide pále kairwatus et se neide súud
olles, et se másfáminne sáál ladel olles tósnu,
seperrást lewá nemmá neid ilma armota, ninf
lassíwa neid Ahhílin lábbi lina weddáda muile
een kójus ninf hirmus, ent nemmá wóttíwa kíl
hábbi ninf naru kánnatalíffkult wasta ent se
teggi neid tóisi weel wíhhatsembas ninf áhwár-

diwä et abhila ei ka pesminne neise käl es olles, enge et nemmä peägs koolma, sest et nemmä käl seddä lade rahwast olles ni ärrä naarnu se teggi et ne kats meest jälle wangi panti, nink neide jalla pakko kui nemmä sääl istewa sis algatiwa nemmä omma meelde, omma hääd sōpra Ewangelisti, nink saiwa se läbbi weel ennāmb kinnitēdus, nink rōmustiwa sega tōine idist, nink sōdusiwa kumbekē hennese seddä õnne Kristusse nimme perrāst tappetus saba, nink anniwa hendä se hoolde ke käl asja wallitsep.

Kui nüüd neide parras aig olli, Sis widi neid kōhto ette, neide wainlasse nink kuitbaja saisiwa neidega se kōhte moistja een, kenne nimmi olli waggausse wihekaja. Neide kaibus olli kīgil ülle, suggune, nink ne kige suremba asju ollima ne.

Et nemme neide kauba häedäjä nink wainlasse olles, et nemmä mäsämist nink tulli linan tōstas, nink et mitto neide kahjolikko kaemisse läbbi nakkas omma üllembäl sädussi ärrä pōlgma.

Se päle koste ussuta w et teije hendä se wasta säte ke kōrgemb om, kui käl kōrgus, nink mes seddä mäsämist puttup mes minna olle ärrätenu, sest minna olle rahho mees: ent mes seddä üllembäl nink kunningat puttup, kumba teije ollete nimmitānu, et temmä Peeltsepup om, (meije Isfanda wainlanne) sis wannu minnä teddä kige temmä Engliidega.

Sääl saije üts kōhto käss wäljä antus et eggä üts kel middäke omma kunninga eest olles neide wangiduits wasta ütteldä kumma nüüd kōhto een saisiwa, se peäs tullema nink seddä

tedä andma, mes neil neide wasta om, sis astewa ne kōsm tunista ja ette, neide nimme ollima, Kaddeus Wäärus nink Kawalus, neilt kūsiti mes weil omma Esfanda nink Kunnika polest neide wange wasta olles ütlemist.

Kaddeus olli Keesmänne, minna olle seddä meest ammo jo tundnu, nink minna tahha se auwolikko hulga een wannega tunnista.

Minno Esfand, ehk täl käl üts illus nimmi om, sis om temmä siski se kige häidumb meije maal, temmä ei holi wōrsti ei ka rahwa perrāst, ei sädusse ei ka kōmbe perrāst, enge teep käl mes temmä woip eggä üttega, omma tundmisese perrä nink osi ret temmä seddä kīgille wois sisse litšu, kumba temmä nimmitāp ussu nink pühhäusse pohja mōda langas*) nink essi, ärrätikkult olle minna kuulnu teddä ütlewāt et se pühhäus nink ne kōmbe meije tühhiusse linan saas, ni tōine tōise wasta seggetus et woimata om neid ennāmb ühhendādä se man ei sunni temma ütfinda meije ausat nink illosat kaupā, enge ka meid kike ke seddä kaupleme.

Se kōhto moistja kūsise? Kas täl weel midäke olles? temma koste; ja minno Esfand käl paljo weel siski tahha minna ka muul hä rahwal lasse üteldä omma tunnistust kui neil weel midäke peäs puduma, sis tahha minna weel üteldä.

Se päle Uste wäärust ette, nink tält kūsiti? mes täl omma kunninga polest olles neide wange wasta üteldä, temmä wand enne nink nalki perrāst nida kōnnelema.

*) Pattatse nink Kristusse tundminne.

Minno Isfand minna ei olle se miškeka mitte paljo tutwa, ei olle ka eále temmáka tabtnu tutwas sada siski tija minna et temmá úts Jummalata wits se rahwa seán om. Sest sami kui temmá sija lina om tulnu, sest kui minna tól fórral temmáka fónneli kuli minna teddá útlewár: et meije Jummalata orjus middáke ei fólba, nink et se Jummalata orjus Jummalata meite perrást ei olle kumbe sónnu man minno ausa Essand kúl tija, et temmá sega ni paljo tabhap útteldá et meije ilm asjanda jummalat orjame et meije weel ommin pattun olleme, nink wimáte peáme ártá sunnitus sama kaegge se om mes mul temmá wasta útlemist.

Sis heigati se ka wallus ette. Nink temmá wand enne, sis kússe se kóhto Isfand? mes tál se innimisse wasta omma Essanda nink kunninga potest olles útlemist? temmá úttel minno Essand nink kíl ausa kóhhus minna olle teddá jo ammo tundnu nink paljo asjo kuuldnu, teddá fónnelawat mes tál ei sínni fónnelda, sest temmá om meije wórsti Veeltsewuppi pólgnu nink figest temmá kallist sóprust wáega halwaste fónnelnu, ne omma se Essand Wanna inniminne Essand lihha kóstotus. Essand Nojus, Essand Túhjá a uwo Himmo. Minno wanna Essand háá kíl nink Essand kaddeus, nink kíl meije ausat rahwast wáega teodanu, temmá om ka úttelnu, kui figil meije lina Ellájit temmá meel olles, sis saas kíl neid ausit Essandit árrá pólgu, temmá ei olle ka hábbenu sinno minno Essand se sinno ollet úts sundjas wallit sedu árrá pólge, nink om sinno kúrja teg-

gijas nink Jummalata wallatus nimmitánu nink fáánst háuto nimmi om temmá teite ennám andnu, kummaka kíl meije lina au saap laidetus nink polledus.

Sis nalki sundja fónnelama, nink úttel teije hulkja nink Wáárjummala orjaja nink árrá andja, kas teije kulete, mes meije sóbra teije wasta omma tunnitánu, se ussuta w koste, kas minna woi weidi sónnuga seddá selledáda, ent temmá úttel árrá teije ei olle mitte wáárd et teije káwra ellete enge parhilla saas árrá tappetus siski et eggáuts náep kui helde meije weel teije wasta olleme: sis tahhame kuusda, ehk se fónnel kúl middáke wáárt ei olle, mes teije omme teite tabhate útteldá?

Uss. Minno kóstus peap se ollema? eesmäst mes Essand kaddeus om káiwánu ei olli minna muud middáke fónnelnu. Kui seddá, mes Jummalata sóbna, nink óige kústlikko ello nink káugi wasta om. Kui minna olle kúrjaste fónnelnu sis náutke mulle minno essitust, nink minna olle walmis se pále jálle kóstma.

Tóiselt mes Essandat wáárusku putup mes temmá káibus om, sis útte minna et tóisitse Jummalata orjusse man kaep nink kússip Jummalat oiget Jummalikko usko, kumb et woi olla ilma Jummalata arwaldamisleda, seperrást kíl mes Jummalata orjusse útteldás, mes lábbi Jummalata waimo arwaldamis si ei tulle, se ei olle muud kui úts túhhi usk, kumb sukkuke iggawetse ello tarbis ei fólba.

Kólmándelt: mes Essand káwra wal om ette tonu, et minna pólle nink teodá, se pále

ütte minna et se lina illemb lige omme sõpruka mes temmä om nimmitänu ei kõlba mujjal kui pörgun ellämä ei mitte sin linan ehk maal, nink se päle olgo nüüd mulle Jummal armoltk.

Se päle üttel se sundja, teije ausa mihhe, sin näete neid innimissi, kumbe perräst säräne mäsläminne sin linan om tösnu teije ollete ka kuuldnu, mes ne kalli Essanda temmä wasta omma tunistanu, nink ka seddä mes temmä om kuldunu, nüüd mõttelge kas neid peap ärrä Eurmama ehk ellämä jätmä, ent kuulke enne minna tabha teile omma südust ette panna.

Warao ajal, ke meije Wõrsti suur tener olli, saije üts käst andus teddä rahwast ärrä häetädä, kel töine Jummal orjus olli kui täl, et nemmä es peäs wäagewäs sama, et kif Pois latši piddi weega sama ärrä upporedus. Ni ka Neputatnesari ajal, ke ka meije Wõrsti suur tener olli saije käst antus, et eggäüts ke temmä kuld koso es saas kumardama, se peäs sama tulle ahjo heiderus, ni olli ka Tariusse ajal, kui üts taht klist Jummalat appi heigata, kui temmä, se heideti löwmi hauda.

Mes Waro südust puttup, sis olli se weel üts wäigenne kahjo, et üts teedmättä õnnetus mes weel piddi tullesma, ent meil om se rikminne jo käen, sis näete nüüd et temmä meije Jummal orjusse wasta panney sis ei olle temmä muud kui surma wäart.

Sis tulluwa ne wannotetu mihhe ette, kenne nimmi olluwa, Essand pimme mees Essand et mitte hää. Essand lihha himmo armastaja. Essand kurjus Essandel,

lääwält kolu: Essand kange, Essand kõrge meel, Essand wain Essand wõlsia Essand hirmsa, Essand walgusse wihkaja. Ni pididwä eggä üts teddä se sundja een süüdlifkus tunnistama, sis üttel Essand pimme Minna näe selgede et se inniminne üts wäär Jummal orri om: Essand ei mitte, hä, ärrä säartsega ma wäält Essand kurjus, minna ei woi mitte temmä päle kaeda. Essand lihha himmo armastaja minna ei olli teddä eäle woinu sallida. Essand ellä wäält kolu, ei ka minna sest temmä sunnip iks minno teed. Essand ilma lepmättä üttel weel, kui mulle se terwe üm andas. Siski es tabhas ma temmäka ärrä leppi, moistke temmä päle surma koghut.

Nemmä weiwä teddä wäljä nink teiwä temmäga omma südusse perrä, eesmält leiwä nemmä teddä, perräst pesiwä tedä rihmuka leiksiwa temmä lihha wäidsega perräst wiffsiwa teddä kühwega, nink pistsiwa teddä mõkaga, nink wimäte piltiwa tulleka tuhhas, minna näije ka et se rahwa hulga takkan üts töid hobbestega saie, ke teddä ussut awat odima nink teddä wasta mõttuwa nink läbbi yltwe illes weijämä sure wassuna hellika, lige lähhembat teed tairwa wärräte ette.

Ent se R. i. saije wangi pandus, nink pididi sääl weel tükki aiga istma. Ent se ke kif asja wallitsew, nink kelle käen se jõud om, wainlaste wihha ille se awwit et se R. i. säält ärrä pässi nink läts omma teed.

Sis näije minna ka, et sel N. i. üts selfsi mees olli, sääl olli üts kel löidja, nimmi olli. Ke olli läbbi se N. i. nink usfuta wa sönna kuulmisse nink neide willitfusse temmä selfsi tulnu, nink ütte wellestikko ühhendämist temmäga tennu nida kosi üts töine tunnistaja nink töine saije temmä tahvast jälle ärrätodus.

Se loodja tees seddä ka N. i. üteldä, et weel paljo siin ladel olles kumma ommal ajal neide perrä saas tullema.

Ni pea kui nemmä sest ladest ärrä lätsiwä, tulliwä nemmä ütte manno kel nimmi olli o t s a m a n selle ütliwä nemmä, Söbber, kust maast sinna ollet, nink kui kawwete mötlet sinna seddä teed minnä? temmä koste: et temmä hä lö n n e l i n a st tulles, nink lääs taiwa lina pole, ent temmä es ütte omma nimme se N. i. ütlet, sinna ollet hä lö n n e l i n a st? kas om sääl ka paljo hääd rahwast.

O t s a m a n. Minna loda, sääl saap mön ni ollema.

N. J. Minno Söbber, kuis ma peä sinno kutsma?

Otsaman. Minna ei tunne sinno, nink sinna ei tunne minno, kui teil om armas et ma teijeka lä, sis om mul ka armus teije selfsimees ollo; ent kui ei olle, sis peä ma teid jälle rah hule jätmä.

N. J. Minna olle sest häöonne linast mitto förd kuulnu, nink ma mäletä se ütlet däs bige dunesik paik ollewat.

Otsaman. Ja se om töisi, nink mul om sääl paljo häid söpru.

N. J. Oh armas määrtse es sul ne armsa söbra sääl omma.

Otsaman ennämbeste se tiin nink essiar, rätkkui Esfand ümbre jooskja Esfaja tener. Esfi häöbneleja, kummast se lina nimmi om sanu. Esfi, kätte tee otsja esfi eggä ütte söbber, ke se ülle kaeja nink oppedaja om, meije huliste pääl, nink esfi kätte kelega, minno emmä welli om, nink kui minna lörtet peä ütlemä, ehk minna küt üts suur mees olle, nink surest suggust. Sis olli minno suur wanna esä üts ökwa saatja, ke iks ütte töist teed ärrä kaeje, nink mul om sestammast lige suremb osfa.

N. J. Kas sinna ollet ka abbiello mees.

Otsaman. Ja mul om ka üts hä kombidega Emmand, nink temmä om se emmändä säädlejä tüttär, nink ehk temmä küt surest suggust om, sis kääp temmä ommete sure nink haiwa rahwaga ümbre. Ent se Jumjala orjuste man om meil kätte waitesse asja man raaffesse wahhet, neide man ke lähembän källän omma, eesmäit, et meije eäle tule nink tormi wasta ei lä, töiselt, kui se usfu saius höppe hobbese pääl söidap, kui meil esfi wäeja hää meel om se tee pääl, kui päiw paistap, nink rahwas meid littäp.

Sün läts se N. i. loodjaka förwalle nink ütlet, nüüd olleme jälle ütte perjät omma selfsi sanu, lootja ütlet: minna mötlet et temmä om mast nimmest häöbenes, sis aste se N. i. tälle liggi, nink ütlet, kas sinno nimmi ei olle mitte Esfand otsaman hä lö n n e l i n a st.

Otsaman. Ei mitte se om minno Wäär nimmi minka kurti rahwas minno sömawa.

R. i. Minna mötte et sinna se mees ollet kummasi minna pasjo juttu olle kuulnu, nink minna tunne et se nimmi sinno omma om, ehk sinna kúl seddá ei tahha tunnista.

Otsaman kui sul sáráne mötte om sis ei woi minna sinno arwita. Sinna olles lóidnu et minna úts há selftimees olles olnu kui teije minno omma selfi sisse olles wotnu.

R. i. Kui sinna meije selfin tahhat kárwá, sis peát sinna tule nink tormi wasta minnemá, nink minna tunne et se sinno sáráne wasta om, nink Sinna peát seddá usko ni wasta wótma kui temmá kákkenu reiwastega kául, ehk kui temmá hóppe hobbefeka kául ni háste kui se te jeákka kinni om, ehk kui hóbiskamisfeka woiit kárwá.

Otsaman, sinna ei peá hendá minno ussu úlle Essandas teggemá, játkle mulle wabbaust nink lasse minno sis teijeka. minná.

R. 3. Ei mitte útle sammo, muido kui sinna ka hendá ni ei ká kui meije.

Otsam. Minna ei tahha omma wanna pohja módo langa mitte játtá, kui minná, teijeka ei woi minná sis peá minna tassa útsindá minnemá senni kui minna tóist lówowa, kel há meel saap ollema minnoga minná.

Sis náije minna ka, et se R. i. nink loodja teddá mahha játtiwá nink lasiwá een, nink úts neist káije taggasi nink nággi et kólm meest se Otsamannu perrá tulliwá nink teddá sure aumoga terwidiwá. Neide nimme olliwá, Essand ilma sóbber Essand rahha armastaja. Essand kíl piddájá ne olliwá enne se otsamannika wáega tutwa olnu, sest

nemmá olliwá noren eán úttén kólm olnu, útte man kel nimmi olli ha arja neide Koolmeistre oppet neile seddá kunsti henne pole kisku olgo wáe kaubaga, ehk pettusfeka, ehk wótsmisfeka, ehk háltisemisfeka, ehk digusse táhhe, nink ne nelli selli oppewa ni seddá kunsti et nemmá ka ni moistiwá kóli piddáda, kui se Koolmeister, kui nemmá nüüd tóine tóist olliwá terwidánu, sis úttel se rahha armastaja, mes rahwas se om ke saál meije een lárwa.

Otsaman. Ne omma káts meest kárwest ke omma wisi perrá ka omma reisi páál omma.

Rahha arm. O melles nemmá meid ei oda et meije neide seán selfin hendá wotme koston dada, sest nemmá nink meije olleme se reisi páál.

Otsaman. Reisi páál olleme tóttest, ent ne mihe ke saál meije een lárwa, omma ni terráwá nink saiswa ni omma ette wótimisise páál, nink pógowa muide móttit ni árrá, et úts iniminne olle ni Jummalá pelgik kui taht, kui temmá kigin asjun hendá ni ei tahha piddáda kui nemmá, sis lahjudawa nemmá omma osfaust seddá maid temmást árrá.

Kil piddájá: se om úts kurri assi sárátse terráwá inimisise sundwa nink pannewa muid hukka, nink kitiwá omma wisi háás ent máráise es ne asja omma, mes meijeka kótko ei sünni?

Otsaman. Ne asja nemmá tahtwa omma kárwá páá perrá, et meije kohhus olles reisi pále minná, olgo ilm ehk ajastaig kui taht, nink minna tuli nink parrast aiga nemmá julguwa kíl Jummalá pále, nink minna paune táhhele, kas minna omma ello saisuse pále woi julguda

nemmä saiswa kindmäste omma mötte päääl. Et kii innimisse se wasta olles, ent minna sää hendä ussu asju sissen, ni kui aig nink minno hää meel woip kannata nemmä piddawä omma Jummalata orjust olgo häi ehk pölgmisse läbbi, ent minna hoija hendä ni kui se ussu saisuus kullaste kannika lääp päiwä paistusfen, nink eggäüts seddä kittäp.

Ilma söbber. Jä sis se mannu minno kallis Esand ot sam an. Sest mes minno puttup sis peä ma seddä hullus, et se kel wabbaus om kii piddäädä, siski kes ni nar om kii kaodada, olge targa kui Sirowu se om varremb et kolko pandas häi ilmaga kaege kuis ne mehitse lige talwe rahhul omma, kui nemmä hä ilmaga warra foggowa kes woip töist wisi tettä, kui se meel om Abraham nink Salomon sairwa rikkas omma Jummalata orjusse man, ent kes peäs ni teggemä kui se rahwas kes sääl meije een läwä?

Kiipiddäjä: minna mötte et meije kii se asja päte olleme, nink ei olle waja ütete sönna jesi kaddada.

Rahha arm. Ei mitte se om terwe moistusse nink kirja wasta. Ke seddä ei ussu se ei tunne omma wabbaus mitte, ei oksi ka omma hääd hoita.

Otsaman minno welli teije tijäte et meije kii se reisi päääl olleme, sis tahha minna teile seddä küssimist ette panna?

Kui üts inniminne olgo oppedaja ehk ammete mees nõuwo näep miil wisil temmä omman ellun middäke woip foggoda, nink woip siski üts wagga mees olla.

Rahha arm. Minna tahha teile seddä pohja ütteleä, kui üts oppetaja üts ausa mees kel weidi saki om nink temmä näep ütete töist paika kun ennämb wois saija nink täl om nõu mink wisil temmä seddä paika woip saija, kun ennämb saki om sis näe minna et sääl ei olle ütete südä, et temmä siski üts wagga mees ei woi olla, mes ütete Ammeti meest puttup wötta üts kel wäikenne saak om, siin ilman woip temmä läbbi Jummalata pelgiko ello omma saisuus varranda, ehk woip rikkast naist wötta, ehk ennämb kaupa hennel foggoda, mes minno puttup, sis ei löwwa minna ütete südä, sest Jummalata pelgik olla se om üts hä kombe, nink rikkast naist wötta, se ei olle keeltu ehk ennämb kaupa hennete sada.

Seddä kóstust olli se rahha arm andnu, nink temmä saije neist töisist wäeka kittetus, nink peiwä nõuwo R. i. nink loodjate neid küssimisist ette panna? nink heiksiwa neid nink nemmä jäiwä säioma: nemmä ütliwä ei mitte ot sam an enge ilma Söbber peäs seddä küssimist neile ette panhema.

Se R. i. üttele: se päle woip jo üts ussil lats kosta, nink künne tuhhat särätsit küssimisist weel, sest leiwä perräst Kristusse perrä minnä, ni kui se rahwas Jani r. 6, 26. teiwä weel paljo kurjemb om kui ussu nink Jummalata orjust wäljäs piddides näos ehk tähhes woedas, meije ei tijä kelleke muil särätsit möttit kui pagganil pillijil kurradil nink nõijul.

1. Pagaanil kui hemor nink sikkem Jakkobi tärtrit nink Tärtrit himmustiwa nink neil ütete nõuwo se man es olle, kui se ümbre leikaminne

sis ütliwá nemmá ommille foddanikkuike kui meije
 Eik omma meeste rahwast lasseme ümbre leigata,
 sis saap fik neide tšpra ninik warra meije per-
 rást ollema, ne olliwá ne asja minik páte neide
 filmá kaijewa ent se Zummala orjus olli ennege
 se nouw, minka nemmá wois mannu tulla luge-
 gege seddá juttu 2 Mos. r. 34 20 23.

2. Pikkja ni olliwá ne Bariferi neit olli
 krowa sáráne uff, et nemmá kawwa pawust
 peiwá, ent lást maaju árrá netiwá, seperrást
 olli neide fundus rasse Luk. r. 20, 46 47.

3. Kurrat Judas ke úts kurrat olli, sel olli
 ka sáráne uff, temmá olli Zummala pelgik, se
 punga perrást, ninik tái olli himmo se perrá mes
 sáat sissen olli árrá wóttá, ent temmá saije se-
 perrást hukka ninik saije árrá heiderus, ninik kad-
 domisse latfes.

4. Simo se nõid sel olli ka wiis temmá
 taht nõuhá waimo Rahha perrást ent Peter moist
 kobbur temmá lulle ninik ütlet sinno Rahha kaddoko
 sinnoga ütletisse. Ap tel. 8, 18.

5. Se om tõisi ke uima perrást Zummala
 pekkikkus sawa ne játwá ka seddá uima perrást,
 ni kui Judas temma náut hendá ni kui õise
 Zummala pelgik olles, ent ni tõttest mbije tem-
 má sedda Zummala orjust ninik omma Isandat
 ninik Meistrit ütten árrá se kostus: teije küssi-
 misse pále? om ni kui minna tunne, et teije
 mõtte omma paggana pikkja ninik kurrati wiis
 perra, teije palk saap ollema teije tõ perrá, se
 pále jánwá nemmá wailk ninik es woi sõnnake
 lausta, sest et se tõtte neide wasta olli ütlettu,
 ninik jánwá hiljá tasja perrá, ninik lassiwá lood,

jat ninik N. i. ette minná, sis ütlet N. i. lood-
 jalle, kui sárátse inwimiste ei woi innimisse kobbur
 kanda, kuis nemmá Zummala een woiwa satsta.

Sis tulliwá nemmá ütte wáega rukulik
 ko paika, kumb kutsuti kostodaminne, sáat olli
 neit wáega há m-el kõndi, ent se olli wáega
 kühhefenne, ninik olli ussinast se lábbi tulnu tõs-
 sel pool olli úts máe kerk, kumma nimmi ka swo
 kutsuti, se wáiteste kengo sisen om úts palk
 kun hõbbedat kaitwetas, kumma mannu mõnne
 tee káujá ennemuste omma pettetu kui nemmá
 sinná ni liggi omma lánnu, et nemmá sáat om-
 me jaiga omma árrá, murdu.

Se palk om wáega pelgik, mõnne omma
 ka háddá politises sanu, ninik ei woi hendá aw-
 widada ni kawwa kui nemmá elláwá.

Minna náije ka et se hõppe máe kõrwat
 úts mees sais, kelle nimmi olli Temas, se náut
 hendá ni kui temmá úts suur mees olles, ke neid
 N. i. ninik loodjat heigas: Hõi Hõi tulke sija min-
 na tabha teise middáke náuta.

N. i. Mes asja ne omma? mes ni paljo
 wáart omma? neide perrást kõrwalle astu.

Temas. Siin om úts hõppe máe tõd,
 ninik siin omma ka mõnne kumma se sissen tõdd
 reggewá ninik kaitwawa, kui teije tabhate sija
 tallu, sis woide teije weidi wairwaka rikkas sada.

Loodja. Ebbber N. i. Lákkem sinná ninik
 kajakem.

N. i. Minna ei tabha mitte minná, minna
 olle mitto kõrda sest paigast kuulnu, et mitto sáat
 omma lulle kala lánnu, ninik se rikkus om úts
 keelkabel, ninik om wáega keelmisises reisi páal.

R. i. heigas temmäst nink ütrel kas se paif ei olle kahjotik, nink kas temmä ei olle paljo tee kähjid hukka saatnu?

Zemas. Ei olle, mast neile ke holetu omma? nink kui temmä seddä ütrel, sis läts temmä essi wäeka werrewäs.

R. i. Welli Loodja: ärke astke mitte ütte sammuu liggimbälle, enge hoitke omme jalgu sinna minnemäst.

Loodja. Kui otsaman sijä tullep nink teddä kutsutas, ni kui meid, ehk temmä saap käl sinna minnemä nink kaema?

R. i. Se ei olle imme, sest temmä pohhi om se päle pohjandeta, ehk temmä saap weel ülle kala minnemä.

Zemas. Minna küssi weel? Kas teije ei tahha sijä ülle tulla.

R. i. Minna üttele ökwa, sinna ollet se Isfanda dige tee wainlanne, nink temmä ausa kolyto moista Pawel om sinno jo saddamiselle sundnu, nink sinna tahhat meid ka se kolyto olla sata, nink meije Runningas saap seddä kuulda, nink meil saap häbbi temmä een, kui meije muido julgeste temmä ette woisi minnä?

Zemas. Minna olli ka üts teije wellitsist kui teije sin tahhate weidi ota, sis tahha minna ka essi teijeka minnä.

R. i. Kas sinno nimmi ei olle ni kui minna nüüd immitä. Zemas.

Ka minno nimmi om Zemas minna olle Abrahammi Potg.

R. i. Minna tunne sinno käl, kehast olli sinno wanna esä nink sinno esä olli Juda, nink

sinna ollet neide jälgijä verrä lännu, sinno esä om kui ärrä andja ülles podu, nink sinna ei olle ka varrembast tennu, et sinna tee kähjid ärrä esirät oda enne meije tahhame kunningalle sinno asjust sõnnumit wiija, kui meije temmä ette tulleme, nink nida lätsiwä nemmä omma teed.

Nink nemmä saiwa otsaman omma seltsika jälle nättä, nink kui nemmä sinna talliwa nink Zemas neid enne pilkut, sis lätsiwä nemmä seddämaid sinna, kas nemmä käl nakkani kauroma, wai omma nemmä muido hukka sanu, minna es woi käl nättä se tossu perräst, mes säält ülles tösfey ent seddä tusi minna, et neid perräst se tee pääl nättä es olle.

Kui nüüd ne tee kähjä eddest lätsiwä tulliwa nemmä üttele paika, kun üts naiste rahwas ke üttes tulbas olli mudetu. Siin sai siwa nemmä hääl tükki aiga, nink esijä mitte mes se piddi ollema, wimate saije Loodja üttele kirja temmä pääl otsan nättä, ent temmä es moista seddä luggeda, nink hõigas R. i. nink selle et se R. i. oppedetumees olli, se R. i. saije häddä perräst neid tähti tutta. Se olli möttelge Lotti naise päle sis tusiwa nemmä et se Sola tulp olli Luk. 12, 22. 1. Moss. r. 19, 26., kui temmä sodomast wäljä läts, nink omma warra pole taggasi kaje, se and neile möllembille tundmist, et nemmä nida kõnneliwa.

R. i. Oh! minno welli, se näggo om meile digel ajal Silmi ette tulnu, se päle kui Zemas meid kuts seddä kauso mälke kaema, ni kui sinno mötte olli kallits welli sinna minnä,

meije olles nissamma muile een korus tettu kui se naine.

Loodja minna olle kurb et ma ni hul olli nink mötti sinnä minnä, nink minna immedelle et minna ei olle ka ni sanu kui se Naine, sest mes wahbe om minno nink temmä pattu waijel, temmä kaije taggasi nink mul olli himmo minnä, minna tahha armo pallelda et ma wols häbbenedä, et mul ennämb särätse mötte ei tulle.

N. i. Se peap meile iks mäletuseses jämä ni kawa kui meije elläme, se naine pääsi üttest hukatusfest, temmä es sa mitte hukka sodoma Linan, ent ommete rik teddä üts töine häddä, et temmä sola tulbas saije.

Loodja se peap meile hoitmisses nink een korus ollema, sest se om üts arm et meije esstär, rätikkult; minna ei olle särättes een korus pantu se eest sünnis meil Jummalat tennätä, nink ikkes peijätä, nink allasi totti Naise päle möttesda.

Minna näije ka, et nemmä ütste illofa Jöö mannu tulliwa, kunningas Sawit nimmitäp seddä Jummalat kairwokeses nink Jaan nimmitäp teddä elläwä wee jöggi.

Se tee läts nüüd ökwa se jöö weert möda siin kawa se N. i. omma seltsi mihheka wäeka furi kostodamisfeka, nemmä jöiwa ka se jöö weest te wäeka kostut nink neide nörika waimo jälle elläwäs teggi töisel pool jötte olliwa fige, suggutse halja suggulikku pu. Neide lehti selwä ne tee kääjä, kui nemmä reisi pääl higgonu omma. Ne hoitwa ka sisfest ligesuggutse kurjä

ibbbe eest. Sa jö kërwal olli ka üts illus welli te täus Lille olli, nink se om terwe ajastaja läbbi haljas, sääl heidiwä nemmä mahha nink maggasiwa, sest sääl woifewa nemmä julge olla, kui nemmä jälle ülles wirkusiwa, sis seiwä nemmä neide Puu wiljast nink jöiwa se jöö weest, nink heidiwä jälle maggama, seddä teiwä nemmä mönni päiw nink ööd nink lautiwa nida töine töifeka,

I.

Kui armas om sin paigan ellä
Kui armas wäggi om sel ello weel
Ke fistoday me henge janno
Ni makkus armas temmä röfkus om
Se kallits suggu mes sest ello puust
Se annap nörgal hengel kostotust.

2.

O! pait sa ollet armas tödsre
Sa ollet kallits henge pas paradiiis
So fittetäs kül ikkes häste
So sissen same wiljalt kostotust
So kallit andit laulwa iggawest
Ke mäitsnu sinno armsat maggusust.

Kui nemmä nüüd jälle reisi päle lätsiwä (sest neide tee es olle weel otsan) seiwä nink jöiwa nemmä enne, perräst lätsiwä nemmä säält ärrä.

Nemmä es olle weel kawatse lännu sis lahku se tee kumma pääl nemmä pididiwä kääma, ütste tükki sest jööst kërwalte kumma ülle nemmä

Kúl mótsiwa ninf siski es lá nemmá se tee pále, sest siin olli se tee úmbre forpsik ninf kórwá ninf neide jalla ollíwa se reismisse lábbi ni kul lunu ninf helliko, seperrást riddisi neide heng árrá se díge tee páát, ninf sáudsiwa parrembat teed, sáát kurrat oost tee kórwal olli úts wálli, ninf úts laud sáát úlle minná, se wálli kutsuti kórwalinne tee, sis úttel N. i. ommate sóbrále, kúi se wálli meije tega kófko lát, sis lákiem sinná úlle: ninf látsiwa se larowa mannu kaema, sáát olli kórwal úts jalksi te radda. Sis hóigas N. i. omma selfsi meest, oh! siin om ókwa ni kúi ma sórowa, siin om díge há károwá, tulle armas loodsa ninf lákkem úlle, se loodja úttel, kúi meid se tee ei essitá? mes síja tettu, se N. i. koste et olle kúi ni nátta, kae enne temmá om ókwa meije tee kórwal, ninf nídá lass loodja hendá ommal selfsimehjel árrá káándá ninf láts temmága úlle se larowa, kúi nemmá núúd úlle ollíwa sanu, sis olli sáát neide Jallule díge pehme, kúi nemmá núúd henne ette káíwa, náíjewa nemmá útte hen: ne een minnewát, fel nimmi olli túhhi lodus, ninf nemmá kúisewa temmált kus se tee lát? temmá úttel: Tatwa wárráte ette, N. i. úttel kae núúd es se ni olle kúi ma útti, et meije díget teed láme nemmá látsiwa sis perrá ni kúi neise se túhhi lodus een láts, ent wáega pimme óó olli, ni et nemmá ennámú muud middáke es náe, kúi látsiwa hupi enne, se túhja lodusse perrá.

Kúi núúd se túhhi lodus. Seddá teed es náe, fatte temmá hauda kumba se ma wúrst

olli tennu, túhja kúttusse narre sinná sisse tóu gata, ninf temmá saije se sáddamisfe lábbi árrá pórrodetus.

Nemmá kúsiwa temmá sáddamist, ninf nemmá heiksiwa mees sáát om? ent es kule muud kúi móonne puskamisse, sis úttel loodja: Kus meije núúd olleme? se N. i. es lausu són náke enge olli ennege pahha meel, et temmá teddá olli tee páát árrá essidánu, pále se tullí ka pikne ninf wáák, ninf náksi wáega sáddama sis úttel temmá puhhaten. oh! olles ma omma te pále jánu N. i. kes seddá olles móttelnu et se tee radda meid sest dígest teest píddi árrá saatma.

Lood. Minna pelksi kúl, ninf seperrást mannisi minna sinno, minna tusi kúl et se díge es olle, ent minna mótsi et sinna wannemb ollet kúi minna.

N. i. Minno armas welli árrá arwako mulle seddá, minna olle kurb et ma sinno díge tee páát olle árrá saatnu, ninf sárátsfe háddá sisse olle sanu, minna pále anna mulle andis? sest minna teije seddá teedmáttá.

Lood. Olle rahhul, minna anna sülle andis ninf ussu et se ka meite háás saap tullema.

N. i. Minna rómuusta hendá, et minna útte halletikko welle omma selfsi olle sana ent meije ei peás mitte saisma, enge jálle úmbre káándma.

Lood. Kallis welli lasse mul een minná.

N. i. Ei mitte lasse mul een minná et kúi kahjo een om, et minna enne sisse fatta, et ma sinno díge tee páát olle árrá essidánu.

lood. Et mitte sinno meel om jo muldofe ilm rahhota, sinna voit pea jälle esfitä se te päääl.

Sis kuliwa nemmä ütte mannitsusse häält käändke omme sđamit jälle bige tee päle, kumma päääl teije ollete käänu, käändke jälle Jer. 31, 21. sis julgowa nemmä jälle ümbre käända, ent wäega pimme olli, nink se wessi olli ni kbrge et nemmä 9 ehk 10 kord mđitlwa sen häddän ärrä uppuda.

Nemmä es woi ehk nemmä kül waiwsiwa, kige se b ennämb se laiwa mannu tulla, kust nemmä üttele olllwa lännu, wimäte leisiwa nemmä üttele wäigesse one, sinna istewa nemmä mahha ootma fenni kui walge saas, nink selle et nemmä wässinu olllwa uinowa nemmä maggama.

Säääl liggi olli üts moisa, ke katšite mđtlemisse moisa kutsuti nink se kel se moisa olli, se nimmi olli meleheitjä pik mees nink nemmä olllwa temmä ma päääl magganu kui se meleheitjä hommunkult ülles tössi nink ümbre känd, kdis temmä R. i. niik loodjat omma ma nink wiri päääl maggawat, nink hđigas üttele wihhatse melega, nink hirmsa hellika, et nemma peäs ülles wirguma, nink kusse kustas nemmä tulles nink mes nemmä temmä ma päääl fees? nemmä ütliwa meije olleme reisi mihhe nink meije tee om ärrä kaddonu temmä üttele et teije minno ma päääl ollet magganu, sis peäte minnoka tulles nink temmä sund neid, sest temmä olli kbrwemb kui nemmä nink nemmä es woi middake ütteleidä sest nemmä tusiwa hendä essi süädikko ollewat. Se meleheitjä aije neid

Edwaste henne een, nink woddi neid se m isa sisse nink heit neid üttele pimme nink haiswa mulgu sisse, säääl olllwa nemmä kolm päiwä ilma leiwära, nink ilma jogita nink ilma walgusseta nink es kussi keäte neide perrä, olllwa kawwen ommist Gbrust nink tutwist, sel R. i. olli katte kbraline kurbus, et temmä säräst nouwo olli andnu, bige tee päääl ärrä käända.

Kui se pik meleheitjä omma naise umbusfuka, maggama läts, jutust temmä talle mes temmä olli tennu, üttele pari mehhi wangi torni heidnu, sest et temmä neid omma ma päääl olli leidnu se umbusf kusse mes suggu rahwas nemmä olles nink kohhes nemmä lääs? sis üttele temmä talle, sis and se emmänd umbust talle seddä nouwo, et temmä neid peäs ilm armota pesmä.

Kui se meleheitjä ülles tössi, sis wöt temmä üttele hirmsat nuija uibo puust, nink wesi neid ni hirmsaste et nemmä es jöwä ennämb maast ülles töusta, nink jat neid sinna, et nemma omma hättä nink önnest wois kairwata, nink neil es olle muud sel päiwäl, kui puhkamist nink mörro kaibamist

Kui töisel ööl jälle se umbust omma mihheka neide wange perräst kōnnel, and temmä talle seddä nouwo, et temmä neid peäs ärrä töwma, se perräst läts temmä hommungult wäega surest neide mamu, ni kui enne, nink kui temmä tuus et nemmä se pesmisse perräst wäega wallun, olllwa, sis üttele temmä, teil ei olle üttelege lodust sust wäljädä sada. Tefke essi omma ellote ots, wäidseka ehk kablaga, ehk surma rohoga, mes teije ennämb kairwa tahhute ellädä, teije näle ei teije ello jo

ni mörro om, ent nemmä passiwa et temmä neid lassses ärrä minnä, kui temmä seddä kuuld, kaije temmä hirmsa näöka neide päle, nink temmä olles neile otfa tennu, ent täl olli säräne többi, et päiw temmä päle paist, sis es jorowa temmä omma kät ülles tösta sis läts temmä ärrä, nink jät neid ni kui nemmä ollwa. Ne wangi naksiwa töine töseka nida kōnnelema.

R. i. Welli mes meije peäme teggämä se om üts häddalinne saifus, minna ei tijä kas parremb om neida ellädä, ehk seddä maid foolda, minna sörowas hauda ennembä kas peäme hendä läbbi pikkä lastma wallitseda.

Lood. Meije saifus om tötteste hirmus, ent meije Esfand om üttelnu, kui meije reisi päle tullime, sinna et peä mitte tapma ei töist, paljo wähhämb hendä, sinna ütlet et sul armas olles se hengus, hawwan, minno welli kas sa ollet pörgut unnedanu kumma sisse tapia töttest peäwä sama ärrä möttelgo et sel pikkäl meleheittjäl kil woimus temmä käen om, kes teed kas Zummal seddä meleheittjäl ei lasse ärrä koida, ehk temmä unnetap wahhest seddä, tappa wallale, meije peäme julguma ehk meije kulle temmä käest, ärrä pässesse seperräst ei tabha meije essi hennete Rödwli olla.

Neide sönnuka teggi E. omma welle söänd rahholikkus, nink nemmä istewa pimmedän nink murrelikkun saifussen fige se päiwä: ödangult wasta läts se pik jälle sinnä hauda kullema kas ne wangi temmä nouwo olles wöt-

nu, nink hendä essi ärrä tapnu, ent kui temmä neide mannu tulli sis leis temmä neid ellewät, nink sis naksi temmä wäega röökma, nink ütlet, et teije minno nouwo et olle wötnu. Sis peäp teise kurjemb luggu sama, kui eäle fest sant kui teije ollete siindinu.

Se ülle naksi se R. i. mäege wärrisemä nink minna möiti et temmä ärrä minnestas kui temmä jälle henne mannu tulli sis naksiwa nemmä fest kōnnelema, kas parremb ei olle temmä nouwo wötta, nink se R. i. olli peä säräne mötte.

Ent se loodja ütlet: mötle minno welli, mitma häddä läbbi sinna ollet tulnu: nink ei olle siski meelt heidnu minna olle weel nörgemb loom kui sinna, nink se pik om minno ka ni pesnu, minna olle ka, ilma sömata nink istu ka pimmedän nink kaiba ka ent kannata ennämb.

Kui jälle öd tulli, nink se pik jälle omma emmändä man olli: sis kusse temmä kas ne wangi omma temmä nouwo wötnu? temmä koste. Ne omma kange kasa kelmi nemmä tahwa ennembä hirms ärrä kannata, kui hendä essi tappa. Se naine ütlet Wu neid hommungult würuisi wäljä, nink näüdä neile neid luid nink foolja päid, se siin omma hukka sanu, nink ütlet enne kui näitäl otfa saap, et nemmä ka ni sawa katski kissofus, kui ne kelle luu siin maan omma.

Hommonkult wasta läts se pik neid wurussi nink näüd neile neid luid, ni kui temmä naine teddä olli kästnu, nink ütlet ne ollwa ka enne

muste tee kääjä, ni kui teije. Nemma tulliva minno ma päle, ni kui teije ollete tennu, nink minna olle neid katski lassnu kisku, nink enne kui 10 päiwä otfa saap tahha minna tette ka nida tetta, nink tšugas neid jälle sinna mulku nink leit neid ilma hallestusfeda, kui nääd dd jälle tulli, sis kōnneli se umbuss jälle omma miheka se meleheitjaka, nink immetelli et temmä läbbi pesmisse ei ka omma nouwoka es jōwwas neide ello ärrä wōtta. Se näine üttel neil om weel lodus, et keäke tullep nink neid ärrä päästap, ehk nemmä leidwä kōrwast üttele mulgu, kummast nemmä wäljä sawa: se piß üttele: woip olla minna tahha hommen neid weel kiusata.

Ent senni näsiwa ne wangi leß dōst ni karowa kui päiw ülles tulli palwust piddamä.

Weidi enne päiwä tōusmist üttele R. i. pool ärrä heidimisfeka nida: mes hul minna olle et minna sin haiswan mulgun jä istma, kui minna ommete wabbaussen wois kōndi: mul om ütts wōtti, minno puhhun ütts wōtti, kel lodus nimmi om, se saap tōttest ütts se moisa wōtti ollema loodja üttele: oi welli se saap ütts wastne assi ollema; wōtta seddä wäljä: ni pea kui temmä seddä tappa se wōtmega käänd sis läts se wōl seddamaid eest ärrä nink se R. i. nink L. tulliva wäljä perrest läsiwä nemmä se wārrusse rawwatse wārrajä mannu, kumba se wōtti ka ülles arowas, wimäte tulliva nemmä se sure rawwatse wārrajä ette, ent seddä olli wāega rasse wallale sada, sisse arowas se wōtti seddä ka, ent se wārrajä teggi suurt helli kui temmä saije ülles arowatus: et

se piß se helli päle ülles wirgo, nink taht neide perrä joosta, ent temmä luulikmissil es olle joudo, sest temmä tōbbi tulli jälle temmä päle et päiw näksi paistma, sis närweti temmä ärrä nink es jōwwa neide perrä joosta, ent nemmä jousitwa ussinaste, nink tulliva se kunninga kōrge ma tee päle, sest sääl olliva nemmä julge, sest nemmä olliva se meleheitjä wallast wäljän.

Sis läsiwä nemmä üle se lawwa, nink panniwa üttele tulba ülles, nink se päle kirjotitwa nemmä neile perrän tullejille mälletusses, et eggäüts peäs hendä hoidma, et nemmä seddä teed ei lä, nink se kirri olli nidade: se te üle se lawwa läts katside mötlemisse moisake, kun se piß meleheidja wallitsep, ke se tairwa lina kun ninkat pōllep, nink se puhhä tee kääjid otsip ärrä rikku. Ne perrän tullesja loijewa paljo seddä kirja, nink sawa se läbbi kahjo eest hōijetus se päle laulitwa nemmä nida.

1.

O Julgus kus sa meid ollet weddānu
Sinno wōlsmisse läbbi, kui sinna meid
Admo tullo läbbi, otfit ärrä pettä,
Kui sinna toodat mell kostotust anda,
Sis tappat sa tōttest ihho nink henge.

2.

Sinna lasset meid bige tee pääst ärrä astu,
Et meije omma waisust ei tunne, nink kelät
Meid meije palwussen, nink sadat meid kurja
Kohto sisse, kun umbuss nink katside

Mõtlemine kohut moista, nink oh
Häddä! tahtwa kala karski murda.

3.

Severrast peap eggäuts ussinast kaema
Kus temmä omme jaiguka astup, sis ei
olle waja hirmo tutta, se karside mõtte-
missi eest rühko ussinast nink ärke
jägo kaema, et temmä ei sa kätte
mõtte wangi.

Se päle lätsiwä ne tee kähjä eddesi, nink
tulliwä neide armside mäkki mannu, kumma
mäe se Isfanda perräst olliwä ni kui enne om
ütieldu.

Sinnä lätsiwä nemmä niüd ülles et nem-
mä woise nättä, kun ne moisa aija Pu wina
nink we lätte olliwä, sääl jdiwa nink mõsfiwa
hendä, nink seiwä ilma keelmättä wina Pu wil-
jäst, se kõrge mäe otsan olliwä ne karjusse, ke
omma karja sõdiwa, nink se tee weren saisiwa,
nink severrast lätsiwä ne tee kähjä sinnä, neidega
kõnnelema nink toetiwa hendä omma keppi
peale, ni kui wässinu reisi mihhe, kui nemmä
kenneleka juttu ajawä tee pääl, nink küsewä
neilt kelles ne armsa mäe omma, nink kelles
ne lamba omma kumbe teije sõdade.

Karjusse: ne mäe omma Immanueli
ma nink omma temmä lina liagi, et ne temmä
silmä een omma, nink ne lamba omma temmä
omma, sest temmä om neide eest omma ello
jänu, Jan. 10, 11.

N. i. Kas se om se õige tee taitwa lina
pole?

Karjusse. Ja se om se õige tee.

N. i. Kas se liin weel karwen om?

Karjusse. Karwen kül, muile ei joht neile
ke tõttelikult tahtwa sisse minnä.

N. i. Kas se te om julge wai häddäsit?

Karj. Se om julge neile kelle se julgus
om antu, ent ülle astja saddawa se pääl. (Rom.
1, 10.)

N. i. Kas siin paigan om ka kostotust neile
waifille tee kähjille, ke te pääl nõrgas läwä?

Kar. Se mäe Esfand om meile kähknu:
et meije mitte ei peä unnedama, wõrit wasta
wõtma, severrast om kif hä teile siin paigan hääs.

Minna näije ka omman unnen, et kui ne
Karjusse tusiwa, et nemmä reisi mihhe olliwä,
sis küsewä nemmä kustas teije tullete, nink kuis
se te päle ollete sanu? nink mink läbbi teije
ollete kindmäs jänu? sest neid om weidi kumma
neide nõrko mannu tullewa, kui nemmä neide
kostust kuliwa, sis olliwä nemmä rahholikko,
kaijewa neide päle sõbralikkult nink ütliwä terre
tullemast neide armside mäkke päle.

Neide karjuste nimme olliwä: Kas w a m i n e,
n e, w a l w i m i n n e: n i n k õ i g e s t e g g e m i n n e:
ne wõttiwa weid kätt pitte, nink weiwa omma
telki nink jaggasiwä neile mes nemmä sel kõrral
olliwä walmistanu nink tahhiwa tükki aiga neid
henne man piddada nink neidega õige tutwas
sada, nink neid weel ennamb se man hä sug-
guga kostora, nink nida lätsiwä nemmä hen-
gämä, sest nemmä olliwä õige ilda sinnä tulnu.

Minna náije et kui nemmá hommonkust
 ülles tössíwa, sis árrátíwá ne Karjusse neid
 ülles, et nemmá neidega neide mákke páál
 úmbre káús, kun kiki poli úts lustlik kaemin,
 ne olli, sis útlíwá ne Karjusse meje tabha,
 me ommille reisi mihhile middáke náidáda.
 Sis weiwá nemmá neid se kórge kengo ofsa:
 kumb essitus kutsuti: se olli eest wáega, ákki,
 linne: nink nemmá kássiwá neil sáál alla
 kaeda, nink nemmá kaiwa nink náiwá sáál
 máe al mitto maan ollewat, kumma olliwa
 árrá pörrote du selle et nemmá sáál máe ofast
 olliwa alla ehk mahha tógatu. **Se R. i.** kússe
 mes se táhhendáp? **Ne Karj.** kóssiwá: kas teije
 ei olle kuulnu sárátsit essitusse nõu andjid: ni kui
 paawli ajal himeus nink wileus teggi, ne Kar-
 jusse útlíwá, ne omma táamba páiwánt mats
 mátta mulle een kójus, et keáke es jufgus ni
 kórgede asta: perrást weiwá nemmá neid útte
 tóise máe ofsa; se kutsuti: kawwest ette
 kaeda nink káss neile et nemmá kawwete peás
 kaema sis saiwa nemmá innimisse náttá, kumma
 eddesi nink taggasi kawwewá, lábbi koolja mat-
 tuse paika, nink nemmá tufiwa et se rahwas
 pimmedán olli, fest nemmá tókúsiwa hendá ik-
 kes neide mattuste paiku kúlje, nink es woi
 mitte sáál koolja hawwa mant árrá tulla: **se**
R. i. kússe mes se peás táhhendámá?

Ne Karjusse kóssiwá, kas teije ei náe sáál
 máe al útte teeratta, se wálsjá pále minnewát
 es se olle kurrat pool? nemmá kóssiwá: ja.

Karjusse útlíwá: se kawwa lulle lát se úts
 tee pikká meleheitjá moisahe, kun neide Essand

om, ke níid sáál koolja hawwa úmbre kóndwa, ne
 olliwa enne ni samma reisi mihhe kui teije níid
 ollete: selle et nemmá seddá díket teed kalles nink
 kórplikkus peijewá sis látsiwá nemmá se wálsjá
 pále ommille jalilule pehmet teed otsma, nink se
 meleheitjá heid neid wangi, nink tass neil túkki
 atga sáál olla, nink pist perrást neide sími
 árrá, nink meje neid sáál koolja mattuse
 paika, nink sáál kóndwa nemmá táamba pái-
 wánt, et se targa mihhe sónna táudetus saas,
 úts inniminne ke tarkusse tee páál árrá essit: se
 jááp kooljide koggodusse sisse: **Salo oppus 21, 16.**

Kui se R. i. nink **L.** seddá kuuld, kaiwa
 nemma tóine tóise pále, nink wessi jooft neide
 símist, nink nemmá es útle neile karjusille
 úttege sónna.

Minna náije omman unnen, et ne Kar-
 jusse neid útte paika weiwá, ke maddalan olli,
 nink sáál olli úts us, nink seddá teirwá nemmá
 wallale, nink kássiwá neil sáál sisse kaeda,
 nink kui nemmá kaijewa, sis olle sáál sissen díge
 pimme, nink olli táús suitso, nemmá kúsiwa sáál
 ródkmist nink hundamisse belli, nink sárást
 paulkmist nink kárlkmist ni kui pallajast tullest
 nink kaibmist kui neist ke waitwatas, nemmá
 tufiwa ka sárást piggi nink weewli haifu. **Se R. i.**
 kússe mes se olles? ne Karjusse kóssiwá: se om
 úts kórwalinne te pörgo pole, kust ne pikja
 nink sáálejá sisse láwá ke omma ni kui Judas,
 ke seddá armo oppust teodawa, ni kui Aleksander
 ke wólsíwa nink petwá, ni kui Ananiás nink
 sawira.

Loodja: úttel minna mótle, et nemmá omma hendá fáelnu ni kui reisi mihhe ni kui meije núud olleme.

Karjusse: Ja pasjo aiga.

Loodja: Kas nemmá kárwete omma tulnu kui nemmá ni hallelikkul wisil ofsa sanu?

Karjusse: móonne neide máffe mannu móonne weel kárwemballe, sis úttirwá ne reisi mihhe o! kui wáega waia om se kange káest joudo nink linnitust palleida.

Karjusse: ja kúf eggá páirwá, nink se om ka ainust waia: et teije omma wáe nink jouwwo pále suffuke ei toda, sis olli neil tee káuil himmo eddest minná, nink ne karjusse tullirwa neidega, nink úttirwá tóine tóiselle: meije tabhame om melle reisiruuhile, kui nemmá moistas kaeda lábbi perspektiwi: ehk kárwete kaemisse klasi lábbi tairwa lina wárráid náudáda.

Kui ne te káujá seddá kúliwa, olli neil há meel, sis weirwá nemmá neid útte kórge máe ofsa, kummal nimmi olli se l e t á m i n n e nink anniwa neile seddá kaemisse klasi kátte: ent se wimáne nággeminne olli neide melen, et neil weel ne káe wárráirwa: nink es woi ni seddá klasi paigal hoita, se lábbi saiwa nemmá keeldus selgede náttá, sis olli ni tutta kui olli náttá et úts wárráid olli, nink ka sest paiga aumustussest, sis lástirwá nemmá fáalt árrá, nink úttirwá nida peawá ne karjusse teedmá sure Jummalá imme asjust.

Kui nemmá núud árrá lástirwá, sis and úts karjus neile oppust sest teest: ent tóine úttel: et nemmá hendá peás hoidma holedusse eest: se toimas es káse neil mitte maggada árrá ndi, jotu piri páal: se neijas sáud neile ánnelikko teed, nink sis wirgo minna úlles ommast unnest.

Mul tulli jálle unni, nink minna náje et ne káts reisiruuhile máest alla lástirwá nink kárwewá seddá halwa teed kumb lina lást: fáalt máe kárwá olli úts ma kottus: kumb kárwá es si mótteldu, fáalt tulli úts wáikenne kárwewer teeradda se tee pále: kun se R. i. mul Loodja kánnewa.

Sáalt tulli úts mees sest maast se tee pále: se nimmi olli t u n d m a t t a e h k (i l m t e e d m a t t á). Se R. i. kússe temmá kústas temmá tulles ehk kárwes temmá lást? temmá kóste: minno Esand minna olle fáalt maald, mes teije náete kúrral pool fáalt olle minna sündinu, nink núud lá minna tairwa lina pole:

R. i. Kuis sa móttet wárráidst sisse minna sest sul saap weel pasjo ánnetus wasta tulles. Temmá: se man tíjá minna kúf fáarst háad nduwo, kui úts tóine há inniminne.

R. i. Kas sul om reisi passí? mes sa wárráid man peat úlles náudmá: minka sa woiit sisse minná.

T u n d m a t t a : minna tíjá omma Esanda tahtmist: nink minna olle háste ellánu, minna anna eggá úttele omma, minna anna wáste andit, nink olle omma maad mahha játnu: nink se perrest mótle minna, sisse minná.

N. i. Sinna ei olle mitte läbbi se Pitta wärräjä tulnu, kumb sääl tee atgmisen om, sinna ollet ütte kōwwerat teed se tee päle tulnu, nink minna pelgä et sinna se arwo piddämisse päiwal saad wargas nink Nōbwōlis üteldas, se assemel et sinno lina sisse lastas.

Tundma Minno Esand teije ollete mulle wōra nink tundmatta minna, ei tunne teid ka, lasse ni olla, et teije omma Jummalä orjusse perrä kääde, nink minna omma wisi perrä, minna loda et se käl hääs saap sama, nink mes seddä wärrajät puttup, kummast teije kōnnelete sis tijäp käl ilm et se wäega kawwen meije ma kottusfest om, minna ei tijä kas keäge meije ma kottusfen leidä om ehk kas kelleke se tee sinna tutwa om, meije tulleme ni kui teije näete ütte illosat lustikkō haljast teed mōda, mes meije maalt kōwa se te päle tullep.

Kui se N. i. tuus: et se mees tarf olli omman mōtten, üttel temmä loodjalle üttest narrist om ennāmb lodust kui temmäst. Gal. op. 16, 12.

Mes meije peāme teggemä, kas peāme temmäka weel kōnnelema? ehk ni samma jätmä, nink tälle aiga andma mōttelda, mes temmä om kōnnelnu, perräst woime weel temmäga kōnnelda, kas meije woime temmäga eddesi minnä, nink tälle hääs middäke tettä ehk nida jättä, nink hendä temmäst lahjuda? loodja laul esfi henne man.

Kuis woip üts Sōkke kōwa kōndi
Kui täl ei olle saadjat sukkuge
Oh! wois sa diget tōttet tutta
Et sinno pa nink meel ei pettä so
Sis woit sa julgest tulla meijeka
Nink tairwa pole minnä rōmoga.

Nida lätsiwä nemmä usfinast eddesi ni et se tundmatta mahha jät, nink kui nemmä weidi eddesi lätsiwä, tulliwa nemmä ütte paika: kun se te wäega pimme olli, sääl tulli üts mees wasta, teddä säidse kurratit säidsime kablaga olliwa kinni keutnu, nink weddiwä teddä taggasi se usse pole: mes nemmä enne se mää man olliwa nānnu, se teggi neid wäega pelgikkus, siski julguwa nemmä teddä kaeda, kas nemmä teddä wois tutta, nink minna mōttele et temmä olli üts paggeja, sest saddamisse linast, nink temmä lits omme filmi mahha, kui üts warras, kui teddä kōhto ette wijäs nink se loodja näggi ütte kirja temmä sälsjä pääl, neide kōnnuka, üts paljas tunnistaja nink ärrä wannotu tagganaja. Se N. i. üttel: mul tullep meelde, mes mulle juttustedi, mes üttele waeselle mihhele siin kottusen om johtonu, se olli üts mees kel nimmi olli wäiko uskja: üts wäega hää mees, nink elli diges teggemisse linan, siin samman tullep weel üts te se loodja tee wärräjist: kumb kutsutas se surma mihhe tee, kun saggede, mitto om ärrä rōwitu, se wäiko uskja olli siin omma reisi pääl, ni kui meije, nink julgu se loodja tee wärräjä kottal maggada, sis tulli kolm ülle annetut, se se loodja tee wärräjist tab

híwa sísse minná, ne ollíwa kólmekeffi wellitfe, neide nimme ollíwa: wabbísejá wóls lo, dus níntf súúd: ní veá kúí nemmá náijewá et se wáiko uffjá sáál maan olli síis jósiwa nemmá temmá mannu. Se mees olli ommast unneft úlles wirgonu, níntf taht omma reisi pále minná, temmá heitti árrá, níntf es kóhta neile wasta saista ei ka paggeda, se wabbíseja úttel anna omma pung tánná, ent temmá es tabha omma Rahha ní peá anda, síis píst se wóls lo, dus omma kául temmá kótti: níntf wóit temmá hóbbe rahha punga árrá, se wáiko uffjá tánnit: warga warga, ent súúd leije temmá páhbá kóppíka, níntf teije teddá útte woriga máhha, níntf temmá olli sáál maan werrine, ne warga saisiwa túkki atga temmá man, ent kúí nemmá kúliwa káwíest feddáke tullemat, síis pelksíwa nemmá, et suur arm há sáám e teed misse línast saas tullemá: síis lástíwa nemmá árrá, níntf jártíwá feddá háád meest máhha, kúí se wáiko uffjá jálle henne mannu tullí, síis romas temmá úlles, níntf náksí hílja tassa eddesí minnemá.

L. Ras nemmá síis kúí árrá wóttiwa mes táal olli?

R. i. Es wóttá, seft feddá páika kún temmá kúld rahha olli árrá pedetu es lewá nemmá mitte, ehk nemmá kúí lábbi otsewa, síis jáije tálle weel kúld, níntf táal olli weel weidi puddi rahha, níntf olles sega peá omma reisi otfa saatnu, ent temmá rummal láts kerjáámá, temmá teggi ní kúí temmá wóls: omma tagga warra es tabha

temmá múrwá, seperrást kerjas temmá níntf káwíe mitto páiwá túhjá kóttiga tee páál.

L. Ent se olli imme, et nemmá temmá reisi passí árrá es wóttá, mes temmá táirwa wáiráia man peás náútímá.

R. i. Se olli tóttest úts suur imme ent nemmá es lórwá feddá, temmá es wóí feddá ka essi hóita, enge se olli Zummála hóle kánd, minne, et nemmá feddá kallíst pánti árrá es wóttá.

L. Se olles táal wóinu kúí sures rómus olla, et nemmá temmá tagga warra níntf reisi passí árrá es wóttá.

R. i. Se olles tóttest tálle sures rómus wóinu olla, kúí temmá feddá dígede olles pruuknu, ní kúí súnnis, ent se ke mulle feddá juttust: úttel et temmá kige omma reisi páál weidi se pále olles móttelnu, seft se pelg níntf hírm níntf murre, se rahha úlle mes táal árrá woeti, se olli táal íks een, níntf ehk táal se ka wahhelt meelde tullí, et temmá hendá se tagga warra úlle peás rómustamá síis tullí tálle jálle wastseft se reísmínne meelde, níntf se róóm lóppi jálle árrá.

L. Oh! waene mees, se píddi kúí suur sáámé wallo ollema.

R. i. Sáámé wallo: ja tóttest úts suur sáámé wallo, se olli imme et se waene súddá murre perrást árrá es kóse, kúlláp meil ka ní olles olnu, kúí meije sárádsen wóran páigan ní kúí temmá sel kórral olli, níntf saije ní árrá

risotus ninf pestus, temmä om fige se tee ifs murrelil olnu, ninf ifs kairwanu, ninf kelleka temmä kofko sanu, selle om temmä ifs seddâ juttustanu, kui temmä ärrâ risotu, ninf mes temmä koodanu, ninf kui temmä hawatu, ent se tagga warra es tulle tâl üttefe meelde.

Ë. Ent se olli imme et temmä seddâ kallist tagga warra ärrâ es ratska ehk ärrâ es mü et temmä hendâ omma reisi pääl wois arwi dada.

N. i. Sinna kônnelet kui üts kel somusfe siimi pääl omma, sest minf eest temmä seddâ piddi andma, ninf kes seddâ olles ostnu, sest sääl paigan kun teddâ risoti, es holi keäge se perrâst, ninf kui temmä omma kallist warra olles ärrâ andnu, mes temmä sis tarwa wärräte man olles näünu, seddâ tuus temmä kâl, ninf se olles tâl rassemb olnu, ehk tuhhat warga teddâ olles riisnu.

Ë. Kuts sa welli ni lippe ollet? kuis Esau omma enne sündmist ärrâ mbije, ütte sôgi eest, kanna ommete temmä enne sündiminne temmä fige suremb warra olli ni olles wäiko usfja ka woinu tettâ.

N. i. Esau mbije tõttest omma enne sündi, mist, sest tâl es olle se kallis ent ni es olle se wäikul usfjal, sest ehk tâl kâl wäikenne usf olli, siiski olli tâl omma tagga warra kallis, ehk temmä kâl omma reisi pääl, sest es woi rõmustata.

Ë. Minna usfu et ne kolm warga temmä pelglikko sôänd tusiwa, olles temmä hendâ jules ninf surelisses näudnu, temmä olles hendâ ennembâ hoitnu?

N. i. Pelglik om temmä olnu: ent mes sinna surest melest ütlet, minno welli, kui sinna se mihe assemel olles olnu. Sa olles hendâ kâl weidi hoitnu, sest ne warga omma se pohjata mülgi Runninga teendri, se neid arwitap, kui neile abbi waja om, ninf neide hâäl om kui rõbêwa idwwi hâäl minna olli üts kôrd ka neide wargide kimbun ni kui wäiko usfja, sest nemmä tännitiwa ninf sis tulli neide meistre seddâmaid neile appi, mul olli kâl tol kôrral sda riista ka, ent minna tust kâl mes rasse asfi om hendâ kui meest näüda, keäfe ei moista seddâ ni üteldâ, kui se ke esfi särâtsen kususatus sen om olnu.

Ë. Sinna näit kâl et nemmä paggesüwa kui nemmä moistüwa, et suur arm se pääl olli.

N. i. Se om tõsi, nemmä ninf neide Esau fanda paggesüwa, kui suur arm hendâ näüda, ninf se ei olle imme, sest temmä om meije kunnuga selfist, ent kunninga tee pääl idwwis mbnni kange, mbnni nõrk; se mees olli nõrk ninf seferrâst tâl olli ka haw luggu, Peter taht hendâ ka kui meest näütâ, ninf wimâte peljas temmä ütte näüdsiko eest.

Näida iäsiwâ nemmä õige rutto eddesi ninf se tundmatta tulli neide perrân, wimâte tullwa nemmä ütte paika, kun üts teeradda olli, ni: k olli neide tutta õige tee, siin es tunne nemmä mitte kumba nemmä peäs wallisema: sest mös lemba te olliwa õkwa ninf nemmä jäwâ saisma, ninf arwiwa mes nemmä peäs teggemâ?

sis tulli üts mees kel must mora nahk olli, nink olli wäega walge reiwas temmä säljän. Temmä kusse kus teije läde? nemmä kostsiwa: meije läme tairwa lina pole, nink ei tijä kumb es se dige tee om? temmä üttel: tulke minno perrä se om se tee kohhe minna lää, nemmä lätsiwa temmä perrä (nink se olli hääd kat) jo nemmä ennämb lätsiwa jo karwemballe saiwa nemmä sest linast nink wimäte kätte neil se liin kohhalt silmist ärrä, nink nemmä lätsiwa ifs ilm teed, mättä se mihhe perrä, nink enne kui nemmä mötliwa, sis leisiwa nemmä henda ütten wörgun koon ollewat: nink es tijä mes nemmä peäs teggemä, nink seddä maid satte walge reiwas se musta mihhe päält mahha, sis tusiwa nemmä et nemmä esfinu olliwä, siin kaisiwa nink murretiwa nemmä tükki aiga, nink es woi henda mitte sest wörgust awowida, sis üttel R. i. nüüd näe ma kui ma olle esfinu? es ne karjusse kül kasse henda hoita essitajide eest nüüd leiwäme mes se tarf mees ke omma läshembä wasta karwal om, se laodap wörku temmä sammule.

L. Üttel: ne karjusse anniwa meile juhhatamisfe kirja, ent meije olleme holetu olnu, nink ei olle seddä luggenu, nida olliwä nemmä sääl nink ikkiwä henda essi se wörgu sissen, wimäte näht neite üts paistiwa mees, se tulli neide mannu, nink kusse kustas nemmä tulles? nink mes nemmä sääl tees? nemmä ütliwä meije olleme tee kääjä, nink üts must mees kel walge särk olli, se essit meid tee päält ärrä, nink üttel tulke

minno perrä temmä üttel: se om üts essitaja, nink karwal oppedaja, ke henda walgusse englis om säädnu nink temmä kiff seddämaid seddä wörku katski nink last neid wäljä, nink ütrel tulge minno perrä, minna tahha teid jälle dige tee päle sata, temmä kusse neilt kus teije minnes wäl ösel ollete magganu? nemmä kostsiwa karjuste man, neide armside mäkke pääl, temmä kusse kas ne karjusse teile ei olle johhatamisfe kirja tee päle andnu, kas teije sis omma puhho ei olle haardnu, nink seddä kirja üts körd üle luagenu? nemmä ütliwä meije olleme unpedanu, temmä kusse kas ne karjusse ei olle kästnu essitajide eest hoidä? nemmä kostsiwa: ja. Ent meije es mötle et se lippe nink illusa konna mees üts essitaja olli.

Mi temmä üttel: kasse henda karrista. Nink temmä karrist neid dige kibbedaste, neile seddä diget teed oppeta, kumba nemmä peäse käämä, nink kui temmä neid olli karristanu, sis üttel temmä: seddä minna armasta, neid nuhtle nink karrista minna, sis oske nüüd ussina nink käändke henda ümbre, perräst käst temmä neil omma teed köndi, nink kiffi neid säädmissi mes nelle ne karjusse olles kästnu häste tähhele panna; se päle tennäsiwä ne reissimihhe teddä temmä hääd teggemisse eest nink lätsiwa tasfa eddesi; se hä tee pääl.

Tükki aja perräst näiwa nemmä hennese litte wasta tullewat; se R. i. üttel: minna näe ürte ke omma talga Zion lina pole om käändnu, nink tulley meije mannu; se L. üttel: kae enne

Kas se ka meid jâlle ei esfitâ wimâte tulli temmä neide mannu. Se nimmi olli ussu naarja: temmä kusse kus teije låde? se N. i. üttel: meije lâme Zioni mæ pole, ninf temmä naksi wæga naarma; se N. i. üttel: melles sa ni narat; se ussu naarja üttel: seperrâst et teije ni ütte poline rohwas ollete, ninf ütte teedmättâ reisi pãâl kônnite kust teije muud middåke ei sa kui waiwa. Se N. i. üttel: kuis ni söbber? Kas sa mötlet et meije middåke ei sa sama? temmä koste: mes teije sade, särâst paika ei olle üttele, mast teije unnen ollete nãnnu ei kunneke, ei terwen ilman mitte; se N. i. üttel: se om töifi et siin terwen ilman ei olle enge tullewatsen ilman, temmä koste seddã olle minna ommal maal kuulnu, kônnelawat, mes teije nüüd kônnelude se juttu pãle olle minna ka reisi pãle tulnu, ninf olle seddã lina jo katskummend ajastaiga otsnu, ninf ei olle sest ennãmb sanu, kui sis kui minna eesmãlt reisi pãle tulli: Se N. i. koste meije olleme kuulnu ninf ussnu et särãne paik löida om; Temmä koste: kui minna seddã es olles ussnu, kui minna weel omman majan olli, minna es olles seddã mitte otsnu, ninf ni karwete tulnu ent felle et minna üttele särâst lina ei olle löidnu; sis lå minna nüüd taggasi, ninf otssi hendã neide asju sisfen rômustada, mes minna olle ärrã heitnu sen lodusfen mes minna nüüd nãe, et se middåke ei olle.

Se N. i. üttel omma feltsimehhe wasta, mes sa arwat? Kas se peäs töifi ollema mes se mees ütlet? L. üttel, se om jo esfitãjã: kae mes meise se

om jo masnu, et meije särãst olleme kuulnu, mes kas ütts Zioni mäggi ei olle, kas meije ei olle neidearmside mäkki pãält; se taiwa lina wãrrãjit nãnnu, meije peãme ussinaste kãumã, lãklem seddã maid eddesi, et se karristaja mees jâlle ei tulle: minna üttele seddã ei olle waja sukuke kuulda, enge usse ninf pãstke omma henge.

N. i. Minno welli, minna es panne seddã kussimist mitte ette, et minna meije ussu töttest olles katside möttelnu enge minna olle kaenu sinno hã söãme sukku awwalikkus tettã, minna äjã et se mees om ilma Jummalast ärrã pim-mestedu: meije tahhame eddesi minnã, ninf töttest usku, et tötte wöls ei olle; se L. üttel: minna rômusta henne sisfen Jummalã awwus-tusse lodusfen, ninf nida jãttiwã nemmã seddã innimist mahha, ninf temmä naard ifs neide perrã ninf lãts omma teed.

Minna nãije ka omman unnen, et nemmã üttele paika tulliwã, kun se tuul neid wörit, se sinnã tulliwã laifas ninf unnitses teep, siin olli wa L. silmã wæga rasseda, ninf üttel se N. i. wasta minna jã ni unnitses, et minna ennãmb omme silmi ei jöwwa wallale pittã tahhame siin mahha lammeta ninf wediges se suiko.

N. i. Ei mitte meije woime siin iggawes maggama jãdã.

L. Melles ni welli, se unni om tee-kãhijil

makkus: meije same kostodetus kui meije weidi hengäme.

R. i. Kas sul meelde ei tulle? mes ütš Parijus sulle üttel: ei meije hendä peäme hoidma ärrä nojotu pohja eest temmä es möite sega muud kui et meije unne eest hendä peäme hoidma seperräst ärkem makem mite ni kui mu, enge walgem nink olgem kaine.

L. Minna tunne hendä eesti süüdlikkus kui minna siin ütfindä olles otnu minna olles se unne läbbi surma kahjo alla sanu: nüüd tunne minna et se töisi om, mes se tark mees ütlev, parremb om kätte kessi kui ütfindä olla, se om mulle ütš suur hääd reggeminne et ma sinno feltsin olle, nink sinno töd saap sulle käl tassodus.

R. i. Meije tahhame tullulikke juttu ajamisefka seddä unnist lulkku ärrä ajada.

L. Ja se om säamest minno meleperräst.

R. i. Mistes meije tahhame allustada?

L. Mes Jummal meile johhatav ent nakka sinna eesmäit ni kui sulle armas om.

R. i. Minna klesi eesmäit, kuis sinna säräitse mötte päle tullit?

L. Minno pididi kawa aiga neide asju kostodamine kinni, mes meije ladel mürowä

olli, nink minna ussu, kui minna kawa ules neide sisse jänu, sis olles nemmä minno iggäwes hukka saatnu.

R. i. Märdäse ne asja oliwa?

L. Kif ilma Nikkus nink warrä, mul olli ka suur kostotus, sömisses nink jomisses, wandmisses nink wöismisses, rojustes, pühhä päiwä teodamisses, nink figes mes hukkatust tenip: wimate tusi minna nink kuli neid jummalikke asju wälke ni häste kui sinno armast wellest ussutawast: ke ussu, nink pühhä kängi pereräst tühhiuse ladel sai ärrä tappedus, sis saije minna tutta, et neide asju ots om surm, nink et neide verräst tullep Jummal wihha umbus su laste päle.

R. i. Kas sis se Jummal heldusse wäggi sinno ülle woi must sai?

L. Es sa, minna es tahha seddä pattu ei ka seddä wannet mes se päle tullep öigede tutta, minna tusi kül omman melen hirno se söbna ülle: ent se walgusse eest panni minna weel omme silmi kinni.

R. i. Mes olli se süüd et sinna seddä eesmäst Jummal waimo tödd ollet ärrä pöignu?

L. 1) Minna olli tundmatta, minna es moista et Jummal läbbi pattu tundmisse minno pattust käädmisse pole kuts. 2) Se pat olli minno lihvale weel wäega makkus, nink

minna es woi seddá mitte mahha iáttá. 3) Minna es tija mitte kuis ma ommast wannast feltstist peás lahuma sest neide úmbre kááminne ninf teggeminne olli mul armas. 4) Ne tunni kui ma hendá naksi tundma, olli mul wáega rasse tunni, ni et minno súddá suffuke es tahha se pále móiteida.

R. i. Minna mótle sinna es olle weel omme liifmishi, ninf kurbusfi kelleka arowaldanu?

L. Ei tótest: mul olli sáámen pelg seddá kelleka arowalda, ninf saije ikkes pelgikkumbas.

R. i. Ent mes sulle sinno pattu jálle meelde algati?

L. Sárátse asja.

- 1) Kui mul úts Jummasa lats wasta tulli.
 - 2) Kui minna feddáke kuli piiblit luggewat.
 - 3) Kui mul wahhelt. Pá wallo olli.
 - 4) Kui mulle útteldi et keáke minno kúllá mehhist tóbbites jánu.
 - 5) Kui minna kuli kelleki kelli sówat et úts olles árrá koolnu.
 - 6) Kui minna omma surma pále mótle.
 - 7) Kui minna muide surmast kuli.
 - 8) Kui minna mótle et minna útsford saas kóhto ette tulles.
- R. i. Kas sa jouset esfi omme pattu ninf

súdá árrá heitá, ni kui móntti, ke meile tee páál wasta tulli?

L. Es jówra: sest nemmá olliwá fik minno sááme teedmissen, ni kui minna mótle hendá úmbre káánda, ehk ne asja kúl minno meile wasta olliwá, sis olli mul katte suggune wallo.

R. i. Kuis sinna hendá sis se man olles piddánu?

L. Minna mótle: minna tahha hendá parranda, muido lá minna iggáwes hukka.

R. i. Kas sa sis seddá parrandamist ette wóttit?

L. Ja minna lahuti pattust, ninf ka minno patlikkust feltstist, ninf naksi Jummoitko asju tallitama palwust piddáma, luggema, ninf úlle omme pattu kaibama, ninf tunnistama, omma láhhembát wasta omma esitust.

R. i. Kas sa mótle et sinnoga sis há luggu olli?

L. Olli: ent weidi aiga, ent wimáte tulli mulle minno ilm rahhota luggu jálle, fige minno parrandamisese pále.

R. i. Kuis sis sai: kui sinna hendá parrantit?

L. Rae ne olliwá sáárdse asja, kui minna Jummasa sónnast kuli sárátst tunnistussi, fik meije dígus om, kui rojane reiwás es 4. 6, 6.

lääbi sädusse tö ei sa ütšike lihha diges, Kal. 2, 16. kui teije kii ollete tennu mes teile kätu om, sis ütšelae meije olleme kōibmatta sullase, meije olle me tennu mes meije wōig olli Luk. 17, 10. nink mitto särätse tunnistussi, kumman minna essi naki möttema, kui minno digus kii ütš rojane reitwas om, kui lääbi sädusse tö, ütšike lihha dikes ei sa, et meije ka kii kōibmatta sullase olleme kui meije kii olleme tennu, mes meije wōig olli, sis om se ütš hullus, et minna dndfas samisse päle möttele lääbi sädusse, nink kui kelleke tuhhat Punda wōlgo om, sis wōlp jo se wōlla Esland tedda wangi torni heitä, kui temmä wanna wōlla Rekister ei olle mahha ributu, senni kui se ei olle ärrä mastu.

R. i. Kuis sinna sis seddä ollet henne päle arwanu?

L. Rae minna mötli essi henne man minna olle omme suri pattu sū lääbi Jummalaa een suurt wōlla Rekistrit tennu mes minna niūd parranda, se kige man möttele minna, kuis ma hukatusfest wallase sa, minno ennitte ūlle astmisse perräst, nink säät olli weel middäke, mes minno ūm rahhotus teggi, kui minna kige omma parrandamisse man omme kige parrembit tekkō kaise, sis leisi minna ka säät wastset pattu, kumma kige parrembide teggode sissen ollitwa löida nink minna tuse henda wastset neide perräst hukkan nink pōrgo-hawwa wāärt ollewat.

R. i. Mes sa sis ette wōttit?

L. Minna es tija essi mitte mes ma piddi teggemä, selle et ma omma mele ras'eust selle us'utawalle, ärrä kōnneli test temmä nink minna ollime digeliggi, nink temmä ütšel mulle, et minna ütš innimisse digust hennele peäs waidlema ke eäse ei olle pattu tennu, nink et se olles ütš tawwelit digus Jummalaa een.

R. i. Kas sa mötlet et se tötte olli mes temmä ütšel?

L. Olles temmä mulle seddä sis ütšelnu kui minna henda omman parrandamissen kos'ototi, sis es olles minna joht usknu ent kui ma olli jo opnu omma sissen piddi nōrkust tundma, nink olli ärrä waiwatu, sis olli mul himmo digede temmä meelt tedä sada.

R. i. Ent kas sa wōttit digede mötšeldä kui temmä sulle seddä eesmält ütšel et seddäke wōis löida, kummas töttega wōis ütšeldä, et temmä ütšeke pattu ei olle tennu?

L. Eesmält olli se ni wōbras minno kōrwa een, ent kui ma temmäga ennāmb ūmbre kōrwo, nink kōnneli, sis saije mulle ennāmb wōis'ust.

R. i. Kas sa es küssi kes se samma inniminne olles, nink kuis sinna temmä manna lääs?

L. Ja: nink temmä ütšel mulle, et se Jeesus Kristus olles, ke istup Jummalaa hääl käl,

nink nida üttel temmä, nida woit sa temmä läbbi öndfas sada usfun nink lodusen, nink temmä sisse seddä kii uskma mes temmä om: ten nu, nink kannatanu ommil lihha päiwil, nink kui temmä risti pääl pojje: minna kuisse weel, kuis temmä säräne wäggi woip olla, et temmä, ütte töist Jummal eene öiges woip tetä? temmä üttel mulle, et temmä essi se figerwäggenäne Jummal olles, nink et temmä seddä mes temmä olles tennu nink ka seddä surma mes temmä om koolnu es olle mitte henne enge minno esst kannatastu, nink et sisti temmä teni minne saas mulle aurvus, kui minna temmä sisse enne ussus.

R. i. Mes sinna sis mötli?

L. Mul olli weel kii kätte mötte minno ussu man, kas täl hää meel olles minno öndfas tetä.

R. i. Mes se usfutaw sulle se päle üttel?

L. Temmä käänt mulle temmä mannu minna, nink seddä kaeda, minna-üti et üts lijk jugs olles? ent temmä üttel ei mitte sest sinna ollet kutsutu temmä mannu, nink temmä and mulle ütte ramatur, Jesusse täwweilikust tenimisfest nink masmisfest: nink temmä kiihut, minno se läbbi julgede temmä mannu minna: nink Finnit mulle, et sen ramatur eggäüts täht nink krtips ennämb kui taiwas nink ma om, Matt. 24, 35. minna kuisse mes minna peäs teggemä? kui ma temmä mannu tulle? temmä üttel mulle,

et minna figest sädamest nink hengest seddä taiwast esä pösti pääl peäs pallemä, et temmä mulle omma Poiga tahhas arwolda, minna kuisse kuis minna omma Paltwust peäs nakkama temmä üttel: minne temmä mannu, sinna saat teddä leidmä armo järje pääl istwat kun temmä terwe Ajastaja istup, neile andis andmist nink wallale pästmist kuludama te temmä mannu tullewa, minna üti minna ei tija mes minna peäs üttemä kui minna jo temmä eene olle? temmä käänt mul weidi sönnuga allusta: b! Jummal olle mulle pattatselle armolik nink anna mulle sinno armsat Poiga Jesusst Kristust ussu nink tutta, sest minna näe et minna ilm temmä öigusefeta ärrä kaddonu olle, Jesand minna olle kuulnu et sinna üts hallelik Jesand ollet, nink et sinna omma Poiga Jesusst ollet säädnu önnistegijäs, nink et sinna seddä hä melega tahhat anda, särätselle waiselle pattatselle: kui minna olle nink töttest minna olle üts suur pattane Jesand kule minno Paltwust sinno poia Jesusse Kristusse perräst Amen.

R. i. Kas sa sis ni ollet tennu kui ta sinno käänt?

L. Ja töttest: üts kord nink töist kord nink ilm jälle jätmättä:

R. i. Kas se esä sis seddämaid arwald sulle seddä poiga?

L. Ei weel eesmäit ei töist kord ei kosmat ei neljät ei wijet ei kuet kord.

R. i. Hå kúl: mes sa sis mõtli?

L. Ja minna es tija essi mitte mes ma pidbi teggema.

R. i. Kas sul meelde es tulle pallemist mahha järrä.

L. Ja kúl sadda kõrd nink weel ennämb.

R. i. Kustas se tulli et sinna pallemist es järrä?

L. minna vřssi et se kıl mes mulle olli üt-
teldu: et ilma Krisiusse õigusfeda se, terwe ilm
ei voi minno arwõtada, nink teperräst mõtli
minna henne man, kui ma palwust mahha järrä,
sis kole minna siski mõtli minna kas ma armo
järke een saas koolma: mul tulli meelde ehk
temmä kıl wõdip siski lodama temmä päle tem-
mä saap tõttest tullemä nink minno päätmä nink
nida palssi minna iks fenni et se esä mulle om-
ma poiga arwald.

R. i. Kuis temmä sulle arwald?

L. Minna es näe teddä mitte omme ihho
silniga: enge minno moistusse silniga nink se
sündi uida, üttel palwõt olli minna wäega mur-
retik, nink minno süddä olli ennämb lissotu, kui
enne minno terwen ellun, nink se kurbus tulli
sest kaemisest minno sure pattu häu nink kõrkus-
se päle: ni et minna muud middäke ennämb es
ooda, kui pörgo hauda. Sis johto mulle se

arm, et mulle se Jesand Jesus nüüd ni werrine,
kui temmä risti pääl poije, nink üttel mulle
usfu Jesanda Jesusse sisse, sis saad sa õndsas:
ent minna ütli Jesand minna olle üts suur pat-
tane nink wäega suur pattane: ent temmä koste
minno armust om sul kıl, nink kui minna küsse
mes om uff? sis näije minna temmä sõnnu, ke
minno mannu tullep: se ei sa mitte Jesonema,
ke minno sisse ussup se ei sa eäle Jannonema;
Sis näije minna et se uffminne nink tundminne
üts om, nink et se ke tullep, nink kelle sõame
ihkaminne Kristusse perrä om temmä läbbi õnd-
sas sada, sis josiwa minno silmä täüs wett nink
minna küsse weel: Jesand kas sinna säräst suurt
pattast ka wasta wõtatt kıl minna olle? sis
kıl minna teddä ütlewõt ke minno mannu tul-
lep ei sa minna wõlja tougama: sis küsse min-
na weel? kuis minna Jesand sinno kılge jä?
kui minna sinno mannu tulle? et minno uff
õigede sinno sisse saas kinnitedus? nink temmä
üttele: Jesus Kristus om ilma sisse tulnu pat-
tatsit õiges teggemä, temmä om sädusse ots, ke
temmä sisse ussup se saap õiges. Temmä om
meije pattu perräst ärrä antu, nink meije õigusse
perräst ülles ärrätedu, temmä om meid armas-
tanu, temmä om wahhemees Jummalä nink
meije wäijel ke iggawes elläp, nink pallep meije
eest. Se õige päle jäije minna kindmält saisma
nink loodma ja uffma et minno õigus temmä
ärrä tenimisen nink minno pattu eest kıl teg-
geminne temmä werren om, nink et kıl temmä
sõnna wõtminne mes temmä sädusselle om tennu,

Kui ka fik nuhtius mes temmä om kannatann ei
 e mitte temmä perräst: enge meije perräst: fe
 seddä bigust temmä werren wasia wötrwa, nink
 tennoga se päle mötsewa, se ülle olli minno säd
 täüs rdmo, nink minno simä täüs wet: nink
 minno süddä naksi teddä se wabba armo ülle
 teddä nink temmä rahwast armastama nink
 temmä perrä käümä.

R. i. Se olli töttest üts Jesusse arwals
 daminne sinno hengele, ent ütte mulle bige selge-
 de, mes se saur arm sinno waimo sisen teggi?

L. Temmä näüt mulle et se terwe ilm fige
 omma bigüssele kaddomisse saisisusen om:
 temmä näüt mulle et se Island säräsit waesit
 parrasit wasia wöttap, nink bige teep: se
 teggi minno wäega habbenemä, minno ennitse
 ello ülle, nink minno tundmatta säame ülle nink
 sis es tulle ennäm mu mötte minno säamette
 illes: kui se mes mulle Jesusse Kristusse illo
 nink kannatamist näüt: se teggi et minna pühhä
 ello naksi armastama, nink himmolikkus middä-
 fe tettä Jesusse aurvus nink kittusfes, ja minna
 mötli: olles minnol tuhhat sone minno ihun
 minna tahhas neid figi minno Isanda Jesusse
 armo perräst lasse ärrä joosta.

Minna satje ka tutta et se loodja taggast
 kaije, nink näggi seddä tundmatta jälle takkan
 tullemat, nink üttel o säät tullep se pois loukin:
 temmä es holi meije setstist: olles temmääl se mele
 perräst sis olles temmä meije setsi jänu.

L. Minna usu seddä, ent oodke teddä et
 meije weel weidi temmäga woime kōnnelda.

R. i. Tulle sijä mes sa ni takkan kōnnet.

Tundmatta: mul om parremb ütfindä kui
 suren setsin kōndi.

R. i. Kuis nüüd luggu om kuis om Jum-
 nal siino henge waijel?

Tundm. Minna loda hä fik, sest minna
 olle täüs häid lirkmissi kumma minno ifs miino
 Keisi pääl rōmustawa.

Tundm. Minna mötse Jummalä nink
 taiwa päle.

R. i. Kurrat nink ärrä sunnitu henge möt-
 lewa ka nida.

Tundm. Ent minna mötse ni temmä päle
 nink himmusta ni temmä mannu tulla.

R. i. Mi feggewä paljo: kumma eäle ei sa
 temmä mannu tullemä, ütse tassa heng himmus-
 tap paljo: nink ei sa middäke?

Tundm. Minna mötse temmä päle, nink
 jättä fik temmä perräst.

R. i. Se man mötse minna katside, fik
 mahha jäs se om üts kōlbmatta assi ent min
 läbbi ollet sinna aetu fik Jummalä nink taiwa
 perräst mahha jättä?

Tundm. Minno súddá útley mulle seddá.

R. i. Se tarf mees útley: te omma sbáme pále lodap se om hul.

Tundm. Se úttesdás úttest kurjast sbámest ent mul om úts há súddá.

R. i. Náúrá mulle seddá úlles?

T. Kas se ei olle úts há súddá kel há mötte omma nink kas se ei olle há ello te Zummala sádusse perrá om tallitedu?

R. i. Ja se om úts há súddá, te táús háid möttit om, nink se om úts há ello te Zummala sádusse perrá om tallitetu ent se om úts tóine assi middáke olla ent úts tóine mötley hendál middáke olla mes tál ei olle.

T. Mes teije sis háis möttit arwade?

R. i. Há mötte om mitma suggune mōnne hendá tundmissest, mōnne Kristusse tundmissest, mōnne jálle muist asjust, ent Zummala sōnna tunnistap úttest lomolikkust innimissest, se innimisse sbáme mötte omma kurja latse pōlwest sant, kui meije ni henneseft essi mötteme, sis omma meije mötte kál há, selle et ne Zummala sōn naga kōkko súnniwá.

T. Minna ei usfu et minno súddá ni kurri om.

R. i. Seperrást ei olle sūl eále weel omman ellun háid möttit olnu, kui náúid inniminne hen-

nest essi ni mötley et tál middáke hennest háád ei olle, ne omma há mötte Zummala een:

T. Kússe tál úts kōrd kas Kristus hendá eále temmá hengen om arwaldanu.

T. Kuis ni kas teije kōnnelede arwaldamissest: minna usfu mes teije nink teije rahwas sest asjust kōnnelede ei olle muud middáke kui teije tūhhi jut.

T. Kuis ni mes? Kristus om jo lomolikkul se nink lihhalikkule innimissele árrá petedu et woinata om teddá díge óndjal wísil tatta kui se esá te dá ei arwalda.

T. Se om meije usf, ent ei mitte minno usf: ent sísti usfu minna et mul ni há om, kui teil ehk mul kúl ni paljo seggámisfi Pá sisen ei olle.

R. i. Laske mul teije wáijel úttege sōnna úttesdá: sul ei súnni mitte ni halwasie sest loodjast kōnnelda sest se om tōtte, et keáge ei woi Zesust nimmidatá, kui lábbi se esá arwaldamisse, sis peáp ka se usf kumb Zesusseft kinni wōttap, lábbi se fig. kōrgemba wáe ollema tal lretu sest usfu tallitamissest tunne minna o wae ne tundmatta, et sinna sest kōhhalt tundmatta ollet, nalka úts kōrd omma halwust tundma, nink pakke Isfanda Zesusse mannu, sis saat sinna temmá lábbi sest sundussest wallate pastetus.

Teije josete ni ruttu eddesi minna ei sa

mitte järgi; se om parremb et teije een ärrä läde, nink minna lää hilja tassa perrä.

R. i. Kas sa tahhat ni hul olla nink ütte hääd nõurwo ärrä pölge, mes sulle jo om andu, kui sinna seddä ei ussu, sinna saad seddä käl tahhitsema.

Sis lästiwä nemmä Tükki maad een ärrä, nink tundmatta jäii mahha se R. i. ütlet mul om halle seddä innimist sest täl saap käl wiimate halw luggu sama.

L. Oh! neid om särätit paljo meije linan, te särätisen saifusen elläwä, terwe maja nink käl hulitse täüs te ka weel tee kääjä onma, mes peäs weel sääl ollema, kun temmä om sündinu.

R. i. Särätse tu man om se sōnna tōisi; temmä om neide silmi ärrä sōggendanu: ent mes sinna särätsest rahwast arwat? Kas neis eäle üts dige pattu tundminne om, nink üts pelg et neide saifus ni kähjosit om?

L. Kosta sinna essi se küssimisse jäle sest sinna ollet wannemb.

R. i. Ja se woip olla et nemmä lomust tundmatta omma, nink mitte ei moista et se pattu tundminne nelle hääs tulley seperräst otswa nemmä seddä pelgo ärrä listodada, nink hoidwa hendä julges, sest se dige pelg om ainult waja, ni kui meije loeme Jēfanda pelg om tarlusse algminne: Law. 8: 3, 10.

L. Kuis sinna seddä diget pelgo nimmität?

R. i. Se tōtetit nink dige pelg naudap hendä 3 asja sisen ülles: 1) tōsfep se läbbi öndsalit pattu tundminne; 2) ajap temmä seddä henge ökwa Kristusse se öndfas t: gajä mannu; 3) se assi teo suurt aapustamist Jummalä nink temmä sōnna, nink hoijaw seddä henge maddalas nink pelgikkus, et temmä häle ei ka kurräle pole ei käää, mes Junimäla waimo wōis kurwastada, ehk mink ülle wainlasse wōis teo dada.

L. Se om tōisi mes sa ütlet minna ussu et se tōisi om: Mes sa mötiet kas meije jo se noijotu piri ülle olleme.

R. i. Kuis ni kas sa jo ärrä wässt jutto ajada.

L. Ei tōttest minna tahha enne tedä, kus meije nüüd olleme?

R. i. Meije ei olle weel 2 penni foormat käänu, ent meije tahhame jälle se asja päle tulla, se tundmatta es maōsa mitte, et säräne tundminne nelle hääs tulley, nink se perräst otswa nemmä soāmest seddä ärrä ajada.

L. Kuis näämmä ommete teggewä?

R. i. 1) nemmä mötlewa et se pelg kurra tist tulley; nink om tōttest jummalä waimo talitaminne, nink selle et nemmä ni mötlewa, sis otswa nemmä wasta saista, ni kui ütlet ajal mes neid hukka sadap.

2) Mötlewa nemmä et se neide usko nõrgas teep nink ärrä kaodap (kui ommete särätset waisel innimissel üttele usko ei olle.) Se perräst kallestawa nemmä omma sōänd se waast.

3) Memmä mötöwa et neil ei sunni peljätá nink seperrást pölgöwa nemmä seddá julgeste.

4) Tundwa nemmä et se pelg neid ajap neide ommast wäest nink pühhäusfest tühjäs tet-tá, nink sis saiswa nemmä sewasta lige jöw-woka.

L. Minna woi seddá hennest üttestdá sest enne kui minna hendá essi öigest es tunne, sis olli säräne luggu ka minnoga.

R. i. Kaske nütüd meije kullámeest Tundo matta ollg, nink ajale muud tulluikko juttu.

L. Dige sčámeest; ent sinna peät allustama.

R. i. Hå kúl kas sa ollet enne to ajastai-ga ütte ajateendrit. Meije maal tundnu temmä olli tol kórral wäega lömelilik mees om-man jumjala orjusen?

L. Minna tusi teddá öige selgede temmä elli armota linan wahhelt 2 penni koormat öi-gelaggi, se öimbre käändja usse man.

R. i. Dige kúl nemmä elläwä ütte kattuse al, se mees olli öts kórd wäega ilm Rahhota, nink minna ussu et tál öts tundminne olli om-mast pattust, nink sest palgast mes se pat om tennu.

L. Mul om ütte suggutse mötte sinnoga sest minno maja ei olle mitte kolm pemi koormat temmäst sis tulli temmä mitto kórd silmä wega minno mannu. Öttest mul olli halle seddá meest, nink mul ei olle weel kíl lodus temmäst löpnu ent sest woip nättä, et kíl säräse ei olle kumma heikawa össand össand.

R. i. Temmä juttust mulle öts kórd et tál tundminne olles reisi päle minná ni kui meije,

ent temmä satje äkkisest ütteea kel nimmi olli, hoija hendá essi sis käänd temmä kóhhalt hendá ärrä.

L. Ent et meije se juttu pääl olleme sis kae-tem mes se süüd om, kui öts ni äkkisest ärrä tagganep ni kui temmä nink mitto mu.

R. i. Meije woime sest kórida ent sinna peät ka öts kórd allustama.

L. Hå kúl, minno tutta om nelli südá ütles näüdü.

1) Ehl kúl neide sčáme teedminne om ös-les aetu; et sa ommete neide meel se läbbi öim-bre käändus, ni pea kui se su wágg et enne weidi taggan jääp, ni kui öts penni middáke sčöpp, mink läbbi temmä többuses jääp, ni kawwa kui tál se többi om; sis össendap temmä kíl wäljå. Ei mitte hää melega enge et tál sissen wa. om, sis sčöpp temmä jälle kíl sisse, mes temm om össendanu nink nida om se töisi mes kirjote. om penni sčöpp jälle ärrä mes temmä om össendanu 1 pettir 2. 22.

Mi om ka neidela luggu kui nemmä palla-was sawa taiwa perrå ötsindå se pörgo kirre peljo wåe läbbi, ent kui se mötleminne pörögust, nink se pelg hullatusle cest om ärrå Zaahtonu, sis kilmåp ka neide himmo taiwa perrå hön-susse nink nemmä käändwa hendå jälle omma enhitse wisi päle.

2) Woi se ka öts süüd olla et nemmä pelgawå kíl ilma mahha jättå (sest neil et olle tundmist.) Ni pea kui se pörgo hirm möda om, sis käändwa nemmä hendå jälle ilma pole.

3) Se häbbi nink teodus mes wahhelt

se jummalala orjusse man om, se om neil ka mitto kõrd ütš neediminne neimma omma sure nink kõrae melega nink se ussu saius om maddal nink põlletto neide silmin, ni pea kui se mõtleminne se tullewatse wihha päle wäikenne om, sis ellä wä nemmä jälle ni kui enne.

4) Se süüd nink ne mõrte sest peljust om neile wäega rasie; sest se ei olle neide mele perrä omma waisuste päle mõttelda, sis otsma nemmä säräst teed, kun nemmä omma sõand wois ärrä kallestada.

R. i. Sinna ollet selle asjale õige liggi tulnu, sest kiki neide asju pohhi om et neide meel nink Tachtminne ei fa mitte ümbre käändus nink seperräst omma neimma ka kurja teggiä se kocht een saitswa, wärrisewä nink wabbisewa nink omma ni süüd likko pattust käändjä selle et nemmä pelgawa se timmoka eest, ent se om küt nättä, kui säräne jälle wallale saap, sis woip temmä jälle warras ehk mu kurja teggiä olla: selle et se sõnna pohhi keelmaddä jääs.

L. Nüüd olle minna seddä süüdä nink pohja neide tagganemisest ütelnu nüüd näuta sinna seddä wiisi kuis nemmä tagganewa?

R. i. Seddä tahha minna hä melega tettä.

1) Käändwä nemmä omme mõttit ärrä ni wäljo kui nemmä woitwa, Jummalast surmast nink tullewast kochtust.

2) Jätwä nemmä neid sallaja häid asju pallemist omman kambrekessen waltomist nink seddä kurbust ülle omme pattu.

3) Häbbenewä nemmä elläwide ehk õige jummalala laste seltsist.

4) Sawa nemmä õbiges wäljalissen asjun mes neide kochhus olles kuuldmissen luggemissen, nink jummalikko juttu ajamissen.

5) Sis sawa nemmä kawwalas nink näütawä hendä kurrati wiisi perrä inimiste silmi een waas.

6) Nakkawa nemmä lihhatikko nink paljo rahwaga kokko seltsimä nink neideka ümbre käämä.

7) Perraräst andwa nemmä sallajan wabbaust, kuuldwa nink rõmustawa hendä lihhalikkust nink ommast mele perräisest juttust.

8) Wimäte kui nemmä kallestetu omma sis näütawä nemmä hendä ni kui nemmä omma, nink nida sawa nemmä henne pettusse läbbi iggawetse hullatusse sisse, kui wabhest läbbi jummalala immeteo neile se arm jälle wastsest ei tulle.

Nüüd tusi minna et kui ne teekääjä ülle se nõidjeto pohja ollitwa sanu, nink sis tullitwa nemmä peigmihhe male sijn olli se tuul neile wäega armas, nink kostut neid, nink sest et se tee õkwa läbbi läts, sis kostotitwa nemmä hendä säääl tükki aiga, sijn kuliwa nemmä allasi linno laulmist, eggä päiwä näiwä nemmä lilli keisi ma pääl, nink kuliwa turdel turwikeste häält: ülemb laul 2. 12. Sijn maal paistap se päiw õse nink päiwä sest se pimme org jääp kõrwalle, nink om ka kawwen sest mele heidjä maast; ja nemmä es nõe ennamb seddä mele heitjä moifat fukkuge: Sijn olli neil se sijn silmi een, sijn jochtto neile mõnni se ma elläid kokko, sest sijn maal kändwa ne paistwa: selle et neide lina piir säääl om, sijn saap se teüdis peigmihhe nink

mõesia wahhel wastest Finnitetus; ja siin rõ-
mustap Jummal henda neide ille, ni kui üts
peigmees omma mõesia ille es 62. 5. siin ei ol-
le ka ütete pudust tõstusfest, fest mes nemmä
fige omma reisi pääl omma otsnu sedda leldwa
nemmä kil siin wiilalt.

Sijn kulwa nemmä ütte selget häält Einast
üttelege zioni tutrelle nässe sinno Indsus tullep.
Kaesinno palj om minno man. Es 5. 8.

Kui nemmä nüüd siin maal käowewa ol-
li neil ennamb rõmo nink lusti, kui eäle neide
kunnink riki säetu patgun, kui nemmä selle li-
nale liggimbälle tullwa, sis saije neile enneke
kaeda, fest teminä miyri ollwa tettu perlist nink
kallist kiowest, se samma näggemisfest nink su-
rest himmust jäite.

R. i. Häiges, nink ni ollt sel loodjal ka,
nink ollwa tükki aiga õige maan: nink kunnin-
tiwä omma wallo peräst, kui teije minno sõpra
lõwate, sis üttelege lalle et minna armust häi-
ge olle illemblaul 58. nink kui nemmä weidi ol-
liwa kinnitedu, neid asju kanda; sis latsiwä
nemmä weidi eddesi, nink tullwa ikkes liggim-
bälle, sääl ollwa ka wina pu aija, nink neide
usse ollwa se tee pole wallate, kui nemmä sinnä
tulliwä sis sats se aidnik teweren, nemmä küsse-
wä? kelles ne hä wina mäe nink aija omma?
temmä koste. Kunningal nink omma siin isto-
detu, teminä omma sille kostodamisfes, sis wei-
wä ne aija hoidja neld wina mäele, et nemmä
henda sääl peäs kostodama: Temmä näit neile
ka kunninga lust Honei. Kun teminä lust
om kõndi, nink sääl heidiwä nemmä maggama.

Minna näije ka et nemmä unnest kõnneli-
wa, ennamb kui nemmä eäle omma reisi pääl
ollwa kõnnelnu, nink kui minna sedda immes
panni, sis üttele se aidnik, melles sa ni paljo se
ille mõtet, se om jo se wina Pu wiis, et tem-
mä ni magguste sisse läap nink pannep neide
huli kumma maggawa kõnnelema.

Kui nemmä ülles wirgosiwa, näije minna
et nemmä se lina pole kaniwä ent se pätwä
paistusse peräst es woi nemmä se lina päle kae-
da, muido kui läbbi wario kaetusse ehk peegli,
kui nemmä eddesi latsiwä, tulli neile 2 Meest
wasta; neide reiwä ollwa ni kui kuld nink nei-
de näggo paist kui walgus.

Ne mihe küsewä neilt reisi mehibst kostas
nemmä tulles nink kos nemmä olles Dd majan
olnu, mes rasseus nink häddä neil tee pääl ol-
les johtonu, nink mes rõmo nink kostotust nem-
mä se reisi pääl olles tundnu? Se fige päle an-
niwa nemmä kostust sis ütliwä nemmä teil om
weel 2 rassfaust een, enne kui teije lina tullete.

Se R. i. küsse ka, kas nemmä neid tah-
has eddesi sata nink neide seltsin olla? Nemmä
ütliwä ja: ent teije peäte omma aino ussu sisse
minnemä se päle latsiwä nemmä ütten eddesi
fenni kui nemmä neid lina warräid naksi näg-
gemä.

Nüüd näije minna et neide nink warräte
wahhel üts jöggi een olli, kumma ille sulluge
sida es olle, nink se jöggi olli wäega sükkaw,
kui ne reisi mihe sedda näiwä, sis saiwa nem-
mä wäega kurbas ne mihe te neidega ollwa,
ütliwä, siss peäte läbbi minnemä, muido ei

woi teije mitte wärräte mannu sada. Nemmä kūssewä? Kas üttele tōst teed ei olle sisse minna, nemmä kōsttwa, et eäle fe ei olle. Matjalt sisse woetu, kui kats illes woetu. Enck nink Elias, teddā üttele tōst teed sisse sadeti) ilma algmissesst ei olle kuulda, et teäke matjalt olles sisse sanu, senni kui se wijinne pasun saas kuuldas, nemmä saiwa se ille ommān kāmēn wägeses nink kawa sinna nink tännā ent es woi üttele tōst teed sisse minna. Se Jōō wois tulla: Sis kūssewä nemmä weel kas se wessi figi paigan ütles. Sikkāw om? Nemmä kōsttwa ei mitte, se ei arwidā teid middāke, ehl teije sade süggawāt ehl bhukest leidmā, se perrā kui teije teddā patga kunningat usfute.

Se päle lāstiwā nemmä se wee sisse nink kui nemmä se sisse saiwa, sis nāks se Kristi innimin wajoma nial bōigas omma hāād sōra loodiat, minna wajo süggawā. Wee sisse, se süggawus lāt ille minno. Pā, nink käl temmä laine kawa minno.

Se L. üttele olle rabbul minno welli, minna tunne jo pohja, se Kristi innimin kōstet oh se furma oht om minno umbre pūnu, minna ei sa teddā maad mitte nāggemā, kumb pimā nial mettū jōsep ni kui temmä teddā üttele, fatte suu, hiem nink pimmetus. se R. i. päle, ni et temmä mitte henne ete es woi kaeda nink tāt fatte tātke aiga temmä moistus ärrā et temmä es woi ennāmb. mōttelda neist waggussit kōstota mōssit mes tāt tee pāāt olli sanu, ent käl mes temmä üttele se olli umb: Gest pelg olli temmä sōbānd kinni wōdnu: Gest temmä peljās et tem-

mā saas sen jōōn ärrā koolma nink es saas eäle taima wärräte mannu sama, nink tāt olltwa patjo kurbliko nink waiwaja mōite, ni hāste fest uppumissesst kui ka temmä pattust, ni hāste wannast kui fest mes tāt Kristi pāāt olli jōhōnu, nink ei tāt hirm se Wissohanna nink kurja waimo teest olli fest teddā woise temmä sōnnust tutta.

Se L. Olli käl tegegimne omma welle pāād wee pāāt hoida, nink temmä nāks jälle wajoma, nink dige pohja minnemā nink tulli jälle ni kui kōsttwa illes, se L. ots teddā rōmustada: nink üttele o minna nāe jo neid wärrājid, nink mōine kaiswat fe waimi omma meid wasta wōtra, se Kristi innimin üttele: oh! nemmä oodwa sinno: oh! nemmä oodwa sinno; sinna olli loodja oinu ni kawa kui minna sinno olle tundnu. Se L. üttele: nink sinna ka? oh welli, Kristi innimin kui minna temmä een dige olles, temmä saas minno käl arwidamā: se L. üttele: se oht nink waiw mes sulle se wee lābbi minnen om, se ei olle ütles lāht, et Summat sinno olles mahha jātnu: enge temmä kaep enne, kas sinna ni temmä armo päle jāād loodma kui enne.

Minna tusi ka et se R. i. mōttide sisse jātje: nink se L. üttele olle rōdmisa Jesus Kristus teep sinno teemes se päle bōigas se R. i. seige wālega, oh! minna nāe teddā jälle, nink temmä üttele mulle, kui sinna lābbi wee lāād, sis tayha minna sinno man olla, et ne Jōō sinno ei weä uppudama es 34. 2. Sis saiwa nemmä mōlsemba julgust se R. i. leis ka jo pohja hennele. Saista nida et se jōggi wāega bhukenne olli: nink nida tulliwa nemmä ille, kui nemmä nūūd

woerde saina, nainwa nemmä kats meest wallo:
 sin Neirvin jalle se saäl neid odinwa nink ütliwä.
 Terre tullemast: meije olleme orjattello waimo-
 neide perräst kumma öndfust peäwä perrändä-
 mä: nida lätsiwä nemmä ütten wärräjä pole:
 Teije woide käl mosta et se lijn wäega kõrge
 mäe pääl safsap, nink seperräst lätsiwä ne kats
 reisi mihhe hõpfaste ülles, et ne kats meest nei-
 de man ollinwa, se neide kandle alb sadinwa,
 nemmä ollinwa ka neid surmillo reiwit Jõkke
 jätinu, sest eht nemmä käl neidega sinä sisse
 lätsiwä, sis tullinwa nemmä ilma neideta jalle
 wäljä, nida lätsiwä nemmä rühken nink usinast
 ülles, nink se pohhi kumma pääl se lijn olli: ol-
 li kõrgemb kui pilwe; sis lätsiwä nemmä läbbi
 Dule sinmä, nink aijewa armast juttu, weel se te
 pääl...

Ne: kõnne ollinwa se paiga Luwustuffest.

Nemmä ütlinä: kas om se Siou maggi
 se Sairwanit Jerusalem? nink se arwanatta eng-
 lide selts, nink täwvelikko õiges tettu waimu
 selts, ne mihhe ütlinä minke Jummalta Paradisi
 sisse, saäl sade teije seddä ello puud essi luidma,
 nink sade temmä wäljä essi sõma nink kui teije
 sinmä tullete sis sade teije walge Neirwastega kat-
 tedus nink iggawes eggä päwä se kunninkaga
 kõnnelema saäl ei sa teije enwamb sãrãstis asja
 nãggemã, ni kui teije siin allandussen korjussen
 ma pääl ollete nãnnu, kurbust tõppe nink sur-
 ma, sest se Eesimãne om mõda lãnnu, nõid
 lãde teije Abrahammi, Isãki, Jãkkobi nink
 neide Prohwete mannu, nink õige Innimiste
 mannu, kumbe jummal om ärrã tõmmanu.

Kumma hendä temmä een öwa omma kãänd-
 nu, nink se rahho sisse wlnu nink hengãwã
 omman kãmbrelessen: teije sade omma tõd pã-
 le hengust nink rõmo õige omma murre pãle,
 teije sade saäl wõimma mes teije ollete kũlõnu,
 teije wãlõusse siltã woe nink teije kãnuatusse
 fuggu mes teije se kunninkaga Tee wãli ollete kã-
 natanu saäl sade teddã nãggemã ni kui temmä
 om saäl sade teddã kirtã, nink temmä et tei-
 je hãäl meel teddã siin ilman ollete tahnu or-
 jata, läbbi õige rasõusse teije lihha nõrgusse
 perräst: nink teije sade se Luwo kunninkaga üt-
 ten tullemã, kui temmä saap omma kõhto järje
 pääl õitma, sis sade teije ka temmä kõrwal õi-
 ma, nink kui temmä omma kõhto sõma saap
 ütlemã neide õlle õlgo engli eht innimisse sis sa-
 de teije omma sõma ka õtlemã selle et nemmä
 Teije nink temmä wainlasse omma õlnu, nink
 kui temmä jalle lina taggãst kãndã, sis sade tei-
 je temmäga minnemã. Sure Passuna hãtega
 nink õlles temmä man õllemã.

Kui nemmä nõid Wãrrãjä liggi tullinwa,
 sis tullitõs Selts Saina Öwãwãest neile wãst-
 ta. Neile ütlinwã ne tõise kãts, ne omma ne
 mihhe: se maa pääl meije isõandãt omma ar-
 mastanu, nink temmä pũbhã nimme perräst kũ-
 mahha jätinu, nink temmä om meid wãljã lih-
 hãtãnu neid sisse toima, nink meije olleme neid
 siã tonu, et nemmä omma hõimõ perrã sisse
 lãse; omma lunnãtãja paiget rõmoga nãese,
 sis hõistõwa kũ se Saina wãe hũk nink ütlinwã,
 õndsa omma ne kumma wona Saja sõbmãjale
 omma kũtsutu.

Välse se Tullwa ka nelle valjo kunninga
māngo mehhi wasta, ne olliwa kii walge rei-
wast ka kottetu nink teiwā neile Tawalikko was-
ta. kōstusse helki, nink Terwitwā neid Terre-
tullemast sātāt ulmast kumme Subhatkōrd, nink
feddā tewā nemmā rōmo nink passuna helliga.

Nink se hull pjeriwā umbre: ilm ottata rō-
moqa, et nemmā tufiwa kui neide selts neid
wasta wōtitiwa, ent les moip feddā ōndiat rō-
mo ārrā kōnnelda, ehk ārrā kirjota mes neil
nāūd olli, nink nida tullwa nemmā wārrājā
ette.

Kui nemmā nāūd wārrājā ette tullwa olli
se wārrājā ette kirjoredu kullaste tāhtika: ōnsa
omma ne kunnama temmā kāsfi Widdāwā, et
neide woinus olles elu puun, nink wārrājist li-
na tulkei.

Sis kāsfiwā ne paistwa neid wārrājā een
heigata, kui nemmā hōifitiwa, sis kaitwa 3
Moost ille wārrājā wāijā Enok, Moses, nink
Elias nelle üteldi et siin reisi mihhe olles,
ke ārrā riknise linast tulles, nink et nemmā
puhast armust se kunninga mannu siā olles
tulnu se pāle anniwa nemmā ka omma reisi pas-
si nink se todi se kunninga ette: kui se kunnin-
gas feddā olli suggenu, sis kūsse temmā kus se
Nahwas om? sis üteldi nemmā saiswa wārrā-
jā een: sis kāsfi kunningas feddā wārrājāt illes
arowada, se pāle üttel temmā lasse se dige rah-
was sisse tulla, ke feddā usfu omma hoidnu.

Minna nātie ka omman unnen kui ne mih-
he olliwa sisse lānnu, sis kaitwa nemmā kohhalt
ūmbre mudetus, unke kaitwa ütte. Dienwaga

ehhitedus, ke paist kui kuld: sātāt olli valjo kum-
ma kandideka isfandat kittiwā, sis tōdi kii kella
rōmo perrāst. Ja unan üteldi minge omma
isfanda rōmo sisse, minna kuli ka ne mihhe es-
si ütte selge hālega laulwa, kittus kui temme ol-
go sel ke jānje pāal isup, nink wōnate iggawes
iggawesset ajast.

Kui ne mihhe sisse lāsiwā, sis kaitje min-
na neide perrā, nink se liin paist kui pāim, nink
ne ulitse olliwa Selgest kullast, sātāt kōwewā
paljo kel kroon neide pāan olliwa, nink Palmi
Pu ossa neide kāen nink olliwa kullaste kandle
neidega kittust laulda.

Sātāt olli ka paljo kummil Siwa olliwa
ne heifiwa pāle ollasi pūhhā pūhhā pūhhā om-
se Isfand, nink perrāst pandi ne wārrājā kunnā,
kui minna feddā nāije, sis olles minna Sōdnu
et minna ka neide seān olles osnu.

Kui minna hendā umbre kāni, nink tag-
gasi kaitje, sis nāije minna tundmatta idd wōst
tullerat, nink tāt es olle wōst feddā waiwa
mes neil tōisil olli, sest tāt olli ūrs Soatja
(Tūhhi tōdus) ke teddā omma loodfikuga
ūlle tōije, nink temmā tulli ni kui ne tōise māt-
ke illes, ent temmā tulli ūrsindā, nink es tulle
kōāke talle wasta kui temmā se wārrājā ette tulli,
kaije temmā feddā kirja mes se wārrājā ille ol-
lā, nink taht kōpputada, nink mōttel et tōl ūrs
wabba sisse minnet, saas ollema, ent sātāt olli
mōnne ke ille se wārrājā kaitjewa nink kūsiewā
kullas temmā tulles nink mes temmā tahhas?
Temmā koste: minna olle se kunninga man ol-
lemissen Sōnu nink jonu, nink temmā om

meije uliste man oypedanu, sis kūssewā nem-
mā temmält tunnistust? Temmā haard nink ots
omma puhho, nink es löwwa üttele: sis kūsfiti
tält? Kas sul ei olle? ent temmā jāije waiki.

Se saije selle kunningalle tedā andus se es
tahha ütsebrd mitte wäljā tulla teddā nāttā en-
ge kās et ne kats paistwat ke R. nink E. olliwā
sisse saätnu, peāse wäljā minnemā, nink Tund-
matta kāsfi nink Jalgu kinni keatmā nink ted-
dā wäljā heidmā, nink nemmā teiwā seddā
nink wöttiwa teddā nink kanniwa läbbi Tule se
usse mannu, mes Taiwa kōrwat olli, nink
heidiwā teddā sinnä sisse nink nida nāije minna
et ni häste üts Tee Taiwast nink ärrärikmisse
linast sinnä Pbrgo pole om, nink sis wirgo
minna ülles, nink nātse se olli üts unni.

Se Kristi Emmānd

Se Kristi Emmānd
Temmā nelli Last,

Kui tao

nemmā kā se Taiwatse Ma pole naksfi
minnemā, nink kui rasse neil se olli.

Sis tulli unnen minno mannu ütš wana Esfand, nink taht tiffi maad seddä teed fõndi, sis olli mul tutta õtse kui temmä minno ülls ärrät et ma temmä feltsin peäs eddesi minneimä nink et meije jutt fest Nisti Emmänd äst olli nink temmä veisist, sis ütli minna uida se wanna mihe wasta.

Minno Esfand, mes lijn se om? mes sääf kurrat pool meije tee kõrwal om?

Sis üttel se wanna Esfand Terräw meel, se olli temmä nimmi, se om se ärrä rik misse lijn, kun paljo rahwast se fik omman me se tühjusfen elläwä:

Ke bigede verrä mötsep se woi se kuis ja ilma ellämist kül pea tutta sirt.

IO, II.

Minna ütli, minna olle esfi ütš kõi läb bi káunu, minna tija ka et sunno jut õõsi on!

Terräw meel, se om tõisi, ent ma sõw was, et ma se lina elläpist tõtte nink parrembat juttu woiš ajada.

Minna ütli, se om hä minno Esfand, kas sa ei olle tähnele pandnu ütte Meest, kel Minni olli N. i, se fest linast om üllewätse kottuse pole lánnu?

Terräw meel, oh! ja minna olle kuulu nu figest mes täl temmä Nisti paaal om eite tulnu, sest fik meije ma olli fest juttust tälis, ja et temmä tõõ meel nink usfutarwus om milto ärrätánu hennela ka sáräst luffu sõuda.

Minna ütli, kas teije ei olle temmä naifest nink lastist middáke kuulu minna immetelle mes nemmä ommere teggewä?

Terräw meel, kes? Se emmänd nink temmä poja, neil om nüüd õkwa sáráne luggu mes sel N. i. tol kõrwat, et nemmä hendä küt sis es lasse temmä silmä wee nink palwusfega liguta sis om ommere se wággi neide tõõ mannu tulnu et temmä omme asju om kofko pandnu nink naffay minnemä, minna woi sulle seddä juttu küt ajada, minna olle sääf kottusfen nink tija seddä.

Se emmä omme lastega, jáiše omman Ewämén ilma Nahhota, kui temmä mees ülle se jõe olli lánnu, nink temmä ennämb temmäst middáke kuulda es sa: 1) et temmä omma Meest olli kaotanu. 2) lits se teddä ka et temmä talle ni wáega wasta olli nink temmä ikmist nink mannitsemist es kule, esfi ärrätkkust tulla wä talle temmä mihe halletikko Eõnna meelde, kui temmä omma koorma al tännit, mes ma pea teggemä, et ma õndsas saas?

Se päte üttelä Temmä ommillo lastile N. ma poia meije olleme fik kaddonu, minna olle teije esfi ärrä lastnu, Temmä taht minno hennela ärrä wiidä ent minna es tahha, nüüd olle minna hendä nink teid fest ellust ärrä keetnu. Ne Woiskesse naffiwa ilma nink tahhiwa esfi verrä minnä, sis üttel se Emmä oh et meil se õn olles õnu temmäka minnä, ent mes nüüd tetta? ei olle mul se assi ennämb ni tühhi kui tol kõrwat olli, talle paist kül walgus se teddä päst neist Surma kablust, sis ikkiwä nemmä jälle, nink tännitiwä oh! häddä, oh! Surma häddä.

Sel wimätsel õõl nággi se Emmä und, et

üts Lagga perkamend temmä ette olli laotet,
kumma päle neide tee lähhidelt olli kirjotetu,
nink temmä olli dige must nättä, sis tännitotem-
mä unnen Jisand olle mulle Pattatselle armoltk.

Se unni tähhendäv seddä sčämö teeds
mist, kumma päle meije pattu omma
kirjotetu, kui se ülles arwatas nink
se tenitu nuhtlus kesneid ajap pattast
käändmisse pole.

Perräst tusti milma et tats Kurja meelst
temmä sängi man laiswa nink üttrwa, mes
meije se näsega peämä teggemä? Temmä tän-
nitap ikkes mater nink walwen armo perrä, kui
meije teddä ni jättäme, kui temmä om ette wö-
nu, sis laotame meije teddä, ni kui meije tem-
mä Meest olleme kaodanu, meije peäme se teht
töise wiisiga beäma teddä se mötte pääte ärrä kää-
nä, muidu saap fik ilm säräse Tee päle käänd-
mä.

Sis wirgo temmä ülles Sure higgonemis-
sega, nink wärrisi, nink unna jälle sis näggi
temmä omma Meest ütte paistwa palgega, nink
pajo ilm loolwidega, nink kändle ollirwa neide
kään nemmä saisirwa ütte een ke järje pääle istet,
kelle ümbre üts wikkakaar olli nink temmä kum-
mard se wörsi jalgu ette nink littel minna ten-
nä sinno sčämest minno isand nink kanningas,
et sinna minno sčä päle ollet tonu, sinno wö-
re läbbi. Se päle hōiskirwa fik se hull nink lewä
omme kändlit, ent es wö üttil elläw innimäme
seddä moista, kui se N. i. jän. nink temmä
Celtse mihhe.

Kui temmä töisel hommogul ülles tullt nink

piddi palwust, sis kopyut kedge kōwaste usse
päle, temmä hōigas nink üttel? kui sinna jum-
mala nimmel tullet sis tulle sisse? Se üttel
Amen nink arwas ast ülles, sčud tälle nink
temmä Majale Nabho.

Sis üttel temmä tälle, Emmänd kas sa ti-
jät miel perräst minna sčä olle tu nu? Temmä
he ti ärrä nink läts ka birmo perräst pallawas,
nink üttel kustas temmä tulles nink mes temmä
tahwas? nink temmä üttel: Minno nimmi om
ärrä pedetu, minna ellä neide man ke kōrgen
omma, kun minna ellä sääl saije kōneldus, et
sul birmo olles sinna tulla, nink saije mälte-
dus, et sinna omma mihhe wasta ni ollet ärrä
kallestanu nink ka omma laisi keelnu, sis om näüd
se hallestaja minno lähhätänu sulle ütlemä, et
temmä üts jummal om, ke hää melega fik tulle
andis annap nink et temmä arm suremb om kui
sinno pattu.

Se pühhä waim kinnitap seddä armo
ütte pattust käändjä sčämen Saw. L.

Sääl om sinno Mees, kelle Celts suremb
om kui kelsoni Celts, ke ikkes temmä palget
näggewä ke neile ke temmä päle kaewa ello an-
nap, ne fik sawa rōömsa ollema, kui nemmä
sinno jalgu helli kuulwa kui sinna omma Esšä
läwwe sulle astut.

Se üle saije se N. i. Emmänd wäega
mahha litfotus, nink käänd omme sčämi ma po-
le, sis üttel se kōnneleja o N. i. Emmänd sčä
om ka üts kirri kumba se kunningas sulle om
lähhätänu, temmä wöi seddä wallale, sel olli ni

maffus häis kui lüge armsamb rohhi, nink se vli
li kullaste tähtiga kirjodetu, ne sõnna olliva nra
da se om kunninga tähtimine et sinna ni peät
teggemä kui sinno Mees, sest se om se tee temmä
lina tulla, nink temmä man ollemisfen rõnnu
ellädä iggämes.

Se om kinnitamine läbbi vähhä wals
mo, et jummalä lats nink verrändä
jä ollet, Rom. 8, 16 — 17. 2 Kor.
1, 21. Ewes 1, 12.

Sega olli se hää naine wäartu, nink üttel
selle kaejalle, Essand, kui sinna tabhat minno
nink minno latsi henneka wõtta, et meise wõst
ka seddä kunningat kummardada?

Temmä üttel, o N. i. Emmänd, se mõros
lääp küt moggufas, sinna peät läbbi willäsusse
räiwa lina sisse minnä, minna männitse sinno
te ni kui sinno Mees teggi, minne se litfa wär
räjä mannu: ke säät üle wälkä om, säät om se
tee sinno een kumba sa peät käämä, nink min
nä sõrowa sulle ütte hääd kääli, minna männit
se sinno panne seddä kirja omma puhho, et sin
na seddä hennese nink ommile latsile peat lugge
mä, sest se peap sulle ürs wärsikenne ollema tee
päält, kumba sa wärräjä man peät näütmä se
päle kuts temmä omme latsi nink jurtust neile
omma lutsmist, nink üttel et temmä ennämb
litte tunni ei tabha ota, läktem sinna wärräjä
pole, kumb raiwasse ma pole latsi.

Ne latsse naksawa ilma rõmo verräst et nei
de Emmä süddä ni aetu olli ärrä minnä, hnt
se kaeja sõud nelle Dnnelikkõ reisi.

Senni tullirwa lats naise, ke temmä kullä

naisse ollirwa, temmä maija, ne kopputiwa tem
mä usse päle, sis üttel temmä nelle ni kui enne,
kui teije Jummalä nimmetulle? sis tulge sis
se, se sille immetellirwa ne naise et temmä ni kōn
nelli, se olli nelle wõras.

Wastne süddä nink wastne wõsm
Deep wastit sõnu, nink wastit tekko.

Mat. 12, 15

Se wastne Nisti Emmändä keel olli
nelle wannuse kullä naisille wõras.

1 pet. 4, 4.

Se päle tullirwa nemmä siski sisse, nink
ütlimä oi kullä naine mes sa nitud mõtet?

Temmä koste, selle ke wannemb olli kenne
niami pe glik olli, minna lä reisi päle.

Emmänd pelglik. Mes määrse reisi päle?

N. Emmänd. Se samma reisi päle om
ma mihhe perrä, nink täl tulli essi wessi silmä.

Emmänd pelglik. Seddä es olles minna
Gäle uslau armas kullä naine, minna palle sin
no, sinno wastte laste verräst et sinna essi hen
dä se häddä alla aarat.

N. Emm. Ei mitte minno latsse peawä
ka minnoga tullesma, ei peä keäke taggasi jämä.

Emm. pelg. Minna immetelle sõänest
tes sulle seddä paa sisse om anduu?

N. Emm. O! armas kullä naine kui tei
sq ui paljo tijas se kui minna, sinna saas essi
minnoga tullesma.

Emm. pelglik. Minna palle määrane wast
ne tarkus es se om, ke sinno sõänd ommist sõ
brust ärrä kändäp nink kibhotap sinno ärrä min
nemä, ent ei tuä kohhe?

R. Emm. Minna olle s'ämeti waiwatu, fesi sani kui minno Mees minnost om lahkuu Esirräälikkust et temmä ille se Jöb om länuu, nink se waiwap minno weel ennämb et minna tälle n' wasta olli, kui temmä henge waiwan olli, nink nüüd lähhätänu mülle s'onna: nink kutsup minno, temmä käss olli parhella sijn minno man, nink töije mülle ütte kutsuisse kirja, nink temmä wött seddä wäljä, nink luggi neile, nink üttel mes teije nüüd se päle tahhate üteldä?

Emm. pelg. D seddä essi meelt, mes sinno nink sinno Meest om kinni wötnu, sinna ollet küt kuulnu mes häddä täl tee pääl om ole nu, nink temmä olli weel üt's Mees, nink sinna ollet waene naine kuis sinna eddesi saad?

Emm. pelg. Ehf küt se tawate wääl küt hättä wijalt ennämb kui seddä hääd' siski hant' saap se hä unnesedus nink se kurri sijn lugat' fures teytus mes hirno teep' minno

R. Emm. Urrä kiusako minno mitte kälä lä naine nüüd om minno warrä minno lätte uss' futu: minna saas lige suremb naar' ollema kui minna es' peäs nüüd töemelelik' ollema, se möd' ro saap küt maggusas sama, minna palle minne ärrä nink jättä minno rahhulle:

Sis üttel se pelglik: Tulle halle käl' täl' tem taggasi, laske teddä omma mele perrä, et temmä meije kälki nink nöwwo pöllep, ent se halle käl' tabt se R. Emmändä mannu jädä, nink üttel, kui minno kullä naiselle minno waja om et ma temmä latsi eddesi sada, nink täl olli ka ne s'onna s'ämette nakkaru, mes se R.

Emm. olli k'nnelnu? Seperräst üttel temmä selse pelglikkule nidade, Urräs kullä naine minna olle küt sinnoka tulnu ent et ma kute et se R. Emm. omma maad tahhap jummalaga jättä, sis mötle minna et selge hommang om omma kullä naisela mönni täl maad eddesi minnä nink teddä arwidada.

Pelg. Ja ja, minna näe teije tahhate hulu selsin minnä pantge ommete omma aiga täl' hese, nink sage targas, senni kui meije weel häddä sisen ei olle, ent kui meije sisen olle me mes sis tettä, nida käänd Emmänd pelglik' jälle omma Maja pole, nink se R. Emm. lats omma reisi päle, kui pelglik' jälle koddotulla sis lähhät temmä ommille kullä naiselle s'onna nink lats' hene: mannu tulla Emmänd' p' m' me s' s' m, Emmänd' mo' s' m' att a: Emmänd' k' e' g' e' m' e' l' s' m' a' n' d' s' u' n' d' m' a' t' t' a, nink naksi nette juttustama se R. Emm. reijst nink üttel arma kullä naise, mukes olle sel' hommogut mid' däge reggemist: Läsi sis seddä R. Emm. kaema nink kopyuti usse päle n' kui meije wijs' wai' temmä koston' kui sa jummalä nimmet' tullet sis tulle sisse, minnä läsi s'ä' m' d' t' i' k' l' h' ä' d' o' u' e' w' a' t, ent minna löisi teddä säräse mötte pääl et temmä meije lina tahhap' mähha jättä nink ärrä minnä, temmä juttust' mülle ka ütte und, nink et se kunningas sääl' kün' temmä Mees' w' ses tälle ütte kutsuisse kirja lähhätänu:

Emm. Tuud. Mes sa sis mötli et' t' ä' ärrä lääp?

Pelg. Temmä lääp' ent mes sest wäljä tullep, mul' tullep' h' e' m' p' ä' t' e, kui minna mötle

et temmä henda särätte häddä sisse annap, nink
üttep weel se mörrö saap kül maagulas.

Emm. Pimmesilm. Se sökke hul nain
ne temmä ei olle omma mihe lahjo läbbi sul,
kugi targembas sanu, kui temmä parhilla siin os
les minna tabhas kaeda nink üteldä mes tälle
särätte julgumisse päle saas.

Emmänd möilematta. Lasse särätte hullu
minnä meije luast, ennembä kui nemmä särätte
pääka sijä jäwä, kes neidega woip rahhul ellä
dä, ehk. Söbrälikkult umbre käwäwä, lasse ted
dä parrembat paika oksi se ei olleke hää et säräte
se narri meije linan elläwä.

Emm. Ferkem eel. Tuulke kōnnelge en
nembä neist asjust mes meile kōlbawa, minna
olli täambä Emmändhimmo man, säät ol
li lust ul kui nore eäl, nink mes teije mööde,
kes säät weel olluwa? Säät olli Emmänd
Lihha armastaja, nink Essand, Tuulke
kus Essand purredetu, nink mönne mu,
säät olli meil manguinnye nink tandsminne nink
mes mudo meije söänd kostut.

Senni oli se N. E. äwä lānnu, nink halle
lik läts temmäga, se N. Emm. üttel, halletik
tulle minnoga, se kitta wärräjä mannu, minna
tabha ka sinno eest palleida, et sinna saas was
ta woetus.

Halletik, sis tabha minna, sinnä minnä
nink näträ, mes saap sündimä? se Issand and
ko et mulle säät se armo lyst wois saddada se
Emm. olli wäega rõõmsa ei ütündä se wärräst et
neite feltimees saije, enge et temmä süddä om
ma öndsusse perrä hūmmulik olli, nida läsiwä

nemmä nink halletik nässi ilma se N. E. kusse
milles minno sösar ni ikkep? Halletik koste: oh!
minna ikke seddä särätte häddätsisse säisuse
sisse kil minno ommatse jäwä, sinnä parikkö li
na, ni et keäke ei olle kes neid sest häddäst wois
äwä pääkä.

N. Emm. Ne tee käljü peäwä halletikko
ollemä, ni olli minno wagga N. i. ka minno
wasta, sinno silmä wessi ei peä mitte ilma olle
mä.

Nida tulluwa nemmä se karte möite mülgi
mānnu: temmä tuus ka et kunningu kāsnu pä
le se tee peäs sama parrandetus nink temmä om
weel hatwemb, minna kusse kas se wisi? Eis
ütel se wanna Essand ja se om wisi siin om
mä waghelt paljo kumma henda ütewä kunnin
ga tee parrandaja ollewat, et nemmä peäwä
krowe sisse toma ent nemmä towa mutta nink
rikwa seddä weel ennamb, sis saisiwa nemmä
nūid, sis üttel halletik meije peäme julguma,
et meije häste tähhele pannewe nink nemmä
panniwa häste omme sammu tähhele nida et
nemmä öige kapperden ille tulluwa.

Nink siski piddi se N. Emm. mitto kōid
sisse saddama, ent temmä kuuld neid sönnu önd
nis om se ke ussup, sest ne asja sawa täüdetus
mes Issand sulle om ütelnu.

Se päle ütrel se Hall kui minna ennege
kitta wärräjä man wois armo löida, sis es tab
has ma sest mülgi middäke peljäkä, nink nem
mä tulluwa se kitta wärräjä mannu.

Se kittas wärräjä om Kristus se
mülk om kāsude möileminne kas ni

suur pattane woiw arms sada? Ehl
 kas meije find más same?

Sis naksi se Emm. koppudama, nink kopy
 put úts fórd nink tóist fórd, ent nemmá es kule
 muud kofust kui et úts penni naksi haukma:
 nink úts suur penni ke neite naisille suurt hirmo
 teggi, temmá es tobhi ka túkki aiga enná: b
 koppudada se sure abhila penni perrást, nink
 taggasi minná es tobhi nemmá ka, se Wárrá-
 já hoitja perrást. Wimáte móttel temmá weel
 koppudada, ja weel fórwembast sis úttel se
 wárrará hoidja kes sáál om? nink se penni
 keedi árrá, nink se usse hoitja armwas ust illes.

Se penni om kurrat, nink se wárrá-
 lanne, ke palwussel keláp, koppudama
 minne om palwus.

Sis kumard se Emm. wáega allandlik-
 kult nink úttel meije Esand árrá wótko kurras,
 et meije se wótko wárrará pále olleme koppudama,
 nu se usse hoitja úttel, kustas teije tullete? nink
 mes teije tahhate?

Temmá kofte: Meije tulleme sáált, kust
 útskórd se N. i. tulli, kas meid siin wasta woed-
 das? sest et se Dee lábbi wárrará taima pále
 lát? nink minna olle se Kristi muumisse Emm-
 mánd ke jo om árrá wáárdnu.

Se usse hoitja immetelli, nink úttel: kas
 se om ka reisi pále tulau, ke enne seddá ello es
 falli? Temmá kumard nink úttel, ja ne latse
 ja nink ne minno latse omma tik útte mele
 páál.

Sis wótko temmá teddá lát pitte, nink wei-
 je teddá sisse, nink úttel laske ne latse minno

mánnu tulla, nink se pále pand temmá wárrá-
 ját kinni, nink hotgas útte mángo Meest, ke
 wárrará úlle olli, et temmá teddá peás rómoga
 nink passuna hellega wast. wótko.

Se om jummalik rómú úlle meije wótko
 omid nu sitse pattust kaandmisse. Luk. 7, 10.
 Ap tel 16, 44.

Se rómú helli olli ni suur et se laul sest
 hellisti wasta kofte.

Ent se waene hallelik saís sennit wáshán
 wárrá nink unnas peljo perrást, et temmá es
 saas wasta woedus.

Sis úttel se Emm. mul om úts Selttimees
 wáshán? mulle om kú úts kúsimusse kirri láhhá-
 totu, ent temmá tulli ka essi minnoga tál om
 wáega mahha litfotu siddá.

Máid olli se hallelik kóhhalt ilma rahhota,
 nink se Emmánd naksi jálle temmá eest pallemá,
 nink úttel et temmá essi peás koppudama, sis
 koppudama temmá ni fórwaste et se Emmánd essi
 se helli úlle árrá heiti.

Se usse hoitja kússe? kes sáál om? se Em.
 úttel: se om minno selti Mees, nida armwas se
 usse hoitja ust nink laise wáshá ent hallelik olli
 oimusselle maha saddanu, sest temmá olli kóh-
 halt jöweto nink wárrá et temmá es móste
 heinele wárráját wallate tettáwát, ent se Es-
 sand haard teddá lát pitte kinni, nink úttel:
 Dütrikofenne minna útte sulle tósse illes.

Temmá úttel: minno Esand minna olle
 dige jöweto, mul om weidi ello weel, se pále
 wótko temmá teddá jálle lát pitte, nink weije ted-
 dá fóbralikkult sisse, minna palte lige eest ke

minno sisse usiwa, nemmä woitwa minno man-
nu tulla, olgo mil wisil taht, perräst kääst tem-
mä neid ke säääl man saisiwa: toge middäke tääs
se haifuta, et temmä linnidetus saap, sis töiwa
nemmä tälle ütte Tosikesefka rõmo, nink sis es
minnestä temmä ennämb.

Law. 8. 51, 10. Esf. 38, 16—17.
Nida saima nemmä kil se tee algmiesen
sest Esfandast söbralikkult wasta woetus, nink
temmä kōnnel neidega heldeste.

Sis üttel se Emm. selle Esfandalle, meije
olleme omma pattu perräst wäega kurwa, nink
palleme alland likkult meije Esfanda kääst ni häst
te andis andmist, kui ka eddis päide mes meije
peäme teggemä?

Se Esfand koste: minna anna teile andis
andmist läbbi söuna läbbi teggemisese, wöste se
Esfanne minno suu andmisefka: üttemb laul
12. Jan. 20, 20. nink se töine kuis se saap awa
waldeus.

Sis weije temmä neid ülles ästri mannu
nink näüt neile kenne tenimisese läbbi teije önda
sas sader: nink üttel et se neile figilli peäs. Nö-
mus kollema.

Särätsel wisil jät temmä neid üttes tülkis
ajas ütändä suwwe tarve kun nemmä essi wois
juttu ajada.

Se Emm. nässi nida: oh Esfand kuis
minna olle rõmustedu et meije sijn olleme wasta
woetu.

Hall. Sinna woit kül Nöbmsa olla, ent
mul sijnis rõmo perräst karrata.

Emm. Kui meije säääl wärräjä een saisime

Kui minna olli kōppucanu, nink keäke es kosta,
sis mötli minna kil meije tee om osjanda, es si
ärärikkult kui se hirmus penni nässi haufma.

Hall. Ent se olli se pelg kui minna näje
et sinna armoga wasta woeti nink minna jätteti
taggasi, sis mötli minna näid: näid om se
töisi mes kirjotet om: 2 näiste rahwasi jahwa-
tawa kirowil, üt saap wasta woetus nink töi-
ne mahha jättetus.

Minna es julgu ennämb kōppudata ent kui
minna ülles kaje et säääl wärräjä pääl olli kir-
jotedu kōppotage sis saap teile ülles arwatus,
sis kaje minna jälle julgust: nink mötli minna
peä kōpputama ehk koolma.

Emm. Sinno kōppodaminne olli sel kō-
wat ni tömelelik, et minna essi se helli üle ärrä
heiti, minna mötli minna ei olle omma ello eäl
säräst kōpputam si kuuldnu, ja minna mötli sin-
na tahhat wäggisi sisse minnä ehk seddä kun-
ning riki wäggisi ärrä wötta. Matt. 11, 12.

Se Emmänd kōnnel et temmä selte
si mihe pakwus parremb olli kui täl.

Hall. Mes särätsen saisusen muud tettä
kun minna olli? mes tettä us olli kinni pantu,
nink se hirmus Penni olli säääl liggi nink minno
süddä olli wäega nöel, minnä piddi fige wäega
kōppodama, ent sinna ollit sissen? Mes omme-
te se Esfand üttel se sure helli päte, kas täl es
olle middäke wasta.

Kui temmä sinno immelikko larmi kuuld
sis olli tutta et täl öige hä meel olli, minna es
tunne middäke wasta ollemist: ent se om mul im-
me milles temmä säräst Penni peap olles min-

na feddä enne teednu? minna es olles julgunu
Sija tulla, Siski kui meije jo sissen olleme sis
olle me sissen, nink minno suddä om se armo
ülle bige Röömsa.

Kristusel om hää meel ni häste kan-
gist kui nörgist palvussist.

Hall. Minna tahha täht küssidä kui tem-
mä alla tulley? Melles temmä säräst hirmsat
Penni omman moisan peap? minna mötle tem-
mä ei sa feddä kurjas wötmä.

Ne latse ütliwä, ja te ni nink palle feddä
et temmä teddä ärrä poop, meije pelgäme kui
meije wäljä läme et temmä meid küssup.

Kui se Essand jälle alla tulli, sis heit halle-
li omma palge päle mahha nink üttel: Lasse
minno kittässe ohwrit sulle mele perräst olla
mes minna tulle omme huuldega too?

Temmä üttel Rahho olgo siunoga, tösse
lilles, ent temmä jälle weel omma palge päle
nink üttel Essand sinna ollet bige, melles sinna
säräst hirmsat Penni omman Moisan peat?
temmä näggo woip särästit naini nink latsti ni
kui meije olleme feddämaid peljo perräst wärrä-
jä mant pakko ajada.

Se Essand üttel: Se Penni om töise Es-
sanda perräst, temmä om ka töise mihe ma
pobja vää abhädeka kiini, ent minno tee kää-
jä kuuldwa temmä haukmist, temmä om sääl
kansin mes teije näete sääl kōrwat, temmä woip
kūl ka ille Muri sääl sija tulla, temmä om mit-
to tee kääjū (ke hendä kurjast parremba pole
käändū) omma hirmsa helliga pakko ajanu,
em ke töitejt minno mannu tullera nink minno

hā Ebāmēesse omma, et temmä neid peäs
keeldmä minno mannu tulla nink neid wasta
wötmisse perräst wärräjä päle kōpputa; se pen-
ni om ka mönni törd hendä wallale küssu, nink
om mitto neid purrenu feddä minna armasta
kumba minna weel kannatusseka kannata, min-
na läbhätä ka ommele tee kääjūle bigel ajal man
saisjat ehk abbi Meest et nemmä temmä woi-
musse alla ei sa nink neidega ni ei woi tetta kui
temmä omma Pennitikko wisi berrä kūl walmis
om: Ent siski o M i n n o o s t e d u kui sinna jo
nk paljo sijat, sis ei peä sinna mitte litte Penni
eest ärrä heitmä, kui ne sandi ütte usse eest
töise ette läwä, nink andit kerjawa wahheit hau-
gup nink purrep neid Penni; nink siski ei jät-
tä nemmä mahha kui nemmä andit tahtwa kas
peäs sis ütse Penni ke ütten töisen moisan om?
Kelle haukmist minna heile Tee kääjūle tullus
känä, et se neid peäs keeldmä minno mannu
tullenast, minna lunnasta neid löwōwi nink se
Penni käest?

Hall. Minna tunnista omma tundmatta
ollemist minna olle fest kōnnelnu mes minna ei
olle moistnu, minna tunnista et se kil mes sin-
na teet om hā:
Muid nalki se Emma ommaist reisist kōnne-
tema nink nalki teed küssimä, se päle sööt tem-
mä neid nink möst neide jalgu; nink weije neid
se Tee päte omme jälgi mannu ni kui enne tend-
mä Meest.

Kristusse jälle omma Temmä ello
nink kannatus; Mat. 11, 29. Jaan.
13, 15. Pet. 2, 21.

Nida näije minna et nemmä omma teed,
kõrwewä nink neil olli bige mele perräsinne ilm.
Sis naksi se Emm. nida laulma.

O õnnistee päiw kui minna olle uff
nu, mes arm jö temnu mul kui ma
henda Siija kändnu, o õnnistedu
Mees, ke mulle kif andis andnu,
nink omma werrega mul henge õnds
sust kinknu.

Nüüd olli kurrat pool Tee kõrwal üts uibo
aid, säält pool kus se haukja Penni olli, säält
olliwä ne ubbina ülle Märi alla tulnu nink
felle et ne ubbina ni maddalan olliwä, sis wõs
tiwä ne Tee kähjä ke säält möda lätsiwä nink
seiwä neid hennele kahsus.

Se om kurradi aid.

Kui nüüd ne R. Emm. Poiskesse sinna
tulliwä (ni kui norel rahwal se wijs om) Sis
wõttiwä säält nink naksiwä söma; se Emm.
keeld neid kül, ent ne poiskesse lätsiwä ikkes ed
desi.

Ne omma ne norusse himmo kumbe
peät paggema. 1 Tim., 2, 22.

Se Emm. üttel: minno poja teije tede
pattu, sest se suggu ei sünni teile mitte, ent nem
mä es tija mitte et se neide wainlaste perrält ol
li, olles nemmä seddä teednu nemmä olles sed
dämaid ärrä koolnu nink nemmä lätsiwä ärrä.

Kui nemmä üts paar wakko olliwä eddesi
lännu, tulli kats kurja mõtlejat äkkitselt kurralt
poolt neide mannu, nink tahhiwä neid ümbre
wõtta, se Emm. üttel jätke meid rahhulle, nem
mä es lahku neist mitte ärrä, se Emm. idugas

neid jallaga nink üttel lasse meid minnä, meis
je ei woi saista, ent nemmä es lasse neid, sis
naksi se Emm. nink Latse tännidämä Rööwoli,
Rööwoli, ent ne mihe tükewä ifs neide liggi,
ent nemmä tännitiwä jälle, ent sest et nemmä
kõrwen wärräjä mant es olle, sis kuulti neide
helli säält sisfen, nink sis tulli üts wäljä nink tuus
se Emm. häält sis rühk temmä neile appi, sel
kõrral olliwä nemmä bige kimbun, sis tulli
ärrä pästjä nink üttel neile Rööwoli me
teije tede? Rasteije tahhate minno Esfanda rah
wast pattu sis-se tougata, nink temmä taht neid
kinni wõtta, ent nemmä paggesiwa ülle se Mä
ri, se miheaida kel se suur Penni olli, säält
olli se penni neide hoitjä.

Se om hä kui kiusatusfen palleldas
nink jummalä wallato paggerä kur
rati warjo alla.

Se pästjä tulli neide mannu, nink küsse
mes luggu teil om? nemmä kostewa meije ten
näme teije wõrsti nink sinno et sinna meile ollet
appi tulnu, sest meije olles muido ärrä wäartu.

Pästjä minna immetelle et teije essi tija
määräse nõrga teije ollete, et teije ei olle meije
Esfandalt hennele saadjat pallelnu, temmä es
olles teile keeldnu.

Emm. Meije ollime ni sest armust ärrä
wäartu, nink es mõtle et kahjo pididi, ni liggi
ollema, meije olleme unnedanu kes pididi mõtle
ma et siin kunningslikko Maja liggi särätse kur
ja linno olles nink se om imme et meije Esfand

essi se päle ei olle mõtteliny, et teminā meile üt-
te saatjat olles andnu.

Meije ei tahha essi süüdlikko olla, en-
ge kånāme südā Snnisteggijā päle.

Pāstjā. Ei olle waja iks āngātā, melle-
teije es päle, sest se olli teije kohhus, sest kui
se Esfand teile olles saadja andnu, sis es olles
teil Eāle meelde tulnu pallelda, teije peāte ka
henne ette nakkama kaema, mes teil waja om,
et teije pallete.

Emm. Kas meije peāme jālle omma Es-
sanda mannu taggasi minnema, nink tālle om-
ma rummalist tunnistama, nink saadja eest hāād
sõnna andma.

Pāstjā teil ei olle waja taggasi minnā,
minna tahha tāle teije rummalust üteldā, sest
sijn paigan kun neid tee kāujid wasta woedas
ei pu kunnage appi, kui ennege palleldas, se
om se lige wāhhāmb asji et temmā appi woip
anda.

Sel wiisil tulliwa nemmā Selletajā
Māija nink kui nemmā usse ette tulliwa, sis
kuliwa nemmā sissen kōnnelewat et se N. Em-
mānd omme lastega olles reisi päle tulnu ke en-
ne kawwa aiga ommale mihele ni olli wasta
olnu, wimāte kopput se Emm. usse päle, sis
tulli üts neitsi kelle nimmi olli i l m s u t ā nink
last ust wallate nink nāggi et naise saāl olliwa.

Jlm Sūtā. Kelleka teije es sijn tahhate
kōnnelda?

Emm. Meije tunneme et sijn üts paik
om, neile ke tee kāujā omma, sis tahhas meije
kūl sija Dōmatja sada.

Jlm Sūtā. Mes sinno nimmi om? Et
ma seddā Esfandalle woi ütelda?

Emm. Minna olle se N. i. Emmānd ke
mōnne ajastaja enne siist om mōda lānnu nink
ne omma minno lasse.

Sis lāts se neitsi nink kulut seddā Māija
perrele, nink ommale Esfandalle, se tulli tem-
mā wasta usse ette, nink üttel tulle sisse sinna
Abrahammi Tūtār, mes sinna saifat wāljān,
nink meije kōnnelime parhilla sinnust, sest se
hais sinnust om sija een tulnu, mil wiisil sinna
üttes tee kāujās ollet sanu? tulke sisse latsekese,
tulle sisse Tūtrilokenne.

Kui nemmā niūd sissen olliwa, sis tulli
se kel se kaeminne neide teekāujide ūlle olli, nink
mohhali sõbratikkult, nink ne tōise ka rōmo per-
rāst nink sillitsiwā kāega neide poiskeiste pōski
mōda üttes tāhhes et nemmā neid sõbratikkust
wasta wōittiwa.

Ne wanna jummala Latse rōmusta-
wa hendā, kui nemmā nāggewā neid
nori Snnisteggijā pole minnewat.

Sunnij aiga enne kui se õddango sõdm aig
walmis saije, weije se selletajā neid omma pildi
Tarre, nink nāūd neile neid asju mes enne se
N. i. olli nānnu, kui se Mees wangi tornin
olnu nink se ke omma unne nātko juttust, nink
neid asju kumma neile tullulikku olliwa.

Sis weije temmā neid ütte paika kun üts
kanna olli nink wāikesse kannase, nink kāpē neil
weidi tāhele panna, sis lāts üts kannane essi
se Mōlli mannu joma, nink kui temmā ütte
pissarakesi wōt, nink saggede tōst t emmā omma

pääd ülles nink käänd omme siimi taitwa pose ülles, sis üttel, se selletäjä kae kui se wälhenne kannafenne teep, opke temmāst tundma et teije arm üllewāst ristit pääst tullep, et teije eggā ütte Jilgakest temmā kääst tennoga peät wasta wōtma, nink nemmā panuwa tåhhele et sel kannal neljä suggune helli olli; 1) se helli mes tål ikkes om; 2) se floksminne kui temmā neid henne siwu alla wōttap; 3) se Tikkudamine kui temmā neile middake tahhap anda; 4) se Ebritamine kui temmā kulli ehk feddake näep nink omme poige hoiap.

Sis üttel se selledäjä, teije Esand nink kunningas om sārāise kanna arwolinne nink temmā usutawa allumba omma kui temmā kannase; sest kui temma kutsup sis om tål iks middake anda, nink tål om ütse armastaja hääs, neide wasta kumma temmā siwu all omma, nink tål om ka ütse suur hirmus hääs, kui temmā laste päle wainlasse tullewa, neid asju nāusdā minna kumma teile kerge omma moista.

Sis weiße se Selletäjä, neid lahtri Maija kun ütse lahtri olli, se ütte tammast nāsi tappa, nink nāise se Lammas olli waik nink kannat feddā surma kannatalikkust; se päle üttel se selledäjä teije peate se Lamba waiwast opma, et meiße Esand hendā ni lastnu tappa, nink es panne mitte wasta, et teije ka fik ülle kōhht nink kaibust peate temmā perrāst wasta wōtma, kaega kui waiklik temmā om, ehk tälle kūt se nāhk ülle pād tōmmadas, teije kunningas nim midāp teid ommis lambis.

Perrāst weiße temmā neid omma Lilli ai-

da, kun paljo nink mitma suggutse Lilli elluwa, nink üttel kas teije neid nāete? nemmā kostewa, ja! se selletäjä üttel, ne Lilli omma mitma suggutse neide nāggo hais karw wijs nink wāggi nink omma ütse teifest parremba, nink kōhhes aidnikk eggā ütte om panduu sādā saiswa nemmā nink ei ridle mitte ütse tōisega ni omma ka ne dige armsa laste.

Jälle weiße temmā neid wäljä päle, kun nisfu nink rdā olluwa kūt wetu, ent kui nemmā katjewa, sis olluwa ne pā otsast ärrā poimetu nink olluwa ennege ne kandsu: sis üttel temmā! se ma olli kinnēt kūt wet ning äestet, mes meiße neide kandsela peame teggemā? se Emm. üttel monne pallotedas nink mu sökkutas, sis üttel selleja hoitke et teije se sissen essi ei sūnni kui nemmā jälle matja tulluwa nink se oddāngo sōōmāig walmis es olle, sis aiße temmā neile weel nida juttu.

Ke omma sōpra unnetap, se jādāp wōras temmā wasta, ent ke omma Lunnastajat unnetap, se om armota essi henne wasta.

Ke patun ellāp: nink lodap iggāwest dndusust se om sārane ke umbrohto kūt wāp nink tahhap nisfu polma.

Jesussel Kristusel om ennāmb digust nink ärrā tenimist, kui selle terwelle ilmae tarwis om.

Kui se Selledäjä feddā olli ütteleu, sis weiße temmā neid jälle aida nink nāud neile ütte Puu ke sissest olli ärrā mādānu, nink wäljāst piddi olli koor pādā nink ollin lebbe pādā. Sis küsse se hallelit mes se tāhendap? Temmā koste se Puu ke wäljāst illus om, nink sissest mād.

danu tähhendäv et mitto te Jummalä aijän om-
ma woiva särätsä olla. Ke Jummalä teest dige
illussaste kōnnelewa, ent neide sōāmen ei olle
middāge kui tähhi. Kumb tullele parras om.

Se waim om dige selledājā, te neid
tawä riklusse fallausfi se önnisteg-
gijā armust nink meije tomo sisen
piditfest tund misfest. Kui meije
süddā digede om ümbre kändnu nink
jummalä waim meije sisen elläp.

Kui nüüd se öddango sōāmaig walmis olli,
sis last se Selledājā enne ütte wärsi lauda, ning
māng nida.

Mo Jesand Jesus ütfindä

Mo lodus nink mo ello

Sest temmä sisen eäle

Ei woi mul pudust olla.

Kui se wärs olli laultu, sis naksfi se selletä-
jä kūsijmä mil wisil nemmä ollese aetu se kängi
pāle?

Se Hall üttel: Se Emm: om kūs omma mi-
he nink Runninga kutsmissä päle tulnu ent min-
na et ti jā neist asjust middake minna olle ennege
se päle tulnu et matemäst middake olle kuidnu

Selledājā: sinno algminne om kūs hä, sest
sinna ollet töttet usknu nink ollet omma Esä nink
Emma nink omma maad mahha jānu, nink ol-
let se rahwa mannu tulnu keddä sa mitte ei
tunne.

Kui nemmä nüüd se Sōōmaja man ollwa
juttu ajanu, nink nemmä lätsiwa heengämä, sis

ei woi nemmä mitte rōmo pärräst maggada
enge kitiwä jummalat.

Se waimo tunnistus teep diget rō-
mo. Rom. 8, 18.

Kui nemmä hominokult ülles tössiwa, sis
tähhiwa nemmä jummalaga jättä sis üttel sel-
letājā olge weel teije peäte dige kōrra perrä sade-
tus, sama sis hōikas se selletājā sedda neitsit kel
nimmi Ilmsütä olli, nink üttel wij neid ai-
da sama, nink uhhasta neid figest rojusfest mis
nemmä ommareisi pääl omma kōgonu sis woi-
te neitsi ilmsütä nink weije neid Sanna, et
nemmä sääl peäs sama möstus nink puhastetus.
Sis lätsiwa nemmä siese nink mössiwah endä
nink ne poiskesse ka, sis tulliwa nemmä san-
nast illusa nink puhra, nink neide luluksisse sa-
wa ka kostotetus nink kinnitetus.

Kui nemmä aijast Sannast ärrä tulliwa
sis wöt se selletājā nink kätje neid ning üttel illus-
kui ku, sis kūsse temmä Pittatit? neid pitsatika
tähhendädä te sannast tulliwa nink möstu olli-
wa, nink temmä tähhend neid, et se neide täht
neide reisi pääl peas ollema, se pitsati pääl ol-
li se pääl kirrij, kumba ne Israeli latse Teiwä
nink se pitsat panti neide filmi wahhelle otta pä-
le, se teggi neide lōndsust weel surembas, sest se
olli üts illo neide otta pääl nink neide palge olli
kui Engli palge.

Se ausa Sōōmaja pruukminne nink
eggäpäiwāne kaswaminne.

Se päle kätse se selletājā seddä neitsit ilm-
sütä nink üttel, minne reiwä kambrehe nink to-
selle rahwale reiwit? Temmä läts nink töije wals

git röiwit wäljä nink temmä läst neil neid sälgä panna.

Se reiwos olli kallits sinnane walge nink puhhas kui nemmä nüüd neid nida ollwa ehhi tänu, sis arwsiwa nemmä töine töist surembas hendä (ka ne latse ollwa ehhitetu.)

Se sell: hõigas se päle omma sullast, kel nimmi olli su u r sūd ā: nink läst täl ütte mō ka, raud kabbārāt nink kipi wōtta, nink üttel wōtta, neid minno latfi nink sada neid sinnā mais ja mes illus kutsutas: kun nemmä jälle woiwa hengādā se Suur sūddā wōt omme Sōa riistu nink läts neide en, nink se selletājā üt tel: Jummal andko teile õnnelikko reisi, nink ka se perre söudsiwa neile hāād teed.

Suur Sūddā om pūhhā waimo ande ehk ussu julgus.

Sis näije minna et nemmä eddesi jätsiwā nink Suur Sūddā läts neide een, nink nemmä tulliwa se paiga mannu kun se R. i. koorma säljāst olli mahha sattanu, nink kun se haud oli siin saisiwa nemmä tükki aiga nink kittiwa jummalat sen paigan.

Se jut kuis meije Kristusse läbbi diges same.

Sis üttel se Emm. mul tulley nüüd jälle meelde mes mulle wārrājā man ütelti, et meije andis andmist läbbi sõnna nink tōb same, läbbi sõnna se om läbbi tootusse nink läbbi tōb ni kui minna feddā ussu nink minna ussu et suur sūddā saap parrembas, te teedmä, et minna feddā selletä.

Suur S. se ke siin ristit pāäl poije, se om teile kattesuggutsel wõsil temmä om teile di-

gust ärrä teennu sega teid katta nink werd wals lanu teid puhastada.

Emm. kui temmä omma digust meile jättäp? mes tälle sis hennele lädp?

Suur S. Täl on ennōmbā digust; kui teile tarwis ehk tälle hennele waja om

Emm. minna palle selletä minnose? fedda.

Suur S. hāādmelel: se kellest meije sõnne-

leme om sarāne kelle säräst ei olle, täl om kats lomo, jummalik nink innimiselik loom nink ne lomo omma ni ühhendetu, et meije temmä digusfest osfalkkus same, ei mitte ütfinda jummalikkust digusfest, enge temmä om jummalast säetu wahhe miibes kui temmä omma eesmäst dikust annap ommast tenimisfest: nink omma töist digust ommast innimiselikkust puhastuffest, täl om üts digus mes temmä pattatfille ette panep nink minka neide pattu sawa kinni kattetus seperräst üteldas ni kui läbbi ütte ilm sõnna wõtmisse paljo pattatfit om sanu, nida saap ka ütte sõnna wõtmisse paljo digedit. Rom. 5, 19.

Seest Kristusel om üts digus, kumba temma essi ei prugi. Enge annap neile kel el olle ent se sädus küssip meist digust nink armo kui meil essi ei olle, sis annap meije Isfand omme reiwit, meije isfand om meile feddā walmis kinkmä, ni peä kui ne wäese Sandi temmä mannu tulles, mes temmä neile om ärrä teennu?

Jälle et se andis andminne läbbi tōb tulley, sis pi ddi selle armsalle jummalalle üts lunnastamis, se rahha sama andus ne puttu omma feddā diget wannet se pūhhā sädusse pärä meije päle

saadnu, nink se wanne parräst peäme sama meije õiges tettus, nink sei wiwil ütte lunnastus, se hinna läbbi meid sest wabbas tettämä, nink meije eest mastus, nink se om sündinu läbbi teije Jssanda werre, se tulli nink aste teige assemelle, nink kosi teije Surma nink ülle astmisse perräst: nink temmä kattap teije rojast nink ka olifko henge omma õigusseka, nink se perräst läbbäp jummalä kobbhus tei mödda, kui temmä seddä ilma tullep sundma et tämmä teid ärrä ei rikku.

Emm: oh! se om illus nüüd näe minna kui meije läbbi sõnna nink teggemisse andis andmist same, o armas halli nink teije armsa latse, hoifke seddä sõamen ent minno Essand: kas se olli se se minno armsalle miyhete teggi et se koorma temmä säljast mahha satte nink teggi et temmä kolm kõrd rõmo perräst illes karrä.

Suur S. ja se olli: se usk Kristusse sisse, se neid kaplu katski teggi se muido eäle es olles ärrä kaffenu nink se perräst pididi se koorma rsiiti mannu sama weetus, kun temmä mahha satte.

Emm. seddä mõtli minna kül, ehk kül minno süddä enne täüs wallust nink rõmo olli, sis om se nüüd kümme kõrd selgemp, nüüd tunne minna kui sa õige rojatsemp inniminne terwe ilma ülle siin olles nink kaes nink ussus, ni kui minna nüüd tee, sis saas temmä süddä paljo rõõmsamb nink selkemb ollema kui mul.

Suur S. siin ei sa meije ütfindä rõmo et se koorma mahha sattap. Enge ka meije süddä saap ka se läbbi allandetus nink nakkap omma

lunnastajat armastama, nink selle miyhete mele hääs ollema.

Emm. Tõttest: Se teep minno sõänd werre jannoises, kui ma mõtle kui temmä minno eest omma werd om wallanu o sinna armastedu. O sinna kõrtest kirtetu: sinna ollet wäärt et minna sinno omma olle, sest sinna ollet minno õstnu sinna ollet wäärt et ma terweni siano perrält ölle. Sest sinna ollet kümme tuhhat kõrd ennämb minno eest masnu kui minna wäärt olle raunna ei immetelle et se minno miyhete Silma wett teggi, nink teggi tälle seddä mõro teed ni maggusfas, nink temmä sõud et minna sis olles jo siin man olnu, ent minna kõibmatta waggel lassti teddä ütfindä kõndi, o Hallelik kui siinno essä nink Emmä siin olles: nink Emmä n d pelglik ja minna sõowas et ka Emmä n d htm melik siin olles, neide süddä saas armust läütetus sama, neid es saas pelg ei ka tühhi lust ennamb kühhotama maija taggasi käända nerämä es saas süddä teed ennämb pölgma.

Suur S. Sinna kõnnetet nüüd ni et sinno süddä pallap, ent kas sa mõtlet et sul ifs ni jääp? ehk ka muulle, se Jesusse werd näep mõnne saiswa saäl man se näggewä temmä scämest werd ma päie jooskwat nink wsiwa weel se ille naarda, nink et nemmä peäs temmä ungris sama, sis kallestawa nemmä omma sõänd särätse se tundmisssega ärrä, se om üts essi arm mes sulle minno juttu man om sõamete sanu.

Kristusse armun tändetu olla, se om üts essi ärrätk pühhä waimo ande.

Näüd näije minna ka et nemmä sinnä tul-
siwa, kun La isk holetu nink jolge olli-
wa maggana, kui N. i. möda läts, näüd olliwa
nemmä neide ahhildeta ülles podu weidikesse kur-
ral pool Tee kōrwal.

Hal. Kes ne 3 Meest omma kes säääl omma
ülles podu?

Suur S. Ne 3 Meest olliwa wäega halw
Nahwas: nemmä omma mitte Tee pääält ärrä es-
sitānu, et nemmä ni holetus saiwa, ja nemmä
teiwä meije Esfandat et temmä üts kurri Louw
olles, nink et temmä üts nuhtleja olles, nem-
mä teiwä ka se ma päle kurja helli et se mitte
pool ni hä es olles kui teddä litterätäs. Nemmä
naksīwa ka temmä sullasit pōlgma, nink Sōima-
ma nink tūkkewa wora ammeti sisse, nink seddä
Jummata Leibä kumb temmä latsille sures-rō-
mus om teiwä nemmä tihjäs.

Emm. ja kui nemmä särätse olnu sis ei olle
wāja neide ülle kaiwata. Nemmä omma seddä
tenitu palka sanu, nink minno mötle se om hä
et neumä ni liggi funninka Tee weren omma
et töise neid nēggewä nink hendä särätse hole-
dusse eest hoitwa.

Suur S. Ni om se sündinu, kui teije di-
gede tahhate kaeda, sis astke weidikesse ülle mū-
ri liggimbälle.

Hal. Ei ei! lasse neid puwwa, se om meis-
le armas et nemmä enne omma ülles podu muis-
do olles nemmä meid ka pea waiset esfitānu.

Sell wisil tullīwa nemmä se waitwa mēe
jalla mannu, siin juttust: Suur S. neile mes
Nisti Innimessele. Siin olli ette tulnu,

femmä weije neid eesmäst se lätte mannu, nink
üttel kae se om se lätte kust se N. i. idije tol kōr-
ral olli temmä selge nink hä. Ent näüd om tem-
mä porrine. Ne omma jalguka seddä ärrä seg-
gānu: se mitte ei tahha et ne tel kääjä siin om-
ma janno peawä kistudama.

Se om rasse puhhast oppust säääl lei-
dä: kun esfitājä kōndwa.

Suur S. ei sa muido, ammutage üt-
et puhta annuna sisse. Sis wajup se mudda poh-
ja nink se wessi saap kūt selges sama, sis teiwä
nemmä ni, nink ammutiwa üt-
te maitse annu-
ma sisse, senni kui se mudda alla läts, perräst
jōiwe, nemmä.

Temmä näüt netie neid kōrwalissi teid,
kumbe päle wi si perräläsi n e w a g g a uink
piltja lät siwä: nink hukka saiwa nink ne
omma kahjolikko tee eht nemmä kūt parrandetu
omma, nink nemmä naksīwa mäfte ülles astma,
se Emm. üt-
tel: se om töttest üts rasse māggi, se
ei olle imme, et nink se omma lihha hälitserwä
tōist teed lāwä.

Hal. minna peä mahha istma? nink ne lat-
se naksīwa ka lānnitāwä: tulke siin weidi üllem-
bān om üts Puu, nink wōt neid poiskeisi kāt
pitte, nink weddi neid ülles kui nemmä näüd se
Puu alla tullīwa, sis istewa nemmä mahha,
fest nemmä olliwa wäega biggonu.

Sis üt-
tel Hall. näüd hoitke hendä siin unne
eest, ni kui siin se Nisti innimessele kūt middāke om
masnu.

Suur S. üt-
tel: üttele Poiskeselle: kuis
näüd luggu om? Temmä koste, minna jāije jo

lebeisudama, minna teenná sinno et sinna minno fátt pitte seija ülles ollet saatnu. Tulle kas teije tahhate weidi siwá, nink omme jalgu hengá dá mul om úts tül karranda ubbijnat nink mett, wabhaka, nink úts plas Spiretus mes mulle sel- ledejá and?

Hall. minna mötse kíl et temmá fulle mid, dáke and, kui temmá sinno förwalle kuts? nink temmá jaggi seddá neile töisilli.

Ne omma ne maggusa armo oppusse römüstamisfe: kumbe ne wanna neile norite jaggawa. Eaw. 94, 19.

Se Emm. úttel: Esfand Suur S. Ebb sinna ka, temmá koste: Teije ollete reisi páál: minna lá pea jálle taggasi, se há mes teil om olgo teile; foddon fób minna eggá páiwá seddá kui nemmá ollitwa sönu, sis úttel Suur S. páiw jöwmap kui teije omma öndsusse pále mötlete, sis lákk:m Eddesi nink ne poisikesse látsiwá een, nink se Emmá unnet omma wina plassi mahha, nink láhbát poisikesse jálle taggasi seddá árrá to- ma, sis úttel halletik sijn om iks sáwáne paif kun iks middáke odetas, sijn kaot R. i. omma Neisi passi nink se Emm. omma wina plassi: sis úttel se hall. minno Esfand mes se siúud sijn olles? Se saatja úttel, se unne eh'holetusse siúud; monni makkap kui temmá peás walwma, nink monni unnetap kui temmá peás meelde alagatam nink se om se siúud et ne Neisi rahwas hengusse paigan middáke unnetap, Tee káúsja peáwá walwma nink háste melen píddámá, mes neil mele háás om, ent kui neil se walwminne nink mállatáminne

puus: sis kánuus mitto förd se róm ikmiseses, nink páiwá paisus pimmetusfes kae ni kui R. i. olli.

Sis olli sáál se paif kun pelglik nink heitlik löwwi peljo perrást taggasi tullitwa nink sáál olli úts lagia tulp: kun úts firri páál olli málletusfes.

Nida látsiwá nemmá eddesi, Senni kui námmá neid löwwi naksi nággemá se Suur S. olli úts kange mees, se löwwi eest middáke es pelgá, kui ne poisikesse neid löwwi náje- wa, sis jáiwa nemmá perrá enne jositwa nem- má een.

Kui nemmá liggi tullitwa, sis hárgit Suur S. omma mögaga neid löwwe et temmá neid löwwi Trotsis, neile tee káúsille rumij tetta, sis náut hendá úts se neide löwwe takkan olli, kelle nimmi olli werre jannone se úttel se saatja wasta: mes teije sijá tullete?

Suur S. ne naiše nink latše omma Tee káúsja, nink se om se tee mes nemmá peáwá káús- má. Nemmá peáwá sinno nink sinno löwwe Trotsma.

Werre jannone, Se ei olle mitte neide tee, nemmá ei peá mitte siist minnemá minna olle tulnu neile wasta saisma nink minna tahha ka neid löwwe ülles kühodada.

Seddá willitust kirjodap pühhá waim,
1 Petr. 5, 8. 9. ne löwwi táhhendá-
wá wast, Kristusse woimust, kun kur-
rat abbimees om. 2. Tesl. 2, 3. 4. 5. 9.

Núud töttest siin om se löwwi hirno per-
rást, nink se werre jannorse perrást kawwa aiga

Käümärdä olnu se tee nink' olli dige hainaka kaswanu.

Emm. Eht' käl se tee senij ajant. Di wetsi om kätu, ni et neile reissille keelminne olli ussinaste kōndi, sis ei peä se eddispäide enniämb sündimä, nūüd olle minna üles tōsnu, sest minna olle üts Emma Israeltn.

Se päle wand se werre jannone omme kōwwe man, et nemmä es peäs sijst mitte minnemä nink' kāsš neil kōrwalle minnä neil ei peä sis läbbi minnemist ollema.

Se Suur S. läts sis omma mogaka se werre jannotse päle, nink' leije teddä kōrwaste, et temmä naks' tagganema.

Mōōk' om Jummalä sōnna werre jannone; kas teije tahhate minno omma ma päle mahha lūwōwä?

Suur S. Se om Kuninga suur tee: kumma pääl meije olleme, nink' se tee päle ollet sinna kōwwi säädnu, nink' siski peäwä ne Naise nink' latse eht' nemmä käl nōrka omma se tee päle jämä. Se päle and temmä tälle langet löki, temmä jalgu päle nink' raggi temmä kae warre ärä, sis naks' se pik' hirmsaste, rōōkma. Temmä helli teggi ka hirmo neile naisille nink' latsil se, ent siski olliwa nemmä rōōmsa, et temmä jo maan olli.

Ne kōwwi olliwa ahhideka kinni, nink' es wot middäke hennesest teittä.

Kui nūüd se werre jannone kōsu olli. Sis üttel Suur S. nūüd kuisse minno perrä teil ei peä middäke kahjo ollema, nemmä pelksiwä käl, ent lätsiwä siski mōda, kui nämä nūüd

seddä wahhi maija näiwä, sis rühksiwä nemmä ussinast et nemmä sääl wois öö majan olla, sest sääl olli kahjolik kōndi.

Kui nämä usse ette tulliwa, sis hōigas se saadja: nink' usse hoidjä kūsse, kes sääl om? Se Suur S. üttel minna: sis tuus temmä häält, nink' tulli mahha, sest temmä olli sinnä mittofbrd tee käljid saadnu sis lass temmä warräjä wallale, sis üttel temmä tälle: kuis ni Esand Suur S. kuis teije ni ilda tullete? Temmä koste, minna olle jo mōnne te käljid sijä saadnu, et nemmä minno Esanda kāsšu pääl sin peäwä öö majan ollema: minna olles jo ennemä sin olnu, ent minna olle se kōwwi kihhota jaka tappelnu, nink' olle teddä ärrä wäardnu.

Wärräjä nink' kas sa ei tahha sisse tulla?

Suur: S. Ei mitte minna tahha sel ööl jälle omma Esanda mannu taggasi minnä.

Emm. Oh! kuis meije woime sinno ärrä lass te et sinna meid mahha jättät, sinna ollet ni ussutarwast meije eest tappelnu, nink' ollet meile hääd ndūwo andnu, meije ei woi seddä mitte uuneta.

Hall. Oh! et meije sinno seltsin otfani wois kōwōwä: kuis meije waise naise se te pääl kun ni paljo pettust om ilma saatja ta woime eddesi sada?

Zakkob: Se noremboiskenne üttel meije palleme Esand tulle meijeka, nink' awwita meid, sest meije olleme nōrga: nink' se te om ni häddälis.

Suur S. minna olle omma Esanda sōnna wōtmisese all: kui temmä kāssep et minna peä otfani teije saatja ollema, sis tahha minna teid sata, olles teije temmäst palletnu temmä es olles teile mitte keelnu, ent nūüd peä minna

taggasi minnemä ninf nüüd minno arma jummalaka.

Ufsu julgus om pühhä waimo ande se kaop jälle ärrä, kui Jikes se eest ei palleida.

Se päle küsse se waltvoja? temmä Esä maa ninf ommatšide perrä?

Temmä koste: meije tulleme ärrä: Kikmisse linast: ninf minna olle läst ninf minno mees om koolnu, te olli Kristinnimine. Se te kääjä. ninf ne omma minno latse, ninf üts om minno mac rahwast ka minnoga tulnu.

Se päle leije se waltvoja kellä: sis tulli üts neitsi kel nimmi olli Maddalus selle üttel se waltvoja: minne ninf üttele sissen et se N. i. naine ninf latse kui te kääjä omma sijä tulnu.

Se and tedä: sis tulli kel se perre talle wasta usse ette ninf ütliwä tulle sisse sinna waa mihe naine, tulle sisse sinna õnnistedu naine. Tulke sisse kel ne te sinno man omma.

Kui nemmä nüüd sisse tulliwä: sis anti neile üts lajalinne paik mahha istu.

Kui nemmä nüüd olliwä mahha istnu, sis kutsuti se te lige suremb olli: sääl majan neid wõdrit kaema ninf terwitämä, sis terwit temmä ninf and suud, ninf üttele terre tullemast teije Jummalikko armo annum, terre tullemast meije olleme teije sõbra.

Ufside arm saap läüdetus kui nemmä üts tõist näggewä.

Kui nemmä nüüd olliwä hengämä sanu, sis naksi Emmänd ninf Hall. neist asjust weel juttu ajama.

Emm. Kas minna enne seddä mõtiti, kui minno mees reisi päle tulli, et minna piddi temmä perrä tullemä.

Hall. sinna ollet seddä ni weidi mõttelnu kui minna, et sinna temmä sängin piddit magama ni kui nüüd om.

Emm. weel wähhamb mõtli minna, et minna temmä palget rõmun saas näggemä ninf temmäka Isandat seddä Kunninkat kummaridama, ni kui minna nüüd usfu.

Hall. Kule kas sa ei kule üttele helli?

Emm. Ja minno melest ni kui mängo heliti, seferräst rõmusedas et meije siin olleme.

Hall. O Imme mängo laulminne, majan laulminne, sõamen rõmo laulminne, taiwan rõmo perräst et meije siin olleme.

Mink nida aiwa nemmä juttu senni kui nemmä uinowa Hommungult kui nemmä ülles wõrgowa, sis üttele se Emm. Hall. wasta mes olli se assi mink ülle sinna unneft ollet naarnu? minna mõtle et sinna und ollet nännu?

Hall. Ja ni om üts makkus unni kas om toisi et minna olle naarnu?

Emm. Ja sinna ollet õige sõamest naardnu juttušta mulle omma und?

Hall. Minna näije unnen, et minna ütten paigan ütsindä iste, ninf omma kalle sõame ülle ikki, sis tulli minno ümbre paljo kuuldma ninf kaema mes ma kõnneli ninf minna katpsi kkes omma sõame, kallestust se ülle nariva mõnne minno, ninf mõnne ütliwä minno hullus: mõnne naksiwa minno üttest paigast tõise tõngama, sis tulli üts minno mannu: kel hawa olliwä ninf

Kusse Hall. mes sulle waja? nink kui temmä minno kaibust tuus, sis üttei temmä rahho olge sin noga nink temmä pühk minno silmä wett ärrä omma Kätrika, nink kat minno kullaste Dieiwast teka. Temmä pand ütte keti minno kala, nink kōrwa rōnkut minno kōrwa nink pand illusa Kro ni minno pāhhā. Erze 16, 8. 12 Se päle wōt temmä minno kät pitte nink üttel Hall. tulle minno perrā? nink minna lātsi temmä perrā, fenni kui ütte kullatse wārrājā ette, sādā kōpput temmä: nink se us tetti wallate sis lāts se mees sisse: nink minna lātsi temmä perrā, fenni kui ütte mannu ke Troni pāäl istē, se üttel mulle terre tullemast tūttār: se wātk olli selge nink walgē nink pāist kui pāiw nink tājhe: minna mōste et minna sinno meest ka sādā nāije, se päle wigga minna ülles, kas minnā sis olle naarnu wai ei?

Emm. Marit ja: minna mōstti et se kūt ütš hā unni olli sest ni ütteleidās. Hiop. 33, 14, 15. Et Jummal, kōnnelep inimistega unne nāggemissen wode pādā: meil ei olle mitte waja kui meije sāngi lāme, et meije ütšindā wātwen temāga kōnneleme temmä woip meid kaema tulla, kui meije maggame nink temmä woip tetta et meije siski, temmä hādā kuleme, meije temmä wātwap kui meije maggame. Nink Jummal woip temmäga kōnnelda, ni hāste kui meije wātwame ehk maggame.

Hall. hā kūt minna loda et minna se unne nāutmist sa nāggemā, kun minna jālle sa naarma.

Emm. minna mōste et jo aig om ülles tōwsta nink reisi päle minna?

Hall. kui nemmä meid keelwā sija Jādā: sis wōtke neide nōwwo, minna tahbas hādā melega neide man tūkki aiga olla, nink neideka weel ennāmb tutwas sada, minna tunne et Tarkus ette kaewa Jummalā pelg nink Arm. Dige illusa nink armsa wiisiga omma.

Kui nemmä nūid wātwi olluwa, tulluwa nemmä alla, nink neilt kūsiti, kas neil olles hādā olu?

Hall. dige hā: se om mulle se fige armsamb dōd maja olu, fige minno terwe Ello ajal.

Sis üttel: se Tarkus nink Jummalā Pelg kas meije woime teid melidātā, ütte tūkk ei aiga meije mannu jādā, nink meije maja armust dige ossalikkus sada? nink nemma Jāiwā tūkki aiga neide mannu nink se olli neil tululikk.

Kui nūid se Tarkus taht kaeda kus se Emmā omme lātsi olli kaswatanu sis pallel temmä lubba, et temmä neilt wois katekismust kūs, sādā, nink se Emma and hā melega lubba.

Nink temmä nāski sest norembast kenne Nimmi Jakkob olli.

Tarkus tulle Jakkob: kas sa mulle woit ütteleidā kes sinno om tennu?

Jakkob: Jummal essā Poig nink Pūhhā waim.

Tarkus: Sinna armas poiskenne kas sa woit ka ütteleidā kes sinno bndšas teep?

Jakkob: Jummal essā Poig nink pūhhā waim.

Tarkus: hä käl o poiskenne kuis teep se Jummal Esä sinno dndfas.

Jakkop: läbbi omma armo.

Tarkus: kui teep se Jummal poig sinno dndfas?

Jakkop: läbbi omma leppitämisse nink werre lunnastamisfe.

Tarkus: kuis teep Jummal pühhä waim sinno dndfas?

Jakkop: läbbi omma wakkustamisfe läbbi omma wastfes teggemisse, nink läbbi omma hoitamisfe.

Sis üttel se tarkus: se Emm. wasta, sinna ollet kurruse wäärt, et sinna omme latfi nink da ollet kaswatanu.

Se päle kuis se tarkus töist: kelle nimmi Samuel olli, nink üttel tulle Samuel kas sul om hääl meel et ma fult, katekismust küssi?

Samuel: Ja töttest: kui se sulle armas om;

Tarkus mes om se taiwas?

Samuel: üts lige dndfamb paif, kun Jummal esä elläp.

Tarkus: mes om se pörö?

Samuel: se lige häädäitkumb paif, nink sääl om se ellämisse paif, julgii parratsil: kurratil nink surmat.

Tarkus: mes sinna tahhat hääl meel taiwate tulla?

Samuel: Et minna Jummalat näe nink teddä ilma wässimättä orja et minna kristust näe nink teddä iggawes armasta; et minna püh-

hä waimo täwweust tunne, kumba siin eäle ei woi tulla.

Tarkus: üts bige armas poiskenne om se ke ka häste om opnu.

Sis üttel: Tarkus tulle, **Josep:** kas sinna ollet rahhul, et minna sinnust kätte kess, mist küssi?

Josep. Ebämeest hääl meel:

Tarkus. Mes om se inniminne?

Josep: üts moistlik lood assi, mes Jummal om lonu, ni kui minno welli üttel.

Tarkus: mes peäp innimisse lige suremb murre ollema?

Josep. kui temmä wois dndfas sada:

Tarkus: mes om se dndfas samisse sönnä mötteldä?

Josep: et henda se inniminne läbbi pattu ütte perris orjusfe sisfe om töuganu.

Tarkus: mes om tettä se man: et se inniminne läbbi pühhä kolmainousfe dndfas saap?

Josep: Ni kui se paat, üts kange nink suur röwel om, et meije keäke temmä küssi ei woi ärrä pästä, muido kui Kristus innimiste wasta ni armolik om, et temmä teddä töttest fest häädäitsest saifusfest tahhap pästä.

Tarkus: kes ne omma ke dndfus sawa?

Josep: ne ke temmä lunnastamist wasta mötwa.

Tarkus. Sinna armas poiskenne **Josep:** Sinno Emma om sinno häste oppetanu, nink sinna ollet seddä häste räbbele pandnu.

Sis kiese se Tarkus: Seddä wannembat poiga, nink üttel tulle Mattis. Kas ma sinust ka peä karekismust kūsirwä.

Mattis: Segä olle minna sōāmešt rahhule?

Tarkus: Kas, leddäke enne Jummalat om olnu?

Mattis: ei mitte fest Jummal om iggawenne ni ei olle ka middäke ilma temätä todū se kuwe päwäka löije Jummal taiwast nink maad merd nink kil mes neide sisen om.

Tarkus: mes sinna fest püblisť mötlet?

Mattis: se om se pühhä Jummalä sōanna.

Tarkus: Kas se sisen om middäke kirjotet mes sinna middäke ei moista?

Mattis: kil paljo.

Tarkus: mes sinna sis teed, kui sa seddä kottust toet mes sa ei moista?

Mattis: minna mötle Jummal om tarkemb, kui minna: nink minna palle ka et temmä mulle sedddä tutta annas, mes mulle waja om.

Tarkus: mes sinna usfut fest kooljide üles tösfemisfest?

Mattis: minna usfu et ökwa se samma saap üles töusma mes mattutu om ent hukka minnemärtä nink seddä usfu minna kindmäst, 1) et Jummal säddä om tootanu 2) et temmä ka seddä wäkkew om täütmä.

Tarkus Teije peäte iks omma Emmä kuudma, nink seddä häste pruukma, mes teije ollete ppnu.

Sis saije se Emm. wannemb poig többits ses nink täl olli se haikus sisfest, ni et täl koolda olli, sis olli sääl liggi ürs wanna nink hä arst, kel nimmi olli Moistlik. Se mannu lähhät se Emm. nink temmä tulli.

Kui temmä nüüd sinnä tulli, nink seddä poisfest kaije, sis moist temmä et se pois surma többen olli, nink üttel temmä Emm. mes söki temmä wimate om sönu?

Emmä Mes söki muud kui hääd söki.

Se arst üttel: Se pois om middäke sönu mes täl köttun kinnit saiasap, ke ilma rohota ei wot mitte wätjä aetus sada Temmä peäp arstitus sama, ehk temmä kolep.

Samuel üttel: Emmä Emmä! mes se sis olli mes minno welli wöt nink seije ni peä kui meije Selletäjä maja mant ärrä tulline? Sääl olli jo kurrat pool ülle müri üts Pu aid, nink sääl olliwä mönne Puu ülle müri alla tutnu nink temmä kaksas nink seije.

Emm. Töttest temmä, wöt nink seije: O, se rummal pois et temmä seddä teggi, minna keli kil ent temmä teggi siski.

Arst minna tijä et temmä middäke om sönu, mes terwe ei olle, nink se om lige kahjolit kumb, se om Peeltsehubbi Pu willi minna immetelle et teid keäke se eest ei olle hoitnu, mitto omma fest koolnu.

Se Emmä nalki hundama, nink üttel: o sinna kerke meletinne Poiskenne: o sinna holeto Emmä: mes peä minna omma poiaka teggemä?

Moistlik: ärrä heitiko mitte ni wäega se pois woip käl jälle parrembas sada ent temmä peäp enne se rohhoika sama wäljä aetus.

Emm: minna palle prufti Eige parrembat Kunsti temmä man olge se kallis kui taht.

Moistlik: minna loda et se saap hääs sama, se päle teggi temmä ütte rohhto se olli seggä, tu, wassika nink sikkä werri nink nore Lehmä tuhki, nink olli Ifovi röhkust sissen, ent se olli nörk, kui se Esfand moistlik seddä näggi, et se rohhi nörk olli, siis teggi temmä ütte töist, se olli Kristusse leppinko harwu werri, nink seggäs mönni pari totussi nink weidi Sola, nink et temmä enne peäs paastima, nink sis pattatse filmä wäka seddä rohhto sisse wötmä.

Se sädus om nörk, ent Kristusse waiwa man oppitas digede pattu eest hirs moma.

Kui se rohhi walmis olli nink se pois seddä häifo tuus, sis es tahha temmä seddä mitte sisse wätta, ehk teddä käl se töttu wallu wäeka waiwas, ni et tälle se tött Lahki Eääs.

Se arst üttel: Tulle tulle sinna peät wötmä.

Poiskenne, minno sba tulkap se wasta nink minna teddä jälle wäljä ossendamä.

Emm. minna palle sinno Esfand Moistlik, kui se maidsap nink mes maggu täll om?

Moistlik: See om hä maggu, nink and selse Emmäle ütte neist pillist maidsa.

Se Emm. üttel: o mattis se rohhi om makkus kui messi, kui sa omma Emmä armas,

tat, nink omme wellitsit, nink omma ello sis wötta seddä.

Päle se wöt temmä sure waiwaga nink Pallemisfeka, et Jummal seddä tahhas önnistada, nink sis wöt temmä seddä, nink sis naksi sissest puhhastama, nink temmä jäije maggama, nink naksi higgonema, nink se wallu löppi täl kohhalt sissest ärrä.

Weidi aja peärräst naksi temmä jo leppika Eöndma, nink se tarkusse nink Jummal peljoka juttu ajama, kui temmä jo olli terwes sanu.

Kui se pois olli terwes sanu, sis üttel se Emmä: Esfand moistlik: mes ma sulle sinno walwa eest peä masma? et sa minno latse wasta ni usutaw ollet olnu?

Temmä koste: Seddä wälkä peät sinna Eige arste Esfandalle ette kandma, nink teddä se eest kitmä.

Se Emmä üttel: minno Esfand kas neid pilli ka wöit mu többe wasta prufti?

Moistlik: ne pilli omma Eige többe wasta hä prufti: mes neile tee käljulle johhus, nink kui nemmä digede sama walmistedus, sis omma nemmä ifkes hä.

Emm. minna palle tee mulle 12 Tosi täid seddä rohhto. Gest kui mul seddä om sis ei olle mul waja eäse muud rohhto wötta?

Moistlik: Se rohhi om dige wäega hä: kui sa nörk ollet: et sa terwes saat, ja minna woi üteldä kui seddä rohhto dige aufaste nink ni kui sünnis prufti. Sis sadap temmä ka seddä iggawest ello: ent sinna ei peä seddä rohhto mu-

do wõdta, ehk andma, ni kui ma sulle olle ette kirjodanu, se man ei olle muud middäke waja kui klasikesseka pattatse filmä wetti.

Nida and se Arst feddä Roho Emmändäl poiskeisilli nink hallelik, nink mannis matist et temmä ei peä ennamb wõra ärrä keelta Puust söma.

Se Tarkus taht et se mattis tält middäke peäs küssimä? et temmä tälle ette wois selletä.

Sis küssse se terwes sanu mattis temmäst melles ennambeste ne Roho mörro omma?

Tarkus. Segä näütä kui wäega üts lihhalik süddä Jummalä sönnä wasta om.

Mattis. Mes meije se man peäme opma et tullest ne kibbena kõrgele lendäwä nink ne päiwä paistusse jone paistwa alla?

Tarkus: et ne kibbena ülles läwä se oppetap kui tao ütte usklikko henge himmo nink Jh. kamisse ülles Kristusse pole läwä, nink et se päiw omma lämminde paistust alla paistap, se näüdäp ehk küt se ö kõrge, sis lasssej temmä sis si omma armo alla meije waeste söämide päle.

Matt. Melles se wilka kaar sis tösssej kui päiw paistap?

Tarkus. Et se Jummalik armo lepping Kristusse sissen meijeka saap kinnitedus.

Matt. Melles tullesse ne lätte merrest läbbisema?

Tarkus: segä näüdetäs et se Jummalä arm Kristusse ihho läbbi meile tullesse.

Matt: Melles se pelikan omma Zankula omma rinda katski küssup?

Tarkus: et temmä essil omme poige omma werrega toidap nink meid oppetap et Kristusse kõrgele kütetu omme poige nink omma rahwast nida armastap, nink neid nida omma lihha nink werrega toidap, nink sest surmast neil tunnistap.

Matt. Mes meije peäme opma kui meije kikka kirgimist kuleme?

Tarkus: opma mõtlema peetri pattu nink saddamisese päle.

Senni olli se ku aiga mõda lännu, nink nemmä anniwä majan tedä, et nemmä tabhiwa jälle reisi peäle minnä.

Sis üttel Josef ommale Emmäle, se om waja et sinna ei unnetä kedäke selletäjä maija lähädädä, nink pallelda et temmä Esfandat suur Süddä saadjas lähätäsi.

Emmä: Sinna armas poisikenne minna olles feddä peake unnedanu nink temmä teggi ütte paistusse kirja, nink and se usse hoidjä walwaja kätte, et temmä feddä selleräjä omma hä söbbera kätte sadas ütte kassu läbbi, nink selle wijäl le täk walwaja üteldä minne nink üttele et minna sinno olle lähädänu.

Kui se maja perre näiwä, et nemmä mõstliwa ärrä minnä, sis kutsewa nemmä feddä maja rahwast küt kofko nink ütliwä meije tabhame teile middäke näüdädä, mes teile tee pääl mällestes, jääp.

Sis weiwä nemmä neid omma warra kambrä, nink näüdiwä neile feddä ubbinat kummast Ewa olli sönnu, nink ommale miyhile ka andnu, nink et neid seperräst paratissit wäljä

aedi, nink küssewä mes teije mötlete mes se om?
se Emm. üttel minna ei ttiä: kas se om sōōf wai
surma rohhi? sis selletiwä nemmä tälle seddä,
nink temmä immetelli wäega.

(Se perris pattu tundminne om hirs-
mus)

Se päle weiwä nemmä neid ütte tōisse pais-
ka sis üttel Jakkob omma Emmä wasta saiske
siin weel weidikesse, se om üts wäega perrä möt-
lemisje wāart asfi. Sis saisiwä nemmä, nink
neide siimil olli õige himmo seddä wiljalt kaeda.

(Se kaeminne Kristusse ristfi päle ke se
tatiwa reddel om, se om hengelle tullulif.)

Perräst weiwä nemmä teddä ütte Tarre sis-
se kun üts kullane ankri olli illes pantu, nink üts
liwa wōtta seddä henneka sega woit teije kif sad-
damissi nink kurja ilma ajal kindmāid saista ka
Petre 6, 19. (Se om lodus.)

Se ille olli neil hä meel: nink weiwä neid
ütte mää päle kui Abraham meije Esfä omma
poiga, Isakit taht ohwritseda, nink näüdiwä
neile seddä Altarit puid nink seddä wāist,
fesi ne omma sääl weel tādambä päwānt allale,
kui nemmä seddä olliwa nānmu, sis ütiwä nem-
mä oh! kui wäega Abraham omma Isandat
om armastanu, nink henda esfi ärrä salgnu.

Sel ajal kōpput üts usse päle nink se usse
hoidja teggi ust wallale, sis olli se Esfand Suur
süddä. Nink temmä terwit neid, nink üttel nei-
le, minno Esfand lähhat teile eggäütteleplassi
wina nink Saija kannatā ubbinat, nink neile
latfilli Rossinit nink wina marja et teije henda

te pääl woite kostuta, temmä tullemisse ille ol-
liwa nemmä wäega rōōmsa.

Sis lätsiwä nemmä tee päle, nink tarkus
Jummala pelg saduwa neid paljo maad, wārrä-
jä mant küsse se Emmānd, se waiwoja läst? kas
keddäke seni olles, möda lānnu? Temmä üt-
tel üts ainus se aja sissen, nink se üttel mulle: et se
Kuninga tee pääl hirmsa tee Riisia olles olnu,
nink et ne warga olles finni woetu, nink surma
kōhhus neide ille möistetu. Se ille heitwä nem-
mä wäega: sis üttel mattis Emmānd ärrä pel-
jäko, ni kui Esfand Suur süddä meije saadja om.

Häddä om ikkes se perräst ei peä jul-
ge ollema ei ka heitimä, enge Kris-
tusse päle kaema.

Nink se Emmānd üttel walwoja wasta lasse
omme Reiwit ikkes walge olla, nink ärke lasse
mitte õli puduta.

Neile poisikeisille üttel temmä: Paete no-
russe himmu, nink wōdke Jummala peljusse per-
rä. Sis tensiwä nemmä lige eest nink lätsiwä
ärrä:

Kui nemmä näüd ärrä lätsiwä: sis kuuld
se Emmä wāhjä pääl ütte luno laulmist, nink
se laul olli nidate:

So arm o Isfand rikkas; om mo
terwen ellun nättä: So majan elläddä
hä om, nink sinnä samma jāmā.

Kui temmä weel kullel, sis kuuld temmä
jälle et üts tōine neide sõnnuga wasta koste.

Sest meije Jummäl kōrgemb hä om halle-
st meil ikkes nink Isfälikko armoka meid arms-
fast ümbre wōtta.

Sis küsse se Emm. Tarkusselt mes lind se om,
 ke ni illustaste laulap? Temmä koste, ne omma
 meije wäljã tule Sirkofesse, kui kewãjãlt neid
 lillikeisi nãus ma pããl, nink se pãiw armsaste
 paistap, neid woip fige pãiwã kuulda nemmã
 omma üts hã selts, kui se meel rasse om: Tarw.
 Ullem L. 2, 11 — 12.

Nõud nakkivã nemmã mäest alla madda-
 lusse orgo minnemã, nink nemmã kaiwa hãste
 henne ette nink ni tulliva nemmã dige hãste alla.

Sis lãts neide saadja neide een, nink nem-
 mã lãtsivã perrã, se pãle üttel Esand Suur
 Süddã, meil ei olle waja se maddalusse orro
 eest middãke peljãtã: sest se ei te meile middãke
 tahjo. Sest se maddalusse org om meile fige par-
 remb nink sugguikkumb paik, kui teãke Suur-
 wel sijã tullep ni kui meije nõud, kui teãke om-
 mille Siimile lussti otsip. Sis woip temmã siin
 nãttã mes teddã õigede woip kostodada, kae kui
 haljãs se org om, nink kui illustaste temmã lille-
 ka om ehitedu, minna olle paljo hãddãlist wai-
 watu rahwast nãnnu, sel siin orrun õige hãã
 meel om olnu. Sest Jummal panney tõrki wa-
 sta, ent maddalille annap temmã armo.

Kui nemmã nida tõneliwa, sis nãijewã
 nemmã üttele poisil ke omma Esã lambit hois,
 sel poisil olliva waega halwa Keiwa sãljãn, ent
 temmã olli rõõmsa nink hãmelelik nink kui tem-
 mã ni ütsindã iste nink laul temmã. Se Suur
 S. üttele: kuulge mes se lamba karjus laulap?
 sis kuliwa nemmã nink temmã üttele:

1.
 Ke armastap maddalust: se hoijedas
 saddamast, ke om waene pattane: om-
 man melen wãikenne, se om Jesu ar-
 mas lats: armun teddã sadetas, ehk
 kül selge waisus nãus:

2.
 Seãa rahhul olle ma, se om suremb
 warra ka: Mes mo Jesus annap
 mulle. Sest saap mulle wiisjãlt kül,
 kui rahhulik süddã mul kaep sinno ar-
 mo pããl.

Se pãle üttele: se saadja: kas teije moista-
 te et sel poisil üts rahhulik ello om, temmã kan-
 nap neid rohho lille ennembã omman puhhun,
 kui sammeti nink sidi reiwast nink sest tahhame
 weel tõnnelda:

Meije Issandal olli enne muste siin arrun
 ka lust hone: tãl olli wãega hãã meel siin ol-
 la: tãl olli armas se allandusse orro lãbbi tõn-
 di, sest siin olli tãl se laul wãega mele perrã-
 linne.

Kristus kui temmã lihhan olli, sis ol-
 li temmã rõõm allandusfen. Matt. 2,
 9. will. 2, 7. nink weel.

Siin woip kiki ello Seggãmissest rahhulle
 olla, ikmu paiga omma tũluka tãndetu ent
 siin maddalusse orrun om ütsindã rahhulik nink
 wailik paik, siin orrun ei kãu teãke kui üts pat-
 tane tee tãhijã.

Minna ütli jo meije Issandal olli ennitset
 ajal siin orrun, temmã lust hone olnu, nink
 tãl olli siin armas tõndi, ni masap temmã

Ka selle rahwalle, ke temmä jälgi armastap sis üttel Samuel Esfand Suur S. minna tunne et minno Esfa sijn orrun Apolionika om tappelnu:

Suur S. esfa tappel saäl een se platsi päd, saäl om wäega kitsas kottus, nink se om üts kahjotik paik, sest kui neil tee kääjille üts õnnetus ette tullep, sis unnedawa nemmä kil sanu armo ärrä, nink kui se arm om unnetedu nink sest tullep üts wärrisejä südda.

Sis üttel se saadja neile, kaeke sijn om se paik: sijn saie se R. i. nink säält tulli se Apolion temma päle, ka sijn, om se R. i. werri neide kirowe päd, nink kaeke ka sijn omma ka ne Apolionika katski lännur, poli maan. Kae kui nemmä sedda maad omme jalguka omma ärrä sõknu tõttest se R. i. om henda kui meest näädu, nu nink sijn tullep weel se tõine org, nink se sis, se same meije nüüd sullema.

Kui nemmä nüüd eddesi läsiwä, sis tulliwa nemmä nüüd surma warjo orgo nink se olli pikkeemb kui se tõine kumb neide hirmotamisese asjuka täüs ollt, ni kui mitto sest omma tunnistanu, läsiwä kahjota se läbbi, selle et neil päiwä walge olli, nink Esfand Suur S. neide saadja olli.

Se Surma warjo org om üts kiusatus õtse kui Gummal, se iggäwette surma kätte tahhas anda, kumb siski löbbi. Jესusse Kristusse sisse saap ärrä, wäartus.

Kui nemmä sen orrun kääwewä, sis kuliwa nemmä õtse kui kolu Nahwa hundamist,

nink säräst kalpmist ke suren waiwan waiwatas, ne poisikesse wärrisiwä ne naise jäiwä walges, ent neide saadja kääst neil Rohhulle olla, nink kui nemmä eddesi läsiwä tusiwa nemmä et se ma neide al naksi wärrisemä ent es näe keddäke, sis ütliwä ne poisikesse, kas selle häddätsisele kottus selle wahhelt ots ei sa, ent neide saadja kääst neil Rohhulle jäda, nink häste henne ette kaeda, nink üttel muido woide wahhelt keel kaplu sada.

Sis naksi se Jakkop többitses jämä, nink minna mõtle et peljo perräst sis and temma Emma tälle weidi Piretust nink 3. pille, mes Esfand moistlik olli walmistanu, sis saije temmä jälle parrembas.

Sis üttel Esfand Suur S. kes pelkik om se hoitko henda häste minno liggi sijn tulli se wainlanne dige liggi, ent se saadja läts õkwa temmä päle, sis kätte temmä neide silmi eest ärrä, sis tulli neil meelde, mes jo ammo om üteldu, saiske kurratille wasta sis pakkep temmä teid.

Kui nemmä henda weidi olliwa kostodanu. Sis saije halleik taggasi, nink näggi ütte sõrwi ke joosten ni kui üts tee rõwel joosg, ni et temmä heili kil se org täüs saije, nink nemmä pelkisiwä wäega, sis last es Suur S. neid een minna, nink es si S. S. läts temmäka tapsema ent kui temmä näggi et temmä tälle wasta tulli, sis taggasi temmä ärrä, nink saadja läts neide een, senni kui nemmä ütte paika tullinwa, kun üts haud tee päle olli kairwetu. Ni lagia kui se tee õtse, kui nemmä tahhiwa ille minnä, läts se haud ni pimmedäs, et nemmä middäke es näe, euge

Kulwa ni kui wainaste joesmist, nink säätt
hawwast tulli tulli nink Suur ärelisse wäjä.

Kui se kaeminne Kristusse päle Eäda-
mest ärrä loop, sis ei wol ütete kit-
tust nättä, nink sis om ni kui wäe-
mätta sest häddäst wäjä sada.

Suur S. mul om käl nüüd nida kui mei-
je suure kelo sisen olleme, ent siski peäwä ne ke
pimmedän kändwa, nink kel walgust ei olle,
Jesanda nimme päle loodma, minna olle mitto
kõrd se orro läbbi lännu, nink om mulle weel
rassemb olau kui nüüd, nink minna ellä siski,
nink keäke ei olle minno päästnu, kui temmä nink
minna usumeije same wäggewat päästmist sama,
tulkem hõigakem walgust kemeije pimmedust
woip walgustada.

Sis tännitiwä nink päästiwä nemmä Jum-
malat, nink Jummal läbbät neile walgust, nink
pääst neid pimmedusfest, sest nüüd es olle ütete
keelmist eunamb tee pääl nink se haud sulleti
kiini.

Sis üttel Josef: kas meije ei woi se orro
otsa weel nättä? se saadja üttel kaeke häste om-
me jalgu ette: sest meije woime pea keel
kaplu sada sis kairwa nemmä omme jalgu ette,
nink lästiwä eddesi, kui nemmä neide keel kaplu
ülle olliwä sanu, sis näiwä nemmä ütete Meest ke kur-
ral pool hauda olli heidetu, nink temmä lihha olli
kik iuije päält ärrä kistotu, sis üttel se saadja, se
om holetu ke seddä teed läts, nink paljo atga
wiit. Sest siin om se jo paljo ärrä tapnu, nink
siski omma se Nahwas ni hullu nink kerke mele-
ga et nemmä ilma saadjata se peäl kääwä, ni

olli se waine R. i. ka: se olli üts imme et tem-
mä weel läbbi saije, ent temmä armast Jumma-
lat nink täl olli hääd Eäme teedminne: muido
es olles temmä eäle läbbi sanu.

Kui nemmä nüüd se orro otta saima, sis
tulli säätt onest üts wasta Eäjä üts pik se
hõigas Suur S. nink üttel kui sagede olle
minna sinno jo keelnu et sinna seddä ei pea teg-
gemä, es S. S. mes ma ei pea teggema? se
pik koste sinna tijät käl mes ma tahha, minna
tahha sinno kae tödd üts kõrd rikku, sis üttel se
es Suur S. anna ommete tedä mes riid se om
mink ülle meije riidleme? se pik üttel: sinna risut
maad, sinna warrastad naissi nink latfi, nink
weät neid ütete wära ma sisse nink teed minno
Esfanda kaaningriki närgas sis üttel Suur S.
minna olle Jummal Sullane tairwast: minno
ammest om se: neid pattatsit pattust käändmis-
se pole kutsu. Mulle om kästu usfinast kuluta,
et mihe nink naise nink latse pimmedusfest wal-
guse pole, nink kurrati woimusfest Jummal
pole käändmä kui nüüd sinno ette wõtmine nink
Edd meel om, sis tahhame se asja perräst tap-
pelda? ni pea kui sa tahhat?

Sis tulli se pik lähhembälle, nink Suur
S. läts tälle lähhembälle nink tömmas omma
mõla wätjä, nink se pik tulli temmä wasta Nuis-
jaka, nink se pik leije Esfanda Suur S. ütete
lõgika, ni et temmä Põlwille mahha saite, ent
ne Naise nink latse nagsiwa tänni ent es Suur
S. tössi jälle ülles nink harwas se piklä kae ä-
rä. Nida tapliwa nemmä terwe tunni ütten
paigan, kui nemmä ni kängeste tapliwa, et sel-

pi käl nõnna Sõbrmist tos wälja tulli ni kui
katlast se sure pallawaga.

Sis iste temmä mahha hengämä, nink
Suur S. piddi palwust: nink ne naise nink latse
se pälfiwa allasi, kui nemmä nüüd ollirwa hõn-
go tõmmamanu, sis lätfiwä enimmä jälle kofko,
nink Es. S. S. löhjetteddä kange lögika mah-
ha, ent temmä üttel oda las ma jälle illes tulle?

Sis lätfiwä nemmä jälle, nink se pi käl talst
omma nuijaka es S. S. pääd katski murda.

Kui es S. S. seddä näggi: sis joost tem-
mä wihhaka temmä päle, nink pišt teddä wijest
källe tuust läbbi, sis jätje se pi käl nõrkas, nink
es jõrwa omma nuija ennämb piddädä, nink
es S. S. pess. talle temmä pääd purrus.

Sis hõlfiwä nalle nink latse rõmo perräst
nink es S. S. fit seddä armsat Jummalat se
abbi cest.

Seddä asja kirjutawa ne nente perrän tut-
le jälle ütte tubbä kälge, et ne pärrän tulleja sed-
dä wois luggeda.

Nüüd saat temmä ütte löрге paiga päle kust
neid tee käljüt henne een woi nättä?

Sis istewa nemmä mahha hengämä nink
Seiwä, nink jõrwa, nink ollirwa rõdmsa, et
nemmä särätsest kahjotikkust waintassest ollirwa
pestnu, sis üttel se Emmänd, omma Poja wasta,
kas sa ollet seen täpiusset ütteleka kahjo sanu.
Temmä üttel; ei üttele enke weidi sis päle,
sest se olgo kanwen, et minno satan peäs tag-
gasi ajama, nink se arm mes mulle minno Es-
sanda nink teije wasta, se teeb essi ärrälte pal-
wust weel surembas.

Kas sa ees heidi mitte, kui se nuijaka sin-
no päle tulli?

S. S. Omma jõrwo ille sümis wär-
rifedä, ent minna hoija hendä se kullen se kan-
gemb om kui käl.

Emm. Mes sa sis mõstlit? Kui temmä
sin se ees mäise idkiga mahha kälje?

S. S. Minna mõile minno Esfand
seddä teodap, nink et mulle siski woimus saap.

Nink kui nemmä jälle nida eddesi lätfiwä
sis leiwiwä nemmä ürte wanna Tee käljät süg-
gawast maggawat, nink nemmä tufiwa teddä,
sest et tal oli tee käljä reiwä lep nink wõb.

Nink se es S. S. ärrät teddä ülles, nink
kui se wanna Esfand omme silmi wallale teggi,
tännit temmä mes om? Kes teije ollete? mes
tell sijn teggemist?

(Se om waja, et üts Kristlik käljät
idist Kristlikkun käljät wästsest är-
rätap.)

S. S. Tulle. Sõbber ärrä peljako mei-
je ei olle muud kui hä sõbra.

Sis tõssi se wanna Mees ülles, nink kūs-
se kes teije, sis ollete? Suadja üttele: minna
olle suur S., minna sada neid tee käljüt se
Taimasse ma pole.

Sis üttele se wanna Esfand Eõnnele-
ja. Se oli temmä Nimmi, minna palte an-
dis, minna peksi teid. Särätsest rõdvolit olle-
wat? ent nüüd näe minna et teije üts hä rah-
was ollete.

S. S. Ent mes sa ommete olles tennu?

Kuis sa henda olles arwitanu? Kui meije Säärätse rööwit olles olnu?

Rönn eleja. Mes ma olles tennu? minna olles wasta pandnu, ni kawwa kui eäle hõngo minno sissen olles olnu, nink kui minna henda ni olles pidänu, sis es olles minna eäle ärrä wäartu, sest üts Kristi iniminne ei wäartä muido ärrä, kui sis kui täl essi hennest hääd meel om.

S. S. Se om õige: Sinna kõnneleja Esia; et sinna üts neist õigist ollet: sest sinna ollet tõttet üttelnu, hä kül sest et meije foggematta olleme kokko sanu, sis palle minna, ütle mulle omma Nimme? nink se paiga nimme kust sa ollet tulnu?

Rönn eleja. Minna ei woi mitte omma nimme üteldä, enge se paiga nimmi kust ma olle kutsutas; Mele pimmedusse allew, ke 4. päiwä weel kawwemban om kui ärrä rikmisse lijn.

S. S. O! Kas sa se Ma Mees ollet? minna mõtli et ma jo polest Mõdisti kes sa ollet? Kas sinno nimmi ei olle mitte sest wannast kõnnelemisest? Kas om ni?

Se wanna Essand üttel: ei mitte kõnnelemisest enge kõnneleja essi, minna sõwwa et minno Nimmi minno elloga üttele kokko süanis, ent minno Essand, kuis sinna moifat et minna se Mees olle? ke särätsest paigast tulley?

S. S. Minna olle omma Essanda man sinnust kuulnu, sest temmä tijäp kil mes ma pääl sünnip, minna olle mitto kõrd immetelnu

et keäke teije wakkast süä tulley: nink teije allew om paljo halwem kui se ärrä rikmisse lijn essi.

Kõnneleja. Ja meije olleme paljo kawwemban päiwäst ärrä, nink seperräst olleme meije paljo kilmembä nink meletumba, ent olgo ka üts iniminne Jea mäe pääl, kui se õigusse päiw enne temmä ille illes tõssey, sis saav temmä kilmänu sõä ommete kostotodus, nink ni olli se luggu ka minnoka.

S. S. Minna usu Essand kõnneleja, et se jut tõiji om.

Se päle terwit se wanna ausa Mees neid Tee kääjäd pühhä armsa Suu andmissoka, nink kusse nimme nink neide luttu?

Sis üttele se Emm. minna tijä et sinna minno mihe nimme ollet kuulnu? Se wagga Ri. i. olli minno Mees, nink ne omma temmä laste, kui temmä seddä kuuld, sis karras se wanna Mees rõnuwerräst illes, nink mohhali nink õnnist teddä tubhanda hääd sõudmissoka.

Nink sis kääud temmä henda neide poiseste pole, nink kusse neide nimme? nink nemmä ütliwä tälle omma nimme, nink temmä üttele neile.

Mattis. Olgo sinno süddä matteusse se müüdniko saarnane.

Samuel. Olgo sinno Süddä Samueli se prohwetli saarnane ussun nink paltwussen.

Josep. Olgo sinno süddä, Josepi saarnane ke Botiwari majan pohhas jäij, nink wakk kil libha ajamissi.

Jakob. Olle sinna, kui se õige wanna Jakob. Ni kui se Jakob Issanda welli olli.

Matt. r. 9, 9. Law. 99, 6. 1. Mos. r. 5, 9.
39. Witek. 12, 2.

Se päle ütšiwä nemmä ka, et se halle-
lelik omma lina nink Söpru olles mahha jä-
nu, nink se Emm. nink temmä lasse ka tulnu,
sis ütštel se wanna Mees sinno kutsutas hall.
sinna peät läbbi Hallestusse sama hoijetus,
senni kui sa sinna tullet, kun so süddä hales-
tusse lättet römöstikko palkeka saad näggema.

Sel es, S. S. olli hä meel, nink moh-
hali omma seltsimihhe perräst.

Kui nemmä nüüd ütten eddesi lästiwä, sis
küsse se saadja sel wannalt? Kas sinna ütše
es tunne kel nimmi olli Es sand waiwatu,
ke ka ommast wäikast tee kähjäs olli sanu?

Rönnelaja. Ja dige häste, se olli ütš
Mees kenne asjal dige pohhi olli, nink ütš töd
melelik tee kähjä, minna ei olle säräst omma
terwe ello aja mitte nännu.

S. S. Minna kule sinna tunnet jo teddä
dige häste? selgede?

Rönnel. Ja minna tunne, minna olle
esfi temmä seltsi Mees olnu, kui temmä eddi
mält naksit mötlemä, mes minnust peap sama?
sis olli minna temmä man.

S. S. Minna olle temmä saadja olnu
minno Es sanda majast, senni kui tairwa wärrä-
jä mannu.

Rönnel. Sis tunnet sinna jo teddä et
temmä wäega inimelik mees olli?

S. S. Minna tija seddä minna woiše
temmäka käl kannata.

Rönnelaja. Hä käl, minna tahha tem-

mäst ommete kuulda, kuis temmä hendä sinnust
lassnu sata?

S. S. Oh temmä olli ikkes hoikas,
nink möttel ikkes kas temmä saas sinna kōhhe
temmä himmo olli, fik asja hirmotiwa teddä
mes temmä kusteke kuuld, ehk käl middäse was-
ta es olle, minna olle kuulnu et temmä katse-
de mötlemisfi mülgin terwe kuu aiga om-
unnanu, mitto omma temmäst möda nink ille
lännu, nink temmä es julgu, mitto änkšiwä
tälle kätt, ent temmä es julgu, nink temmä es
tahha ka mitte taggasi minnä, temmä ütštel ehk
ma kōse, siski ei kändä ma taggasi, nink olli
ni mahha lissotu, ni pea kui ennegē weidikesse
een olli, kui temmä ni kairwa katšide mötlemis-
se mülgin olli olnu, sis paštenu se päiw ütše
hommokost dige selgede, sis julgu temmä nink
tüllil ille, sis es tahha temmä siski usku, minna
mötle et täl om ütš katšitemötlemissē mülk Sö-
ämen olnu nink temmä om ütše mülki hennēka
lūmbre weddānu, muido, es olles temmä eäle
nida olnu, kui temmä jo tee pääl olli, himmust
temmä se kitta wärräjä pole, mes se tee algmis-
sen olli, nink sääl sais temmä paljo aiga enne
kui temmä julgu kōppudada. Kui wärräjä üt-
les arowati, sis jooff temmä kōrwalle, nink
möttel et temmä se wäärt ei olle, nink ehk tem-
mä käl enne se wärräjä man olli, siski lästiwä
mitto een teddä sisse, nink se waine Mees jäise
wärristen satsma, minna woi ütšedä et se tem-
mä hättä näggi, sel olli dige halle temmä ille,
nink Siski es tahha temmä taggasi minnä, woi-
mäte wöt temmä seddä wasšarat mes se wärrä-

ja kullen, ning leijs kais kolm kord se warraja
 pale, se pale tulli kaake waja, ent temma tag-
 gasti ni kui enne, se ke sedda ust wallale teggi
 laats temma perra, ning uttel talle, o sinna pel-
 gaja mes sul wigga? ent temma fatte ma pale
 mahha, se ke temmaka konnelt immerelli se ille,
 et temma ni arra minnestu, ning uttel talle
 Mahho olgo sinnoga, tosse illes minna olle sin-
 nole ust illes arwanu, tulle sisse sest sinna ol-
 let onnistetu, se donna pale tossi temma illes, ning
 laats warristen sisse, kui temma sissen olli, sis
 habbesi, temma, ning es tahha omma palget
 kelleki nauda, kui temma saal tükki aiga ni kui
 tee kajuil sunnis olli olnu, sis kasti, tal eddesi
 minna, ning talle naudet ka se tee kumba tem-
 ma peas minnemä, sel wisil tulli temma meije
 Essanda Selledaja maija, ning ni kui temma
 kutsa warraja een olli tennu, ni Sammode teg-
 gi temma ka Selledaja usse een Temma olli
 saal walsan kütma kaen paljo aiga, enne kui,
 temma julgu heigada, ning siski es tahha tem-
 ma mitte taggasti minna Tol ajal olliwä ne db
 waega kütma ning pikka ja sal olli ka kutsa war-
 raja man reisi pas antu, et minno Essand ted-
 da olles wasta wotnu, se olli temma puhhun,
 ning temma olles talle utte kanger saadjat andnu,
 et temma ni pehine soameka Mees olli, ent tal
 olli siski pelg usse een hoigada, saraatsel wisil
 karrowe temma illes ning alla, ning se waene
 Mees olles pea arra koolnu ning temma olli
 ni mahha kitsotu, ning paljo tulliwä perran
 tedda, ning kopputiwa ning laatsiwä sisse, ning
 siski es julgu temma; wimate kaise minna om-

mast aknast walsja, ning kusse kes temma olles,
 sel waisel nihhel olli wessi sifman minna tuse
 kül mes talle pudo, minna laatsi sisse ning jut-
 tusti sedda ommale Essandalle, temma labhat
 minno jalle walsja talle julgust andma et temma
 sisse tulle, wimate tulli temma ommete sisse,
 ning minna woi uttelda, et minno Essand di-
 ge Jimme armolik temma wasta olli, tal oli
 weel waega kallist söki lawwa paal ille jänu
 ning and sedda temma ette utte Taldriko
 paal, sis naüt temma omma reisi passi, minno
 Essand kaise temma pale, ning uttel sinna olles
 kül wotnu julguda kui sa sedda ennemba olles
 naütnu, kui temma tükki aiga saal olli olnu,
 sis saije temma soand ning olli weidi julgemb,
 sest sinna tijat minno Essandal om waega heide,
 ning halletik soa, essi arralikult neide nõrku
 ning wawatuide wasta, ning temma naüt talle
 kile saraatsit asju, mes talle lige surembas rõmus
 olliwä kui temma kile haad sijn paigan olli nan-
 nu ning walmis olli, sis and minno Essand tal-
 le mitto kinnitust, sel wisil laats temma arra,
 ning minna laatsi temma een ent temma olli uts
 Mees ke weidi konnelt, ning waega saggede
 puhhas.

Kui meije sinna tullime, kui ne kolm her-
 ritse olliwä illes podu, saal uttel temma, min-
 na mõtte katside, kas minna ka saraast otsa ei sa
 sama?

Ent kui temma sedda risti ning hauda nagi,
 sis olli temma waega rõmsa, sijn taht tem-
 ma utte tükki aiga mõtelda, ning kaeda, kui
 meije se warwa mae alla tullime, se es tee talle

üttefe keelmist neida temmä es pelgä ka üttele
neide löwwe eest, sest temmä es waiwa hendä
üttefe neide asju ülle enge se olli temmä pelg,
kas temmä üts kōrd armoga saas wasta woetus?

Minna weije teddä se moisa sisse ke Zs-
lus kutsuti, nink minna mõtti et temmä sijn
saav bige häameletik ollema, nink kui minna
teddä sadi et temmä neide neitsiteka peäs hendä
Zutwas teggemä, sis häbbesi temma kellekika
lige wābhembat sōnna kōnnelda, temmä taht
ennembä ütfindä olla, nink Siskt olli täl kēs
lust tullulikko juttu kuulda, täll olli ka suur me-
lehä wannust asjust neid kaeda nink omman
sbāmen neide ülle mõttelda, perräst juttust
temmä mulle, et temmä sijn katten majan häā
melega olles olnu. Sääł wārrājā ma n
nink Selledājā Majan, ent selle et temmä
ni nõrk olli, nink middāke es julga kūsšidä?

Kui meije nida se ilusa moisa, mäest
alla se maddalusse orgo tullime? sis läts
temmä nij häste alla et minna eäle üttele inni-
mist ni häā melega es nāe maddalusse orgo
minnewāt, sest temmä es kae üttele se päle et
temmä ni wātkeme olli, kui temmä ennege wois
dndsas sada, ja temmä olli ka sen orrun ni
sündsā, et minna teddä eäle parrembaste ei of-
le nānu, kui temmä sijn orrun olli.

Sijn taht temmä selle male Guud anda
nink nelle Lillikeisille, ke sääł kaswawa, temmä
taht eggä Hommogo sen orrun ümbre kōndi, ni
hä meel olli täl sääł. Kae Zerm. kaib. r. 3, 27. 28.

Ent kui temmä nalksi sinnä Gurma warjo
orgo minnemä, sis mõtti minna, minna sa se

mehheka hukka sama, ei mitte seperräst et tem-
mä nalkap taggasi minnema: enge temmä taht
peljust ärrä kōolda nink tännit peljo perräst, oh!
ne kurrati sawa minno ärrä sōma, nink minna
es jōwroa teddä särätsest melest ärrä kōandä,
nink teggi säräst larmi nink tännit ni et se sam-
ma helli päle kē wainlasse olles julgust wōtnu,
nink meije päle tulnu:

Ent minna testi jo et sel kōrral se org bige
waiklik olli, nink meije Zssand olli kē wainlassi
ärrä keelnu, kui issand waiwatu sīsē läbbi läts.

Kui temmä sinna rühhiusse ladele tulli,
sis olli tutta ötse kui kē rahwas temmä päle
tulli, minna pelksi et meil mõllembil se pāā
saas katsēt pestu et ni olli temmä neide hullusse
wasta. Se ärrä nõijotä pohja kottal olli tem-
mä wāega walwja, ent kui temmä se jōe man-
nu tulli kumma pāäl üttele silda ei olle sis olli
temmä wāega walwatu: säisfusfen, nink üttel:
nūūd nūūd uppu ma ärrä, nink ei sa mitte se
palket rahhoka nāggema minkperräst minna ni
mitto penni kōormat olle kōunu.

Nink sel kōrral kui temmä läbbi se jōō läts
sis olli se wessi ni öhhufemae, et se mitte ülle
kängä es tulle, kui temmä ülle se jōō wārrājā
pole läts, sis kūsse minna luppā taggasi tulla,
nink sōuse tälle et temmä käl üllewāw saas was-
ta woetus, sis üttel temmä, minna sa minna sa
se päle lahkusime meije ärrä, nink minna es
nāe teddä ennāmb.

Kōnneleja: sis om tutta, et temmä
wimate henne wānu tulli?

S. S. Ja, ja, minnul ei olle eäle temmä

perräst katside mötlemist olnu: Temmä olli üts mees esfi ärrälifku waimuga, sest temmä pölg henda esfi, nink se teggi temmä ello ni rasses, nink olli ka mulle pahhandus'es temmä peljas kelleki minki suggust ülle kohlut tettä, ja et temmä saggede neide asju sissen henda taht ärrä sallata kumman kurja es olle, et temmä en- nege keddäke es tahha pahhandada.

Rönnneleja. Mes piddi ommete se süid ollema et säräne wagga mees fige ommä ello aja ni murrelil piddi ollema?

S. S. Se om ni kui jummal tahhap, üts peap mängmä, tšine peap ikmä, ni olli Essand waiwatu: ke iks peap ikma olli et temmä omma teed allandusfen piddi kälimä sen- ni kui otša.

Rönnneleja. Temmä olli üts Töbmele- lik mees mes hättä löwwis Tühhiuse ladel, neid es pelgä temmä mitte, ent van. surm pörge ne olliwä ne asja ke reddä hirmotiwa, et temmä neist katside mötlemisse sölmist talwalikko ma kottusfen weel saije pästetus.

S. S. Sinna ütlet bigede, sest se olli üts mele nörfus ei joht waimo nörfus, muido olles temmä taggasi käändnu.

Em. Se jut Essand waiwatu st, om mulle bige tullilil olnu, temmä waiwaminne olli ni suur et se nättä olli ent minnul om esfi suggu, temmä es julgu koppudada, ent minna piddi jälle wäega löma.

Sis löppetiwä nemmä seddä juttu, nink se Essand kōnneleja näski üttest tšisest tälle juttus, tama kelle nimmi Essand Essimetelinne.

olli, et temmä esfi olles ka tee päle tulnu, minna möttele et temmä es olle se kirtsa wärräjä läbbi tulnu? mes sääl tee algmisten olli?

S. S. Kas sa ollet temmäga wahhest kōnnelnu?

Rönnneleja. Ja mitto kōrd, temmä taht iks ni olla mes temmä esfi meel taht, temmä es holi bigest pohjast ei ka een kojust, mes tem- mä söämest tulli seddä taht temmä tettä, kui nemmä nida omma reisi pääl olliwä sis tulli neise üts joosten wasta, nink ütlet teije armas Nah- was, kui teije omma ello armastade, sis kaege häste henne ette, sest siin omma riisja een.

S. S. ütlet: ne omma ne kolni, ke wä- lo uskja päle tulliwä, nink nemmä panniwä häste neid kōrwa leisi teid tähhele, kas kustefe ne rōbwi peäs tullema? Ent nemmä es tulle mitte neide päle.

Se Em. Sōud seddä et temmä omme lasteka wois öb majja sada, sest nemmä olliwä wäsfinu. Sis ütlet Essand kōnneleja: Siin meije een elläp üts ausa Jünger kajus. Rom 16, 22: kui nemmä Sinnä usfe ette tulliwä sis tulliwä nemmä ilma kōppudamatta sisse, Selle et eest kōnneleja temmäst jo hääd tunnistust and. nink küsfewä kas nemmä siin wois öb majja sada?

Kajus. Ja armas Essand, kui teije hä Nahwas ollete? Sest minno maja om Tee käljide eest: nemmä olliwä kil rōbmsa, et se maja Essand ni armolil olli neide Tee käljide wasta nink temmä näüt emmälte nink lätsille üt- te paika nink Essand Sutr S. nink Essand kōn- neleja jälle tšiste kambre.

Sis üttel S. S. armas kajus: mes sul om öddako Öddm ajas, Sest meije Tee kajúá omma Täámbá paljo káánu, nink omma wás, sinu sest ni karwa kui minna sinno tunne, sis ei olle sul middáke pudunu.

Sis láts kajus alla omma fofke mannu kel nimmi olli maidsa mes há om: nink üttel mul om täámbá paljo Tee kájuid sanu Te middáke walmis, nink senni kui se söbm aig walmisteti, sis üttel kajus meije tahhame senni tullusikko juttu ajada?

Sis üttel kajus, kelle naine om se wanna Emmand, nink kelle túttar om se neitsi?

S. S. Se om se R. i. Emmand nink ne omma temmá nelli latse, sest nemmá omma ka temmá jálgi sisse astnu, nink nemmá himmufawa sinná minná kun temmá om.

Kajus kas se om se R. i. naine nink kas ne omma temmá latse, minna tunne sinno mehhe Esá nink Temmá Esá Esá, neide suggu olli enne Antiokian. Aptel. II, 216, se olli bige kallis rahwas, nemmá omma henda kui söámetik rahwas ülles nááidnu omma Isfanda een nink omma tee páál, minna olle mitmast kuulnu, se sinno mehhe söbra ollirwa, mes kiusatust nemmá tötte perrást omma kannatanu, tepen se sest suggusg olli, kel se Pá kiroweka katski röhhoti, Fakka b olli ka sest sammast suggust, se mökaga árrá tappeti, nink kui Peter nink Pawel ussu perrást árrá tappeti, sáál olli Zknaatius, se löwwe ette heideti, nink Romanous kenne lihha temmá tuije páált árrá kiskotti, nink polikarpus se henda tullen kui

meeft om ülles nááidnu, nink sáál olli úts se ülles olli podu, et nemmá teddá piddirwá árrá söma nink úts saije kotti sisse pandus nink merre heidetus, nink paljo kui aiga olles juttustada kuitas se suggu armust omma Isfanda wasta omma ka surman usfutarwa jánu, nink miina rómusta henda et se R. i. sárátsit poiskeisi om perrá játnu, nink nemmá sawa omma Esá jálgi sisse astma.

Sis and se kol teda: et se öddango Öddm, aig walrus olli, nink láhhát ütte Taidrikko Leiba nink Sola piddi kórra perrást sáádmá.

Kajus. Se olgo neile oppusfes nink kühodamisfes kui meije úts ford se kunninga man seddá Öddm aiga peás piddámá.

Sis todi se Öddk lawwa pále, nink pandi úts Labba luu nink rinna tük et nemmá palwusfeka seddá Öddm aiga peas nakkama.

Sis todi wina se olli werrew kui werri, nink kajus üttel neile, joge se om wina pu röhkus, nink nemmá jöirwa nink sawa rödsfas.

Sis todi ütte lirowaka pima, nink kajus üttel andke seddá neile poiskeisille et nemmá se lábbi kaswawa, 2. Petr. I, 2.

Sis töirwa nemmá ütte lirowaka woisind nink metti nink kajus üttel se om há se saap teije tundmist nink moistust kirnidámá, sest se olli meije Isfanda sökk, kui temmá lats olli, woisind nink mett saap temmá söma, et temmá saap kurja mahha játtá nink háád árrá wallitseda.

Nink nemmá kónnelirwa paljo armsast Isfandast karwa man, nink ommast reisi, set wisil istewa nemmá nink airwa juttu, senni kui se páiw ülles tössi, kui nüüd se rahwas üllewán

olli, sis káste Emmá ommal pojat Jakkabil ütte túkki piblist Esaja r. 53, p. luggeda: kui se otsan olli, sis kússe se es kónneleja melles siin üttele dás et se lunnastaja ni kui suur? Kummast saas tullema, et tál üttele nátko ei ka illo sa ollema?

Se pále koste es S. S. Selle et se Juda kerel kummast Kristus tulli, sel ajal kil ussu tundmist nink waimo olli árrá kaotanu: Eðiselt putwá ne sónna neide umbusfjide pále, et nemmá hendá temmá wálsjast piddist harust náus pah handawat.

Kajus üttele selle et teije náud siin ollete nink ni kui minna tunne, et es S. S. moistap Sda rústuka tappalda, sis tahhame wálsjá minná, sest úts Penni koorma siist elláp úts pik. kel nimmi om Eðb háste: ke kunninga te páál siin kottusen paljo kahjo teep, nink minna tija kon temmá pesjá om, sáál om temmá nelle mdda minnejille suur warras, kui meije teddá sáást paigast woisi árrá háedáda?

Kui niud Esand S. S. nink temmá sôbra temmá one mannu tulliwá, sis kússe temmá keda dás teije otite?

S. S. Sinno ottime: nink tahhame kuulda et sinna paljo tee káújd risut nink tappat, kuis sinna neid wággisi kunninga tee páál árrá weát? Seperrást tulle wálsjá ommast mulgust: Sis pand temmá omme Sda riistu henne úmbre, nink tulli wálsjá, nink nemmá naksiwa tem máka wehkelemá nink tapsiwa liggi tunni aiga, perrást saisiwa nemmá nink isódsutiwa.

Se Eðb háste: se pik. üttele: melles teije kija minno pále tullete?

Eðb háste: om sáráne kuisatus, kui ne umbusflikko neid usfjid petwá om mast pattust osfalkkus sada: ent saap lábbi Zummalá sónna wáe nink lábbi usfjide kaswamisse árrá wáártus.

S. S. Ni kui minna jo olle üttele, et meije neide Tee káújde werd tahhame perrán nõuda, nink nemmá naksiwa jalle tapsema. Nink se Eðb háste teije Esand suurt S. S. taggasi, ent temmá tulli jalle nink Naggi temmá Pá nink káste pále, et temmá Sda riista mahha sat terwa, nink reggi temmá Páád árrá, nink Es sand pehme mele ja weije teddá sinná Eðb meija, nink last temmá páád illes puurwa mulle hirmus, et káste kunninga tee páál es julgus risu.

Sis kússewá nemmá Esandalt pehmelt melest? kuis sinna temmá káste ollet sanu? Sis üttele se waene mees minna olle úts tóbbi allane mees, ni kui teije náete, nink selle et se surm eggá páitwá minno usse eer koppust, nink sis motti minna, se ei olle mitte háá et ma ni koddó já, nink nida anni minna hendá se Reisimisse ello sisse, nink nida tulli minna sest ilma tundmáda allewist, kun minna nink minno Esá olleme sündinu, minna olle úts inniminne kel weidi jöudo ihho sissen om, nink weel wáhhámbe mele sissen om, nink siiski tulli minna se tee pále, nink látsi kitta wárrá já mannu: mes sáál tee algmissen om: Sis wót se minno sáál háá melega wasta, temmá es kae minno halwa náo pále, ei ka minno pehme mele pále, enge temmá teggi minno neist asjust osfalkkus, mes mulle minno Reisi páál waja olli? nink káste mul

otsant usfutaw olla, kui minna selletäjä maija
tulli, sääl saije minna paljo õnnistamist, nink
felle et minna pelksi, et se waiwa mäggi ni raspe
olli, Sis anti mulle se Selletäjä majast üts
Teendri, se weije minno ülle se mäe, Temmä
käst mulle Nahhulle olla, nink üttel se Isfanda
tahtminne om, et ne allandlikko, nink pehme
melega peawä römustedus sama, nink se Teen-
dri läts jälle taggasi nink kui minna pitsa Sad-
damisse patka tulli sis tulli se Eõõ häste:
minno päle, nink luts minno hennega taplema,
ent oh säräne nõel kui minna olli nink pälege
kel sõame liintust pudu, sis temmä tulli nink
weije minno ärrä, minna mõtli et temmä siski
es saas tapma, kui minna jo temmä hammaste
weijel olli, et minna hä melega temmäga es
lääs sis ussi minna et minna ka ellawält sa
ärrä pääsemä, sest kui üts tee kääjä omma
sõand omma Isfanda wasta puhtas hõijap, sis
ei sa temmä eäle üttele kistja kää alla koolma nink
se eest tennä minna omma Kunninkat nink ka teid
te teije temmä ammeti Nijsta ollete nink minna
kel käl woip weel mitto saddamist een olla, ent
kui ma jõwwa: sis tahha ma joosta nink wah-
helt jälle romata, ent se suremb om se, minna
tennä seddä kää minno armastap, et minna
Eindmäs Jä, minno tee om minno een, se süddä
om se jõõ pole kääntu, kumma pääl üttele silda
ei olle, nink teije näete et minna se eest pelglik
ei olle.

Sis küsse se wanna Esfand; kas sa ei olle
üttele tundnu? kel nimmi olli waiwatu? ka se
samma tee kääjä?

Pehme meel. Kü: Temmä tulli pim-
me mele allewist; se 4 wälko ärrä rikmisse
linast meije olleme õige tutwa, temmä olli min-
no Esfä welli.

Kõnneleja. Minna armst ka et teije hbi-
matse ollete? Teil om üts näggo nink üttele sug-
gune kõnne?

Kajus. Terre tullemast minno maija, mes
sinna himmustat seddä peawä minno sullase
sulle andma?

Pehme meel. Se om üts mõlematta
arm kas minna seddä mõtli? Kui se Eõõ häste
minno tee päält ärrä weddi, nink ennamb es
tahha ärrä lasse, nink minno Tassil ärrä tüh-
hend, et minna piddi weel sinno maija tullemä?

Kui se es peh. meel nink kajus nida kõnne-
liwa sis tulli üts joosten usse ette, nink juttust
et üts pool tõist pennikoormat olli üts kel nim-
mi olli Esfand ei mitte õige: seddä pikne
olli mahha lõnu nink om parhella sääl maan.

Pehme meel. Oh, oh, om temmä mah-
ha lõdu, Temmä olli enne mõnni päiw minnoka
kõnn. nink temmä taht minno seltsin kõndi, tem-
mä olli ka minno man, kui se Eõõ häste minno
linni wõt, ent tääs olli kerge jalla, nink joost
ärrä, nink temmä om surma sanu, nink minna
olle ello sanu.

(Kummalal om hirm farwalussest.)

Kui nemmä nüüd piddiwä ärrä minnemä,
Sis teggi neile kajus weel Eõõm aiga, nink
nemmä seiwä nink jõwwa nink ollwä rõõmsa.

Sis küsse esfand S. S. kajuselt mes meije
sulle peame masma, Se üles piddamisse eest?

Ent kajas üttel se ei olle mitte särâne maja kun
middäse peap masma?

S. S. üttel: armas sinna teed usuta,
waste mes sinna eäle wellitsille nink waisille teet
ke sinno armo koggodusse een tunnistawa.
S. Jan. 5, 6.

Kui nemmä nüüd wäljä lätsiwä, sis taht
pehme meel perrä jädä, kui S. S. seddä näggi
sis üttel temmä Essand pehme meel tulle meije,
ka Eddesi, minna tahha sinno sata ni häste kui
töisi.

Pehme m. Oh mul ei olle säräst Seltsi
meest kel särâne luggu om kui mul, teije ollete
kil julge nink kange, ent minna olle ni pehme
nink nõrk, Selle tahhas ma perrän minnä?
minna woi omma nõrkusse perräst hennese Essi
nink ka teile koormas olla, minna olle wälkesse
nink pehme meleka, nink ei jöwä seddä kanda,
mes ne töise kandwa? minnä ei woi naarmist
kanda, mul ei olle üttele lusti illosast ehtest ilma
tulloda küsimisest? ei woi minna kannata, ja
minna olle särâne nõrk mees et minna ka neide
astu wasta touka kumbe sissen mul wabbaus om,
minna ei moista seddä, töttest mitte täwweste,
minna olle üts wäega tundmatta Nisti Jnnis
minne, wahhelt kui töise hendä Dömustawa
Issandan, sis sa minna se läbbi mahha litso-
tus, selle et minna ei woi tettä, minna olle
ni kui többine Terwide sedän, üts põletu küünd,
lekenne neide melest ke walmi omma, et minna
mitte ei tija mes minna tee?

(Kristusse kerl om seggätu nõrku
nink kangidega: Siski ei peä ledä

surustamo ei ka ledä wärrisemä, enge
üts kante töist.)

S. S. Se om mulle kästu et minna neid
maddalit peä Dömustama, nink neid nõrku
kandma, sinna peät häddä perräst meijeka ed-
desi tullemä, meije tahhame ota nink sulle kät
ängätä, meije tahhame hendä essi ärrä sallata
neide astu sissen mes sa ei woi kanda, meije
tahhame ennembä hendä sinno perrä sädä, et sa
ei peä taggasi jämä.

Senni kui nemmä sääl kõnneliwa sis tulli
essand peä häste: nink ollwa karke temmä
käen nink olli ka tee käljä.

Sis üttel es pehme m. oi armas mees
kuis sinna sija tullet? minna kairi parhella et
mul säräst Seltsimest ei olle, ke minnoga ütte
sunnis, nink sinna ollet dige minno saarnane,
Terre tullemast.

Terre tullemast: Armas Essand peä
häste minna loda meije same kül kofko sun-
dima.

Peä häste: minna röwsta hendä, Es-
sand pehme m. minna tahha sulle ütte ommast
kargust lainata.

Pehme m. Ei mitte minna ei prufti seddä
muido mitte, kui ma weel jallota ei olle, kui
muido saddamisest eest woi hoida ehk pehne
kaiusa.

Nida lätsiwä nemmä eddesi, Essand S. S.
nink kõnneleja: Emmänd nink iatse lätsiwä een
nink Essand pehme m. nink Essand
peä häste tulliwa takkan omme kargeka.

Kui nemmä nida jutto aijewa, sis tulli neile se tühhiusse lijn silmi ette: kun ne tühhiusse lade pedäs, kui nemmä seddä lina näijewä, sis kōnneliwa nemmä, kuis nemmä se lina läbbi sawa?

Wimäte üttel: es S. S. minna olle sage gede tee kääjid sijst linast läbbi saadnu, minna tunne ütte wanna jüngri Mnason: ke üts Kupri ma mees om, kui teije tahhate sis tahhame temmä mannu sisse miinā, nink nemmä ollirwa kē rahhulle, nink se olli öddang kui nemmä sinā allewide tullirwa, nink suur S. tees seddä teed se wanna Jüngri maja mannu, nink temmä hōigas temmä usse een, nink temmä tuus temmä hāält, nink teggi uft wallale nink kūsse neilt, kas teije täämbā kawwest ollete tulnud nemmä ütliwā kajusse majast, temmä üttel teije oüete hā tükki maad käänu? istke mahha.

N. Essand Mnason üttel: Terre tuls lemašt üttelge mees teile waja om? tettā meije tahhame teile anda?

Kōnneleja: meije lige suremb pudus om olnu, ö majast nink hāäst feltfist, nink minna lodā, et meije sijn möllembit fame.

Mnason: ö maja om särāne, kui teije näāete, ent hā sest saap tutwas kui enne läbbi kaetas.

S. S. Hā kūs: kas sa tahhat tee kääjst ö majja wōtta?

Mnason. Hāäl meel, nink näüt neile ütte sünsfāt paika.

Sis kūsse es: kōnneleja, selt maja Essandalt kas ka sijn linan wakka rahwast olles?

Mnason. Reid om sijn weidi, ja tōttest wāega weidi, siski ni kui om, nink temmä hōigas omma Tüttard, nink üttel minne nink kutsu minno sōprou: Essand, Kōhhutu, Es. pūhhā mees Es. pūhhide armastaja Es. ei wōtsi, Essand pattust käändjā, nink ütke Essand mul kats kolm hāäd sōpra olles tulnu, tulke nemmä sel öddankul meid kaema?

Sis tullirwa nemmä nink terwitirwā nink istewa ütten lawirwa mannu.

Sis üttel se wanna Mnason, minno majja ommatulnu tee kääjā kawwest, nink lawā se Zioni mäe pole, mes teije mötlete kes ne omma? Raege arma kullā mihhe se naine om se tee kääjā N. i. naine, ke omma welle us sutawaga sijn olli, nink se us sutaw Tappeti sijn ärrā sis immetellirwa nemmä nink rōmustirwa hendā nink nemmä kullirwa et ne More rahwas temmä poja mma, sis ütliwā nemmä, se kunningas keddā teije armastade nink orjate: tekko teid särātses kui teije Essā olli.

Sis üttel: se Es. Kōhhutu, kuis läap teije Reisi päääl, nink kuis se ma om teije melest kohhe teije läte?

Se es kōnnelja. Üttel: se läap ni kui tee kääjil kunnake wahhest om tee kuirw nink wahhelt muddane, wahhelt mindās mälke ülles, wahhelt mäest alla, wahhest om Tuul wasta, wahhest säljā takkast, nink kē ei olle sōbra ke

tee päääl wasta tullep, nink meile om käl wahhelt
 rasse õnnetusse johtonu, nink ei tija mes weel
 een om? Mi kui ne wanna ütlewä wagga in-
 niminne peäp willitsust kannatama.

Rõbhutu. Zeije kõnnelete õnnebussest, mä-
 rätse õnnetusse teile sis johtonu?

Sis juttust Essand S. S. talle, kuis nemmä
 jo mitto wainlaist olliwä ärrä tapnu, nink mit-
 mast õnnetussest jo läbbi tulnu.

Es p. m. Kats asja omma kumma tee
 päääl tee kääjil peäwä ollema, üts tõe meel nink
 üts jummalik ello, kui neil tõe meel et olle sis ei
 woi nemmä henda mitte õkwa tee päääl hoita,
 nink kui neide ello kõrrata om, sis tewä nemmä
 seddä tee kääjäl nimme häüs.

Es ei Wõlfi. Se om tõisi, mõnnet
 om tee kääjäl näggo, ent ei olle tee kääjäl julgust
 neide jalla läwä üts sisse pole nink tõine wäjä
 pole, nink sis om üts naard sääl nink tõine tääl
 ommale Essandalle teotusfes.

Sis lätsiwä nemmä Mnasoni majast ärrä
 nink ne hä sõbra sadiwä neid, nink anniwä
 neid se kunninge warjo alla, nink labkusiwä
 ärrä.

Nink nemmä tulliwä se Jõe mannu, ke
 selle pool neid armsit mälke oli, se Jõe weren
 olliwä illusa Pu kelle tehhe sisselisse haigusse
 wasta hä olliwä, nink sääl woiwä nemmä jul-
 gede mahha istu.

Se jõe weren olliwä illusa sammaste lau-
 da nink tahra, nink üts maja neise wannakesille
 neid toita nink kaswadada, sääl olli ka üts
 kelle kätte ne olliwä usjutu, nink ke neid wona-

teisi omma üsgä foggup nink neid omman puh-
 hun kannap, nink neid nori tasfa johhatap.
 Ap. 4. 15. 5 P. 2, Es. 10. 11.

Sis lätsiwä nemmä eddesi, nink tulliwä se
 kõrwalisse tee kottalle, kust R. i. Loodjaka mele
 heidjäl moisahe olliwä lännu, nink nemmä isrewa
 mahha nink peijewä näwwo, selle et nüüd särätse
 kange mihhe, ni kui se S. S. olli, kas temmä
 es wois sinnä minnä nink seddä mele heitja
 moifat ärrä häedäda? nink se S. S. üttel: et
 üts kääf om, et peame selle pattulle wasta sais-
 ma, nink kurja ärrä wäärämä, nink hääd usfu
 taplemist taplema, nink minna palle teid: kes
 tahhap minnoga tulla? meije tahhas kaeda kas
 meije sel mele: heitjäl temmä ello ei lõppeda, nink
 temmä moifat ärrä häedä? nink se wanna kõn-
 neleja nink ne nore poisi ütliwä, meije tahha-
 me sinnoga minnä.

Nida Jätsiwä nemmä se Emmändä, nink
 se pehme mele nink peä häste tee päle, omme
 kargeka, nink ne toise lätsiwä sinnä.

Nida lätsiwä es S. S. nink se wanna
 kõnneleja, nink ne nelli nore mehhe se mele heitjäl
 moisa pole, sest temmä olli sääl õige liggi, nink
 nemmä kōpputiwä kankeste se wärräjä päle sis
 tulli se pik omma Emmändä umbussuga
 wäljäl nink hõigas kes se om? ke ni wäggisi me-
 heitjäl moisa päle tullep?

S. S. üttel: minna olle S. S. se Tai-
 watse kunninga Sullane, nink se ke tee kääjäl
 taiwatse ma pole sadap, nink minna kasse sulle
 et sinna wärräjäl wallale teed, et minna woi
 sisse minnä, nink Sinnoga tappelda, sest

minna olle tulnu sinno Pääd ärrä wõtma
nink seddä katside mõlemisse moifat ärrä
häetämä.

Sis mõtetel, se mele heitjā, et temmā ni
piē olli, et teddā keäge es jōrwās ärrä wāardā
nink mõtetel ei olle minno weel ütsike Engel ärrä
wāardnu, kas peäs minno sis S. S. nõrgas
teggemā? nink temmā pand omme Sda riista
henne ümbre, nink tulli wäljā täl olli üts Naud
kõppār murgūst, täl olli üts tulline Reiwās üm-
bre, nink Naud Sapa jallan, nink olli üts hira
mus Suur nuij kāen, sis tulliwā ne 6 mehhe
temmā ümbre, sis tulli ka Zühhi uft selle um-
busfule appi, ent se Esfand kōnneleja leije teddā
ütte lõgiga mahha, nemmā tapliwa sijn omma
Ello eest, nink se piē meleheidjā lödi mahha,
temmā es tahha ni pea ärrä koolda, sest täl olli
wissa ello ni kui kassil, ent Esfand S. S. es
jättä verrā enge kist temmā pääd otsast ärrä.

Kui nüüd se mele heidjā kolu olli, sis nak-
siwa nemmā seddā moifat häedämä, nink neil
läts 7 päiwā aiga, enne kui nemmā seddā ärrä
häetiwa, nink nemmā leišiwā säält wangist ütfe
tee kājāt, kel nimmi olli Esfand wabbi se-
ja: nink temmā Zütte nimmi olli wāega
ärrä heitinu: neil olli waiwal heng sissen,
nink säält olli paljo kolu kehā temmā ussaijan
nink paljo koolja luid.

Kui nüüd S. S. omma Seltfika seddā
wolmušt olli sanu, sis wõttiwa, nemmā Es-
fand wārrisejā, nink temmā tütte wāega
ärrä heitinu, omma warjo alla, ehk nemmā
tül se meleheitjā wangin olliwa, sis wõttiwa

nemmā se mele heitjā Pää, nink pallotiwā
temmā kehā ärrä, nink tulliwā neide mannu
Zee päle, kui nüüd pehme meel nink pea
häste se mele heidjā Pää luid näijewā sis sai-
jowa nemmā wāega rõõmsas, nink nemmā nak-
siwa rõmo verräst kargama, nink Esfand pea
häste (ehk hā tahja) temmā taht ka rõmo ver-
räst karrata, kui täl karge kāen es olles, nink
nemmā mængsiwa rõmo verräst.

Ent Esfand wārrisega se mele heitjā moi-
fast olli woetu sel es masfa se rõõm middāle
se waene mees taht sürowā, sest täl olli waim
heng sissen sis and Emmānd onimast plassist
kanged wina, verräst anniwā nemmā tälle mid-
dāle sürowā, kui temmā olli sõnu sis naksi se
wannā Mees jälle Ellämä.

Kui se Nahwas seddā mele heitjāt olliwa
ärrä häedānu, sis lārsiwā nemmā eddesi nink
julliwā neide armside mākke mannu nink ne kar-
tusse wõttiwa neid säält rõmoga wasta:

Ne karjusse tusewa seddā S. S. kūs,
kui nemmā näiwā et ni paljo Nahwast temmā-
ga olli sis ütliwā neminā armas Esfand sinna
ollet õige hāäd hulka kōkko saadnu? Kuis sa neid
kōkko ollet kōkko sanu, nink ne karjusse ütliwā se
om õige armas selts, meije wõttame nõrku,
nink kangit wasta: meije wõrft om ka se päle
kaenu mes mattal om. Seperräst ei pea teije
nõrkus meid mitte keelmā, teid wasta wõtma.

Nink Nemmā weiwā neid omma maja
usse ette nink kutsewa enne neid nõrku, tull e
sisse Esfand pehme meel, Esfand hā
tahtja, tulle sisse, wāega ärrä heitinu,

Sunnastedu sis tullima nemmä jälle sinna malja
nink hallelil üttel: säät om uts Pegel sögi tar-
ren? minno südda himmustap seddä; kui ne
karjusse teddä mulle woiße anda.

(Pegel om Jummalä Sönnä).

Se Pegel olli uts wallitu Eubhande seäst
temmä näüt üttele poost ütte inimisse näggo
ni selgede kui temmä näggo om, nink kui
seddä töist poost käändäs, sis näütap temmä
selgede neide Seetäijide wörsti Palget, min-
na olle neidoga kōnnelnu ke seddä omma näanu
et kui nemmä se Peekil sisse kaewa et nemmä
seddä orja witsa Kroni Temmä Pään oige sel-
gede näggewä, et nemmä ka neid mulle tem-
mä kässin nink jallan näggewä, ja ka tem-
mä kullen neid mulle temmä sisse kajan sel-
gede näggewä, nink sääst Peeklist näep eggä
uts temmä ello nink surma, temmä allandusse
saisust nink temmä ülendämist. Temmä tul-
lemist kannatama nink temmä tullemist wallit-
sema.

Sis üttele se karjus Kaswami nye; tul-
le tulle sinna peät sama, nink temmä teije ted-
dä sis wöt hallelil teddä wōmuga wasta, nink
kummarid nink üttele: niid tunne minna et
minna teije filmi een olle armo löidnu nink
nemmä annima selle Emmändälle kuld ledi, ka
la ümbre nink kōrwa rōngit.

Nink nemmä lassiwä waid rābhoga min-
nemä, nink es anna neile üttelege mannisust
selle ei Esand G. G. neile saajä olli ke neile
esli wōis mannisust andä, kun waja om, nink
nemmä läsiwä kōulden ärrä nink ütliwä kas

kui illusa, ne Täwra ana omma teru kun hen-
dä ne tee kääjä hulk woiwa kostodada.

Se päle läsiwä nemmä ärrä sinna palka
kun se wälko uskja olli ärrä wifotu, säät säis
uts mees palja mögaga nink temmä palge olli
wertine, sis üttele Esand G. G. kes sinna
ollet? Temmä koste minno nimmi om Julge
Edte eest: Minna olle uts Tee kääjä
Tawatse hwa pole minnemän, minna sai se
laja tee wärräjä kettalle, sis tullima 3 mees
minno ümbre, neide nimme ollwa Kōwōwa
Pää nink Uu hōolmatta nink kigeka
feggä, ä nemmä pänniwa mulle 3 asja ette;

1) Kas minna tabbas, neide seliti heitä, eht
2) Jälle sinna taggasi käändä kust minna olle
tulnu,
3) Se eht sinna palka kōolda, se eesmäste
päle kōstse minna et minna olli kes uts kōnne-
lejä mees olnu, sis ärge möttelge et minna
nink wärgide seliti heitä nemmä es lasse mul
ennämb ütteleidä, sis üsti ma neile sinna palka
ei lä ma ennämb kust ma olle tulnu, nink
nemmä kässewä mes ma sest kolmandast möd-
les? minna üsti minno Ello ei olle mulle mitte
ni ottaw et ma seddä ni hōspaste woi ärrä
heitä, minna ei wallitse ütteleke neist asjast kuni
be teije mulle ollere nimitänu, sis tullima ne
3 minno päle, nink minna neide päle.

Sel wiist naksimme meije taplema uts 3,
wasta äggi 3 tundi.

G. G. se olli kes Suur imme, uts kolme
wasta Julge Edte wasta. Et om idisi,
eht mes se om se wagga kel Edte kōrwal ora,

üts ütlet üts lörd kui üts lee r minno wasta töd,
sep, sis toota ma sinno päle minna, es teise
olle luggenu et üts mees terwe leri wasta, om
tappellu, nint mittus Si m b s o n mahha leise
ütte eesti lörwa luga.

G. S. melles sa es tännitü, et sulle leä
ke olles appi tulnu.

Julge tõtte eest: minna tänniti omma
Runninga wole, nint minna tija et temmä mul-
le näggemättä appi andnu, nint minno kinnu-
tänu.

G. S. Sinna ollet häste wasta piddäna
näätä mulle omma möla? nint temmä näüt
seddä.

Kui S. si seddä kätte wõt, nint weidi päse
sis ütlet Hall, sei om üts õige Jerusalemmi heit.

Julge E. E. Ni om tal ei heitise teäde
ni kui temmä, õigo enne lässi te teddä woiw
piddäna, sis woiw temmä ka ütte Enast wasta
minna, ei olle waja pehädä et temmä kowwe
ras lät, temmä Terrä ei sa Cäle nühtis, tem-
mä tükkiw läbbi sibha nint suu, läbbi henge nint
walmo nint kgeest.

G. S. Kuis sinna ni karrowa ollet tappel-
nu minna immetelle et sinna ärrä ei olle wäs-
siau?

J. E. E. minna Tappi senni et werri min-
no Sõrmi läbbi wäljä joost, nint minna fä-
je weel julgust.

G. S. sinna ollet häste tennu sinna ollet
werreni wasta saitsnu, pattu wasta Tappelden,
sinna peät meije seltsin jämä, nint meijela lü-
ten käämä.

381. Sel wissil wõttlwa nemmä teddä, mässe
wa ärrä temmä haru, nint jaggasiwa tälle
mes neist olli, nint lätiwä ütten eddesti.

3191. Ent G. S. rõnust henda mäega, sest
temmä tuus et se üts mees olli, te temmä
Gaarnane olli, nint et weide seän palis nõrku
olli, sis lusse temmä mes ma mees es sinna ollet?
3192. J. E. minna olle pimmet maast, sääl
olle minna sündinu nint sääl om minno Esä
nint Emma weel täämbä päwani.

G. S. pimme ma: kas se ei olle se ärrä
rikmisse linaga ütlet fottal?

3193. J. E. Ja sääl sammal fottal, ent mes
minno litut se Tee käägi päle olli se sääl
üts Esä and ütlet. Tõttet: Se tull sinna
nint juttust sääl umbre laudo, mes se R. I. olli
seniu, se sest ärrä rikmisse linast olli ärrä lä-
nu, nint omma naist nint lasti mahha jätnu,
nint kui temmä tee pääl pishobanda olli ärrä
wäädnu, nint kui temmä figin omma Esä
dite majun tee pääl armsaste om wasta woet,
nint et temmä wimate pastuna heitiga Säwa
lina olles woetu, se mees juttust temmä reist,
ni et minno süddä, nallas himmoka pallama
ussinaste temmä perä rühli; es woi minno ka
Esä ehk Emma teeldä nint tulli neist ärrä,
nint nida olle minna se tee pääl seini man-
tulnu.

G. S. Sinna tullit ominete läbbi se
kissa wätkäjä se Tee päle?

3194. J. E. Jaja, selamma Esä and üt-
le Tõttet näüt mulle ka et minno Eik ilm hüt-

Kan olles kui algmisen: Se te päle läbbi se
wärräjä es tulles.

G. C. Rae siin om se mehhe Naine) om
om ka temmä kääk miiljal wäljä taggonu) si
in G. C. Mes kas se om se N. Naine?

G. C. Ja se om, nink ne omma temmä
nell Poiga.

J. E. E. Ot se wömustap minno sädameit
o se armas Mees, Luis temmä henda saap
mustama, kui temmä neid saap näggemä wä-
räjist sisse tüllewat, ke tälle enne ni wasta öät.

G. C. Üts ütlemättä rööm, et temmä
essi sääl om, nink näep omma naitst nink latst
sinnä tüllewat.

J. E. E. Ütle mulle omma meest, mör-
ne midäwa katseite, kas nemmä üts tödist ka
sääl säwa tundima?

G. C. Kui nemmä uskwa et nemmä
henda särätsen ossausen, näggemä nemelles
nemmä sis töine töist et sa tundma?

J. E. E. Kas sub minno Tee lälgi man
algmisenf weet middäle kassimist?

G. C. Kas sinno Esfä nink Emma rah-
hale ollwa kui sa se Tee päle tullit ämmis?

J. E. E. Oh ei mitte, nemmä länjwä
kik essi meletässi asju ette, et ma piddu kod-
do jämä, nemmä pannima mulle ette kik se
Tee lälgi hädälisf ello wässimist, nink kik
wainläisf, kik essiusfi mies tee pääl olles.

G. C. Kas sinno siddä es nalka neide
asju lüle heitimä?

J. E. E. Es ütlike, se olli muk kik kui
tähhi.

si id. G. C. Kustas se tulli? si kui kalla us?

J. E. E. Minna peije seddä töetes mes
Esfand, sit te tötet sefsta, mulle olli ärtelnu,
sis lälgiwä nemmä kik melest ärrä.

G. C. Se olli sinno wölmus, set ja ni-
da ollet usknu.

J. E. E. Ni olli se nink se peräst tatti
minna ärrä nink tulli se Tee päle, nink se ussu
läbbi olle minna fenni man tulnu.

Sel ajal tullwa nemmä se nöjoto pohja
päle, kui se tui seddä lomo unntses teep se
pait öät kik orja wäsu nink ohhäidega kassinu,
nink sääl ollwa ärrä nöjotu. Pu kui keäke se
Pu alla mahha istuw ehk maggap, sis ei töse
teänmä Eäle Ennamb illes, G. C. lätis neide

seu nink J. E. E. olli lige takkan, nink neil
olli palja möka laen, kui wabhelt wainlässe
ehk lätwä tulles, sef et se üts kahjolit pait olli

nink annlwa üts töisille julgust, ni paljo kui
neil jöudo ollt, sef Esfand pehme meel olli
Esfanda G. C. takkan, nink Esfand wärris-
sejä olli Esfand J. E. E. temmä kaemisef all.

(Se nöjotu Pohht om kahjolit julgus)

Nemmä es olle tulge kowete sanu sis sat-
te suat udsu nink pimmedus neide päle et tül-
le wäiga wainwält töine töist wots nättä, sef
nemmä es woi ennamb nättä kui sennege sbrnu
sä töine töist kuuda.

Se tee olli siin ka wäega wainwält sefse
müdda nink Edo, es olle ka siin üttege. Ed ma-
ja ei ka kostodamisse palka, kun ne nörge hena
dä olles woinu kostutata, siin es ille müud kui
ikminne nink wigaminne nink puhkaniime

näijevä litte omme pösvi pääs, nink temmä
 kae nink Silmä olliva illes töstetu nink pallel
 Eödmelikkult, ent nemmä es woi middäse är
 teldä mes temmä kōnnell, nink nemmä läqivä
 tassä femmi kui temmä vtsa teggi nink temmä
 tössi illes nink naksi se taitvatse lina pote min
 nemä, sis höigas E. E. kule. Eöbber wödra
 meid, seltsi minna mötte et siina ka taitva lina
 pote lädt? sis oot temmä nink temmä tait tem
 mä mannu kui Esfand kōnnelejä teddä näggi,
 sis üttel temmä minna tunne seddä meest temmä
 um saält paigast kun minna ka olle Eödmä,
 temmä nimmi om Rindmä temmä om töstest
 üts öige wagga tee kähjä. *Min se siina*
 206 Min temmä satwa kilt kōkko, nink se
 Eödmä ütlet se kōnnelejä wasta ot wannä Es
 sa kas sinna ka siin oller? minna olle wödmä
 et kui minna ka sinno saäl Pöswi pääs näije,
 hä käl welli sul oli üts assi melles sinna hendä
 Pöswi päle heitit, kas sul üts Esfarrälit hä
 teggeminne oli sanu, wai kuis müido?
 Rindmä: Sinna tjiät et meije, jo
 se ärrä nöijetu pohjä pääs ölemis, kun äe tee
 kähjä pea moiva sada ärrä Rikkotus, nink
 sääl oli üts minno Een wäega illusin Rōiwim,
 ent wäega wanna se tulli minno wasta nink
 näijt mulle z asja hendä Es se, Dunga nink
 Cängi: nink se om Eössi, minna oli wäs
 sija nink unniwe nink olle ka waene kumba se
 nöid ka tees minna anni tälle üts ehk kais fōrd
 wostikkō Eönnu, ent temmä jäije weel julgem
 weel nink Naard ennege, sis naksi minna wih
 haites sama, ent temmä es holi sest middäse,

temmä töije omme asju jalle ette nink üttel kui
 minna temmä perrä tabbas minna, sis tabbas
 temmä minno sures nink önnelikkus terä, min
 no olle se ilma wallitseja? minno läbbi saap se
 Mahwas önnelikkus; minna kusse temmä nim
 me? Temmä üttel minna olle se Eühhi
 usse Emmänd. Se hirmut minno weel on
 näwb temmäst ärrä, ent temmä lähhäsi mulle
 liggimbälle omma hälitsemisfeto, sis heidi min
 na omma Pöswi päle hendä mahha tösti omme
 lässi illes nink tänniti nink pälsi seddä se om
 üttelin et temmä tabbas arwidada nink parhilla
 kui teije tulkite sis läts temmä minno mant ärrä,
 nink se eest olle minna omma lunnastajat
 tännänu, sest minna ussu et täl es olle joht
 hää mötte enge temmä taht minno reisi päält
 esfidäda. *Min se siina*
 Rōnnelejä: ja temmä mötte oli kurti ent
 öda kui sinna ni temmäst kōnnelet minna olle
 ka teddä nānnu, ma tabha mönt asja temmäst
 juktustada. *Min se siina*
 Rindmä: Eht ollet sa teddä nānnu?
 Rōn. Eühhiusse Emmänd kas temmä
 et olle ni pik nink musta nägga?
 Rindmä öige kül, säräne om temmä nägga.
 Rōn. Kas temmä et kōnnele ni hōbbeti
 sönnu nink möyhalep essi, kui temmä kōnnele
 san om?
 Rindmä: Sinna ollet seddä öige tahi
 hese pandru; ja ni peap temmä hendä.

Albi Rõnneleja: Kus tāt ei olle Suur Rahha
 pung temmā yusa pāāl, nink temmā kassi om
 iks saggede sādā sisenet temmā Gõrniga sedd
 dāi Rahha loep, nink et se om temmā asfi
 kumnia sisen temmā Edāme lust om? nink
 Rindmā: Dige tosi, ni om temmā
 wāšias piddi:

(Zuhhuse Emmānd om se ilm.)

S. S. Se naine om ütš nõid, nink
 temmā nõidmisse wāe lābbi om se pohhi ärrā
 nõidju te ennege omnia pāād temmā üskā pāme
 nep se jāāp kıl pea maggama, senni kui Tim-
 mul temmā. Pāād ärrā wõitap nink te omme
 silmi temmā illo pāle kånāp, se lāt Zummala
 wainlasses, temmā auruustap neid wāega te See
 kājide wainlasse omnia. Temmā kitiāp neid te
 hennete Rahha koggurwa, tāt om hā meel kıl
 se Rahha perrā kūsitās, kui hā melega seft
 kõnneldas, nink kui Rahwas seddā omnia pūh
 ho pannerwa, temmā om mitto tuhhat Põrgo po-
 te weddānu Rindmā, o se om ütš Zummala arm
 et minna temmāle olle wasta saisanu, kes teed
 kos temmā minho olles weddānu? R.

S. S. Seperräst es: kõnnest, olle sin-
 na ni kui sinno nimmi om, nink kui sinna kıl
 ollet temmu sis olle Rindmā.

Nink nemmā tullkwa Deigimihhe male kıl
 se Pāro dse nink pāiwā pāstap, nink siin hente
 siwa nemmā et nemmā wāšinu ollowa: nink se
 ma pāād ollowa Runninga uibo aja nink wina
 māe, nink neil tee kājil oli lubba neid ilma

teelmāttā pūst, nink nemmā hengsiwā jälle,
 ent seft et sādā armfa kella nink muu māngo
 helli olli, sis es wot nemmā mitte maggada,
 nink neide kōrwa saiwa Taiwasse helliga tādide-
 tus, nink neide silmā taiwasse nāggemissela
 kostrotedus siin maal es kuse nemmā middake,
 es nāe nemmā middake es maidsa nemmā mid-
 dake es tunne nemmā middake et neide sūdā
 nink meel olles muijale kāāndu, kui nemmā se
 Jde wet maidsiwa, kumma lābbi nemmā peāwā
 mennemā, sis olli se weidikesse neide kurgulle
 mōro, nink se olli jälle kōrtun maffus.

Sijn mälletedi neide nimme te enne neid
 wanua See kāsja omnia otiar nink kōnnedi
 kıl se sōggi wāhelt õhukenne wāhelt Sijn-
 roe olles nink mōnnele ferge lābbi minnā nink
 mōnnele rase.

Sijn lāsiwa ne taffe Runninga kili alda
 Sijn kāsowa lige saggusse maggusa haisua
 rohho nink nemmā woišiwā neidega omnia ihe
 ho, kui nemmā walmistiwa hendā jōdšt lābbā
 minnā.

(Krišusse werre nink hawu rõhkus
 om se wōmāne woidminne).

Kui nemmā nõid siin ütse hā tunni
 odiwa sis üteldi taiwasset linast, et ütš Gõne
 nome toja olles wāšja lānnu? nink tulli nink
 kuse kos se kisti In. Naine olles? nink talle
 nāidest temmā maia. 2) Sis sats se sōnume
 temmā ette ütse kirsaka, kumb nida olli!

minna to sulle seddā aja ramatuf, eh

sinno Essand sinno odap nink kutsup et sinna ilm kólbmatta reiwastega saat katterus, nink kúmme páiwá perráft temmá palge een saisma.

Kui temmá seddá kutsmissé kirjá olli sugenu, sis and se kást tälle útte táhte. Se olli armo terráw nool, ke hólpaste temmá Sedame lábbi láts nink wággewáste tallit et temmá fáetu ajat piddi minnemá.

Kui se Em. nággi et temmá aig olli tulnu, et temmá se esmánne, sest Seltst piddi ollema, sis kuts temmá seddá Saadjat nink juttust tälle kui temmá se wáste tullemisse kirjá úlle olli rómustanu, kumb tälle se postiga olli tulnu.

S. S. Nink meije ke weel úlle jáme, tahhame sinno see Jód weerde sada.

N. Temmá hóigas omme latfi, nink and nelle Emmálikko dunistamist, nink sis kuts temmá Essand J. S. E. nink úttel tälle Essand sinna ollet hendá, úlles náutnu, kui úts usfutaw súdda, ent olle usfutaw Surmani, sis saap se kunningas sulle Eloo Kroni andma nink temmá kink selle útte sbrmust: nink se pále hóigas temmá seddá wanna kónelejat nink úttel tälle: sinna ollet úts dige Israelitre kumma sissen katwalust ei olle; se wanna Essand úttel: minna sbrwa sulle útte rómulikko páiwá, kui sinna Ziont máe páál saifat nink minna sa hendá rómustama, kui minna nde et sinna waa jalguka úlle se Jód láát? se Em. koste, olgu Súrowá eht óhhufenne olgo ilm kui

taht: sis lá ma siski lábbi kui ma jo úlle olle, sis om mul kúl aiga mahha istu hengáda nink hendá kuuwata.

Perráft tulli se wagga mees há tahtja se Emmándá mannu? nink temmá úttel tälle sinno reis om senni ajani rasse osnu, ent se saap ofsan parrembas sama, walwa núud nink olle walmis, sest sinno posti mees woip útte tunni perráft tulla, enne kui sa móttet.

Perráft tulli Essand wárrisejá: nink temmá túttár wáega árrá heittinu: sisse neik úttel temmá teil sunnis iks seddá Lunnas samist mótteida nink tennáta, ke teid sest kate site móstemisse wangist om árrá pástnu; walwa ke nink árke pehále ennám olle kaine nink hoite ke lodust ofsan.

Se pále úttel temmá selle Essand pehme melele, sinna ollet se pikká Jód háste keútsist lunnastetu, et sinna sen ello walgusen woid eúdda, nink seddá kunningat rómwa woit náttá, ent minna wannise et sinna hendá kóerata asju eest hoijat: et sul hábbi ei sa kui temmá tullep.

Núud tulli se páiw et se Emmánd piddi minnemá, kíl se tee olli táhs rahwast temmá minnemist kaema, nink se Jód weren olli Jód nink hobbese ke úllewelt olliwá tulnu teddá lina wárrájá ette saadma, nink ne ke selle pool jotte olliwá sbrudsiwa háad óód: temmá wimáste sbrna olliwá, minna tulle Essand sinno mannu sinno kítma sinno lunnastamisse eest.

Nink temmá latse nink Sobra ke teddá olliwá saadnu kániwá jálle omwa paita, kui

temmä neide silmi rest ärrä kätte, nink temmä läts hõikamisfe nink rõmuga wäräjä ette, ni kui enne temmä mees olli lännu.

Se lahkusmisse man ikfiwa temmä latse ent se Es. S. S. nink J. T. E. mängsiwä lanneld. 2) Tullki aja perräst tulli se Postimees linast nink kusse kus om Es. hä taht ja? nink tulli temmä mannu nink üttel: se om mulle üttelnu seddä sa ollet armastanu, nink selle perrä sa ollet käänu, et mul om käästu sulle üteldä et sinna perrän ülles tösfemisfe pühhä temmä lawwa man peät söma nink odap sinno, seperräst minne omma Keisi päle.

Nink temmä hõigas neid tölfi henne mannu nink üttel mul om perrä lähätetu, mul ei olle middäke perrä jättä kui minno karge neid jättä minna ommale, pojale ke minno jälgil sisse saap astma: nink ma söwra et temmä parrembaste wois kōndi kui minna.

Nink temmä tennäs Es. S. S. temmä saadmisfe eest nink läts omma teed Jō weren üttel temmä niid ei olle mulle neid karge ennāmb waja, nink üttel terre tullemast o ello nink sega läts temmä ärrä. 3) Perräst tulli se Es. pehme meel: temmä Kambre usfe ette, nink puhk omma Garwekesefeka nink tulli sisse nink üttel minna olle tulnu sulle tedä andma et Esfandalle om sinno waja nink et sinna weiti aja perräst temmä walge sellus saad nägema, nink seddä wōttra tåhhes et ma õige sõnnume toja olle, et ne ke aknanst kaewa pimmetas sawa.

Nink temmä kuts omme Sõpru hennid

mannu nink juttust mes se postimees olli üttelnu mul ei olle middäke mälletusfes jättä, kui minno pehme meel seddä ei olle sääl waja ei olle ka waja et seddä sijn mälletetäs, sest minna olle se õige häddälikkumb tee kääjä sis Esfand J. T. E. heitke seddä pehme meelt pühkile sisse asfu fellä.

Kui temmä päiw tullki: sis läts temmä jōlle, nink üttel weel olle kindmä usfun nink kannatusfen nink nida tulli temmä ille. 4) Sis läts paljo päiw mōda enne kui jälle se Postimees tulli, nink töise selle wärrisejälle neid sõnnumit; o sinna pelgik inniminne sega peät sinna sama kinnitetus, et sinna tullewa pühhä päiwä omma Runninga man peät ollema, et temmä sinno õigest sinno katside mõtlemisfest om lunnastanu, et sinna hendä temmä een woit rõmustada.

Sis üttel Es. wärriseja Tüttar kenne nimmi olli wäega ärrä heitinu, nink taht omma Esfäka ütten minnä, sis üttel temmä omille Sõbrulle teije tijate et minno nink minno Tüttar õigisi tee kääjille olleme rasseusfes olnu, sis om se meije tahminne et meije wärrisemisfe nink meije hullu pelgo ütside tee kääjä iggawel es peäs ülles wōtima sest se om ütts säwāne waim ke lajast umbre kōnnip nink otsip neide tee kääjideka kōkko seltsi; ent teije woide omma ust witsatika temmä eest kiini panna, kui temmä aig tulli sis läts temmä Jōlle: nink üttel oh! õ hääd õõd, terre tullemast sinna armas päiw nink temmä Tüttar läts laulden ille se Jō, ent keäke es tijä mes temmä üttel?

5) Sis tulli jälle tükki aja perräst üts Postimees Esfand kōnneleja mannu, temmä maija, nink and seddā tunnustust talle temmä kätte nink üttel, sulle kätās et sinna kattesē päiwā perräst walmis ollet, et sinna se kunninga Esfā majan woit saista.

Sis kuts temmä omme Sōpru henne ette nink üttel: minna lā ärrā, mul ei olle mid-dāfe perrā jättā, minno kōnneleminne tullep minnoga: seddā peawā ne perrān tullesja arwama.

Kui temmä päiw tulli, sis nāski temmä ülle se jōb minnemā, sel kōrral olli se jōggi we-reni tāus, ent täl olli üts hā sōbber temmä ello päiwil; kel nimmi olli, hā sōāme teedminne se-ga olli temmä kōkko kōnnele et temmä saäl temmä man peās saisma, nink se teggi ka sed-dā, nink pididi temmä kēst kinni, nink arwit teddā ülle, temmä wimātse sōnna olliwā, se arm wallitsep: nink nida jāt temmä seddā ilma, 6) sesamma Postimees tōlje selle J. E. E. sed-dā kutsmisē kirja, sis kuts temmä omme sōpru nink juttust neile seddā nink üttel minna lāā omme wannimbide mannu, nink omma mōka nink julgust tōtte eest jättā minna neile ke ni kōuwā kui minna olle kōānu.

Kui se päiw olli tulnu, sis sadiwa nemmā teddā jōb weerde, nink kui temmä sisse aste, sis üttel temmä surm kus sinno astla om, nink kui temmä süggāwātte waiju, sis hōigas temmä pōego kus sinno woimus nink nida tulli temmä ütte nink temmä woeti māngi hellika tōtsel pool wasta. 7) Sis tulli se Postimees Esfand kind-

mā mannu keddā ne tee kōujā sōāst ärrā nōi joto pohja pāāst temmä pōlwi pāāl lōisiwā, nink se kutsmisē kirri olli sinna peāt hendā walmistama parremba ello sisse minnā, sest sinno Esfand ei tahha mitte et sinna kawwa peāt temmāst ärrā jāmā.

Sis kuts temmä suurt sōad henne mannu nink üttel minna palle, minna tijā et sinna om-ma Esfanda mannu taggasi lāāt, nink weel mitto waest tee kōujāt siā sadat et sinna minno ommatsille sōnna lāhhātāt, nink neile tedā an-nat mes mul om sündinu, nink kui dnmis min-na sen pōlwen olle, minna lāhhātā ka neide perräst omma palwust nink Silmā wett et sin-na neile tedā annat et nemmā sawa wabhelt ärrā wāärtus.

Kui se Esfand kindmā seddā olli kōnnele nu sis rühk temmä ärrā nink lāts jōkke: sel kōr-ral olli se jōgai wāega wail. Seperräst saistem-mā kesset jōkke nink kōnnele weel nida omme sōpruga.

Se jōggi olli mitmalle hirrus olnu: ja se mōtleminne se pāse om minno Esfi saggede hir-motanu, ent nūūd tunne minna et minna dige hāste saisa, sest minno jalla omma se pohja pāāl kun neide Preestride jalla olliwā ke seddā leppinko kirsto kōnniwā, kui nemmā ülle se Jordani lāsiwā, tottest se wessi om kurlulle mōbro nink teep kōtto kilmās, ent se mōtlemi-ne se pāse kōhhe minna lā nink mes selts minno tol pool odap? se om mulle kui tullitse hūte minno sōamen, minna nāe jo minno reisi ot-sa? minno rasse Tōd päiwā omma otšan, min-

na lä sinna sedda pääd näggemä kel orja witsa
 Kroon olli, nink sedda palket ke Gullestus saije
 minno perräst; senni ajani olle minna ellänu
 usfun, sest kuuldmisest, ent nüüd lä minna
 sinna kun minna näggemisen sa ellämä, mul
 olli iks lufst kuulda kui minno Issandast saije
 kõnneldus, nink kun minna sijn ma pääl tem-
 mä jäsgi olle leidnu, sinna sisse olle minna ka
 omme jalgu pandnu. Temma nimmi om mul-
 le olnu kui üts wäljä wallela öli; ja armsamb kui
 se lige hais, temmä hääl om mulle maggusamb
 olnu, nink temmä palget olle minna himmoga
 otsnu, temmä sõnna olle minna kofko korjanu
 nink olle neidega hendä woidnu nink kinnitānu
 kē minno nõrkusse wasta, temmä om minno
 hoitnu lige pattu eest, et minno jalla temmä
 tee pääl omma kindmäs jānu.

Kui temmä sedda olli ütletnu, sis mudett
 temmä näggo ärrā, nink kui temmä sedda olli
 ütletnu, wõtta minno wasta: minna tulle sin-
 no mannu, sis es nättā tedda ennāmb; nink
 temmä woeti tõisef pool wasta sure māngo hel-
 lika.

Mes se Nisti Junimesse Latfi puttup: sis
 es woi minna ennāmb sääi paigan saista senni
 kui nemmä ülle lätsiwā nink selle et nemmä
 sääst ärrā tulliwā, sis saije minna perräst tedā
 et nemmä weel ellāwā nink et neist üts kōggodus
 om kaswanu, sinna paika kun nemmä mitto
 aiga saap jāmā. Amen.

